

ФАНТАСТИКА

148

ИЗБРАНА
СВЕТОВНА
ФАНТАСТИКА

ДЖАК ВАНС

ПЛАНЕТАТА НА ПРИКЛЮЧЕНИЯТА

ГРАДЪТ НА ЧАСКИТЕ • СЛУГИ НА УОНКИТЕ

ДЖАК ВАНС
ГРАДЪТ НА ЧАСКИТЕ. СЛУГИ
НА УОНКИТЕ

Превод: Юлиян Стойнов

chitanka.info

Класическата серия „Планетата на приключенията“ отдавна е заета почетно място сред най-великите фантастични саги на всички времена. Джак Ванс е майстор на прозата и стилист, но освен това е умел забавен разказвач. Какво прави „Планетата на приключенията“ велика? Комбинацията от класически приключенски научнофантастичен роман и сложния, интересен свят, освободен от каквито и да било логически ограничения и предразсъдъци.

ГРАДЪТ НА ЧАСКИТЕ

От едната страна на „Изследовател IV“ блещукаше Карина 4269, мъждива и застаряваща звезда, от другата висеше самотна планета, сиво-кафеникава, под плътното покривало на атмосферата. Звездата се отличаваше по причудливия кехлибарен оттенък на своето сияние, планетата бе малко по-голяма от Земята, съпътствана от чифт малки луни с кратък период на въртене. Една почти типична звезда от клас 2 и една незабележима планета, но у хората на борда на „Изследовател IV“ тази система предизвика учудване и жив интерес.

В предния команден отсек стояха командир Марин, старши офицер Дийли и офицер втори ранг Уолгрейв — трима мъже със сходни, стегнати движения, облечени в еднакви спретнати бели униформи и прекарали толкова много време заедно, че суховатата лаконична интонация, с която разговаряха помежду си, и полуушеговитият, полусаркастичен тон, с който изразяваха мислите си, сякаш принадлежаха на един и същи човек. Те оглеждаха повърхността на планетата с визоскопи — портативни фоточувствителни бинокулярни устройства, способни да увеличават и подобряват многократно образа.

— Планетата на пръв поглед изглежда подходяща за обитаване — отбеляза Уолгрейв. — Тези облаци вероятно са водни изпарения.

— Ако сигналът идва от този свят — заговори старши офицер Дийли, — почти със сигурност можем да предположим, че планетата е обитаема. Това е естествено и често срещано следствие на фактора „подходяща за обитаване“.

Командир Марин се засмя дрезгаво.

— Макар и на пръв поглед неопровержими, напълно възможно е заключенията ви да са погрешни. В момента се намираме на двеста и дванайсет светлинни години от Земята. Получихме сигналите преди двайсет години, следователно те са били излъчени от тук преди двеста. Ако си спомняте, сигналите замъркнаха внезапно. Този свят може да е подходящ за обитаване, възможно е да е обитаем, може дори да става въпрос и за двете. Но не е задължително нито едно от тези допускания да е вярно.

Дийли поклати тъжно глава.

— С подобен начин на разсъждение не може да сме сигурни, че дори Земята е обитаема. Оскъдните сведения, с които разполагаме...

Пийп, пийп — изписука интеркомът.

— Говори! — нареди командир Марин.

В командния отсек отекна гласът на Дант, корабният комуникационен инженер.

— Засичам променливо поле, струва ми се, че е с изкуствен произход, но не мога да се настроя към честотите му. Възможно е да е някакъв вид радар.

Марин се намръщи и се почеса по носа с юмрук.

— Ще пратим долу разузнавачи и после ще се отдалечим на безопасна дистанция — той произнесе кратка парола и даде необходимите разпореждания на разузнавачите Адам Рейт и Пол Уандър. — И действайте бързо, защото ни засякоха. Среща при системната ос, в зона Д като Денеб.

— Прието, командире. Системната ос, зона Д като Денеб. Дайте ни три минути.

Командир Марин се премести на макроскопа и започна трескаво да оглежда планетната повърхност, като непрестанно променяше дължината на вълната.

— Има подходящ прозорец на около 3000 ангстрема. Не е най-добрата позиция, но разузнавачите ще се справят.

— Радвам се, че не преминах подготовка за разузнавач — отбеляза замислено офицер втори ранг Уолгрейв. — Като си представя, че щяха да ме прашат на всякакви страни и вероятно опасни планети.

— Разузнавачът не е плод на подготовката — побърза да уточни Дийли. — Той съществува — наполовина акробат, наполовина учен, наполовина крадец, наполовина...

— О, стига! Много станаха половинките.

— И пак няма да са достатъчно. Разузнавачът е човек, който обича промените.

На борда на „Изследовател IV“ разузнавачи бяха Адам Рейт и Пол Уандър. Двама мъже, които се отличаваха с находчивост и издръжливост, всеки от тях вещ в много и различни занаяти, ала сходството им приключваше дотук. Рейт бе малко по-висок от среден ръст, чернокос, с открито чело, изпъкнали скули, изпито лице, на което от време на време трепкаше самотно мускулче. Уандър беше набит, с опредявща руса коса и черти, твърде обикновени, за да подлежат на

описание. Той беше с две години по-възрастен от своя колега и старши по чин, от което следваше, че разузнавателният скутер — миниатюрен космически кораб с дължина десет метра, прихванат от манипулаторна ръка под кърмата на „Изследовател IV“, е под негово команданство.

За по-малко от две минути двамата се прехвърлиха на кораба. Уандър се приближи към пулта за управление, Рейт затвори люка и задейства системата за разкачване. Разузнавателният скутер се отдели плавно от огромния тъмен корпус. Рейт се обърна към креслото и в същия миг регистрира някакво движение с крайчеца на окото. Сив, издължен предмет с формата на снаряд или ракета се приближаваше с огромна скорост откъм повърхността на планетата, миг по-късно очите му бяха заслепени от оранжево-бяло сияние. Скутерът се разтресе и подскочи, набирайки скорост, докато Уандър протягаше отчаяно ръце към контролното табло.

Там, където допреди миг се намираше „Изследовател IV“, сега плуваше странен предмет — носът и кърмата на кораба, съединени от няколко къса изкривен метал, с празно пространство по средата, през което прозираше сиянието на старото жълто слънце Карина 4269. Заедно с целия екипаж и техниците, командир Марин, старши офицер Дийли и офицер втори ранг Уолгрейв се бяха превърнали в разпилени въглеродни, кислородни и водородни атоми, а техните личности, енергични маниери и шаговито поведение — в спомен.

1.

Понесен от мощната ударна вълна, разузнавателният скутер се премяташе неконтролирано надолу към сиво-кафявата повърхност на планетата, докато Адам Рейт и Пол Уандър се бълскаха в стените на кабината.

Рейт, който едва успяваше да запази съзнание, пръв посегна към пулта за управление и задейства системата за стабилизиране на полета. Вместо тихо бръмчене се чуваше свистене и нарастващ грохот, но въпреки това безумното подскачане се укроти.

Рейт и Уандър най-сетне се добраха до пилотските кресла и се пристегнаха с коланите.

— Видя ли това, което видях аз? — попита Рейт.

— Торпедото?

Рейт кимна.

— Планетата наистина е обитавана.

— Само че обитателите ѝ никак не са гостоприемни. Това беше доста грубо посрещане.

— Намираме се далече от вкъщи — Рейт плъзна поглед по угасналите индикатори на пулта. — Изглежда, повредата е доста сериозна. Ще се разбием, ако не успея да направя някои бързи поправки.

Той закуцука към машинното отделение в кърмовия отсек, където откри, че неправилно поставената резервна енергийна клетка е избухнала в предавателната кутия, превръщайки я в хаотично кълбо от разтопен метал, натрошени кристали и обгорели сплави.

— Мога да я поправя — рече Рейт на Уандър, който също бе дошъл, за да огледа повредата. — С малко късмет, за около два месеца. Стига да разполагам с резервни части.

— Два месеца ще са малко много — отвърна Уандър. — Предполагам, че ни остават около два часа, преди да навлезем в пътните слоеве на атмосферата.

— Ами тогава да се захващаме за работа.

След около час и половина двамата се изправиха, за да огледат със съмнение и видимо недоволство аварийните връзки, които бяха монтирали.

— Е, може и да се приземим живи и здрави — ако имаме късмет — въздъхна Рейт мрачно. — Ти иди отпред и опитай да задействаш маневрените двигатели, аз ще следя какво ще получи тук.

Измина една минута. Чу се тихо, но нарастващо бръмчене откъм реактивните двигатели и Рейт долови натиска от намаляването на скоростта. Поуспокоен, че импровизираният ремонт ще свърши работа поне засега, той се премести отпред и се настани на креслото.

— Как е положението?

— Не чак толкова зле, в краткосрочен план. След половин час навлизаме в атмосферата, със скорост малко под критичната. Надявам се, че ще успея да осъществя място кацане. В дългосрочен план обаче нещата са отчайващи. Който и да е уцелил кораба, може да ни проследи до долу с радар. Въпросът е какво ще направи след това?

— Нищо добро — кимна Рейт.

Планетата под тях бързо изпълваше экрана — свят по-замъглен и по-мрачен от Земята, окъпан в жълтеникавокафява светлина. Сега вече можеха да различат континентите и океаните, облаците и циклоните — пейзаж на една зряла планета.

Зад стените се чу вой от триенето с атмосферата и термоиндикаторът поде енергичен възход към червената граница. Рейт внимателно увеличи спирачната тяга. Скутерът започна да забавя скорост, индикаторът трепна и се плъзна назад, към по-безопасни нива. Изведнъж откъм машинното долетя пукот и малкият разузнавателен кораб отново премина към неконтролирано свободно падане.

— Ето че пак се почва — обяви Рейт. — Какво пък, ще разчитаме на въздушните спирачки. Най-добре да се прехвърлим в катапултните мрежи — той активира страничните криле, задейства хоризонталните стабилизатори и изтегли назад щурвала. С оглушително свистене скутерът започна да изравнява полета си.

— Какви са данните от атмосферния анализ?

— Атмосферата е подходяща за дишане. Доста близка по състав до земната.

— Е, поне да има и нещо добро в лошото.

През визоскопите вече се различаваха и подробности от повърхността. Точно под тях се ширеше просторна и равна степ, покрита на места с оскъдна растителност.

— Никакви признания за цивилизация — промърмори Уандър. — Не и под нас. Но може би там, на хоризонта — виждаш ли онези сиви петна...

— Ако успеем да приземим скутера и ако никой не ни попречи, докато отстраним повредата, шансовете ни ще нараснат значително... Само че стабилизаторите едва ли са предназначени за твърдо кацане при висока скорост. Най-добре да държим управлението до последния момент и после да катапутираме.

— Съгласен — кимна Уандър. — Виж — посочи той. — Ето там, прилича на някаква растителност. Идеално място за аварийно приземяване.

— Да действаме тогава.

Скутерът отново се наклони, хоризонтът се приближаваше с главоломна скорост. Точно отпред изникна усойна, черна гора.

— На три катапутираме — обяви Рейт. Той изтегли рязко щурвала и носът се повдигна нагоре. Скоростта се снижи и корпусът потрепери.

Едно... две... три! Старт!

Катапултните люкове се отвориха, креслата подскочиха и Рейт изхвърча във въздуха. Но къде беше Уандър? Или неговата катапултна мрежа се бе заплела, или реактивното устройство на креслото не се бе задействало правилно и сега той висеше безпомощно от външната страна на скутера. Парашутът на Рейт се разтвори и той се люшна като махало. Докато се спускаше, креслото му се удари в черния лъскав клон на едно дърво. Ударът го зашемети, той се прекатури на една страна. Скутерът профучка между дърветата и се заби в близкото блато. Пол Уандър висеше неподвижно на ремъците.

Настъпи тишина, нарушавана единствено от пукота на нагорещения метал и слабото свистене под корпуса на скутера.

Рейт се размърда и ритна немощно с крака. Остра болка проряза раменете и гърдите му, той се отказа и увисна неподвижно.

Повърхността бе на десетина метра под него. Слънчевата светлина, както бе забелязал и преди, бе малко по-мъждива и жълтеникава от тази на Земята, а сенките имаха кехлибарен оттенък.

Из въздуха се носеха странни аромати, мириси на непознати растителни смоли и дървесни сокове, парашутът му се беше оплел в клоните на лъскаво черно дърво с чупливи листа, които издаваха странен звук, когато той помръдваше. Адам проследи с поглед коридора от натрошени клони до блатото, където скутерът се бе приземил почти хоризонтално. Уандър продължаваше да виси в мрежата отвън, с главата надолу и лицето му бе на сантиметри от мътната вода. Достатъчно бе корпусът да хълтне съвсем малко и той щеше да се удави — ако, разбира се, беше още жив. Рейт започна трескаво да се бори с мрежата. От болката му се зави свят и му призля, ръцете му бяха съвсем отмалели, а когато ги повдигна, усети силно щракване в раменете. Нямаше достатъчно сили да се освободи, какво оставаше да помогне на, Уандър. Дали другарят му беше мъртъв? Нямаше как да разбере. Стори му се, че забелязва конвултивни потрепвания.

Той напрегна очи. Уандър се свличаше бавно към блатото. Рейт знаеше, че в специално отделение на пилотското кресло има авариен комплект с оръжие и инструменти. Ала заради строшените си кости не можеше да вдигне ръце и да го извади. Дори да се измъкне по някакъв начин от мрежата, щеше да падне на земята и да загине... По-добре да не опитва. Въпреки счупеното рамо и ключица трябваше по някакъв начин да отвори комплекта и да извади отвътре нож и въже.

Някъде отблизо долетя звук от удари на дърво в дърво. Рейт се отказа от опитите си и увисна безшумно. Между дърветата под него се приближаваше, прокрадвайки се почти незабележимо, група мъже, въоръжени с чудновати дълги рапири и тежки арбалети.

Рейт се облещи към тях смаян, подозирайки, че е жертва на халюцинация. Вселената май беше пристрастна към идеята за двукраци създания, повече или по-малко антропоидни, но тези бяха досущ като хора — имаха силни, волеви черти, тела в бакърен цвят, руси и кестеняви коси и рунтави, увиснали мустаци. Носеха странни одежди — широки панталони от раиран кафяв или черен плат, тъмносини или тъмночервени ризи, елеци от сплетени метални бърнки и къси черни пелерини. Шапките им бяха изработени от черна кожа и всяка от тях имаше отпред сребриста емблема, около десетина сантиметра в диаметър. Рейт ги разглеждаше с почуда. Това бяха истински варвари, скитаща банда главорези, но без съмнение човеци,

тук, на един непознат свят, на двеста и дванайсет светлинни години от Земята!

Войните се изнизаха под него, все така безшумно. Те се спотаиха в сенките, за да разгледат скутера, после водачът им, най-младият от всички, юноша с едва наболи мустаци, излезе на откритото и огледа небето. Към него се присъединиха трима по-възрастни мъже, които носеха синкави и червеникави стъклени топчета на шапките си. Те също обходиха с погледи внимателно и предпазливо небосвода. После младежът даде знак на останалите и те наобиколиха скутера.

Пол Уандър размаха ръка в немощен опит да ги поздрави. Единият от мъжете със стъклени топчета мигом вдигна арбалета си, но младежът му кресна нещо с гневен, заповеднически тон и мъжът отстъпи мълчаливо. Друг войн преряза ремъците на парашута и Уандър се свлече в калта.

Младежът отново изграка нещо, Уандър бе вдигнат на ръце и отнесен на брега.

Междувременно младежът насочи вниманието си към скутера. Той се покатери смело върху корпуса и надникна през катапултните отвори.

Възрастните мъже със синкави и червеникави топчета се бяха върнали обратно в сянката под дърветата и си шепнха нещо, докато сучеха мустаци и мятаха злобни погледи към Уандър. Един от тях сграбчи с ръка емблемата на кепето си, като че предметът беше подскочил неочеквано или бе издал звук. После внезапно, сякаш стимулиран от този допир, той се приближи забързано към Уандър, извади рапирана и замахна с всичка сила. За ужас на Рейт главата на Пол Уандър се отдели от тялото му и се изтърколи в черната кал.

Младежът явно усети, че зад гърба му става нещо, защото се извърна рязко, нададе яростен вик, скочи на земята и пристъпи към убиеца. Извади сабята си, вдигна я и я залюля така, че острието ѝ отсече емблемата от кепето на нападателя. Младежът се наведе и вдигна блестящото късче метал, сетне измъкна от колана си нож, нанесе няколко удара върху емблемата и я запрати с гневни слова в краката на убиеца. Възрастният мъж се наведе смилено, взе емблемата и отстъпи назад.

От далечината долетя вибриращ звук. Войните нададоха тихи викове, които или представляваха церемониален призив, или

изразяваха обхванал ги страх, защото малко след това те хукнаха и се скриха в гората.

Ниско в небето се появи летателен съд, който първо увисна над блатото, после се спусна — въздушна платформа с дължина петнайсетина метра и ширина пет, управлявана от богато украсена беседка на кърмата. Масивни фенери, окачени на спираловидни пилони, се полюшваха в предната и задната част, двата борда бяха заградени от невисоки парапети. Върху парапетите се подпираха, накланяха, или надзвъртаяха поне дузина пътници, бутаха се развълнувано, подвикваха и жестикулираха, сякаш не се опасяваха, че могат да се прекатурят и да тупнат на земята.

Рейт наблюдаваше занемял от почуда снижаващата се към скутера платформа. Веднага щом се приземи, пътниците прескоочиха перилата — съществата бяха от два типа, хуманоидни и нехуманоидни, макар че различията им не се набиваха веднага в очи. Нехуманоидните създания — сини часки, както предстоеше на Рейт да научи — имаха къси и яки крака, на които стъпваха важно и наперено. Телата им бяха масивни и мускулести, покрити със сини, заострени люспи, които ги караха да приличат на мравояди. Гърдите им имаха трапецовидна форма, с екзоскелетни хитинови еполети, сплетени отзад под формата на черупка. Черепът беше заострен и завършващ с рогов издатък, массивните им вежди надвисваха над орбиталните кухини, лъскавите като метални топчета очи и носовите отвърстия. Хуманоидите показваха забележително сходство със сините часки, което можеше да се дължи само на контролирано кръстосване и изкуствена намеса, ако към всичко това се прибави и старанието им да копират маниерите на своите господари. Те бяха ниски, набити и кривокраки, плоските им лица бяха лишени от брадички и почти безизразни. Носеха нещо, което наподобяваше роговите образувания на главите на сините часки, имаха същите рунтави вежди, а панталоните и жакетите им бяха обшити с люспи.

Часките и часкоидите изтичаха при скутера, общувайки помежду си с отривисти, гърлени звуци. Едни се покатериха на корпуса и надзвърнаха в кабината, други разглеждаха главата и тялото на Пол Уандър, които бяха вдигнали и отнесли на платформата.

Откъм беседката долетя тревожен сигнал. Сините часки и часкоидите погледнаха към небето, после избутаха с припрени

движения платформата под дърветата и се скриха сред храстите. Поляната и блатото за пореден път опустяха.

Изминаха няколко минути. Рейт затвори очи, опитвайки се да си внуши, че всичко това е някакъв злокобен кошмар и, че съвсем скоро ще се събуди в пълна безопасност на борда на „Изследовател IV“.

Бумтene на двигатели го извади от унеса. За пореден път от небето се спускаше летателна машина въздушен кораб, който, подобно на платформата, бе построен без никакво зачитане на принципите на аеродинамиката. Имаше три палуби, централна ротонда, тераси от черно дърво и мед, вирнат нос, наблюдателни куполи, оръдейни отвори и вертикална перка, върху която се мъдреше златисто-черен символ. Корабът увисна отгоре, докато тези, които се разхождаха по палубите, се струпаха да разглеждат катера. Някои от тях не бяха хора, а високи и мършави създания, напълно безкосмени, бледи като пергament, със сурови изражения и на пръв поглед апатични, но елегантни движения. Другите, както си личеше техни подчинени, бяха човеци, макар че притежаваха подобни мършави крайници и тела и безизразни лица, безкосмени глави и внимателно контролирани маниери. И двете раси бяха издокарани с натруфени костюми, които сякаш се състояха от панделки, волани и шарфове. По-късно Рейт щеше да научи, че нехуманоидната раса се нарича дирдир, а техните човешки помощници дирдирхора. Но за момента, зашеметен от ненадейния ход, който бе предприела съдбата му, той можеше само да ги оглежда смаяно. Хрумна му неочекваната мисъл, че вероятно тъкмо тези бледи и високи създания, а може би техните предшественици на сцената на катастрофата, бяха виновници за унищожаването на „Изследовател IV“ и за проследяването на скутера до мястото на неговата гибел.

Дирдирите и дирдирхората разглеждаха скутера с нескрито любопитство и интерес. Един от тях насочи вниманието на останалите към отпечатъка в калта от платформата на часките и това откритие пробуди тревогата на всички присъстващи. Внезапно откъм гората блеснаха яркобели лъчи в енергийни снопове, дирдири и дирдирхора бяха покосени на земята. Часките и часкоидите се хвърлиха в атака — часките стреляха с ръчни оръжия, докато часкоидите се втурнаха с куки и въжета към кораба.

Дирдирите откриха насрещен огън с оръжия, които мтатаха виолетови пламъци и вихушки от оранжева плазма, часките и часкоидите бяха обгърнати във виолетови и оранжеви огньове. Корабът на дирдирите започна да се издига, но беше задържан от въжетата с куки. Дирдирите режеха въжетата с ножове и ги горяха с енергийни пистолети, така че скоро корабът се освободи под разочарованите викове на часките.

Когато се издигнаха на стотина стъпки височина, дирдирите заляха гората с мощни плазмени лъчи, прокарвайки поредица от димящи булеварди, но не успяха да разрушат платформата, от която часките откриха ответна стрелба с едрокалибрени гаубици. Първият снаряд пропусна целта. Вторият удари въздушния кораб в долната част на корпуса, той се люшна от удара, завъртя се и подскочи, криволичейки като огромно ранено насекомо, преобръна се наопаки, сетне се изправи, докато от палубите се сипеха дирдири и дирдирхора, черни точкици на лилавия фон на небосвода. Корабът изви на юг, после на изток и не след дълго се изгуби от погледа.

Часките и часкоидите излязоха на поляната и изпроводиха с погледи дирдирския кораб. Платформата се измъкна от укритието си и увисна над скутера. Спуснати бяха въжета, с помощта, на които скутерът бе вдигнат от блатото. Часките и часкоидите се покатериха на платформата, тя се наклони леко във въздуха и се отправи на североизток, с увисналия отдолу скутер. Минутите се занизаха отново. Рейт висеше в мрежата с мъждукащо съзнание. Слънцето се спусна зад дърветата, здрач обгърна околностите.

Отново се появиха диваците. Те излязоха на поляната, огледаха внимателно следите и вдигнаха глави към небето. После понечиха да си вървят.

Рейт нададе пресипнал вик. Войните измъкнаха своите арбалети, но младежът размаха ръце и ги спря. Той издаде заповеди, двама мъже се покатериха на дървото, прерязаха ремъците на парашута и спуснаха пилотското кресло и Рейт през клоните.

Рейт тупна доста силно на земята и от болката за миг му причерня пред очите. Неясни силути се надвесиха над него и му заговориха с резки, хъркащи звуци, разводнявани от напевни гласни. Повдигнаха го и го положиха върху носилка, той долови леко

разтърсане, после ритмично тропане на крака и след това или изгуби съзнание, или заспа.

2.

Рейт се събуди от трепкаща светлина на огън и шепот на гласове. Над главата му имаше черен платнен навес, от двете страни се виждаше небе, изпъстрено със звезди. Кошмарът се оказа реалност. Стъпка по стъпка, усещане след усещане Рейт направи внимателна преценка на състоянието си. Лежеше върху сламеник от плетени тръстики, от който се носеше възкисел мириз, полурастителен, получовешки. Бяха му съблекли ризата, превръзка от върбови клонки пристягаше раменете му и придържаше счупените му кости. Той повдигна леко глава и се огледа. Навесът беше с отворени стени — чергило, опънато върху метални рейки. Още един парадокс, помисли си. Металните рейки говореха за сравнително високо ниво на развитие, докато оръжията и поведението на тези хора бяха съвсем дивашки. Рейт се помъчи да се обърне към огъня, но от усилието болките се върнаха и той отпусна глава.

Лагерът се намираше в открита местност — гората бе останала назад, ако можеше да се съди по звездите. Зачуди се каква ли е била съдбата на пилотското кресло и аварийния комплект. Доколкото си спомняше, креслото бе останало да виси на дъrvото. Следователно можеше да разчита само на себе си и на своите способности — на качествата, подсилени от сериозната подготовка за разузнавач, която някога Рейт бе сметнал за твърде педантична и пресилена. Той притежаваше широки познания по всички основни науки, лингвистични и комуникативни умения, бе изучавал астронавтика, космическа и енергийна технология, биometрия, метеорология, геология и токсикология. Толкова за теоретичната част — в добавка беше преминал интензивен курс на обучение по оцеляване в екстремни условия и ситуации: оръжейно дело, техники за нападение и самоотбрана, добиване на храна и вода, алпинизъм и катерачество, механика на космическите двигатели, поправка на електронни уреди и импровизирани ремонти при недостиг на средства. Не беше загинал при първия контакт, както бе станало с Пол Уандър, което означаваше,

че засега поне ще живее — но какво от това? Шансовете му да се върне на Земята вероятно бяха безкрайно малки — а това потискаше естествения му интерес към тази чужда планета.

Нечия сянка падна върху лицето му — над Рейт се надвеси младежът, който му беше спасил живота. След като го разгледа от мрака, младежът коленичи и му предложи купа с нещо, което наподобяваше овесена каша.

— Благодаря... много благодаря — промърмори Рейт. — Но се съмнявам, че ще мога да ям — превръзката ме стяга.

Младежът се наведе напред и заговори с рязък глас. Рейт забеляза, че лицето му изглежда доста навъсено и напрегнато за едно момче, което едва ли имаше шестнайсет години.

С огромно усилие Рейт успя да се подпре на лакът и пое купата. Младежът се надигна и отстъпи няколко крачки назад, наблюдавайки мъчителните опити на Рейт да се нахрани. По някое време той се обърна и извика нещо в тъмнината. Дотича малко момиче. То се поклони, взе купата от Рейт и започна да го храни с искрена загриженост.

Младежът продължаваше да разглежда Рейт, видимо заинтригуван от него, също както Рейт бе объркан и заинтригуван от ставащото наоколо. Мъже и жени в един свят, който се намираше на двеста и дванайсет светлинни години от Земята! Паралелна еволюция? Невероятно! Лъжица след лъжица кашата потъваше в устата му. Момичето, което бе не повече от осемгодишно, носеше парцалива и не особено чиста роба. Петима-шестима мъже от племето дойдоха да гледат, чуваше се гърленият ромон на техните разговори, но младежът не им обръщаше внимание.

Най-сетне купата се изпразни, момичето опря до устните на Рейт чаша с кисела бира. Рейт отпи, тъй като несъмнено това се очакваше от него, макар че напитката дразнеше неприятно небцето.

— Благодаря — прошепна той на момичето, което отвърна със сmutена усмивка и побърза да изчезне.

Рейт се излегна на сламеника. Младежът го заговори с груб тон — явно го питаше нещо.

— Съжалявам — отвърна Рейт. — Не разбирам. Но не се дразни — точно сега имам огромна нужда от приятели.

Младежът изостави опитите за контакт и също си тръгна. Изтегнат на сламеника, Рейт се помъчи да заспи. Пламъкът на огъня постепенно отслабваше, животът в лагера замираше.

Някъде отдалече долетя протяжен вик, или по-скоро животински вопъл, трептящ вой, на който отвърна втори, после трети и четвърти. Рейт отново се подпра на лакът и видя две луни в небето — с почти еднакви размери, едната розова, другата бледосиня, която тъкмо бе изгряла от изток.

Минута по-късно друг глас, от по-близо, се присъедини към общия вой. Рейт слушаше учудено — възможно ли бе това да е глас на жена? Още гласове го последваха, подхващайки безсловесен напев, който, заедно с далечния вой, бе като трагичен апотеоз на някакво огромно и непреодолимо злочестие.

Най-сетне напевът утихна и в лагера се възцари тишина. Рейт постепенно се унесе в сън.

На сутринта Рейт успя да разгледа по-добре лагера. Беше разположен в една долчинка между два широки и ниски хълма, сред много подобни възвищения, които се простираха на изток. Тук, по причини, които засега убягваха на Рейт, диваците бяха решили да намерят временно убежище. Всяка сутрин четирима млади войни, увити с дълги кафяви наметала, се качваха на малки електрически мотори и се отправяха в различни посоки из степта. Те се връщаха същата вечер с подробни доклади за Траз Онмале, младия вожд. Всяка сутрин се разпъваше и вдигаше огромно хвърчило, за което бе привързано седем-осемгодишно момче, чието задължение, изглежда, бе да наблюдава околностите. В късния следобед вятырът обикновено утихваше и хвърчилото бавно се спускаше. Момчето обикновено се отърваваше с някой лек удар в земята, макар че мъжагите, които теглеха въжетата, изглеждаха по-загрижени за безопасността на хвърчилото — четирикрило приспособление от черна ципа, изопната върху дървени ленти.

Всяка сутрин иззад хълма на изток долиташе пронизително блеене, което продължаваше около половин час. Глънката, както узна Рейт, бе причинена от стадо многокраки животни, от които племето си набавяше месо. По това време племенният колач, висока два метра

жена с добре очертани мускули, се отправяше към стадото, въоръжена с нож и сатър, за да отреже три или четири крака за храна. Понякога тя режеше парчета от гърба на животните или бъркаше през незарасната рана, за да издълбае малко от вътрешностите. Животните почти не възразяваха, когато им ампутираха крайници, които скоро израстваха наново, ала вдигаха страшна връва, щом се посягаше на вътрешностите им.

Докато костите на Рейт укрепваха, единствените му контакти бяха с жените, покорна и лишена от собствена воля маса, и с Траз Онмале, който посвещаваше почти цялата сутрин на Рейт, за да го учи на критски език и да проследи как се грижат за него. Синтактично не особено сложен, краткият се оказа обременен от досаден набор времена, наклонения и видове. Далеч, след като Рейт се научи да говори, Траз Онмале продължаваше да го коригира строго всеки път, когато допускаше незначителни грешки, или му показваше други начини за прилагане на противоречиви граматически правила.

Рейт научи, че светът, на който се намира, се назова Тчай, а луните са Аз и Браз. Диваците наричаха себе си крати, или „хора емблеми“, заради сребърните, медните, каменните или дървените знаци, които носеха на шапките си. Положението на един мъж се определяше от неговата емблема, която се смяташе за полубожествено същество със собствено име, подробна история, особености и ранг. Нямаше да е погрешно да се каже, че не мъжът носи емблемата, а тя го насочва и ръководи, тъй като му осигуряваше име и репутация и определяше ролята му в племето. Най-високопоставената емблема беше Онмале, носена от Траз, който преди да се сдобие с нея, бил обикновен момък. Онмале беше въплъщение на мъдростта, умението и решителността, както и на неподлежащото на определение кратско вирту. Мъжете се сдобиваха с емблема, като я наследяваха или я отнемаха от притежателя ѝ, след като го убият, но можеха и сами да си направят такава. В последния случай обаче новата емблема не притежаваше свой характер, и вирту, докато носителят ѝ не станеше участник в знаменателни събития и подвизи, след което се сдобиваше със статут. Когато емблемата преминаваше от едни ръце в други, новият ѝ господар волю-неволю бе длъжен да приеме и нейния предполагаем характер. Някои емблеми бяха известни с враждебното си отношение към други и мъжете, които се сдобиваха с тях, бяха длъжни да се

съобразяват с това. Имаше емблеми с над хилядагодишна история, някои бяха обречени и прехвърляха проклятието върху притежателите си, други внушаваха на владетелите си храброст и неустрашимост в боя. Рейт не се съмняваше, че познанията му по този въпрос са доста повърхностни и примитивни, сравнени с представите на кратите. Без емблема един член на племето беше като човек без лице, без престиж и предназначение. Той щеше да се превърне в това, което в момента бе и Рейт: роб, или жена, за тези две понятия в кратския имаше една дума.

Колкото и да бе странно, Рейт откри, че хората емблеми го смятат за пришълец от една далечна част на Тчай. Вместо да изпитват страхопочитание, задето се бе появил с разузнавателния скутер, те го мислеха за роб на някоя непозната за тях нечовешка раса, както часкоидите бяха роби на сините часки или дирдирхората на дирдирите.

Когато Рейт чу за пръв път това предположение от устата на Траз Онмале, той го отхвърли възмутено.

— Аз идвам от Земята, далечна планета, където сами сме си господари.

— А кой е построил вашия кораб? — поиска да узнае Траз Онмале със скептичен тон.

— Хората, естествено. Хората от Земята.

Траз Онмале поклати глава със съмнение.

— Как е възможно да съществуват хора толкова далече от Тчай?

Рейт не можа да се сдържи и се разсмя.

— Знаеш ли, и аз си задавах същия въпрос. Как са се появили хората на Тчай?

— Произходът на хората е добре известен — отвърна Траз Онмале със смразяващ тон. — Учат ни на това веднага след като проговорим. Вие не сте ли получавали подобни напътствия?

— О, на Земята вярваме, че човекът произхожда отprotoхуманоид, който на свой ред произлиза от един древен бозайник и така нататък, до появата на първите клетки.

Траз Онмале погледна с крайчеца на окото към жените, които работеха наблизо. Той им махна грубо с ръка.

— Изчезвайте, обсъждаме мъжки работи.

Жените побързаха да се отдалечат и Траз Онмале ги изпроводи с недоволен поглед.

— Сега ще разправят на целия лагер за глупостите, които дрънкаш. Шаманите ще се ядосат. Налага се да ти обясня истинския произход на човека. Виждал ли си двете луни в небето? Розовата се нарича Аз и е обител на блажените. Синята се назова Браз, място на страдания, където злите хора и крътшгеир^[1] биват пращани след смъртта им. Много, много отдавна двете луни се сблъскали, хиляди нещастници били откъснати от повърхността и паднали на Тчай. Сега техните предци копнеят да се завърнат на Аз — както добрите, така и лошите. Но Съдниците, черпещи мъдрост от сферите, които носят, отделят добрите от лошите и ги пращат там, където им е мястото.

— Интересно — промърмори Рейт. — А как стои въпросът с часките и дирдирите?

— Те не са хора. Дошли са на Тчай от далечни звезди, също както уонките, докато часкоидите и дирдирхората са нечисти мелези. Пнумите и фунгите са обитатели на северните пещери. Тези последните ги изтребваме охотно — той погледна с присвии очи Рейт. — Ако наистина произхождаш от друг свят, не може да си човек и ще трябва да наредя да те убият.

— Решението ми се струва прекалено сурово — заяви спокойно Рейт. — В края на краищата не съм причинил зло никому.

Траз Онмале направи жест с ръка, за да покаже, че въпросът не подлежи на обсъждане.

— Засега ще отложа това решение.

Рейт упражняваше обездвижените си крайници и упорито изучаваше езика. Кратите, както научи, не се придържаха към определено място, а скитаха из просторната Аманска степ, която заемаше южната част на континента, известен като Котан. Те нямаха задълбочени познания за условията в другите части на света. Знаеха, че съществуват още континенти — Кислован на юг, Кхарчан, Качан и Ракх, от другата страна на света. В степта се срещаха и други чергарски племена, в блатата и горите на юг живееха великани и човекоядци, които притежаваха различни свръхестествени способности. Сините часки бяха завладели далечния запад на Котан, дирдирите, които предпочитаха по-студен климат, живееха в Хаулк, полуостров, който се простираше на юг и на запад от Кислован и доближаваше североизточния бряг на Кхарчан.

На Тчай имаше още една раса на пришълци, уонките, но хората емблеми не знаеха почти нищо за тях. С местен произход бе зловеща раса, известна като пнуими, а също и техните безумни роднини, фунгите, за които кратите говореха неохотно и с опасение, снижаваха гласове и поглеждаха боязливо през рамо.

А времето течеше: дни, изпълнени с причудливи събития, нощи на отчаяние и копнеж по Земята. Костите на Рейт започнаха да зарастват и той се зае незабелязано да изучава лагера.

Около петдесетина навеса бяха вдигнати в подножието на хълма и покривите им се допираха, така че откъм небето да наподобяват гънки на местността. Отвъд навесите бяха струпани цял куп огромни, шестколесни товарни коли с двигатели, загърнати с маскировъчни покривала. Рейт беше дълбоко впечатлен от размерите на тези превозни средства и щеше да ги огледа по- внимателно, ако не беше сюрията дечурлига, които го следваха навсякъде и наблюдаваха всеки негов жест. Те усещаха интуитивно, че е различен, и това разпалваше любопитството им. Войните, за разлика от тях, не му обръщаха внимание — мъж без емблема не беше нещо повече от призрак.

В далечния край на лагера Рейт се натъкна на гигантска машина, монтирана върху влекач — огромен катапулт, чието изхвърлящо рамо бе поне десет метра дълго. Обсадна машина? От едната му страна бе изрисуван розов диск, от другата — син, и Рейт предположи, че това са изображения на луните Аз и Браз.

Минаваха дни, превръщаха се в седмици, в месец. Рейт не можеше да си обясни бездействието на племето. Нали бяха чергари, защо се задържаха в този лагер? Всяка сутрин четиридесет съгледвачи изчезваха с моторите си, докато черното хвърчило увисваше над лагера и краката на наблюдателя се поклащаха безпомощно в небето. Войните очевидно проявяваха нетърпение и убиваха времето, като се упражняваха с оръжията си. А те бяха три вида: дълги и гъвкави рапири с пробождащ връх и режещо острие като опашката на скат; арбалет, задвижван от еластични въжета и изстрелващ къса переста стрела, и неголям триъгълен щит със заточени и издължени ръбове и остри като бръснач страни, изпълняващ едновременно ролята на отбранително и нападателно оръжие.

В началото за Рейт се грижеше осемгодишна хлапачка, сетне грохнала старица с набръкано лице и накрая едно момиче, което

щеше да е хубаво, ако не беше така меланхолично. Момичето беше на около осемнайсет години, с фини черти и великолепна руса коса, сплетена на плитки. Ходеше боса и беше облечена в роба от груб сивкав плат.

Един ден, когато Рейт седеше на пейката, момичето мина покрай него. Рейт я улови за кръста и я придърпа на коляно. Тялото ѝ ухаеше на треви и папрат, на степен мъх и едва доловим мириз на влажна вълна. Тя го попита с дрезгав и разтревожен глас:

— Какво искаш от мен?

След това понечи да се изправи. Рейт намираше топлината на тялото ѝ за особено примамлива.

— Първо ще махна сламките от косата ти... чакай, не се дърпай — тя се отпусна и го погледна с крайчеца на окото — изненадана, покорна и неспокойна. Рейт среса косите ѝ с пръсти. Момичето седеше притихнало.

— Ето така — рече той накрая. — Сега си много по-хубава.

Момичето изглеждаше като в унес. Помръдна леко ибавно се изправи.

— Трябва да вървя — заяви припряно. — Някой може да ни види — но продължаваше да пристъпва от крак на крак. Рейт понечи да я дръпне обратно, но размисли и я пусна.

На следващия ден тя отново се завъртя около него и този път косата ѝ беше сресана и чиста. Спра недалеч и го погледна през рамо. Рейт си спомни с тъга колко пъти му се бе случвало и други момичета да го поглеждат по този начин — на Земята. В неговия свят момичето щеше да се смята за красавица, а тук, в Аманската степ, тя едва ли имаше представа от подобни неща... Протегна ѝ ръка, тя се приближи, сякаш притегляна въпреки волята си, което вероятно бе самата истина, защото познаваше добре обичаите на племето си. Рейт положи ръка на рамото ѝ, сетне я пълзна около кръста ѝ и я целуна. Тя изглеждаше озадачена. Рейт я попита усмихнато:

— Никой ли досега не го е правил с теб?

— Не. Много е приятно. Направи го пак.

Рейт въздъхна. Какво пък, защо не?... Зад гърба му се чуха стъпки, нещо го бълсна и повали на земята и същевременно той чу забързана и гневна тирада, от която не можа да разбере нито дума.

Силен ритник в ребрата прати болезнени вълни към все още незаздравялото му рамо.

Мъжът се приближи към присвилото се момиче, притиснало с юмрук устата си. Той я зашлеви през лицето и продължи да я удря и да я засипва с оскърбления:

— Как смееш да интимничиш с този проклет чуждоземен роб, такава ли е твоята благодарност за чистотата на нашата раса?

Роб? Рейт се надигна от земята. Думата продължи да отеква в съзнанието му. Роб?

Момичето побягна и се скри под един от огромните фургони. Привлечен от шума, на сцената се появи Траз Онмале. Войнът, който бе нападнал Рейт, го сочеше с разтреперан от гняв пръст.

— Този тип е проклятие, черна поличба! Също както вече беше предсказано. Нетърпимо е да допускаме да осквернява жените ни! Той трябва да бъде убит или скопен!

Траз Онмале погледна със съмнение Рейт.

— Не виждам да е сторил нещо лошо.

— Не бил сторил нищо лошо! Само защото аз бях наблизо! Като има сила да прельстява момичетата, защо не се хване на работа? Трябва ли да му тъпчем търбуха, докато се излежава на възглавници? Да го скопят и да го пратят да плете с жените!

Траз Онмале изрази неохотно съгласие, а Рейт си спомни с тъга за своя авариен комплект, останал да виси на дървото, в който освен лекарства, предавател, визоскоп и батерии, имаше и оръжие. Но със същия успех сега комплектът можеше да е на борда на „Изследовател IV“.

Междувременно Траз Онмале бе пратил да повикат жената касапин.

— И да си вземе острия нож. Робът трябва да бъде укротен.

— Чакайте! — извика Рейт. — Така ли се отнасяте с чужденците? Не знаете ли какво е гостоприемство?

— Не — отвърна Траз Онмале. — Не знаем. Ние сме крати и следваме напътствията на своите емблеми.

— Този човек ме удари — продължи да протестира Рейт. — Нима е страхливец? Отказва ли да се бие? Ами ако му отнема емблемата? Няма ли да заема неговото място в племето?

— Емблемата сама по себе си е мястото — обясни Траз Онмале.
— Човекът Осом е само носител на емблемата Вадуз. Без Вадуз той ще е същият като теб. Но ако Вадуз се чувства добре с Осом, какъвто вероятно е случаят, никога няма да можеш да го получиш.

— Бих могъл да се опитам.

— Несъмнено. Само че е твърде късно — ето и касапина. Бъди така добър да си вдигнеш туниката.

Рейт извърна ужасен поглед към жената, чиито рамене бяха с по няколко сантиметра по-широки и мускулести от неговите и която се приближаваше със зловеща усмивка.

— Все още има малко време — прошепна Рейт. — Може да се окаже напълно достатъчно — той се извърна рязко към Осом Вадуз, който мигновено измъкна рапирата си, чийто връх потрепери и изсъска. Но Рейт вече беше пристъпил достатъчно близо, за да е във вътрешността на обсега на оръжието. Осом Вадуз се опита да отскочи назад, Рейт го улови за ръката, която бе твърда като стомана — в сегашното му състояние Осом Вадуз несъмнено бе по-силният от двамата. Осом дръпна рязко ръката си, за да събори Рейт на земята. Ала Рейт пристъпи в същата посока и се завъртя, за да лиши противника си от равновесие. Подложи рамо, Вадуз се претърколи през кръста му и се тръшна на земята. Рейт го изрита в главата, сетне опря стъпало на трахеята му и натисна с всичка сила. Докато Вадуз се мяташе и подскачаше, задушен и хъркащ, Рейт посегна към шапката му, но един от шаманите го изпревари.

— Аз спечелих в бой емблемата! — извика Рейт на Траз Онмале.

— Тя е моя.

— В никакъв случай! — отвърна с нескрита омраза шаманът. — Законите ни не повеляват подобно нещо. Ти си роб и роб ще си останеш!

— И теб ли трябва да убия? — попита Рейт и пристъпи заплашително към него.

— Достатъчно! — кресна Траз Онмале. — Няма да има повече убийства! Прекратете!

— Какво ще стане с емблемата? — попита Рейт. — Съгласен ли си, че е моя?

— Трябва да помисля — обяви младежът. — А докато реша, стига караници. Отнесете тялото на кладата. Къде са Съдниците? Нека

пристъпят напред и да отсъдят делата на мъжа Осом, който носеше Вадуз. Емблеми, докарайте машината!

Рейт се отмести настрани. След няколко минути той се доближи незабелязано до Траз Онмале.

— Ако искаш, мога да напусна племето и да продължа сам.

— Ще узнаеш желанията ми, когато бъдат изречени — каза младежът с непоколебимост, която вероятно му бе наложена от неговия Онмале. — Не забравяй, че си мой роб, аз бях този, който спря ножовете, да не те убият. Ако се опиташи да избягаш, ще бъдеш проследен, заловен и бичуван. А сега отивай да събираш сено.

На Рейт му се стори, че Траз Онмале се държи по този начин само за да отклони вниманието на всички от неприятната заповед, която бе дал на касапина и която впоследствие бе отменил.

През целия ден разчлененото тяло на Осом, който доскоро носеше емблемата Вадуз, тлееше в специална метална пещ и вятърът разнасяше отвратителна смрад из лагера. Междувременно войните вдигнаха маскировъчното покривало на огромния катапулт, запалиха двигателя на влекача и го изкараха в центъра на селището.

Слънцето се спусна зад купчина от графитно пурпурни облаци, залезът бе като гневен ескиз в алено и кафяво. Трупът на Осом бе изгорял напълно, огънят се бе превърнал в пепел. След като цялото племе се събра около катапулта, главният шаман коленичи до огнището и размеси пепелта с животинска кръв, а получената тъмночервена каша изсипа в метална кутия, която постави в предния край на огромната стрела на катапулта.

Шаманът погледна на изток, където вече се бе появила пълната розова луна Аз. Той разпери ръце и се провикна към нея:

— О, Аз! Съдниците отсъдиха делата на този човек и го обявиха за добродетелен! Той е Осом, този, който носеше Вадуз. Приготви се, Аз! Изпращаме ти Осом!

Войните при катапулта задействаха механизма. Огромната ръка се завъртя във въздуха, еластичните въжета затрептяха от напрежение. Стрелата с пепелта на Осом бе насочена право към Аз. Племето подхвани стенещ напев, който бързо се въздигаше във всеобщ вой.

— Напред към Аз! — извика шаманът.

Катапултът издаде едно тътнещо тунг-туанг! Стрелата излетя, твърде бързо, за да бъде видяна с просто око. Миг по-късно високо в небето се появи яркобяло сияние и публиката нададе възторжени викове.

В продължение на половин час хората от племето стояха, загледани към Аз. Дали завиждаха на Осом, зачуди се Рейт, задето сега е заел мястото на Вадуз на Аз. Той местеше поглед сред зрителите, сега само тъмни силуети, докато осъзна, че неволно търси момичето, заради което се бе случило всичко това.

На следващия ден отново пратиха Рейт да събира фураж, или по-скоро изсъхнали листа, от които изтичаше гъст, подобен на парафин, тъмночервен сок. Въпреки че работата не му беше приятна, Рейт беше доволен, че поне за известно време ще се откъсне от монотонния живот в лагера.

Ниските хълмове се простираха докъдето му стигаше погледът, поредица от заоблени върхове в черно и кехлибарено, под ветровитото небе на Тчай. Рейт погледна на юг, към черната линия на гората, където все още се намираше пилотското кресло, поне така се надяваше. При първа възможност смяташе да поиска от Траз Онмале да го отведе на мястото... Внезапно почувства, че някой го наблюдава. Рейт се завъртя рязко, но не видя никого.

Все още нащрек, като се оглеждаше незабелязано с крайчеца на окото, той продължи да събира листа и да ги трупа в кошниците, които носеше с кобилици на рамо. Ето че стигна една долчинка, с ниски храсталаци, чиито синьо-червени цветове приличаха на разпалени пламъчета. Той зърна някакво движение сред храстите. Оказа се, че е момичето със сивата роба, което се преструваше, че не го забелязва. Рейт се спусна към нея и двамата застанаха един срещу друг. Момичето се усмихваше и пристъпваше смутено от крак на крак, сплела свенливо пръсти.

Рейт се пресегна и я улови за ръцете.

— Ако се срещаме и станем приятели, може да си имаме неприятности — рече той.

Момичето кимна.

— Зная... вярно ли е, че си от друг свят?

— Да.

— И как е там?

— Трудно е да се опише.

— Шаманите са глупаци, нали? Мъртвите не отиват на Аз.

— Съмнявам се.

Тя го доближи.

— Направи го отново.

Рейт я целуна. Но после я улови за раменете и я побутна назад.

— Не можем да бъдем любовници. Това ще ти донесе нещастие и още мъчения...

Тя сви рамене.

— Не ме е грижа. Искам да отида с теб на Земята.

— Де да можеше — въздъхна Рейт.

— Хайде пак го направи — подкани го момичето. — Само още веднъж... — внезапно извика тихо и погледна над рамото на Рейт. Той се извърна и забеляза, че храстите помръдват. Чу се свистене, приглушен удар и сърцераздирателен вик на болка. Момичето се свлече на колене и тупна на една страна, притисната с ръце окървавената стрела, която стърчеше от гърдите ѝ. Рейт нададе пресипнал вик, озъртайки се като побъркан.

Наоколо не се виждаше жива душа. Рейт се наведе към момичето. Устните ѝ мърдаха, но той не успя да чуе какво му казва. Тя въздъхна и застина неподвижно.

Още известно време Рейт не можеше да откъсне поглед от трупа, докато в душата му клокочеше неистова ярост. Накрая приклекна, вдигна я на ръце — тежеше по-малко, отколкото очакваше — и я отнесе обратно в лагера, като се олюяваше от усилието. Занесе я право при навеса на Траз Онмале.

Младият вожд седеше на стол и размахваше дългата си рапира. Рейт положи внимателно трупа в краката му. Траз Онмале погледна окървавената гръд и втренчи свиреп поглед в Рейт.

— Срещнах я да събира листа — обясни Рейт. — Двамата разговаряхме... и тогава я удари стрела. Това беше убийство. Или може би стрелата е била предназначена за мен.

Траз Онмале погледна към стрелата и докосна перата ѝ. Наоколо вече се бяха събрали неколцина войни. Траз Онмале ги изгледа един по един.

— Къде е Джад Пилуна?

Чу се шепот, дрезгави гласове, викове. Джад Пилуна се доближи: Рейт вече го помнеше от предишните им срещи, енергичен и чевръст мъж, с издължено мургаво лице и триъгълни устни, разтворени в момента в ехидна усмивка. Рейт го изгледа с нескрита омраза. Ето го убиеца.

Траз Онмале протегна ръка.

— Покажи ми арбалета си.

Джад Пилуна хвърли оръжието си — жест на презрително неуважение, и Траз Онмале го стрелна ядосано с очи. Той вдигна арбалета и го огледа, като обърна особено внимание на спусъковия механизъм и смазката от животинска мас, която войните полагаха в улея преди и след употреба на оръжието. Накрая обяви:

— Върху смазката има следи, днес си използвал арбалета. Стрелата — той посочи стърчащата от гърдите на убитото момиче стрела, — носи трите черни ивици на Пилуна. Ти си я убил.

Устата на Джад Пилуна се изкриви в грозна гримаса.

— Него исках да убия — извика. — Той е роб и еретик. Но и тя не беше по-добра.

— Кой си ти да решаваш? Ти ли носиш Онмале?

— Не. Но заявявам, че беше случайност. Не е престъпление да убиеш еретик.

Главният шаман пристъпи напред.

— Струва ми се, че тук по-важен е въпросът за еретика. Този човек — той посочи Рейт — очевидно е мелез, по мое мнение между дирдирчовек и пnumек. По неизвестни причини се е присъединил към нашето племе и сега се е ерес и заблуди. Нима ни мисли за толкова глупави, че да не забележим? Жестоко се лъже! Той подълга тази млада жена, подмами я да съгреши, да забрави нашите традиции. Ето защо...

Траз Онмале отново прояви решителност, нетипична за неговата възраст, като прекъсна старейшината:

— Достатъчно. Дърдориш небивалици. Общоизвестно е, че Пилуна е емблема на тъмни дела. Джад; нейният носител, трябва да бъде изправен на съд за убийство, а Пилуна — обуздана.

— Заявявам, че съм невинен — произнесе с равнодушен тон Джад Пилуна. — Оставям се на правосъдието на луните.

Лицето на Траз Онмале потъмня от гняв.

— Забрави правосъдието на луните. Аз съм този, който сега ще те съди.

Джад Пилуна го погледна с безразличие.

— На Онмале не е разрешено да се бие.

Траз Онмале огледа присъстващите.

— Няма ли тук някоя благородна емблема, която да усмири кръвожадния Пилуна?

Никой от войните не отговори. Джад Пилуна кимна със задоволство.

— Емблемите решиха да не се месят. Призовът ти остава без последствие. Но ти си позволи да оклеветиш Пилуна, като ме нарече убиец. Настоявам за възмездие от луните.

— Донесете диска — нареди Траз Онмале с глас, в който се долавяше сдържан гняв.

Главният шаман напусна кръга, за да се върне не след дълго с кутия от резбована кост. Той се обърна към Джад Пилуна.

— Коя луна призоваваш за правосъдие?

— Настоявам за присъда от Аз, луната на добродетелта и мира, искам от нея да потвърди моето право.

— Много добре — кимна Траз Онмале. — Аз пък ще насоча молитвите си към Браз, Пъклена луна, и нека тя те обяви за свое изчадие.

Главният бръкна в кутията и извади диск, от едната страна розов, от другата син.

— Отстъпете назад всички! — нареди той и хвърли диска във въздуха. Дискът се завъртя, заклати се, увисна за миг на сред въздуха и после тупна на земята, с розовата страна отгоре. — Аз, луната на добродетелта, реши, че си невинен! — извика шаманът. — Браз няма причини да се намесва.

Рейт изсумтя недоволно. Сетне се обърна към Траз Онмале.

— Сега аз призовавам луните да ми бъдат съдници.

— Да съдят какво? — попита главният шаман. — Със сигурност не и твоята ерес! Тя не подлежи на съмнение!

— Призовавам Аз да ми преотстъпи емблемата Вадуз, за да мога да накажа убиеца Джад.

Траз Онмале погледна втрещено Рейт. Главният шаман нададе възмутен вик.

— Невъзможно, как така един роб ще носи емблема?

Траз Онмале сведе поглед към трупа, после изгледа предизвикателно шамана и кимна отсечено.

— Освобождавам го от оковите. Хвърляй диска на луните.

Главният магьосник не помръдна, с навъсен и сконфузен вид.

— Но разумно ли е това? Емблемата, Вадуз... — ... едва ли е сред най-благородните емблеми.

— Хвърляй.

Шаманът погледна въпросително Джад Пилуна.

— Хвърляй — настоя и Джад Пилуна. — Ако луните решат да му предоставят емблемата, ще го нарежа на парчета. Винаги съм презирал Вадуз.

Докато се двоумеше, шаманът огледа високата мускулеста фигура на Джад Пилуна и също високото, но далеч по-мършаво тяло на Рейт. Тъй като очевидно беше предпазлив човек, той продължи да го увърта.

— Не може да разчитаме на ново отсъждане, дискът изчерпи стаената си сила.

— Глупости — прекъсна го Рейт. — Нали сам твърдиш, че дискът е под влиянието на двете луни. Как е възможно да е изчерпил силата си? Хвърляй диска!

— Хвърляй диска! — повтори заповеднически Траз Онмале.

— В такъв случай трябва да избереш Браз, защото си зъл еретик.

— Аз призовах Аз и ако реши, луната сама ще ме отхвърли.

Шаманът сви рамене.

— Както желаеш. Ще използвам друг диск.

— Не! — подскочи Рейт. — Същият диск!

Траз Онмале не сваляше втренчен поглед от шамана. Той пристъпи бавно напред.

— Използвай същия диск. Хвърляй!

С гневен жест главният шаман вдигна диска от земята, завъртя го и го метна високо във въздуха. Както и преди той се заклати, увисна за съвсем кратко, после се спусна плавно, с розовата страна нагоре.

— Аз е благоразположен към чужденеца! — обяви Траз Онмале.

— Донесете емблемата Вадуз!

Главният шаман отново се прибра под навеса си и скоро се върна с емблемата. Траз Онмале я подаде на Рейт.

— Сега ти носиш Вадуз и си човек емблема като нас. Ще предизвикаш ли Джад Пилуна?

— Да.

Траз Онмале се обърна към Джад Пилуна.

— Готов ли си да защитаваш своята емблема?

— Незабавно — Джад Пилуна извади рапирата и я размаха със свистене над главата.

— Рапира и кинжал за новия Вадуз — заповяда Траз Онмале.

Рейт пое рапирата, която след малко му подадоха. Той премери теглото ѝ на ръка и я завъртя, за да провери добре ли е балансирана. Никога досега не бе държал толкова гъвкаво оръжие, а бе изпробвал много и най-различни, тъй като фехтовката бе задължителен елемент от подготовката на разузнавача. Ако имаше някакъв недостатък, той бе, че рапирата бе неудобна за близък бой. По време на тренировките ги учеха да държат противника на разстояние и Рейт бе забелязал, че войните от племето прибягват до сходна техника, като размахват свирепо и дивашки острието, но почти не използват краката си. Не по-малко странен му се видя кинжалът за лявата ръка. Рейт размаха и него, като не изпускаше от погледа си Джад Пилуна. Противникът му стоеше на няколко крачки, на пръв поглед отпуснат, спокоен и равнодушен.

Опитът да се сражава с този човек на негова територия и с негово оръжие навярно бе равносителен на самоубийство, помисли си Рейт.

— Внимание! — разпери ръце Траз Онмале. — Вадуз предизвиква Пилуна. Досега е имало четирийсет и една подобни срещи. Пилуна е победил Вадуз при трийсет и четири от тях. Емблеми, заемете позиции!

Джад Пилуна незабавно се хвърли в атака, Рейт парира без усилие и нанесе вертикален удар с рапирата — удар, който Джад Пилуна отби с кинжала. В същия миг Рейт подскочи напред и замахна с кинжала към оголените гърди на Джад Пилуна — острието му се плъзна и остави кървава диря, недостатъчно, за да надделее в двубоя, но стигаше, за да лиши противника от самоувереност. С изцъклени от гняв очи и зачервено до пръсване лице Джад Пилуна отстъпи назад,

сетне подхвана свирепа атака, притискайки Рейт със сила и технически умения. Рейт бе принуден да използва всичко, на което бе способен, за да издържи на атаката — да подхване своя, засега изглеждаше немислимо. Той почувства щракване и остра болка в рамото си, трудно си поемаше дъх. Острието на врага го прониза в бедрото, после в левия бицепс, възвърнал увереност, Джад Пилуна вложи нови сили в атаката, очаквайки всеки момент Рейт да падне по гръб и да бъде посечен на парчета. Но Рейт се наведе напред, отби рапирата с кинжала, замахна към главата на Джад Пилуна и успя да му килне шапката на една страна. Джад Пилуна се отдръпна, за да си нагласи шапката, и Рейт използва възможността да скъси дистанцията между двамата. Той замахна отново и този път събори шапката на земята, заедно с емблемата Пилуна. Рейт захвърли кинжала, наведе се чевръсто и взе шапката. Джад, лишен от Пилуна, замря смутено, лицето му бе скрито зад спусналите се къдрици. Той се хвърли напред, но Рейт скри шапката зад гърба си и укроти атаката му с острието на рапирата. Този път сполучи да прониже противника в рамото, преди остриетата им да се вплетат.

Джад опита да се освободи от кръстосаните оръжия и да спечели отново дистанция, но Рейт го следваше, задъхан и плувнал в пот.

— Сега аз държа Пилуна, емблемата, която те отхвърли и презря — извика той. — А ти, убиецо, се приготви да умреш.

Джад нададе безумен вик и се отново се втурна в атака. Рейт размаха шапката пред себе си и улови с нея острието на противниковата рапира. Замахна и прониза със своето оръжие доскорошния носител на Пилуна в корема. Джад стовари кинжала върху ръката му и успя да избие дръжката от пръстите му. За един кратък миг той остана изправен, втренчил поглед в стърчащата от корема му рапира. След това я измъкна, запокити я настрани и пристъпи към Рейт, който се наведе и затърси пипнешком хвърления кинжал. В мига, когато Джад се хвърли напред, Рейт вдигна кинжала и го насочи право към лицето на противника си. Острието хлътна в разтворената уста на Джад и се заби вътре, подобно на някакъв зловещ метален език. Коленете на Джад се подгънаха, той рухна на земята и остана да лежи със сгърчени пръсти.

Рейт, чиито гърди свистяха от усилието, хвърли шапката с гордия Пилуна в калта и отиде да се подпре на една от рейките на близкия

навес.

В Лагера цареше пълна тишина.

Пръв наруши мълчанието Траз Онмале:

— Вадуз надви Пилуна. Емблемата придоби блясък. Къде са Съдниците? Нека дойдат и отсъдят делата на Джад Пилуна.

Трима шамани пристъпиха напред, огледаха новия труп, после Траз Онмале и накрая Рейт.

— Съдете — нареди им Траз Онмале със сувор глас на възрастен човек. — Но искам да съдите справедливо!

Шаманите си зашушукаха, после главният заговори:

— Трудна ще е тази присъда. Джад живя като герой. Той служи с чест на Пилуна.

— Уби едно момиче.

— Но заради справедлива кауза — заради покварата на ереста, за сближаване с нечист мелез! Не би ли постъпил по същия начин всеки, който е искрено вярващ?

— Постъпката надвишаваше правата му. Съветвам ви да отсъдите, че е бил зъл човек. Положете го на кладата. Когато Браз изгрее, запратете пепелта на злото право в пъкъла.

— Така да бъде — прошепна главният шаман.

Траз Онмале се прибра под своя навес.

Рейт сведе очи към трупа на момичето, което сякаш всички бяха забравили. Да го остави тук през нощта, би било немислимо. Кладата вече беше запалена, готова да приеме трупа на Джад. Рейт повдигна тялото на момичето, отнесе го при огъня и пренебрегвайки възраженията на старите жени, които се грижеха за кладата, го положи в пещта с подобаващо внимание и състрадание.

С първите едри капки дъжд Рейт се прибра под навеса, който му бяха отредили.

Навън дъждът бързо се усилваше. Измокрените жени вдигнаха временен навес над кладата и продължиха да подхранват пламъците с дърва.

Някой влезе под навеса. Рейт се отдръпна към тъмния край, после отблъсъците на огъня озариха лицето на Траз Онмале. Имаше мрачен и обезсърчен вид.

— Рейт Вадуз, къде си?

Рейт пристъпи напред. Траз Онмале го огледа и поклати натъжено глава.

— Откакто дойде в племето, всичко се обърка! Раздори, спорове, убийства. Съгледвачите се прибират с празни ръце. Пилуна беше опозорен. Шаманите са сърдити на Онмале. Кой си ти, че ни донесе толкова злочестини?

— Аз съм такъв, какъвто ти казах — заяви Рейт. — Човек от Земята.

— Ерес — завъртя глава Траз Онмале. — Хората емблеми са потомци на Аз. Така поне твърдят шаманите.

Рейт помисли малко, сегне заговори:

— Когато идеите си противоречат, какъвто е случаят тук, побеждава най-силната идея. Понякога е за добро, друг път за лошо. Смятам за несъвършено обществото, основаващо се на емблеми. Една промяна може да е за добро. Ти си под властта на жреци, които...

— Не — прекъсна го с решителен тон младежът. — Онмале управлява племето. Аз нося емблемата, той говори през моята уста.

— До известна степен. Но жреците са хитри и лесно постигат своето.

— Теб какво те е грижа? Да не си дошъл да ни унищожиш?

— Разбира се, че не. Никого не искам да унищожавам — освен ако не заплашва собственото ми съществуване.

Младежът въздъхна с натъжено лице.

— Ще призная, че съм объркан. Или грешиш ти, или шаманите.

— Шаманите грешат. На Земята човешката история датира от десет хиляди години.

Траз Онмале се разсмя.

— Веднъж, преди още да нося Онмале, нашето племе навлезе сред руините на стария Карсегус и там заловихме пnumек. Шаманите го подложиха на мъчения, за да открият какво знае, но единственото, което чуха, бяха проклятия за всичките петдесет и две хиляди години, откакто хората живеят на Тчай... Петдесет и две хиляди години срещу вашите десет хиляди. Всичко това е толкова странно.

— Много странно наистина.

Траз Онмале се надигна и погледна към небето, по което се носеха гонени от вятъра, разпокъсани облаци.

— Непрестанно се взират в луните — рече той. — Шаманите също. Знаменията не са благоприятни, смятам, че назрява сблъсък. Ако Аз закрие Браз, ще бъде добре. Ако пък Браз засенчи Аз, някой друг ще понесе Онмале.

— А ти?

— Аз ще трябва да се простя с мъдростта на Онмале и да поправя стореното зло — след тези думи Траз Онмале напусна навеса.

В степта бушуваше буря — вече две нощи и един ден. На сутринта на втория ден слънцето изгря в ясното ветровито небе. Съгледвачите излязоха както обикновено, за да дотичат презглава в ранния следобед. В лагера изведенъж се въззвари трескава активност. Сгъваха се чергила, събаряха се навесите и се свиваха вързопи. Жените товареха шестколесните платформи и фургоните, мъжете мажеха телата на своите скакуни, оседлаваха ги, привързваха юзди към чувствителните им бърни. Рейт се приближи до Траз Онмале.

— Какво става?

— Забелязали са керван на изток. Ще нападнем при река Йоба. Като Вадуз можеш да дойдеш с нас и да споделиш плячката.

Той заповяда да доведат един скакун. Рейт се покатери боязливо върху двукракото, издаващо неприятен мириз животно. Скакунът се размърда под непривичната тежест и удари в земята с топката на края на опашката си. Рейт дръпна юздите, скакунът приклекна и се понесе с огромни подскоци през степта, а Рейт се вкопчи в него, сякаш от това му зависеше животът — което бе самата истина. Зад гърба му се чуха викове и смях — подигравателни крясъци на опитни ездачи към новака, който изглежда е загазил.

Рейт най-сетне успя да укроти животното и го обърна назад. След няколко минути цялата група се отправи на северозапад, черните чудовища протягаха шии и пръскаха пяна от бърните си, войните подскачаха на седлата, стискаха хълбоците с колена и придържаха с ръце своите шапки. Рейт неволно бе завладян от някаква първична тръпка при вида на тази носеща се през степта в бесен галоп кавалкада.

Близо час хората емблеми препускаха по затревената равнина, като се привеждаха всеки път, когато излизаха на някое било.

Хълмовете постепенно се снижаваха, пред тях се разпростря, огромна низина, белязана от тъмни сенки и черни петна. Отрядът спря на един хълм, докато войните се озвъртаха във всички посоки. Траз Онмале пое ръководството и издаде заповеди. Рейт доближи скакуна си до неговия и наостри слух.

— … южният път към брода. Ще чакаме при Птичия гъсталак. Иланите първи ще преминат реката — ще идат да огледат Зедова гора и Белия хълм. Тогава удряме право в средата и изчезваме с фургоните със стока. Ясно ли е? Щом е тъй, напред към Птичия гъсталак!

Емблемите се спуснаха надолу по полегатия хълм, право към линията от високи дървета и групата изолирани шубраци, на самия бряг на река Йоба. Когато стигнаха гъстака, те спряха и притихнаха.

Мина време. В далечината се дочу слабо трополене и малко след това керванът се появи. На няколкостотин стъпки отпред яздеха трима войни в лъщащи жълтеникави кожи, нахлули черни шапки, украсени с лищени от долната челюст човешки черепи. Те също яздеха скакуни, но доста по-едри и очевидно по-добре укротени и обучени, бяха въоръжени с пистолети и къси саби, а напреко на седлата носеха пушки.

Ала малко след това планът на емблемите бе изложен на огромен риск. Вместо да прекосят реката иланите спряха и изчакаха приближаването на кервана, като се озвъртаха бдително: Към брега се приближиха шестколесни платформи, натоварени на невероятна височина с вързопи, чували и сандъци, както и с кошове, от които подаваха глави мъже и жени.

Водачът на кервана несъмнено бе човек предпазлив и опитен. Преди фургоните да нагазят в брода, той разположи оръдейни карети да прикриват възможните достъпи за атака и едва тогава прати иланите да огледат отсрещния бряг.

В Птичия гъсталак хората емблеми ругаеха сподавено.

— Съкровища, съкровища! Стока в изобилие! Шайсет натъпкани фургона! Но атаката ще е истинско самоубийство!

— Тъй е. Пясячните оръдия ще ни пометат като пилци!

— Затова ли чакахме цели три месеца при Валграмските възвищения? Откъде ни сполетя тоз лош късмет?

— Такива бяха знаменията. Снощи, когато погледнах благословената Аз, беше нащърбена и забулена в облаци, несъмнено

предупреждение.

— Всичко се обърка, пропадна работата! Трябва да сме под влиянието на Браз.

— На Браз или на онзи чернокос магьосник, който уби Джад Пилуна.

— Вярно! На всичко отгоре се довлече с нас, за да ни провали нападението. След като тук винаги сме успявали!

Гневни погледи стрелкаха Рейт, който се опитваше да изглежда незабележим. Вождовете се събраха на съвет.

— Нищо няма да постигнем, само ще покрием полето с мъртви войни и ще потопим емблемите в река Йоба.

— Щом е тъй, дали да не опитаме да нападнем през нощта?

— Не. Охраната им е нащрек. Техен командир е Баоджиян, а той никога не рискува! Дано душата му иде на Браз!

— И какво излиза — три месеца напразно чакане!

— По-добре така, отколкото да загазим. Да се връщаме в лагера. Жените вече са събрали багажа, потегляме на изток към Мераган.

— Че там е още по-голяма мизерия, отколкото на запад! Какъв отвратителен късмет!

— Знаменията! Знаменията! Всичките бяха лоши!

— Обратно в лагера значи — тук няма работа за нас!

Войните извърнаха животните и без да поглеждат назад, препуснаха право на юг в степта.

Рано същата вечер, все още ядосани, те пристигнаха в лагера. Жените, които бяха събрали багажа, бяха обсипани с проклятия, задето не им поднесли веднага вечеря и бира. След кратка словесна престрелка и едните, и другите най-сетне се усмириха.

Траз Онмале кръстосваше неспокойно из лагера, докато Рейт бе пренебрегван демонстративно от всички. Войните се наядоха с видим апетит, като не спираха да мърморят през цялото време, после, изтощени и обезсърчени, се наредиха около огъня.

Аз вече грееше на тъмния небосвод, но сега в небето се появи и синята луна Браз, която се насочи право към Аз. Шаманите първи забелязаха това и се надигнаха изплашени, сочейки с ръце нагоре.

Луните се сближиха, изглеждаше сякаш всеки миг ще се сблъскат. Войните нададоха ужасени викове. Но Браз застана пред розовия диск и го засенчи напълно.

— Така да бъде! Така да бъде! — провикна се към небето главният шаман.

Траз Онмале се обърна и се отдалечи бавно към мрака, където случайно се намираше и Рейт.

— Каква е тази гълъчка? — попита той.

— Не видя ли? Браз надви Аз. Утре вечер ще трябва да отида на Аз, за да изкупя нашите грехове. Без съмнение ти също ще отпътуваш — за Браз.

— Искаш да кажеш — с огън и катапулт?

— Ами да. Трябва да съм щастлив, че носих Онмале толкова дълго. Предишният носител бе на половината на моята възраст, когато го пратиха на Аз.

— И смяташ ли, че този ритуал има някаква практическа стойност?

Траз Онмале се поколеба.

— Това е нещо, което всички очакват — ще поискат да си прережа гърлото до кладата. Не ми остава друго, освен да се подчиня.

— В такъв случай най-добре да тръгнем още сега. Скоро ще заспят като талпи. Когато се събудят, вече ще бъдем далече от тук.

— Какво? Само двамата? И къде ще идем?

— Не знам. Няма ли някоя страна, където хората да живеят, без да се избиват?

— Може и да съществува подобно място. Но не в Аманската степ.

— Да можех да си върна разузнавателния кораб и да имах късмет и време да го поправя, бихме могли да напуснем Тчай и да се върнем на Земята.

— Невъзможно. Часките взеха кораба. За теб той е изгубен завинаги.

— От това се боях. Както и да е, най-добре да тръгнем още сега, щом утре ще бъдем обречени на смърт.

Траз Онмале не сваляше поглед от луните.

— Онмале ми нарежда да остана. Не мога да му противореча. Той никога не е бягал — винаги е изпълнявал дълга си чак до смъртта.

— Доброволното самоубийство едва ли влиза в дълга — възрази Рейт. Той посегна неочеквано, смъкна шапката на Траз Онмале и

откъсна емблемата. Траз извика така, сякаш бе изпитал остра болка.
Облеши се в Рейт.

— Какво направи? Да докоснеш Онмале, е равносилно на смърт!

— Вече не си Траз Онмале, сега си само Траз.

Младежът сякаш се смали, вече нямаше доскорошния наперен и самоуверен вид.

— Ами добре — прошепна смилено. — Но не ме е страх да умра — сетне огледа лагера. — Ще трябва да тръгнем пешком. Ако се опитаме да сложим юзди на скакуните, те ще се разцвият и ще пробудят всички. Чакай ме тук. Ще ида да взема наметала и храна. — Траз потъна в мрака, оставяйки Рейт с емблемата Онмале.

Рейт я погледна на светлината на луните и за миг му се стори, че емблемата също го гледа, че издава заповеди с неразбирамо съдържание. Рейт издълба дупка в земята и пусна Онмале вътре. Но емблемата сякаш потрепваше, надаваше беззвучен вик на отчаяние и докато я покриваше с пръст, го завладя усещане за вина, а когато най-сетне се надигна и изтърси ръце от пръста, по гърба му се стичаха ледени капки пот.

Мина време — един час? Може би два? Рейт не можеше да прецени. Откакто пристигна на Тчай вътрешният му часовник се беше разстроил.

Луните се спуснаха надолу по небето, наближаваше полунощ, откъм степта долитаха нощи звуци — тихите, пискливи вопли на степните кучета, прекъсвани от басово сумтене и оригване. В лагера огньовете бяха притъмнели до кехлибарено сияние, гласовете на диваците бяха утихнали.

Младежът изникна безшумно зад гърба му.

— Готов съм. Ето ти наметало и торба с храна.

Рейт забеляза, че Траз говори шепнешком и гласът му вече не звучи така уверено и решително. Черната му шапка се беше смачкала. Той огледа ръцете на Рейт и плъзна поглед под навеса, но не се поинтересува за съдбата на Онмале.

Отправиха се на север, изкатериха хълма и поеха по дългото било.

— Тук степните кучета ще ни виждат по-добре — обясни шепнешком Траз, — но нощните хищници се спотайват в низините.

— Ако успеем да стигнем гората и дървото, където оставих креслото и парашута, ще бъдем в далеч по-голяма безопасност. А после... — Рейт мъкна. Бъдещето бе скрито зад непроницаема завеса.

Изкатериха се на върха на хълма и спряха за малко да си отдъхнат. Двете луни озаряваха в бледо сияние степта, изпълвайки низините със сенки. От север долетяха ниски, протяжни вопли.

— Залегни — прошепна Траз. — На земята. Това са степни кучета.

Полежаха неподвижно петнайсетина минути, сетне зловещите вопли утихнаха на изток.

— Хайде — подкачи го младежът. — Сигурно обикалят лагера с надежда да отвлекат някое дете.

Двамата поеха на юг, като се катереха и се спускаха от невисоките хълмове и избягваха тъмните низини.

— Скоро ще се развидели — рече Траз. — Когато зората се пукне, емблемите ще тръгнат по дирите ни. Ако стигнем реката, ще успеем да им се измъкнем. Само да не ни заловят хората от блатата, защото тогава лошо ни се пише.

Вървяха два часа, без да спират. Небето на изток започна да се обагря в бледа жълтеникова светлина и бе разчертано от източени черни облаци. Далеч пред тях бавно изникна тъмният масив на гората. Траз погледна през рамо в посоката, от която идвала.

— В лагера сигурно вече се пробуждат. Жените разпалват угасналите огньове. Съвсем скоро шаманите ще идат да потърсят Онмале. А също и мен. Когато разберат, че съм избягал, в лагера ще настъпи суматоха. Ще екнат викове и проклятия — всички ще бъдат ужасно разгневени. Емблемите ще изтичат при своите скакуни и ще препуснат в степта — Траз непрестанно шареше с очи към хоризонта.

— Скоро ще се появят.

Най-сетне двамата доближиха края на гората, която все още тънеше в сумрак. Траз забави крачка и ту поглеждаше към гората, ту към степта зад тях.

— Колко е далече тресавището? — попита Рейт.

— Не е далече. Няколко мили, не повече. Но подушвам берл.

Рейт помириса въздуха и долови остра, животинска миризма.

— Може да е само дира — промърмори с изплашен глас Траз. — Емблемите ще са тук всеки момент. Най-добре да се насочим към

реката.

— Първо да намерим пилотското кресло!

Траз повдигна обречено рамене и се шмугна в гората. Рейт погледна, през рамо. В далечината, там, където степта се сливаше с небето, се виждаха мънички черни точки. Той последва бързо Траз, който се придвижваше предпазливо и непрестанно спираше да помирише въздуха. В нетърпението си Рейт го застигна и побутна по гърба. Траз ускори крачка и скоро навлязоха в мек участък от торф. Далече зад тях вече се чуваше тропотът на ездитните животни.

Траз закова на място.

— Ето го дървото — той вдигна ръка. — Това ли търсеше?

— Да — кимна Рейт с огромно облекчение. — Боях се, че някой може да е бил тук.

Траз се покатери на дървото и спусна креслото. Рейт повдигна капака на нишата, извади отвътре пистолета, целуна го във възторга си и го пъхна в колана.

— Побързай — подканни го обезпокоено Траз. — Чувам емблемите, не са далече зад нас.

Рейт извади аварийния комплект и го метна на рамо.

— Да вървим. Сега вече могат да ни преследват на свой риск.

Траз го поведе по невидима пътека, която обикаляше тресавището, като спираше от време на време, за да прикрие следите, а след това се връщаше, увиснал от клоните на могъщите дървета. Сега вече гласовете на хората емблеми се чуваха съвсем ясно.

Траз и Рейт стигнаха брега на реката, чиито тъмнокафяви води се влачеха бавно. Траз намери един сал от сплетени клони, мъртви лиани и хумус, пристегнати с тръстикови стебла. Тласна го надолу по течението. Изминаха пет минути, четирима от хората емблеми прекосиха с жвакане тресавището, зад тях вървяха още десетина, със заредени арбалети. Те стигнаха брега, посочиха следите на мястото, където Траз бе избутал сала, и огледаха повърхността на реката. Салът се бе отдалечил на около двеста стъпки, където един водовъртеж го бе подхванал и го теглеше към отсрещния бряг. Емблемите нададоха яростни викове и се завтекоха надолу покрай брега, следвайки течението и отдалечаващия се сал.

— Бързо — прошепна Траз. — Съвсем скоро ще разкрият измамата. Трябва да се върнем обратно по следите.

Те се отдалечиха от реката, прекосиха, тресавището и отново се озоваха в гората, където се затичаха, докато виковете зад тях първо отслабнаха, дори се изгубиха, а после отново се появиха.

— Видели са дирите ни — обясни задъхано Траз. — Ще ни стигнат лесно със скакуните. Този път... — той мъкна и посочи с ръка. Рейт отновоолови животинския мириз. — Това е берлът — прошепна изплашено Траз. — Ето там. Да се изкатерим на дървото.

Метнал аварийния комплект на рамо, Рейт последва младежа нагоре по клоните на лъскавото черно дърво.

— По-високо — шепнеше Траз. — Където чудовището не може да се покатери.

Берлът се появи — кафеникав звяр с мускулесто тяло и глава на глиган, разцепена от широка пасть. От шията му се подаваха чифт дълги ръце, завършващи с рогови щипци, които животното държеше над главата си. Явно бе съсредоточено в звуците на приближаващите се диваци, защото не обръщаше внимание на двамата. Рейт си помисли, че никога досега не бе виждал толкова свирепа муцуна.

— Не разбирам защо трябва да се страхуваме — забърбори той.

— Това е само едно животно...

Чудовището се скри в гората, миг по-късно шумът от преследването внезапно утихна.

— Подушили са берла — обясни Траз. — Да изчезваме.

Те се свлякоха надолу по дървото и побягнаха на север. Зад тях долетяха ужасени викове, гърлен рев и скърцане на зъби.

— Е, поне се отървахме от емблемите — произнесе с глух глас Траз. — Тези, които се спасят, ще си плюят на петите — той погледна изплашено Рейт. — А когато се върнат в лагера, няма да има Онмале. Какво ще стане? Дали племето няма да загине?

— Съмнявам се — отвърна Рейт. — Шаманите ще се погрижат.

Скоро след това излязоха от гората. Пред тях се ширна степта, равна и пуста, окъпана в мека, кехлибарена светлина.

— Какво има на запад от нас? — попита Рейт.

— Западен Аман и страната на старите часки. После Джангови върхове. Отвъд тях са сините часки и Еседрийската чупка.

— А на юг?

— Тресавища. Там живеят блатните хора. Те не са като нас — дребни жълти човечета с бели очи. Свирепи и хитри като сините часки.

— Нямат ли градове?

— Не. Няма никакви градове нататък — само руини. Но по други краища на степта има доста изоставени селища. Казват, че ги обитавали призраци и фунги, за последните е сигурно, че предпочитат руините.

Рейт продължи да задава различни въпроси за географията на Тчай, ала откри, че познанията на Траз са доста оскъдни. Дирдирите и дирдирхората живееха отвъд морето, но къде точно, Траз не знаеше. Имаше три вида часки — старите часки, потомци на някога могъща раса, които сега обитавали района около Джангови върхове; зелените часки, чергари от Мъртвата степ, и сините часки. Траз ненавиждаше всички часки, макар да призна, че никога не е виждал стари часки.

— Зелените са ужасни — истински демони! Те живеят в Мъртвата степ. Хората емблеми кръстосват из южната част и отиват нагоре само когато ще нападат кервани. Дози, който се готвехме да щурмуваме, е обикалял на юг, за да избегне зелените.

— И накъде се беше насочил?

— Вероятно към Пера или може би към Джалки на Лезматично море. По-сигурно е към Пера. Керваните от север на юг осъществяват търговия между Джалки и Мезуюн. Тези от изток на запад се движат между Пера и Коуд.

— Това градове на хора ли са?

Траз повдигна рамене.

— Ако могат да се нарекат градове. По-скоро селища. Но не зная много, само това, което съм чувал от шаманите. Гладен ли си? Защото аз умирам от глад. Хайде да ядем.

Те седнаха на един дъннер, хапнаха по парче изсъхнала овесена каша и пиха от кожените манерки бира. Траз посочи нисък бурен, на който растяха мънички бели топчета.

— Няма да умрем от глад, докато наблизо има пътничес... А виждаш ли онези хрести? Това е ватак. От корените му можеш да извлечеш цяла кана мъзга. Но ако пиеш само ватак, рано или късно ще оглушаеш. За кратко време обаче не е опасен.

Рейт надзърна в аварийния комплект.

— С тази лента мога да извлечам влага от почвата или да пречиствам морска вода... това са хранителни таблетки, концентрати, ще стигнат най-малко за месец. Има резервни батерии... аптечка...

нож, компас, визоскоп... предавател... — Рейт огледа малкото устройство с внезапно пробуден интерес.

— Това за какво служи? — попита Траз.

— Половината от един прибор за комуникация. Другата половина беше в пакета на Пол Уандър, който остана в разузнавателяния кораб. Бих могъл да пратя сигнал, който ще предизвика автоматичен отговор и ще ми покаже местонахождението — Рейт натисна копчето с надпис „търсене“. На еcranчето се появи стрелка на компас, която се завъртя на северозапад, до нея изникнаха 6.2 в бяло и 2 в червено. — Шест цяло и две по десет на втора — пресметна бързо Рейт. — Значи другият предавател — и вероятно корабът — се намират на разстояние 620 мили на северозапад.

— Тоест в страната на сините часки. Но това вече го знаехме.

Рейт извърна замислен поглед в тази посока.

— Не искахме да поемем на юг към блатата, нито да се върнем в гората. Какво има на изток, отвъд степта?

— Не зная. Предполагам, че там е Драскадският океан. Но той е много далече.

— От там ли идват керваните?

— Коуд е на един залив, който е свързан с Драскадия. Между тях са Аманската степ, хората емблеми и разни други племена — войните хвърчила, лудите секири, берловите тотеми, жълтогръбите и още, за които не знам почти нищо.

Рейт се замисли. Разузнавателяният кораб бе откаран на северозапад от сините часки. Като че ли това бе най-приемливата посока.

Траз се унасяше в дрямка, отпуснал брадичка на гърди. Докато носеше Онмале, той притежаваше строг и решителен характер, ала сега, когато душата му бе освободена от бремето на емблемата, бе станал разсеян и тъжен, далеч по-затворен, отколкото Рейт смяташе за естествено.

Клепачите на Рейт също бяха натежали от умора — слънцето препичаше приятно, мястото изглеждаше безопасно... Ами ако се появи отново берлът? Рейт разтърси глава, за да се събуди. Докато Траз спеше, той си подреди наново багажа.

[1] Непреводима дума, приблизително: мъж, който е опетнил и опозорил емблемата си и следователно е изопачил своята съдба. — Б.а.

↑

3.

Траз се събуди. Погледна смутено Рейт и се изправи.

Рейт също се надигна и без да се уговорят, двамата се отправиха на северозапад. Беше късна сутрин и слънцето вече бе ярък диск в небето. Въздухът бе приятно прохладен и за първи път от пристигането си на Тчай Рейт почвства приповдигнато настроение. Раните му бяха заздравели, беше възвърнал част от снаряжението си, имаше най-обща представа къде се намира корабът — неоценими подобрения в досегашното му положение.

Двамата вървяха с равномерна крачка през степта. Скоро гората зад тях се превърна в зелено петно, във всички останали посоки хоризонтът беше пуст. По пладне спряха да похапнат, дремнаха за малко и отново се отправиха на северозапад.

Слънцето се скри зад група ниски облаци, обагряйки върховете им в бакъreno. В откритата степ нищо не можеше да им послужи за убежище — тъй като не им оставаше друго, те продължаваха да вървят.

Нощта бе тиха и спокойна, далече от изток долетя воят на степни кучета, но никой не ги обезпокои.

На следващия ден те привършиха храната и водата от торбите, който Траз бе взел от лагера, и започнаха да се прехранват с плодовете на пътничес и да утоляват жаждата си от мъзгата на ватака — плодовете бяха безвкусни, мъзгата — възкисела.

На сутринта на третия ден забелязаха бяло петно да се носи из небето на запад. Траз се просна зад един нисък храст и даде знак на Рейт да направи същото.

— Дирдири! Излезли са на лов!

Рейт извади визоскопа и го насочи към летящия обект. Опрял лакти на земята, той зададе увеличение от петдесет диаметра, отвъд което трептенето на въздуха смущаваше образа. Видя издължен и плосък корпус на въздушен кораб, който се стрелкаше в небето върху екстравагантни спойлери и причудливи полумесеци — по-скоро естетична приумица, отколкото утилитарен дизайн. Върху корпуса

бяха прилекнали четири фигури, в чиито бледи силуети той разпозна дирдири и дирдирхора. Въздухолетът следваше маршрут, приблизително успореден на техния, и в момента бе на няколко мили в западна посока. Рейт бе озадачен от тревогата на Траз.

— И какво ловят? — попита той.

— Хора.

— Заради удоволствието?

— Заради удоволствието. А също и за храна. Те ядат човешко месо.

— Как бих искал да имам този кораб — промърмори Рейт. Той се изправи на крака, без да обръща внимание на трескавите протести на Траз. Но дирдирският въздухолет се изгуби на север. Траз се успокои, макар че не преставаше да шари с очи из небето.

— Понякога се издигат нависоко и оглеждат земята, докато открият самотен пътник. Тогава се спускат стремглаво като периалти, улавят го с въже или го обграждат с електрическите си мечове.

Те продължиха да вървят на северозапад. По залез-слънце Траз отново стана неспокоен, по причини, които Рейт не можа да разбере, макар че в обкръжаващия ги пейзаж се долавяха неуловими, но зловещи нотки. Слънцето, забулено в мъгла, беше малко и бледо и хвърляше призрачно сияние върху безкрайната степ. Не виждаха нищо, освен собствените си издължени сенки, но докато вървяха, Траз непрестанно се озърташе и дори от време на време се връщаше назад, за да се ориентира по собствените им дири. Накрая Рейт попита:

— Какво търсиш?

— Някой ни следва.

— Така ли? — Рейт се обръна и огледа степта. — Откъде знаеш?

— Усещам го.

— И кой е?

— Пнумек, който пътешества незабелязано. А може и да са степни кучета.

— Пнумеците са хора, нали?

— Хора — в известен смисъл. Те са шпиони, куриери на пнумите. Някои твърдят, че са прокопали под степта тунели с тайни входове — може би дори под този храст!

Рейт огледа храста, който Траз сочеше, но не откри нищо подозрително.

— Трябва ли да се страхуваме от тях?

— Не, освен ако пnumите не искат да ни убият. Но кой може да знае какво искат пnumите? По-вероятно е степните кучета да са излезли рано.

Рейт отново вдигна визоскопа и огледа равнината, но не откри нищо.

— Тази нощ — заяви Траз — ще накладем огън.

Слънцето залезе зад тъжна завеса във виолетово, бледомораво и кафяво. Траз и Рейт събраха съчки и запалиха огън. Предчувствията на Траз се потвърдиха. На здрачаване от изток долетя далечен вой, на който откликна друг от север и трети от юг. Траз зареди арбалета.

— Те не се боят от огъня — обясни той на Рейт. — Но избягват светлината, защото са хитри... Говори се, че степните кучета са някакъв животински вид на пnumите.

Скоро кучетата ги обкръжиха, но се придържаха отвъд осветения кръг, където се мяркаха само тъмни силути и от време на време проблясваха немигащи, бели очи.

Траз държеше арбалета готов за стрелба. Рейт извади пистолета и енергоклетката. Пистолетът стреляше с миниатюрни експлозивни игли и бе точен на разстояние до трийсетина метра. Енергоклетката бе многофункционално устройство. В единия ѝ край имаше кристал, който излъчваше фокусиран лъч или разсеяна светлина при натискане на копчето. Розетката отстрани служеше за зареждане на визоскопа и предавателя. Спусъкът в другия край освобождаваше поток от мощна енергия, ала това водеше до бързо изтощаване на запасите и засега Рейт предпочиташе да запази енергоклетката като резервно оръжие. Докато степните кучета кръстосваха из мрака наоколо, той постави и двете оръжия пред себе си, но бе твърдо решен да ги използва само в краен случай. Една черна сянка се стрелна към тях — Траз стреля с арбалета. Стрелата попадна в целта, сянката се преметна и нададе болезнен вой.

Младежът зареди арбалета и хвърли още клони в огъня. Сенките кръстосваха неспокойно, после започнаха да тичат в кръг.

— Скоро ще ни нападнат — обяви мрачно Траз. — Обречени сме. Отряд от шестима може да издържи на атаката на степните кучета, петима почти винаги са изгубени.

Рейт посегна неохотно към енергоклетката. След това зачака. Сенките танцуваха все по-близо. Рейт се прицели, натисна спусъка и завъртя лъча в полукръг. Оцелелите степни кучета нададоха ужасени писъци. Рейт заобиколи огъня, за да довърши започнатото, но кучетата бяха изчезнали и волите им се чуваха отдалеч.

Тази нощ Траз и Рейт спаха на смени. И двамата твърдяха, че са бодърствали по време на своята смяна, но на сутринта се оказа, че труповете на избитите кучета са изчезнали.

— Хитри животинки! — рече учудено Траз. — Някои твърдят, че говорели с пnumите и им докладвали за всичко, което се случва в степта.

— И после какво става? Пnumите предприемат ли никакви действия?

Траз повдигна рамене.

— Когато се случи нещо ужасно, най-вероятно това е работа на пnumите.

Рейт се огледа, чудейки се къде ли може да се крият пnumите, пnumеците и степните кучета. Във всички посоки се виждаше само равнина, мержелееща се в далечината.

За закуска ядоха плодове от пътнически и пиха ваташка мъзга. След това отново се отправиха на северозапад.

Късно следобед на същия ден пред тях се появи купчина от сивкави камъни — според Траз това бяха руини на отдавна разрушен град, където можеха да се прикрият от степните кучета, затова пък се увеличаваше рисъкът да се натъкнат на скитащи банди, зелени часки или фунги. Рейт прояви интерес и Траз му разказа за фунгите: странни, склонни към самотно съществуване създания, които наподобявали пnumите, но били по-едри и далеч по-хитри и изобретателни, което ги правело по-опасни дори от зелените часки.

Докато приближаваха руините, Траз се зае да му разказва страховити истории за фунгите и техните зловещи навици.

— Не е изключено руините да са пусты — заключи той. — Въпреки това трябва да се приближим предпазливо.

— Кой е строил тези стари градове?

Траз повдигна рамене.

— Никой не знае. Може би старите часки, или сините. Може да са сивите хора, макар че никой не вярва в това.

Рейт се опита да подреди познанията си за расите на Тчай и техните човешки помощници. Имаше дирдири и дирдирхора, стари часки, зелени часки, сини часки и часкоиди — часкохора, пнуими и произлезлите от хора пнуимеци, жълти блатни човеци и различни чергарски племена, митичните „златисти“, а сега и тези „сиви хора“.

— Не забравяй уонките и уонкоидите — уонкохората — припомни му Траз. — От другата страна на Тчай.

— Но как са се озовали всички тези раси на вашата планета? — попита Рейт, макар да знаеше, че въпросът му е риторичен. Както и следващо да се очаква, вместо отговор Траз само сви рамене.

Доближиха първите бетонни късове, около които имаше натрошено стъкло — вече бяха в покрайнините на града.

Траз спря, ослуша се, като въртеше глава и се озърташе боязливо, сетне извади и зареди арбалета. Рейт не виждаше нищо заплашително наоколо и скоро те продължиха навътре, към сърцето на руините. Древните постройки, някога величествени сгради и красиви палати, сега бяха рухнали, разрушени и само на отделни места стърчаха самотни колони, бели пиедестали и стълбове. Между тях се виждаха фундаменти и площици от напукани от слънцето и вятъра камъни и бетон.

На централния площад имаше фонтан, захранван от подземен извор или канализация. Траз го приближи с максимална предпазливост.

— Тук наскоро е имало фунги — обяви той шепнешком. Рейт опита на вкус водата, после пи жадно.

— Откъде знаеш? — попита.

Траз само завъртя глава, очевидно нямаше желание да обяснява факти, които се подразбират от само себе си. Вниманието му беше насочено към друго, той непрестанно шареше с поглед в небето, доловил нещо отвъд сетивните възможности на Рейт. Изведенъж вдигна ръка и посочи:

— Дирдирският въздухолет!

И двамата се шмугнаха под една бетонна козирка, миг по-късно въздухолетът профуча толкова близо, че усетиха польха от двигателите му.

Корабът описа кръг, върна се и увисна на двеста стъпки над площада.

— Странно — прошепна Траз. — Сякаш знаят, че сме тук.

— Може да са претърсили повърхността с инфрачервен скенер — отвърна шепнешком Рейт. — На Земята можем да проследяваме хората по топлинните следи, които оставят.

Въздухолетът се отдалечи на запад, после набра скорост и изчезна. Траз и Рейт излязоха на площада. Рейт пи още вода, наслаждавайки се на прохладния й вкус, след като няколко дена бе разчитал само на мъзга от ватак. Траз предпочете да подгони едрите, подобни на хлебарки насекоми, които обитаваха камънаците. Уловените той обелваше с чевръсто движение на пръстите и изяждаше с видимо удоволствие. Рейт не беше достатъчно гладен, за да му направи компания.

Слънцето се скри зад разрушените сгради и напуканите колони, над степта увисна жълтеникава мъгла, която според Траз беше признак за промяна на времето. Опасявайки се да не ги изненада дъжд през нощта, Рейт предложи да се скрият под някоя плоча, но Траз не искаше и да чуе за това.

— А фунгите? Веднага ще ни надушат!

Той избра един пиедестал, който се издигаше на трийсетина стъпки над рухнало стълбище, за безопасно място, където да прекарат нощта. Рейт огледа мрачно облаците, които се бяха скучили на юг, но се отказа да спори. Двамата нарамиха клони и листа, за да си направят легла, и се изкатериха горе.

Слънцето залезе и древният град потъна в мрак. На площада се появи мъж, който залитаše от изтощение. Той се завтече към фонтана и пи жадно.

Рейт извади визоскопа. Мъжът беше висок и слаб, с дълги ръце и крака, издължена глава с жълтеникаво лице и плешиво теме, кръгли очи, малък, подобен на копче нос и приплеснати уши. Дрипавите му дрехи някога вероятно са били елегантни, под мръсотията прозираше розово, синьо и черно.

— Дирдирчовек — прошепна Траз, извади арбалета и се прицели.

— Чакай! — спря го Рейт. — Какво ще правиш?

— Ще го убия, разбира се.

— Но той не ни е сторил нищо! Защо не оставиш нещастния дявол да си живее?

— Не ни е сторил зло само защото не му се е удала възможност — изръмжа Траз, но остави арбалета. Дирдирчовекът вдигна глава от фонтана и огледа внимателно площада.

— Изглежда се е изгубил — прошепна Рейт. — Чудя се дали въздухолетът не е търсил него. Възможно ли е да е беглец?

Траз сви рамене.

— Может би. Кой знае?

Дирдирчовекът прекоси уморено площада и се настани на няколко крачки от подножието на пиедестала, където се загърна в парцаливите си дрехи и се приготви да спи. Траз изсумтя под нос, изтегна се върху леглото от листа и клони и мигновено се унесе в сън. Рейт огледа разрушения град, замислен над странната си съдба. Аз бавно изплува на изток, ограден в розов ореол, който обагряше в загадъчна светлина древните улици. Имаше някакво зловещо очарование в пейзажа — сцената бе толкова нереална, сякаш породена от чудноват сън. Ето че и Браз се издигна в небето, сега вече порутените колони и рухналите сгради хвърляха двойни сенки. Нещо привлече вниманието на Рейт — беше силует, може би статуя, в близкия край на една от улиците, която досега не бе забелязвал. Висока човешка фигура, леко разкрачена, със сведена глава, като в дълбок размисъл, едната ръка подпираше брадичката, а другата бе скрита зад гърба. Главата бе покрита с мека шапка с увиснала периферия, раменете бяха загърнати в наметало, краката — обути в ботуши. Рейт се вгледа внимателно. Статуя ли беше това? Защо му се струваше, че помръдва?

Той извади отново визоскопа. Фигурата бе скрита в сянка, но като нагласи фокуса, даде увеличение и яркост, Рейт успя да се вгледа отблизо в лицето. Изкривените, получовешки, полунасекомоподобни черти бяха застинали в зловеща гримаса, докато Рейт се занимаваше с фокуса, устата се отвори и затвори... Съществото се размърда, пристъпи пъргаво и безшумно напред, после отново застинна неподвижно. Държеше една от ръцете си вдигната, в жест, който бе непонятен за Рейт. Траз се беше пробудил и проследи погледа на Рейт.

— Фунг! — прошепна той.

Съществото се извърна рязко, сякаш беоловило някакъв звук, и направи две грациозни крачки встрани.

— Те са безумци! — обясни шепнешком Траз. — Луди демони.

Дирдирчовекът все още не бе забелязал фунга. Той се въртеше неспокойно под наметалото, опитвайки се да намери най-удобната поза. Фунгът замахна зарадвано с ръка и направи три подскоца, които го отведоха на шест крачки от дирдирчовека. Там фунгът отново замря неподвижно, втренчил поглед в жертвата си. Наведе се и взе от земята няколко камъчета. Протегнал дългата си ръка над дирдирчовека, фунгът пусна едно от камъчетата.

Дирдирчовекът подскочи изплашено, но не забеляза фунга и след няколко секунди отново се излегна. Рейт не можеше да издържи повече и извика:

— Ей!

Траз му изсъска да мълчи. Ефектът върху фунга беше комичен. Той се метна назад, втренчил поглед към пиедестала и разперил ръце в израз на прекомерна изненада. Дирдирчовекът се подпра на колене и едва сега забеляза фунга, но се вцепени от ужас.

— Защо го направи? — завайка се Траз. — Трябаше да го оставиш да се задоволи с жертвата си!

— Застреляй го с арбалета — рече му Рейт.

— Стрелите не го докосват, сабята не го сече.

— Застреляй го в главата.

Траз изпъшка отчаяно, но вдигна арбалета, прицели се и натисна спусъка. Стрелата иззвистя към бледото лице. В последния миг фунгът отмести глава встрани и стрелата се счупи в камънака зад него.

Фунгът вдигна едър камък, замахна с дългата си ръка и го запокити с невероятна сила. Траз и Рейт се проснаха на пиедестала, камъкът се строши под тях. Без да губи повече време, Рейт насочи пистолета към съществото. Натисна спусъка, чу се щракване и свистене — иглата попадна в гърдите на фунга и експлодира. Странното създание подскочи във въздуха, нададе смаян вик и рухна на земята.

Траз улови Рейт за рамото.

— Убий дирдирчовека, бързо! Преди да избяга!

Рейт се спусна от пиедестала. Дирдирчовекът извади сабята си, изглежда, единственото оръжие, което носеше. Рейт прибра пистолета в колана и протегна ръка.

— Свали сабята, няма причини да се бием.

Учуденияят дирдирчовек отстъпи назад.

— Защо уби фунга?

— Защото се готвеше да те убие — защо иначе?

— Но ние не се познаваме! А и ти — дирдирчовекът се взря в мрака — си получовек. Ако си намислил да ме убиеш, то аз...

— Не — спря го Рейт. — Искам само да получа информация, а след това, доколкото зависи от мен, можеш да си вървиш по пътя.

Дирдирчовекът направи кисела гримаса.

— Ти си по-луд и от фунг. Но защо трябва да ти давам информация? — той пристъпи напред, за да огледа Рейт и Траз отблизо. — Тук ли живеете?

— Не, ние сме пътешественици.

— В такъв случай едва ли ще знаете някое подходящо място, където да прекарам нощта.

Рейт посочи пиедестала.

— Можеш да се качиш горе, както направихме ние.

Дирдирчовекът щракна с пръсти.

— А, това вече съвсем не ми е по вкуса — той погледна назад към плочата, под която доскоро се бе сгушил, сетне към трупа на убития фунг. — Вие сте интересна двойка — изглеждате ми кротки, но разумни хора. Както виждате, аз съм уморен и се нуждая от почивка. Какво пък, след като вече ми се представихте, бих желал да ме охранявате, докато спя.

— Убий този наглец! — прошепна ядосано Траз.

Дирдирчовекът се разсмя — зловещ, сподавен кикот.

— Ето че вече ми приличаш на получовек! — сетне се обръна към Рейт. — Виж, ти си странен. Не мога да разпозная вида ти. Някой неизвестен хибрид? Откъде си, къде ти е родината?

Рейт бе решил, че ще е по-добре да не привлича излишно внимание към себе си и засега да не разказва за земния си произход. Но Траз, жегнат от надменността на дирдирчовека, се провикна:

— Той не е тукашен! Идва от Земята, един далечен свят! Родината на истинските човеци като мен! А ти си изрод!

Дирдирчовекът завъртя укорително глава.

— Двама луди. Но какво друго може да се очаква?

Рейт, смутен от неочекваните разкрития на Траз, побърза да смени темата.

— А ти какво правиш тук? Онзи дирдирски въздухолет теб ли търсеше?

— Страхувам се, че да. Но не успяха да ме открият, погрижих се за това.

— Беглец ли си?

— Позна.

— Какво е твоето престъпление?

— Няма значение, а и едва ли ще разберете — това е над възможностите ви.

Едновременно заинтригуван и обиден, Рейт се обърна и пое назад към пиедестала.

— Смятам да поспя. Ако искаш да доживееш до утре, съветвам те да се покатериш някъде нависоко, извън обсега на фунгите.

— Изненадан съм от твоята загриженост — призна сухо дирдирчовекът.

Рейт не отговори. Двамата с Траз се върнаха на пиедестала, а дирдирчовекът се изкатери неохотно на един съседен.

Нощта премина. Облаците се кълбяха по небето, но не заваля дъжд. Зората дойде неусетно и озари всичко наоколо в цвета на мръсна вода. Пиедесталът на дирдирчовека беше пуст. Рейт предположи, че си е продължил по пътя. Двамата с Траз се спуснаха на площада и стъкмиха малък огън, за да се стоплят след студената нощ. От другата страна на площада се приближи дирдирчовекът.

След като се увери, че не проявяват враждебност към него, той скъси предпазливо разстоянието до петдесетина крачки и спря, изпънат тържествено в дрипавите си одежди. Траз се намръщи и продължи да разпалва огъня, но Рейт го поздрави любезно.

— Можеш да се присъединиш към нас, ако нямаш нищо против — предложи му радушно.

— Грешка! — прошепна Траз. — Този тип ще ни създаде неприятности. Може да говори гладко и да се държи наперено, но такива като него обичат да похапват човешко месце.

Рейт беше забравил тази малка подробност и огледа подозрително дирдирчовека.

Известно време никой не проговаряше. Пръв наруши мълчанието новодошлият.

— Колкото повече оглеждам дрехите, поведението и снаряжението ти, толкова съм по-озадачен. Откъде твърдиш, че произхождаш?

— Нищо не съм твърдял — отвърна Рейт. — За себе си какво ще кажеш?

— Аз не съм забулен в тайна като теб. Казвам се Анке ди афрам Анахо, роден съм от човек в Зумбервал, в Четиринайсета провинция. Обявен съм за престъпник и беглец, с нищо не стоя над вас и не възнамерявам да предявявам каквito и да било претенции. Та ето ни тук, трима немили-недраги скитници, събрани около огъня.

Траз изсумтя недоволно. Рейт обаче намираше привидно лекомисленото поведение на непознатия за приятно разнообразие.

— И какво е твоето престъпление? — поиска да узнае той.

— Ще ти бъде трудно да го разбереш. Но по същество: не зачетох привилегиите на един тип на име Енце Едо Ездовирам, заради което той донесе за мен на Първата раса. Уповавах се на собствената си находчивост и отхвърлих наказанието. Нещата още повече се влошиха, защото продължих да упорствам в обвиненията си срещу Енце. Накрая, в пристъп на ярост, аз изхвърлих Енце Едо от креслото му на миля над степта — Анке ди афрам Анахо махна обречено с ръка.

— По един или друг начин успях да се изплъзна на инквизиторите и сега съм тук, без планове, нито възможности, ако се изключи моята — тук той прибягна до непреводима дума, обединяваща концепции като вътрешно превъзходство, интелектуален устрем и неизбежността на благосклонната съдба, произхождаща от тези качества.

Траз изсумтя отново и отиде на лов за закуска. Анахо го изпроводи с прикрит интерес и малко след това го последва. Двамата се заеха да притичват между каменните плочи, където ловяха насекоми и ги погълъщаха лакомо. Рейт трябваше да се утеши с шепа плодове от пътниче.

След като поутоли глада си, дирдирчовекът се върна да огледа дрехите и снаряжението на Рейт.

— Струва ми се, че момчето спомена някаква далечна планета на име Земя — той чукна чипия си нос с дългия си бял пръст. — Склонен съм да му повярвам, ако не изглеждаше като получовек, което прави подобна идея абсурдна.

— Земята е първоначалният дом на човечеството — отвърна надменно Рейт. — Ние сме истински хора. Вие сте изродени.

Анахο погледна въпросително Траз.

— Това пък сега какво е — някакъв нов култ на получовеци? Както и да е, и преди съм чувал всякакви небивалици.

— Защо не ни просветиш? — предложи раздразнено Рейт. — Разкажи ни как са пристигнали хората на Тчай.

Анахο махна небрежно с ръка.

— Тази история е широко известна и пределно ясна. На Сибол, нашия роден свят, Великата риба излюпила яйце. То било отнесено до брега на Ремура и се озовало на сушата. Едната половина се изтърколила на слънце и станала дирдир. Другата се озовала на сянка и се превърнала в дирдирчовек.

— Интересно — кимна Рейт. — Но как стои въпросът с часкоидите? Ами с Траз? Или с мен?

— Изненадан съм, че питаш, тъй като в обяснението не се крие никаква загадка. Преди петдесет хиляди години дирдирите долетели на Тчай от Сибол. Избухнала война между тях и старите часки, които пленили много дирдирхора. Други били заловени от пnumите, а покъсно и от уонките. От тях произлезли часкоидите, пnumеците и уонкоидите. Бегълци, престъпници, бунтовници и всякаква пасмина се изпокрили в блатата, където се кръстосвали помежду си, за да създадат получовеци. Ето откъде произхождате.

Траз погледна към Рейт.

— Разкажи на този глупак за Земята, за да разбере колко е невеж.

В отговор Рейт се разсмя. Анахο го погледна учудено.

— Няма съмнение, че си странен екземпляр. Впрочем, накъде сте тръгнали?

Рейт посочи на северозапад.

— Към Пера.

— Градът на изгубените души, отвъд Мъртвата степ. Никога няма да го стигнете. Из Мъртвата степ върлуват зелени часки.

— Няма ли начин да ги избегнем?

Анахο сви рамене.

— Само с керваните, които прекосяват пустинята.

— И къде минава техният път?

— На север, но доста далече от тук.

— В такъв случай ще пътуваме с някой керван.

— Възможно е да ви пленият и да ви продадат в робство. Водачите на кервани са прочути със своята безскрупулност. Защо искате да стигнете Пера?

— Имаме достатъчно причини. А твоите планове какви са?

— Нямам никакви. Аз съм престъпник, също като вас, вероятно. Ако не възразявате, смятам да се присъединя към двама ви.

— Както желаеш — отвърна Рейт, без да обръща внимание на гневното сумтене на Траз.

Отправиха се на север и дирдирчовекът подхвани разговор, който Рейт намираше за забавен и просветляващ, а Траз открито пренебрегваше. По пладне стигнаха верига от ниски хълмове. Траз удари един дребен гризач с арбалета. Запалиха огън, изпекоха животинчето на шиш и се нахраниха чудесно. Рейт попита новия им спътник:

— Истина ли е, че хапвате човешка път?

— Напълно. И ще ти кажа, че месото е много крехко. Но не трябва да се страхуваш — за разлика от часките, дирдирите и дирдирхората не са невъздържани чревоугодници.

Поеха по склона на един хълм и навлязоха в горичка от ниски дървета със сочни червени и сини плодове, които Траз обяви за отровни. Когато прехвърлиха билото, пред тях се ширна Мъртвата степ — равна, безжизнена пустош, ако се изключат стърчащите туфи изсъхнала трева и неизменните пътничета. Само на петдесетина крачки от тях се виеше път от два широки коловоза. Идваше от югоизток, заобикаляше, подножието на хълма, минаваше точно под тях и после, на около три мили в югозападна посока, свършваше между купчина скални кули, щръкнали от земята зъбери, които наподобяваха долмени. Пътят продължаваше на северозапад, лъкатушейки през степта. Друг път водеше право на юг през проход в хълмовете, а трети се отделяше на североизток. Траз огледа внимателно зъберите и посочи.

— Я погледни натам с твоя инструмент.

Рейт извади визоскопа и се зае да изучава скалите.

— Какво виждаш? — попита Траз.

— Постройки. Не са много — не стигат дори да го наречем село.

А на скалите има картечни гнезда.

— Това трябва да е Казабирският кервансарай — обясни Траз. — Там керваните обменят товари. Оръдията са срещу зелените часки.

Дирдирчовекът размаха развълнувано ръце.

— Може да има и странноприемница. Да вървим. Нямам търпение да се изкъпя. Никога досега не съм бил толкова мръсен.

— С какво ще платим? — попита Рейт. — Нямаме пари, нито стоки.

— Не бери грижа — обяви дирдирчовекът. — Имам няколко секвина, които ще ни стигнат. Ние, от Втората раса, не сме неблагодарници, а и вие ми служихте добре. Дори момчето ще получи изтънчена вечеря, може би за пръв път в живота си.

Траз се озъби, готов да отвърне дръзко, но забеляза, че Рейт се смее, и изкриви лице в кисела усмивка.

— Най-добре да тръгваме, мястото тук е опасно, може да се появят зелените часки. Виждате ли тези дири? Идвали са тук да наблюдават керваните — той посочи на юг, където хоризонтът беше белязан от неравна сива линия. — Ето че се приближава поредният керван.

— В такъв случай — подкани ги Анахо — да побързаме за странноприемницата и да си намерим местенца, преди да е пристигнал керванът. Нямам никакво желание да прекарам още една нощ свит в шубраците.

Чистият въздух и широтата на степта на хоризонт до хоризонт затрудняваха определянето на разстоянията, но по времето, когато тримата се спуснаха от хълма, керванът вече приближаваше по прашния път — колона от шейсет-седемдесет тежкотоварни превозни средства, толкова високи, че изглеждаха сякаш всеки момент ще се прекатурят, докато се поклащаха върху триметровите си колела. Едни бяха задвижвани от мотори, други — теглени от тромави едри чудовища с малки глави, които сякаш се състояха само от очи и зурли.

Тримата спряха край пътя, докато керванът се низеше край тях. Най-отпред, върху красиви скакуни, яздеха трима илантски съгледвачи, горди като царе — високи, плещести мъже с остри черти и проницателни очи. Кожата им беше сияещо жълта, косите им — гарвановочерни, привързани на плитки и намазани с животинска мас. Имаха високи черни шапки, украсени с човешки черепи, и плитките им бяха пъхнати през задните отвори на черепите. Бяха въоръжени с

дълги гъвкави саби, подобни на оръжията на хората емблеми, в коланите им бяха затъкнати пистолети, а от кончовите на ботушите им се подаваха дръжки на кинжали. Те не проявиха никакъв видим интерес към тримата пътници на склона, но несъмнено ги бяха забелязали, огледали и преценили.

Зад тях се поклащаха товарните платформи. Някои бяха отрупани с вързопи и чували, други пренасяха клетки, от които надзъртхаха дечица с бледи лица, млади мъже и жени, смесени безразборно. Всяка шеста кола бе оборудвана с картечно гнездо, от което се оглеждаха бдително мъжаги със сивакава кожа, черни жакети и черни кожени шапки. Оръжията им имаха къси, широки дула и вероятно стреляха с куршуми. Имаше и такива с издължени, разширени накрая цеви, за които Рейт предположи, че са огнемети.

Рейт се обърна към Траз:

— Това не е ли керванът, който видяхме при река Йоба?

Младежът кимна мрачно.

— Ако го бяхме нападнали тогава, може би още щях да нося Онмале. Но не съжалявам. Никак не е лесно да си носител на Онмале. Нощем той ми шепнеше.

Десетина от тежкотоварните машини имаха триетажни сгради от черно напукано дърво, с куполи, палуби и сенчести тераси. Рейт ги огледа със завист. Какъв удобен начин да се прекосят безкрайните стени на Тчай! Един особено масивен фургон пренасяше цяла къща със зарешетени прозорци и обковани в желязо врати. През страничен прозорец поглеждаше млада жена с толкова необичайна красота, че омаята и сякаш сама по себе си притежаваше душевност, както емблемата Онмале. Жената имаше крехко тяло, а кожата ѝ бе с цвета на пустинен пясък. Тъмната ѝ коса се спускаше по раменете, очите ѝ бяха златисто кафяви като топази. Носеше малка червена шапка, тъмночервена туника и набръчкани, тук-там изцапани панталони от бял плат. Докато фургонът се клатушкаше край тях, тя погледна към тримата пътници. За един кратък миг очите на Рейт срещунаха нейните и той остана вцепенен от безкрайната тъга, която изльчваха. Фургонът отмина. На отворената врата от задната страна стоеше висока жена с мрачно изражение, искрящи очи и късо подстригана прошарена коса. Завладян от любопитство, Рейт поискава обяснение от Анахо, но той или не знаеше нищо, или не желаеше да говори.

Тримата последваха кервана покрай укрепените зъбери и стигнаха просторен, насыпан с пясък двор. Водачът на кервана, дребен и енергичен старец, подреди фургоните в три редици, като товарните платформи бяха непосредствено до складовете, след това идваше ред на клетките с роби и казармите и накрая — най-отвън — каретите с картечните гнезда, чиито оръжия бяха обърнати към степта.

В другия край на двора се издигаше двуетажна глинена къща със скосени стени. На първия етаж беше разположен ханът, кухнята и залата за хранене, на втория имаше тесни стаи с врати и прозорци към терасата. Тримата пътници откриха ханджията в гостната — плещест мъж с черни ботуши и кафява престишка, кожата му беше сива като дървесна пепел. Той повдигна вежди и огледа внимателно Траз с неговото чергарско облекло, после никога разкошните, а сега дрипави одежди на Анахо и накрая прилепналите, земни дрехи на Рейт, след което обяви, че им достатъчно място да ги настани, и дори се съгласи да им намери нови дрехи.

Спалните помещения бяха по-скоро тесни и продълговати килии, които едва побираха нар от плетени около дървена рамка кайши, тънък сламеник, долап с мивка и кана с вода. След пътешествието през степта условията изглеждаха почти луксозни. Рейт се изкъпа, избръсна се с ножа от аварийния комплект и се издокара в новите дрехи, в които се надяваше да не изглежда тъй подозрителен: широки панталони от кафеникаво сив плат, риза от бяла, ръчно тъкана материя и черна жилетка. Той излезе на терасата и огледа прашния двор. Колко далечен му се струваше сега предишният му живот на Земята! Сравнен с причудливата разнородност на Тчай, той изглеждаше скучен и безцветен — и въпреки това все така желан. Рейт не можеше да не признае, че първоначалното му отчаяние вече не бе така мъчително. Новият му живот, въпреки цялата си несигурност, бе изпълнен с разнообразни приключения. Погледна към далечния край на двора, където бе спряла платформата с обкованата в желязо къща. Нямаше никакво съмнение, че момичето е затворник. Каква ли съдба я очакваше, та на лицето ѝ бе изписана подобна мъка?

Рейт се опита да познае нейния фургон, но от това разстояние всички му се струваха еднакви. Толкова по-добре, каза си той. Имаше си достатъчно свои проблеми, та да мисли за една малка робиня, която бе зърнал за не повече от пет секунди. Рейт се прибра в стаята.

Извади някои предмети от аварийния комплект и ги напъха по джобовете си, останалите скри в долапа. Когато се спусна в залата, завари там Траз, който седеше настръхнал на една пейка до стената. В отговор на въпроса на Рейт младежът призна, че никога досега не е попадал на подобно място и не знае как трябва да се държи, за да не се изложи. Рейт се разсмя и го потупа по рамото, Траз се поотпусна и си позволи една измъчена усмивка. Скоро дойде и Анаxo, който също се бе преоблякъл и сега изглеждаше като обикновен пътник из степта. Тримата се преместиха в трапезарията, където им поднесоха гъста тъмна супа и питки, но Рейт не беше в състояние да познае продуктите, от които бяха пригответи.

След като се нахраниха, Анаxo огледа Рейт със замислено изражение.

— Сега за Пера ли продължавате?

— Да.

— Наричат го Град на изгубените души.

— И аз така чух.

— Хипербола, разбира се — отбеляза с привидно нехайство Анаxo. — „Душа“ е понятие, което подлежи на по-щателно изучаване. Религиозните представи на дирдирхората са доста объркани и не бих искал точно сега да ги коментирам, затова само ще отбележа, че... не, по-добре да не ви обърквам. Та да се върнем на Пера, Града на изгубените души, както го наричат, и крайната цел на този керван. Вместо да вървя, бих предпочел да се возя, затова предлагам да попитаме водача на кервана какви удобства би могъл да ни предложи.

— Чудесна идея — одобри Рейт. — Само че аз нямам...

Анаxo размаха пръст във въздуха.

— Не се страхувай, за момента съм добре разположен към теб и момчето, ти например си крътък, но заслужаваш уважение човек и не прекрачваш границите на социалното си положение, така че...

Траз неочаквано скочи на крака, като дишаше тежко.

— Аз бях носител на Онмале! Разбиращ ли какво означава това? Нима смяташ, че бих забравил да си натъпча джоба със секвини, когато напусках лагера! — той стовари една тежка кесия на масата. — Не е необходимо да разчитаме на подаянията ти, дирдирчовеко!

— Както желаете — въздъхна Анаxo и хвърли въпросителен поглед на Рейт.

— Тъй като аз нямам секвини — сви рамене Рейт, — ще приема всичко, което ми предлагате — всеки един от вас.

Залата неусетно се бе изпълнила с посетители от кервана — кормчии и оръдейници, тримата наперени иланти, керванджии, пътници. Всички се надвикуваха да поръчват храна и напитки. Веднага щом водачът на кервана се нахрани, Анаxo, Траз и Рейт се приближиха към него и попитаха дали е възможно да ги откара до Пера.

— Стига да не бързате — бе отговорът. — Ще чакаме тук, докато от север пристигне керванът от Ейг до Хейдах, после ще продължим за Голее. Така че ако търсите бърз транспорт, ще трябва да измислите нещо друго.

Рейт би предпочел втория вариант, защото непрестанно се питаше какво ли е станало с разузнавателния кораб. Но тъй като нямаше друг, по-бърз начин за пътуване, бе принуден да укроти нетърпението си.

Не само той бе нетърпелив. На съседната маса се настаниха две жени с дълги черни наметала и червени ботуши. Едната от тях Рейт вече бе виждал в задния край на товарната платформа. Другата бе по-слаба, но по-висока, с кожа в оловносив, почти мъртвешки цвят. Високата жена говореше с писклив, ядосан глас, а може би страдаше от хронична враждебност.

— Колко време ще чакаме тук, господин Баоджиян? Кормчите казаха, че можело да останем и пет дена.

— Пет дена е доста точно предположение.

— Но това е невъзможно! И без това закъсняваме за събора!

Баоджиян, водачът на кервана, отвърна с професионално безизразен глас:

— Чакаме кервана от юг, за да разменим стоки. Продължаваме веднага след това.

— Не можем да се бавим толкова много! Имаме неотложна работа във Фазим.

— Уверявам ви, почитаема госпожо, че ще ви откарам на събора колкото се може по-скоро.

— Ала това не е достатъчно! Трябва да тръгнем незабавно! — този път говореше другата жена, която Рейт бе видял по-рано.

— Боя се, че е изключено — тръсна се Баоджиян. — Има ли други въпроси, които бихте желали да обсъдим?

Жените се обърнаха, без да отговорят, и седнаха на една маса до стената.

Рейт не можеше да сдържи любопитството си.

— Кои са тези?

— Жрици на Женското тайнство. Не си ли чувал за техния култ?

Той е почти повсеместен. От коя част на Тчай идваш?

— От едно много далечно място — отвърна уклончиво Рейт. — Коя е младата жена в клетката? И тя ли е жрица?

Баоджиян се надигна.

— Тя е робиня от Кхарчан, поне така предполагам. Карат я във Фазим за Триеналния ритуал. Но това не ме интересува, аз съм керванджия и пътувам между Коуд на Дуан и Тостанаг на Шанизадския океан. Кого взя, накъде, с каква цел... — той повдигна рамене и стисна устни. — Жрица или робиня, дирдирчовек, чергар или неопределен мелез, за мен всички са еднакви — той ги дари с хладна усмивка и си тръгна.

Тримата се върнаха на тяхната маса.

Анаxo разглеждаше Рейт със замислена усмивка.

— Интересно, наистина интересно.

— Кое е толкова интересно?

— Твоето странно снаряжение, изпипано като дирдирски вещи. Облеклото ти, с кройка, непозната на Тчай. Странното ти невежество, съчетано с още по-страница компетентност. Започвам да си мисля, че не е изключено да си такъв, какъвто твърдиш, че си човек от далечен свят. Което, естествено, е абсурдно.

— Не съм твърдял подобно нещо — отвърна Рейт.

— Момчето го каза.

— Тогава въпросът е между теб и него — Рейт се обърна и погледна към лириците, които разговаряха тихо над купи с димяща супа. Сега към тях се бяха присъединили още две жрици, които водеха и плененото момиче. Първите две докладваха за разговора си с водача на кервана, придружавайки думите с недоволно пъшкане и ядосано жестикулиране. Девойката седеше обезсърчена, отпуснала ръце в ската си, докато една от жриците не я сръга и й посочи супата. Рейт не можеше да откъсне очи от нея. Щом е робиня, хрумна му неочекваната мисъл, дали жриците не биха се съгласили да я продадат? Със сигурност не. Тази девойка с рядко срещана красота несъмнено бе

предназначена за някой извратен ритуал. Рейт въздъхна и отмести поглед встрани колкото да забележи, че и други, най-вече илантите, бяха също тъй заинтригувани от девойката. Те я гледаха втренчено, сучеха мустаци, мърмореха или се подхилкваха с такова сладострастие, че Рейт започна да се ядосва. Не разбираха ли, че нещастното създание е обречено на трагична участ?

Жриците се надигнаха едновременно. Хвърляйки заплашителни погледи наоколо, те изведоха момичето от помещението. Известно време обикаляха по двора, водейки робинята със себе си, като от време на време подръпваха въжето, с което я бяха вързали, за да не изостава. Илантските съгледвачи също излязоха навън и прилекнаха до стената на кервансарай. Бяха сменили черните си шапки с човешки черепи с барети от мек кафяв плюш и всеки от тях си бе изрисувал яркочервено кръгче на бузата. Те дъвчеха някакви ядки и плюеха обелките им на пясъка, без да откъсват жадни очи от девойката. Разменяха си шеги, може би дори се предизвикваха, защото накрая един от тях се надигна. Той прекоси двора и ускорявайки крачка, настигна разхождащите се жрици. Заговори на момичето, което го погледна безизразно. Жриците спряха и се извърнаха. Високата вдигна ръка, посочи на нахалника небето и произнесе гневна и заплашителна тирада. Ухиленият нагло илант не отстъпваше. Дори не забеляза, че по-ниската, но плещеста жрица го заобиколи отстрани. Тя замахна неочеквано и стовари тежкия си юмрук върху слепоочието му. Илантът тупна в прахоляка, но се надигна почти веднага, като сипеше проклятия. Жриците, с доволни усмивки на лицата, продължиха прекъснатата си разходка. Илантът застигна нападателката си и се опита да я удари. По-чевръста от него, тя го стисна в мечешка прегръдка, повдигна го с дебелите си ръчища, удари го с глава и след това го изтласка назад с щръкналото си шкембе. Докато нещастникът се търкаляше по земята, тя изтича след него и го изрита няколко пъти, след това към нея се присъединиха и другите. Заобиколен от разярените жрици, илантът запълзя уплашено към стената, където най-сетне намери сили и възможност да се изправи. Той кресна някакви обидни слова и се изплю в лицето на най-близката от жриците, но после побягна и се присъедини към развеселените си другари.

Жените продължиха разходката, като мятаха от време на време гневни и заплашителни погледи на илантите. Слънцето се спусна към

хоризонта, хвърляйки издължени сенки по двора. Откъм хълма се зададе пъстроцветна група от хора, облечени в парциални дрехи, с мъртвешко бели кожи, жълтеникаво кафяви коси, остри черти и малки, скосени очички. Мъжете от групата засвириха на цимбали, а жените подхванаха някакъв причудлив танц с подскоци, мятайки се напред-назад като възбудени насекоми. Мършави дечурлига, загърнати само в шалове, притичваха между наизлезлите пътници, поднасяйки им купи, в които ги подканяха да пускат милостинята. В другия край на двора се вихреще търговия с одеяла, шалове и кърпи, които плющяха на вечерния вятър. Жриците и робинята побързаха да се приберат в своята къща върху товарната платформа.

Слънцето се спусна зад хълмовете. Здрава обгърна кервансарая, на двора се възцари тишина. Бледи светлинки мъждукаха в прозорците на фургоните. Степта отвъд очертанията на двора тънеше в сумрак, озарена от бледовиолетово сияние.

За вечеря Рейт изяде една купа с лютив гулаш, комат сух хляб и чиния изсушени плодове. Траз отиде да гледа някаква хазартна игра, Анахо се бе запилял незнайно къде. Рейт излезе на двора и вдигна очи към звездите. Някъде между непознатите съзвездия трябаше да блещука едва забележимо Цефей — от другата страна на Слънцето в настоящата му позиция. Но Цефей едва ли можеше да бъде различен с невъоръжено око, а Слънцето, което отстоеше на двеста и дванайсет светлинни години, щеше да е невидимо — звезда десета или дванайсета величина. Потиснат от всички тези мисли, Рейт откъсна поглед от звездния небосвод.

Жриците бяха седнали пред платформата и разговаряха приглушено. Девойката бе прибрана в клетката. Привлечен от нея въпреки волята си, Рейт заобиколи двора и се приближи към клетката отзад.

— Ей, момиче — повика я тихо. — Момиче!

Тя се обърна и го погледна, но не каза нищо.

— Ела тук — махна й Рейт. — Искам да говоря с теб.

Тя се приближи бавно и го погледна иззад решетките.

— Какво ще правят с теб? — попита Рейт.

— Не зная — имаше нисък и дрезгав глас. — Отвлякоха ме от дома ми в Кат, качиха ме на кораб и ме натикаха в тази клетка.

— Но защо?

— Защото съм красива. Поне така казват... Тихо. Ще ни чуят. Скрий се.

Завладян от неочекван страх, Рейт приклекна зад клетката. Момичето остана изправено, стиснало с юмручета решетките. Една от жриците се приближи, надзърна вътре, но не забеляза нищо нередно и се върна при другите.

— Отиде си — прошепна му девойката.

Рейт се изправи, чувствайки се някак глупаво.

— Искаш ли да се измъкнеш от клетката?

— Разбира се! — той долови в гласа ѝ обида. — Нямам никакво желание да участвам в гнусните им ритуали! Те ме мразят! Защото са грозни! — тя присви очи, опитвайки се да разгледа Рейт в тъмнината.

— Видях те днес — прошепна, — стоеше край пътя.

— Да. Аз също те видях.

Девойката извърна глава.

— Ето че пак идват. Най-добре си върви.

Рейт се отдалечи безшумно. От другия край на двора проследи как жриците прибират клетката в платформата. След това и той се върна в хана. Известно време се забавлява да гледа как гостите играят. Имаше нещо като шах, който се играеше на дъска от четирийсет и девет квадратчета, с по седем фигури от всяка страна, друга игра с диск и малки изрисувани плочки, която му се видя твърде сложна, както и забавления с карти. До ръката на всеки стоеше халба с бира, жените от племето на хълма кръжаха сред посетителите и просеха подаяния, някои, изглежда, предлагаха и любовни утехи. Един мъж от кервана извади флейта, друг лютня, трети изтръгна ниски, провлечени тонове от дълга стъклена тръба и тримата засвириха мелодия, която Рейт намираше за очарователна дори само заради причудливия си строеж. Траз и дирдирчовекът отдавна се бяха прибрали в килиите си, не след дълго и Рейт ги последва.

4.

Рейт се събуди с някакво тревожно чувство, което поне за известно време не беше в състояние да си обясни. После се досети за причината — девойката и жриците на Женското тайнство. Известно време лежа, загледан мрачно в напукания таван. Каква глупост, да се забърква в неща, които не разбира! Какво си мислеше, че ще постигне?

Спусна се в залата, изяде купа с овесена каша, поднесена от една от размъкнатите дъщери на ханджията, излезе и седна на пейката отвън с надеждата да зърне красивата робиня.

Появиха се жриците и поведоха девойката към кервансарая, като не поглеждаха нито вляво, нито вдясно.

След около половин час излязоха на двора и подхванаха разговор с един дребоськ от хълмовете, който се хилеше, кимаше угоднически и ги зяпаше с очи, блеснали от възхита и страхопочитание.

От залата се показваха илантите. Хвърляйки враждебни погледи на жриците и похотливи на девойката, те прекосиха двора, докараха дорестите си скакуни и се заеха да кастрят роговите израстъци на зеленикавите им хълбоци.

Жриците приключиха разговора с дребоська и излязоха на разходка в степта, дърпайки момичето на няколко крачки зад тях. Илантите се спогледаха и започнаха да си шепнат възбудено.

Появи се Траз и седна до Рейт. Махна с ръка към степта.

— Наблизо има зелени часки — голяма група.

Рейт не виждаше нищо.

— Откъде знаеш?

— Подушвам дима от огнищата им.

— Аз не подушвам нищо — възрази Рейт.

Траз повдигна рамене.

— Поне триста трябва да са, може и към четиристотин.

— Хм. Как може да си толкоз сигурен?

— Мога да преценя по силата на вятъра и миризмата на пушека.

Малката група създава по-малко дим от голямата. Това е пушек от поне

триста зелени часки.

Рейт вдигна ръце в знак, че се предава.

Илантите, яхнали своите скакуни, се отдалечиха към зъберите и там спряха. Изправен до пейката, Анаxo се разсмя.

— Тези май ще създадат ядове на жриците.

Рейт подскочи като ужилен и отиде да гледа какво ще стане. Иланти почакаха жриците да се отдалечат и препуснаха след тях. Жените нададоха разтревожени викове, с насмешливи крясьци иланти профучаха покрай тях, дръпнаха момичето, метнаха го на едно от седлата и се отдалечиха сред вдигнатия прахоляк към хълмовете. Жриците се озъртаха слисани, сетне хукнаха с пресекливи викове обратно към двора. Намериха Баоджиян, водача на кервана, и му посочиха похитителите с разтреперани от гняв пръсти.

— Жълтокожите негодници отвлякоха катайската девица!

— Само ще се позабавляват — успокои ги Баоджиян. — Ще ви я върнат, след като ѝ се насятят.

— Но тогава ще е безполезна за отредената ѝ роля! След като пътувахме толкова надалече и понесохме такива лишения! Истинска трагедия! Аз съм Преподобната майка на Фазимското сбарище! А ти дори не искаш да ни помогнеш!

Водачът на кервана се изплю в прахоляка.

— Не съм тук да помагам. Аз управлявам кервана, избирам посоката, нямам време за други неща.

— Проклет да си! Не са ли тези твои слуги? Заповядай им!

— Заповядвам само в кервана. А това, което стана, беше в степта.

— Ох, какво да правим сега? Горко ни! Какво ще стане с Ритуала за просветление?

Рейт се озова на седлото на един от скакуните преди още да осъзнае какво върши, подтикван от импулс под нивото на съзнателната мисъл. Скакунът се понесе през степта и едва тогава, разбрал с какво се захваща, той промърмори:

— Да става каквото ще става.

Изпълваше го чувство на мрачно задоволство, струваше му се, че терзанията на младото момиче са далеч по-важни от собствените му несгоди.

Илантите не бяха стигнали далеч — нагоре до една малка долина, където зад каменист хълм имаше закътано местенце.

Момичето се беше опряло разтреперано на един камък, съгледвачите тъкмо завързваха скауните си, когато Рейт се появи на сцената.

— Какво искаш? — попита го недружелюбно един от тях. — Махай се, смятаме да проверим качествата на тази малка катайка.

— Ще я понаучим на това-онова, преди да я оставим на жриците! — добави друг през смях.

Рейт извади игломета.

— Ще ви избия до един — рече им през зъби, — дори само за удоволствие — сетне кимна на девойката. — Ела с мен.

Тя се озърташе като подплашено животинче, но наоколо се простираше само равна пустош.

Илантите стояха мълчаливо, с увиснали мустаци. Момичето бавно се покатери на скакуна до Рейт, той обърна животното и препусна към долината. Докато яздеха, тя го погледна, понечи да каже нещо, но не посмя. Отзад илантите се метнаха на своите скауки и също препуснаха, огласяйки околностите с ядните си викове и проклятия.

Жриците стояха до входа на кервансарая, втренчили погледи в степта. Рейт дръпна, юздите и огледа четирите страховити фигури в черни наметала.

— Колко ти платиха? — обади се най-сетне девойката.

— Нищо — отвърна Рейт. — Дойдох по собствено желание.

— Отведи ме у дома — помоли го тя. — Върни ме в Кат! Бащи ми ще ти даде много повече — каквото поискаш!

Рейт посочи една тъмна линия, която пълзеше откъм хоризонта.

— Предполагам, че това са зелени часки. Най-добре да се приберем вътре.

— Жените ще ме вземат и отново ще ме приберат в клетката! — почти проплака тя. — Те ме ненавиждат, мислят ми само злато! — и посочи с ръка. — Ето ги, идват! Пусни ме да си вървя!

— Сами в степта?

— По-добре това!

— Няма да им разреша да те вземат — успокои я Рейт, докато се приближаваха бавно към кервансарая. Жриците го очакваха в тесния проход при зъберите.

— О, благородни човече! — провикна се Преподобната майка. — Каква храбра постъпка! Тя не е опозорена, нали?

— Не е ваша грижа — отвърна Рейт.

— Но какво означава това? Не било наша грижа! Как може да кажеш подобно нещо?

— Сега тя е моя собственост. Отнех я на тримата войни. Търсете от тях обезщетение, не от мен. Каквото взема, задържам.

Жриците се разсмяха зловещо.

— Ах, ти, нещастно, наперено мъжленце! Върни ни нашето, инак ще съжаляваш горчиво! Ние сме жрици на Женското тайнство!

— Ще бъдете мъртви жрици на Женското тайнство, ако дръзнете да посегнете на моята собственост — озъби се Рейт. Подмина ги със скакуна и прекоси двора. Тук спря, скочи от седлото и помогна на девойката да слезе. Още щом улови тясното ѝ кръстче, можа да си обясни защо се бе втурнал към степта в преследване на иланитите, въпреки че интуицията му крещеше да не предприема подобен ход.

— Как се казваш? — попита я той.

Тя се замисли, сякаш Рейт ѝ бе задал сложна гатанка и отговори с видима неувереност.

— Баща ми е господар на двореца Син нефрит — сетне добави:

— Ние сме от егейската каста. Понякога ме наричат Цвете Син нефрит, в други случаи Красивото цвете или Цветето на Кат... а още и Илин-Илан.

— Всичко това е прекалено сложно — призна Рейт и момичето кимна, че е на същото мнение. — А как ти викат приятелите?

— Зависи от кастовата им принадлежност. Ти благородник ли си?

— Ами да — потвърди Рейт, който не виждаше причини да отговори другояче.

— Възнамеряваш ли да ме превърнеш в своя робиня? Защото ако не е така, предпочитам да използваш моето име за приятели.

— Никога не съм притежавал робиня — отвърна Рейт. — Вярно, изкушението е голямо... но май ще предпочета името за приятели.

— Тогава можеш да ми казваш Цветето на Кат, което е официалното ми име за приятели, или да ме наричаш с неофициалното — Илин-Илан.

— Е, на първо време това последното ще свърши работа — той огледа двора, улови девойката за ръка и я отведе в залата, където се настаниха на една от масите. Тук най-сетне имаше възможност да

разгледа внимателно Илин-Илан, Красивото цвете, Цветето на Кат. — Истината е, че не зная какво да правя с теб.

На двора жриците отново бяха наобиколили водача на кервана, който ги изслуша с любезно и сериозно изражение.

— Не е изключено проблемът да бъде решен без моето участие — продължи Рейт. — Не познавам законите тук.

— Няма закони в степта — обясни девойката. — Управлява само страхът.

Траз се присъедини към тях. Хвърли неодобрителен поглед на девойката.

— Какво смяташ да правиш с нея?

— Да я върна у дома, ако мога.

— Ако го направиш, животът ти ще бъде уреден — заговори му пламенно момичето. — Аз съм дъщеря на знатен род. Баща ми ще ти построи палат.

След думите ѝ недоволството на Траз се поуталожи и той погледна на изток, сякаш се опитваше да си представи пътуването им.

— Няма да е невъзможно — обяви замислено.

— Не и за мен — поправи го Рейт. — Трябва да намеря разузнавателния кораб. Но ако ти искаш, можеш да я отведеш в Кат и да си осигуриш живот без лишения.

Траз погледна със съмнение към жриците.

— Без оръжие и помощ как бих могъл да я преведа през степта? И двамата ще попаднем в робство или ще ни убият.

Ето че към тях се приближи Баоджиян, водачът на кервана. Той заговори с равен глас:

— Жриците настояват да им помогна, което не мога да направя, тъй като прехвърлянето на собствеността е станало далече от кервана. Но се съгласих да поставя един въпрос: какви са намеренията ти относно девойката?

— Не е тяхна работа — отвърна Рейт. — Момичето ми принадлежи. Ако търсят обезщетение, да се обърнат към илантските съгледвачи. Аз нямам работа с тях.

— Думите ти са основателни — кимна Баоджиян. — Жриците също го знаят и възраженията им са породени от тяхното нещастие. Склонен съм да се съглася обаче, че са станали жертва на престъпление.

Рейт вдигна глава и откри, че керванджията го разглежда равнодушно.

— Сериозно ли говориш?

— Свикнал съм да разсъждавам с термини, като прави върху собствеността или справедливост на сделката — продължи Баоджиян.

— Жриците понесоха тежка загуба. Доколкото ми е известно, за тяхната церемония е необходимо строго определен тип момиче, пътували са надалеч да открият подходящата кандидатура и е ужасно да я изгубят в последния момент. Какво ще кажеш да ти платят солидна премия — да речем, половината от цената за красива робиня?

Рейт поклати глава.

— Не ме е грижа за загубата им. Не видях да се радват, когато момичето се отърва от онези негодници.

— Навярно не са били в настроение за това, дори при такъв щастлив изход — кимна Баоджиян. — Какво пък, ще ги запозная с мнението ти по въпроса. Ще трябва да потърсят друго решение.

— Надявам се, че случилото се по никакъв начин няма да възпрепятства нашето пътуване. Нито ще доведе до неприятни последици.

— Ни най-малко — потвърди уверено водачът на кервана. — Аз отговарям за реда по време на пътуването и няма да позволя никакви прояви на насилие. Винаги поставям над всичко безопасността на пътниците — той се поклони и си тръгна.

Рейт се присъедини към Траз и Анахо.

— Е, какво ще правим сега?

— Дните ти са преbroени — отбеляза мрачно Траз. — Тези жрици са истински вещици. Имахме няколко такива в нашето племе. Нещата се оправиха чак когато им светихме масълцето.

Анахо огледа с преценяващ поглед Цветето на Кат, сякаш изучаваше любопитен животински екземпляр.

— Тя е златен яо, много стара порода — мелез между Първите смугли и Първите бели. Преди сто и петдесет години тези типове се самозабравиха и дори се заеха да конструират разни сложни механизми. Дирдирите им дадоха горчив урок.

— Преди сто и петдесет години? Колко е дълга тчайската година?

— Четиристотин осемдесет и осем дни, макар да не виждам какво общо има това с нашия разговор.

Рейт запресмята трескаво наум. Сто и петдесет тчайски години съответстваха приблизително на двеста и дванадесет земни. Съвпадение? Или предците на Цветето бяха пратили радиосигнала, който го бе довел на Тчай?

Цветето на Кат гледаше Анахо с нескрито отвращение.

— Ти си дирдирчовек! — заяви тя с пресипнал глас.

— От Шесто съсловие, безупречен от главата до петите!

Девойката се обърна към Рейт.

— Тези негодници торпилираха Сетра и Балисидре, те искаха да ни унищожат, защото ни завиждаха!

— „Завиждаха“ не е най-точната дума — намеси се Анахо. — Твоите сънародници си играеха със забранени сили, с неща, които не разбираха.

— И какво стана после? — попита Рейт.

— Нищо — отвърна Илин-Илан. — Градовете ни бяха разрушени, заедно с тях фабриките и Дворецът на изкуствата, както и Златните мрежи — съкровища, събирани хиляда години. Чудно ли е, че ненавиждаме дирдирите? Повече, отколкото пнуимте, повече дори от часките, повече от уонките!

Анахо повдигна рамене.

— Не съм участвал лично в изтребването на яositе.

— Но защитаваш това гнусно дело! А то е същото!

— Да поговорим за нещо друго — предложи Рейт. — В края на краишата, това са събития отпреди двеста и дванадесет години и отдавна са забравени.

— Сто петдесет и пет! — поправи го Цветето на Кат.

— Така де. Е, какво ще кажеш? Искаш ли да ти взема други дрехи?

— Да. Тези ги нося, откакто онези отвратителни жени ме отвлякоха от градината. Нямам търпение да се изкъпя. Даваха ми само вода за пиене...

Рейт остана на пост до вратата, докато девойката се изкъпа, после ѝ подаде кат нови дрехи, закупени от керванджиите, с еднаква кройка за мъже и жени. Тя излезе в коридорчето с още мокра коса, облечена в сиви бричове и тъмножълта туника и двамата отново се

спуснаха на приземния етаж, в залата за гости, а после излязоха на двора. Тук цареше нервна и тревожна атмосфера, предизвикана от приближаването на зелените часки, на около миля до кервансарая. В картечните гнезда при зъберите имаше постове, Баоджиян бе разположил така своите платформи с оръдейни кули, че да държат под обстрел всички подходи към станцията.

Зелените часки не показваха никакво намерение да нападат. Те подредиха фургоните си в дълга редица и издигнаха зад тях стотина високи черни шатри.

Баоджиян дърпаше ядосано щръкналата си брада.

— Керванът от юг никога няма да се приближи, докато чергарите са наблизо. Когато съгледвачите им видят лагера на противника, ще се върнат и ще ги предупредят да изчакат. А това означава, че ще се забавим.

Преподобната майка нададе изпълнен с негодувание вик.

— Ритуалът ще започне без нас! Трябва ли да се бавим заради всяка дреболия?

Баоджиян размаха безпомощно ръце.

— Не виждате ли, че е невъзможно да се напусне станцията? Ще бъдем принудени да се бием. Всъщност не е изключено това да стане и при сегашното положение.

Някой се провикна:

— Защо не пратите жриците да изтанцуват своя ритуален танц на часките?

— Милост за нещастните часки — отвърна друг с подигравателен смях.

Жриците си тръгнаха разгневени.

Над степта се спусна здрач. Зелените часки, разпалиха редица от огньове, на чийто фон притичваха едрите им силуети. От време на време те спираха и вторачваха погледи в кервансарая.

— Те са телепатична раса — обясни Траз на Рейт, — четат си мислите. Понякога четат дори мислите на хората... макар че аз лично се съмнявам в това. Но кой знае?

За вечеря получиха купа със ситни зелени топчета, които приличаха на грах. Фенерите в залата едва мъждееха, за да попречат на часките да видят къде са разположени часовоите. Този път мераклиите за игра бяха далеч по-малко. Илантите се наливаха с някаква упойваща

напитка и гласовете им постепенно набираха сила и кураж. Наложи се ханджията да ги предупреди, че в заведението му се поддържа същият ред, каквото и в кервана и че ако продължават да шумят, ще бъде принуден да ги прокуди в степта. Тримата се усмириха, нахлупиха шапки на очите си и задрямаха около масата.

Залата постепенно се изпразни. Рейт отведе Илин-Илан в килията до неговата, която й бе наел.

— Залости си вратата — заръча ѝ. — И не излизай, докато не изгрее слънцето. Ако някой се опита да влезе, тропай по стената, докато ме събудиш.

Тя го погледна през процепа на вратата с изражение, което Рейт не можа да разгадае. После попита:

— Значи наистина не възнамеряваш да ме направиш своя робиня?

— Не.

Вратата се хлопна и Рейт чу хълзгането на резето. Той се прибра в своята килия.

Нощта премина. На следващия ден зелените часки продължаваха да се навъртат край станцията и пътниците нямаше какво да правят, освен да чакат.

Приджаван навсякъде от Цветето на Кат, Рейт отиде да разгледа отблизо оръдията на керванджиите — така наречените пясъкострели. Обясниха му, че тези оръжия наистина изстрелват пясък, като зареждат песъчинките електростатично и ги ускоряват до ужасяваща скорост на светлината, увеличавайки хилядократно масата на всяко зрънце. Така при среща с твърд предмет песъчинките го пронизват, след което отделят кинетичната си енергия в експлозия. Били стари, излезли от употреба оръжия на уонките, за което говореха и надписите на неразбираем, изпълнен с разкривени геометрични фигури език върху стволовете.

Когато се върна в гостната, Рейт завари Траз и Анахо да спорят за природата на фунгите. Младежът заяви, че това са същества, създадени от пнумеците, които са използвали пнумски трупове.

— Виждал ли си някога семейна двойка фуни? Или малки фуни? Не. Те са винаги сами. Присъщото им безумие и отчаяние пречи да се кръстосват помежду си.

Анахо махна снизходително с ръка.

— Пнумите също са самотници и се размножават по необичаен начин. Необичаен за хората и получовеците, бих казал, защото системата явно задоволява самите пнуни напълно. Знаеш ли, че разполагат с архиви от милиони години?

— Чувал съм — кимна навъсено Траз.

— Преди да пристигнат часките — продължи Анахо, — тук са властвали пнумите. Обитавали селца с ниски куполовидни къщички, но от тях сега няма и следа. По наше време те живеят в пещери и тунели под старите градове и водят мизерно съществуване. Дори дирдирите смятат за лоша поличба да се беспокоят пнуни.

— Значи часките са пристигнали на Тчай преди дирдирите? — попита Рейт.

— Това и малките деца го знаят — отвърна Анахо. — Само човек от някоя изолирана и далечна провинция — или от далечен свят — би бил неосведомен за подобен факт — той погледна Рейт с любопитство.

— Но първите нашественици действително са били старите часки, преди сто хиляди години. Десет хиляди години по-късно се появили сините часки, от една планета, колонизирана далеч преди това при първите космически полети на часките. Старите часки и техните сини потомци се вкопчили в лютата битка за Тчай и докарали зелените часки за ударна сила. Преди шайсет хиляди години на сцената се появили дирдирите. Часките вече били пострадали сериозно от междуособната война и тъй като дирдирите ги превъзхождали числено, не било трудно да се установят и да завладеят своя територия. С течение на времето войната била прекратена, но и до ден-днешен тези раси враждуват помежду си. Сравнително скоро, преди десет хиляди години, избухнала космическа война между дирдири и уонки, която се прехвърлила и на Тчай, след като уонките построили укрепления в Ракх и Южен Качан. Но сега вече няма почти никакви сражения, само дребни погранични стълковения и престрелки. Всяка от расите се бои от другите две и подозира, че набират сили, за да ѝ видят сметката. Пнумите са неутрални и не участват във войните, макар че наблюдават с интерес и си водят записи за техните хроники.

— А как стои въпросът с хората? — попита предпазливо Рейт. — Те кога са дошли на Тчай?

Анахо му хвърли подигравателен поглед.

— Би трябало сам да знаеш, след като твърдиш, че идваш от света, където са се появили хората.

Рейт усети, че го провокират и премълча.

— Човекът — заговори с поучителен тон Анахо, — се е появил на Сибол и е дошъл на Тчай заедно с дирдирите. Хората са аморфни като воськ и податливи на метаморфози. Първо от тях са произлезли блатните хора, после, след двайсет хиляди години — тези като него — той посочи Траз. — Други, поробени, се превърнали в часкоиди, пнуимеци и дори уонкоиди. Съществуват хиляди хибриди и изродени потомства. Дори при дирдирхората има разновидности. Безупречните са сред най-чистите дирдирхора. При други обаче се наблюдават примеси на чужда кръв. Всъщност, на това се дължат и моите неприятности — поисках да ми признаят привилегии, които смятах, че ми се полагат, но ми бяха отказани, което доведе и до последващите събития...

Анахо продължаваше да говори, разказвайки за своите лични несгоди, но Рейт неусетно потъна в размисъл. Сега вече му беше ясно как са се появили хора на Тчай. Дирдирите са пътешествали из космоса от седемдесет хиляди години. През това време те вероятно са посетили Земята, при това на два пъти. При първото си посещение са заловили малка група протомонголоиди, при второто — двайсет хиляди години по-късно, според описанието на Анахо — са попаднали на хора от бялата раса. Тези две групи, подложени на особеностите на планетата Тчай, бяха мутирали, метаморфизирали, отново мутирали и преживели интензивна кръстоска помежду си, за да доведат до появата на объркващо разнообразие от човешки типове, населяващи понастоящем планетата.

И така: дирдирите несъмнено знаеха за съществуването на Земята и за човешкото население, но вероятно я смятаха все още за примитивна и изостанала планета. Рейт не би спечелил нищо, ако разпространява информацията, че в момента Земята владее космическите пътешествия, напротив, това би довело до големи нещастия. Нямаше никакви следи на борда на разузнавателния кораб, които да водят към Земята, с изключение вероятно на трупа на Пол Уандър. Във всеки случай сините часки го бяха отнели от дирдирите. Без отговор оставаше само един въпрос: кой бе изстрелял торпедото, разрушило „Изследовател IV“?

Два часа преди залез-слънце зелените часки вдигнаха лагера. Фургоните им се подредиха в кръг, войните се метнаха на едрите си мускулести скакуни и закръстосваха наоколо, после, по някакъв неуловим сигнал — вероятно телепатичен, досети се Рейт — групата се подреди в дълга колона и потегли на изток. Иланските съгледвачи ги последваха на дискретна дистанция. На сутринта те се върнаха с доклад, че отрядът на часките е завил на север.

Късно същия следобед се появи и керванът от Ейг до Хейдаха, натоварен с кожи, ароматни листа и стебла, качета с туршии и подправки. Баоджиян изкара платформите си в степта, където започна размяната. Между двата кервана бяха изтеглени дървени мостчета и по тях напред-назад засноваха товарачи, докато наоколо се разхождаха уморени кормчии и прислужници в пътническите къщи.

Час преди залез-слънце прехвърлянето на стоките привърши и в залата обявиха, че е време пътниците да се качват. Рейт, Траз, Анаxo и Цветето на Кат излязоха на двора. Жриците не се виждаха никъде, Рейт предположи, че са се прибрали в своята къщичка.

Четиридесет се отправиха между зъберите към керvana. В теснината обаче внезапно настъпи бълсканица, яки ръце сграбчиха Рейт в мечешка прегръдка и той усети, че го притиска меко и потно хриптящо тяло. Дръпна се рязко, двамата се претърколиха и тупнаха на земята. Преподобната майка го затисна с дебелите си крака. Друга жрица сграбчи Цветето на Кат и го повлече към керvana. Рейт лежеше затрупан под маса от плът и мускули. Една ръка се вкопчи в гърлото му, кръвта в артериите му запулсира и очите му заплашваха да изхвръкнат. Той успя да освободи ръката си и заби пръсти в лицето на Преподобната майка — беше меко и влажно. Тя изпъшка и изхриптя, Рейт напипа ноздрите ѝ, бръкна в тях и ги завъртя, жрицата изрева от болка и го изрига — най-сетне Рейт беше на свобода.

Един от иланите вече тършуващ в багажа им. Анаxo се отбраняващ хладнокръвно с рагира от набезите на другите двама. Преподобната майка сграбчи Рейт за краката, той я стъпка яростно, освободи се от хватката ѝ и се хвърли напред тъкмо когато иланът, който ровичкаше в багажа, го видя и измъкна нож. Рейт го халоса с юмрук по жълтеникавата брадичка и съгледвачът тупна на земята. Рейт

се метна на гърба на единия от илантите, обкръжили Анахо, и дирдирчовекът се възползва от това, за да промуши противника си в гърдите. Рейт избегна мушването на другия, улови го за ръката и го преметна с ловко движение през рамо. Междувременно Анахо довърши първия илант. Последният реши, че ще е най-добре да си плюе на петите и ги освободи от присъствието си.

Приближи се Траз, притиснал подпухналото си чело, и влечейки крака. Преподобната майка вече се бе покатерила на стълбичката към тяхната къща.

Никога досега Рейт не бе изпитвал подобен гняв. Той вдигна багажа си и се отправи към Баоджиян, който настаняваше пътниците по фургоните.

— Нападнаха ме! — поде без предисловие Рейт. — Но сигурно си забелязал! Жриците отведоха Цветето на Кат в тяхната къща и сега я държат пленница!

— Да — кимна Баоджиян, — видя ми се нещо подобно.

— Ами щом е така, покажи кой командва тук! Накажи ги за проявата на насилие!

Баоджиян поклати леко глава.

— Случката се разигра на ивицата земя между степта и кервана и следователно е извън моята юрисдикция. Както изглежда, жриците възвърнаха своята собственост по същия начин, по който я изгубиха. Нямаш причини да се оплакваш.

— Какво? — изрева Рейт. — Нима ще позволиш да подложат едно невинно създание на зловещите си ритуали?

Баоджиян протегна ръце.

— Нямам друг избор. Не мога да се разпореждам в степта, нито възнамерявам да го правя.

Рейт му хвърли поглед, изпълнен с гняв и презрение, после се обърна и огледа къщата на жриците.

— Дължен съм да те предупредя — заговори зад гърба му Баоджиян, — че не бих желал да вършиш нередности в качеството си на пътник. Както вече подчертах веднъж, държа на реда в моя керван.

Известно време Рейт беше напълно лишен от дар слово. Накрая успя да промълви:

— Не те ли е грижа, че пред очите ти вършат такава злина?

— Злина? — Баоджиян се изсмя горчиво. — На Тчай тази дума няма значение. Едно нещо се случва или не се случва. Всеки, който се придържа към друга система от социални понятия, рано или късно ще напусне този свят — освен ако не обезумее като фунг. И тъй, позволи ми да ти покажа отреденото ти помещение, защото е време да потегляме. Бих искал да понатрупам някоя и друга левга зад нас, преди зелените часки да се появят отново. Изглежда, че останах само с един съгледвач.

5.

Рейт, Траз и Анахо бяха настанени в отделни стаички в една от платформите с бараки. Стайте бяха обзаведени само с хамак и малък долап. Четири фургона пред тях беше платформата с къщата на жриците. През цялата нощ тя се поклащаше върху огромните си колела, потънала в мрак.

След като не можа да измисли план за спасяване на девойката, Рейт се тръшна в хамака и потъна в дълбок сън, унасян от равномерното поклащане на фургона.

Малко след като бледото слънце се отлепи от хоризонта, керванът спря. Пътниците се подредиха на опашка покрай снабдителния фургон и всеки получи питка със загърнато в нея варено месо и чаша гореща бира. Ниска мъгла висеше на парцали над степта, звуците на кервана сякаш само подчертаваха надвисналата тишина. За цветове не можеше да става и дума — съществуваше само сивото покривало на небето, сиво-кафеникавата тепсия на степта и разредената млечна пелена на мъглата. Къщата на жриците не показваше никакви признания на живот, не се показа нито една от жените в черно, нито позволиха на Цветето на Кат да излезе в клетката отпред.

Рейт потърси водача на керvana.

— Колко път има до тяхното събище? Кога ще пристигнем?

Баоджиян дъвчеше замислено питката.

— Довечера ще преспим в Бърбореща могила. Още един ден път до Задънска станция и на следващата сутрин сме на Фазимското кръстовище. Но жриците се беспокоят, че ще закъснеят за ритуала.

— И какъв е този ритуал? Какво външност ще правят?

Баоджиян повдигна рамене.

— Зная само слухове. Те са затворена група, говоря за жриците, мразят мъжете, при това с неестествена страст. Ненавистта им обхваща всички страни на отношенията мъже-жени и включва и онези жени, които стимулират еротичните желания. Ритуалът пречиствал тези

силни чувства, разправят, че по време на тържеството жриците изпадали в нещо като транс.

— Два дни и половина, казваш.

— Два дни и половина до Фазимското кръстовище.

Керванът продължи да пълзи през степта, движейки се успоредно на веригата от хълмове, които ту се издигаха, ту се снишаваха. От време на време минаваха покрай клисури и тесни долини, които водеха към хълмовете и понякога бяха обрасли в дръвчета и шубраци. Рейт оглеждаше околностите с визоскопа и нерядко се случваше да зърне странни създания, които ги наблюдаваха от сенките, предполагаше, че са фунги или може би пнуви.

Но вниманието му най-често бе насочено към фургона на жриците. Денем там не се забелязваше никакъв живот, нощем, съвсем рядко, в прозорците блясваше трепкаща светлинка. На няколко пъти той слиза от тяхната платформа, за да доближи къщичката. Всеки път, когато го правеше, стрелецът в близкото картечно гнездо извръщаше оръжието си към него. Баоджиян очевидно бе издал заповед жриците да не бъдат обезпокоявани.

Анахо се опитваше да го разубеди.

— Защо се беспокоиш заради някаква си женска? Да не мислиш, че е единствената на този свят? Хора живеят и умират навсякъде. Какво ще кажеш за жертвите на старите часки и техните перверзни игри? Ами чергарите канибали в Кислован, които отглеждат и угояват мъже и жени сякаш са добитък? Или за дирдирите и дирдирхората в тъмниците на сините часки? Склонен си да ги забравяш, а се прехласваш по една прашинка в небето, заплесваш се по една жена само защото те измъчва зловещата участ, на която е обречена!

Рейт си позволи една тъжна усмивка.

— Човек не може да се справи с всичко. Но като спася това момиче, поне ще положа началото... доколкото ми е по силите.

Час по-късно Траз даде воля на сходни опасения.

— А какво ще стане с твоята космическа лодка? Забрави ли за своите планове? Ако нападнеш лириците, те ще те убият или — в най-добрия случай — ще те осакатят.

Рейт го изслуша, като кимаше търпеливо, признавайки справедливостта на забележките му, без обаче да позволява да го разубедят.

Към края на втория ден хълмовете станаха каменисти и неравни и от време на време над пътя надвисваха остри зъбери.

По залез-слънце керванът стигна Задънска станция, малък кервансарай, издълбан в стената на една от урвите. Тук спряха, за да разтоварят част от стоките и да ги заменят със скални кристали и малахитови плоочки. И този път Баоджиян подреди керvana така, че фургоните с оръдия да гледат към степта. Докато минаваше покрай фургона с къщата на жриците, Рейт дочу слаб, безпомощен вик, който накара косата му да настръхне. Траз, почти завладян от паника, го улови за ръката.

— Не виждаш ли, че те наблюдават непрестанно? Баоджиян също е нашрек да не направиш някоя глупост!

Рейт се огледа със зла усмивка.

— О, не се беспокой, ще я направя! Само се постарат да си далече от мен, когато това стане! Каквото и да се случи, продължавай си по пътя!

Траз му хвърли изпълнен с укор и възмущение поглед.

— Наистина ли мислиш, че ще стоя на страна? Забрави ли, че сме приятели?

— Да. Но като знам какво може...

— Приключихме с обсъждането на въпроса — прекъсна го Траз и за пръв път от доста време насам в държанието му се почувства решителността на Онмале.

Рейт вдигна обезсърчено ръце и излезе да поразходи в степта. Знаеше, че не му остава много време. Трябваше да действа — но как? През нощта? Докато пътуваха към Фазимското кръстовище? Или след като жриците напуснат керvana?

Да действа сега, би означавало да си навлече сериозни неприятности.

Същото беше валидно и за нощта, когато жриците вероятно щяха да са нашрек, предчувствуващи готовността му за отчаяни постъпки.

Но какво щеше да стане на Фазимското кръстовище, когато жриците поемат по своя път? Нямаше никаква представа. Вероятно те щяха да вземат мерки, за да се предпазят.

Здрачът постепенно отстъпи място на нощта, откъм степта долитаха заплашителни звуци. Рейт се прибра в своята стая и се изтегна в хамака. Не можеше, нито искаше да заспи. По някое време се надигна и излезе навън.

И двете луни висяха в небето. Аз грееше на запад и не след дълго се спусна зад хълмовете. Браз, ниско над източния хоризонт, хвърляше меланхолично сияние над равнината.

Станцията бе опустяла почти напълно, виждаха се само няколко светлини, тук нямаше шумни, изпълнени с веселие зали за гости. Зад прозорците в къщата на жриците премигваха светлини, по-често от друг път, изглежда вътреше някаква активност. Изведнъж всички светлини угаснаха и къщичката потъна в мрак.

Неспокоен и разтревожен, Рейт я заобиколи отзад. Дали не чу някакъв шум? Той спря и се взря в тъмнината. Някъде отблизо се чуха тихи гласове. Някой се приближаваше към него, тромава сянка в тъмнината. Внезапно сянката се раздвижи и нещо удари Рейт по главата. Светлинки затанцуваха пред очите му, светът се преобръна...

Когато дойде на себе си, първото, което чу, бе познатият скърцащ, звук, който бе доловил и по-рано — скръц-скръц... скръц-скръц. Усети, че е завързан, не можеше да помръдне ръцете и краката си. Лежеше на някаква твърда повърхност, която се тресеше и подскачаше — товарната платформа на малък фургон. Колата, изглежда, се движеше по неравен път между хълмовете. Рейт напрегна мищци. Бяха го вързали с груба връв и ожулените китки го боляха силно. Той направи опит да се отпусне, стиснал зъби. От предната част на фургона се чуваше откъслечен разговор, някой се наведе и погледна през рамо към него. Рейт се постара да лежи неподвижно, преструвайки се, че е в безсъзнание, и тъмният силует се обърна напред. Жриците, най-вероятно. Но защо го бяха вързали, вместо да го убият на място?

Рейт смяташе, че се досеща.

Той отново напрегна мищци, но само си причини нови терзания. Който и да го бе вързал, явно беше бързал да приключи по-скоро с това. Бяха му взели само сабята, все още усещаше кесията да се поклаща на колана му.

Фургонът се разтресе силно, Рейт подскочи и при това му хрумна една идея. Изви се на една страна и бавно пропълзя към задния край на фургона, плувнал в пот от страх, че някой може да го забележи. Стигна ръба на платформата, фургонът отново подскочи и Рейт тупна в прахоляка. Колата се отдалечи, друсайки се върху камъните. Без да обръща внимание на раните си, Рейт се изви, обърна се по корем, пропълзя встрани от пътя и се спусна по каменист наклон до сенчеста долчинка. Остана да лежи там, опасявайки се, че всеки момент могат да разкрият бягството му. Но скърцането на фургона бе затихнало в далечината и в нощта не се чуха никакви звуци, освен шепота на вятъра.

Рейт се надигна, наклони се и се изправи на колене. Опипвайки наоколо в мрака, той откри камък с остър ръб и започна да търка в него вървите на ръцете. Това сякаш продължи безконечно. Китките му се разкървавиха, главата му пулсираше, завладя го странно чувство за нереалност, кошмарно усещане за единение с мрака и скалите, сякаш те всички споделяха общо съзнание. Разтърси глава, за да проясни мислите си, и отново се съсредоточи върху въжетата. Вървите най-сетне се разхлабиха и ръцете му бяха свободни.

Рейт поседя така известно време, мърдайки с пръсти, за да успокои напрегнатите си мускули. След това се наведе да развърже краката си — доста трудна операция в мрака.

Най-сетне се изправи, но му се зави свят и той се подпрая на близките камъни. Браз се издигна над най-високия хълм и изпълни долината с бледо зарево. Рейт се изкатери с мъка по склона и излезе на пътя.

Огледа го в двете посоки. Някъде зад него беше Задънска станция, отпред, на неизвестно разстояние, продължаваше да се движи фургонът, вероятно по-бързо, след като жриците бяха забелязали липсата му. Почти със сигурност в същия фургон се намираше и Илин-Илан. Рейт си пое дъх и се затича по пътя, в посоката, в която бе изчезнал фургонът, приготвяйки се за продължително преследване. Според Баоджиян Фазимското кръстовище бе на половин ден път, а Сборището на неизвестно разстояние по-нататък. Изглежда този път през хълмовете бе по-къс и прям от главния.

Пътят продължаваше да се катери, като извиваше рязко, за да се промуши през клисурите между скалите. Рейт подтичваше уморено,

поемайки си мъчително въздух. Беше изгубил надежда да застигне фургона, който бе теглен от яки осмокраки животни. Стигна една клисура, където спря да си поеме дъх, после отново продължи — спускаше се към горска поляна от другата страна, заобиколена от високи дървета. Всичко наоколо бе окъпано в синкавата светлина на Браз. Дърветата имаха причудливи, страни форми, с блестящи бели стъбла, които се издигаха спираловидно и понякога се преплитаха със стъблата на съседните дървета. Листата им бяха като дълги, черни и лъскави коси и всяко от дърветата завършваше вместо с корона, с грубо оформена сфера, която като че ли едва доловимо сияеше.

От гората долитаха звуци: крякане и стенания, изпълнени с такава човешка мъка, че от време на време Рейт спираше и се слушаше, опрял ръка на кесията, в която държеше енергоклетката.

Браз потъна в гората, мяркаха се отблясъци по листата, между дърветата се проточваха светлинни колони, които сякаш се стараеха да следват темпото, поддържано от Рейт.

Той продължаваше да подтича, да се препътя и накрая махна с ръка и закрачи бавно. Едро белезникаво същество се спусна безшумно над него. Изглеждаше крехко като пеперуда, с огромни, меки криле и кръгла главица на младенец. Малко по-нататък на Рейт му се стори, че дочува нисък и гробовен глас недалеч встрани от пътя. Но когато спря и наостри слух, не долови нищо. Той продължи, борейки се с убеждението, че върви на сън през някакъв безкраен въображаем пейзаж и че краката го носят назад, а не напред.

Пътят се издигаше стръмно и описваше остьр завой към поредната тясна клисура. Някога тук го бе запречвала висока каменна стена, сега обаче тя бе съборена. Стърчеше само арката на порталата, през който преминаваха коловозите. Рейт спря, споходен от внезапни и необясними опасения. Всичко изглеждаше твърде невинно и прекалено безвредно, за да е истина.

Той вдигна едно камъче и го запокити напред в клисурата. Никакъв отговор, никаква реакция. Рейт напусна пътя и продължи да се прокрадва напред притиснат до стената и после до скалата на клисурата. След стотина стъпки излезе отново на пътя. Погледна в обратна посока, но дори и да имаше никаква опасност, дебнеща при порталата, не можеше да я забележи в тъмнината.

Продължи нататък. На всеки няколко минути спираше да се ослуша. Стените на клисурата се отдръпнаха и снижиха, небето се приближи и тчайските съзвездия озариха сивкавите върхове на хълмовете.

Нещо отпред привлече вниманието му — зарево в небето? Шепот, никакъв звук, ту приглушен, ту усилващ се. Пътят продължаваше нагоре и се огъваше над една могила. Рейт спря на върха и погледна надолу, към сцена, причудлива и дива, колкото ѝ самата планета Тчай.

Сборището на Женското тайство се разполагаше насред неравна поляна, заобиколена от назъбени скали. В средата се издигаше массивна четириетажна постройка от камък, прехвърляща дерето между две канари. Навсякъде се виждаха дървени колиби, кошари и кафези за животни и птици, сеновали, хранилки и ясли. Точно под Рейт имаше щръкнала от хълма тераса, завършваща отзад с двуетажна постройка.

Тържественото събитие вече беше в своя вихър. Пламъци от десетки факли хвърляха червени, алени, пурпурни и оранжеви отблъсъци върху двестата жени, които се полюшваха напред и назад в нещо средно между налудничав танц и хипнотичен транс. Те бяха полуоголи, облечени само с черни панталони и черни ботуши и дори косите им бяха обръснати до голо. Много от тях нямаха гърди, показваха откривено чифт грозни, разкривени белези — тези жени бяха сред най-активните и маршируваха наоколо с блестящи от пот и животинска мазнина тела. Други, отпуснати на дървени скамейки, проявяваха симптоми на пълна умора и крайно изтощение. Под терасата, в няколко редици от кафези — тесни, ниски клетки, бяха натикани десетина голи мъже. Тъкмо те бяха първоизточникът на пронизителния напев, който Рейт бе чул още зад хълмовете. Всеки път, когато някой от тях замъркнеше, между решетките под краката му лумваше пламък и нещастникът отново надаваше силни писъци. Пламъците се контролираха от разположен отпред пулт, зад който седеше жена, изцяло облечена в черно, и нямаше никакво съмнение, че тя оркестрира целия този демоничен хор.

„И аз сега щях да пея там — помисли си Рейт, — ако не беше подскочил фургонът.“

Още един певец се отпусна. Пламъците само караха тялото му да се гърчи мъчително. Изтеглиха го на терасата, нахлузиха чувал от

прозрачна материя на главата му и го стегнаха на шията, след това го захвърлиха като стар килим през перилата. Междувременно в клетката бе натикан друг нещастник — силен млад мъж с граниали от омраза очи. Той отказа да пее и изтърпя стоически, със стиснати зъби, поредицата от огнени изригвания. Една от жриците се доближи до клетката, издуха малко дим в лицето му и той запя заедно с останалите.

„Каква безмерна омраза към мъжете“ — мислеше си Рейт. На сцената се появи циркова трупа — високи мършави клоуни с белосани лица и нарисувани черни вежди. Под отвратения поглед на Рейт те заподскачаха и започнаха да се кълчат, да пъчат разголени гърди, докато жриците ги аплодираха с перверзно сладострастие.

След като клоуните се изтошиха, мястото им бе заето от един мим — той носеше перука с дълга руса коса, маска с ококорени очи и засмяна, червена уста, представяйки се за красива жена. „Те мразят не само, мъжете — мислеше си Рейт, — но и младостта, любовта и красотата!“

Докато мимът изпълняваше отвратителния си номер, в дъното на терасата бе дръпната черна завеса, иззад която се появи едър гол идиот с космато тяло и крайници, в състояние на силна еротична възбуда. Той се опитваше да се промуши в клетка от тънки стъклени пръчки, но не знаеше как да се справи с резето. В стъкления кафез се беше свила девойка, облечена в нощница от прозрачна материя: Цветето на Кат.

Лишеният от вторични полови белези мим приключи с чудатото си изпълнение. Певците подхванаха нов напев, тих и дрезгав лай, и жриците се скучиха около терасата, нетърпеливи да видят какво ще стане, когато възбудено фъфлецият идиот проникне в клетката.

Рейт вече беше напуснал наблюдателния си пост. Придържайки се към сенчестите участъци, той заобиколи към задната част на терасата. Мина покрай навес, под който си почиваха клоуните. Недалеч от тях имаше колиба с двайсетина мъже в клетки, вероятно държани там, за да попълват редовете на певците. Охраняваше ги съсухрена старица с пушка, висока почти колкото самата нея.

Откъм терасата долетяха възбудени гласове. Лудият, изглежда, най-сетне бе успял да се справи с резето. Изгубил напълно каквото и да било желание да проявява галантност, Рейт се плъзна, незабелязано зад старицата и я повали с един удар, след това изтича в тесния

коридор и отвори вратите на клетките. Мъжете наизскачаха един през друг в коридора, докато клоуните наблюдаваха цялата тази сцена слисани от почуда.

— Вземете ѝ оръжието — извика Рейт на мъжете край него. — Освободете певците.

Той скочи върху близкия край на терасата. Идиотът беше проникнал в клетката и тъкмо разкъсваше нощницата на девойката. Рейт се прицели с игломета и прати една експлозивна стрела в извития гръб на изрода. Чу се тиха експлозия, идиотът подскочи и за миг сякаш се разду. Изправи се на колене, завъртя се и рухна мъртъв. Илин-Илан, Цветето на Кат, се озърташе замаяно, но след това забеляза Рейт. Той ѝ махна, тя се промуши през вратата и прекоси тичешком терасата.

Едва сега жриците нададоха яростни викове, които се смениха с ужасени писъци, когато освободените мъже излязоха на подиума и един от тях насочи пушката на старицата към тълпата и откри безразборна стрелба. Други мъже освободиха певците. Младият мъж, когото последен бяха натикали зад решетките, изтича право при пулта. Той сграбчи жрицата диригент, издърпа я до празна клетка и я натика с ритници и удари вътре, след това се върна при пулта, натисна една от ръчките за изпускане на пламъци и жрицата запя с виещ алт. Друг от доскорошните пленници изтръгна факла и подпали навесите, останалите се въоръжиха със сопи и се нахвърлиха върху вцепенените зрителки.

Рейт поведе хлипащото момиче встрани от тълпата и успя пътном да дръпне едно наметало, с което я загърна.

Жриците се опитваха да избягат в две посоки — нагоре по склона на хълма и по източния път. Имаше и такива, които се спотайваха под навесите или се затваряха в бараките само за да бъдат измъкнати навън и пребити със сопи.

Рейт поведе девойката по главния път на изток. Откъм конюшнята се приближи фургон, в който се бяха натоварили четири жрици. Сред тях изпъкваше с масивното си телосложение и властна осанка Преподобната майка. Изведнъж върху фургона се покатери разярен мъж, сграбчи Преподобната майка за шията и се зае да я души. Тя посегна с яките си ръчища, събори го върху платформата и започна да го тъпче. Рейт се метна зад нея, тласна я с всички сили и тя падна от фургона. Извърна се към останалите три жрици.

— Слизайте! — нареди им. — Марш от фургона!

— Но те ще ни избият! Тези мъже са побъркани! Те искат да убият Преподобната майка!

Рейт се обърна и погледна — четирима мъже бяха заобиколили Преподобната майка, която бе заета позиция за отбрана и ревеше като приклещена в ъгъла мечка. Една от жриците, възползвайки се от невниманието на Рейт, се опита да го промуши с нож. Той я събори на земята, другите две скоро последваха участта ѝ. Рейт издърпа момичето във фургона и подкара по източния път, който трябваше да ги изведе при Фазимското кръстовище.

Илин-Илан, Цветето на Кат, се сгуши в него, изтощена и апатична. Рейт, който също бе на предела на силите си, се подпря на капрата. Небето зад него бе обхванато от разрастващо се алено зарево — огнени езици облизваха черния небосвод.

6.

Час след зазоряване стигнаха Фазимското кръстовище: три мрачни и неприветливи постройки от кал в покрайнините на степта, заобиколени от висока стена, в която бяха прорязани тесни черни амбразури. Рейт спря фургона, изтича при вратата и забълска с юмрук, викайки с цяло гърло. Не последва никакъв отговор. Изтощени от преживяното напрежение, двамата се свиха във фургона и зачакаха, докато обитателите на граничната станция се пробудят и благоволят да им отворят.

Докато тършуваше из задната част на фургона, Рейт се натъкна на две малки чувалчета, пълни със секвини в количества, които дори беше трудно да изчисли.

— Ето къде жриците са държали съкровището си — рече той на Цветето на Кат. — Надявам се, че ще е повече от достатъчно да ти осигури безпрепятствено завръщане у дома.

— Нима ще ми дадеш всички тези секвини и ще ме пратиш у дома без дори да поискаш нещо за себе си? — попита изненадано девойката.

— Естествено — отвърна Рейт, без да се замисли.

— Шегата на дирдирчовека май ще се окаже истина — произнесе замислено девойката. — Ти действително се държиш така, сякаш идващ от далечен свят — и тя се извърна настрами, показвайки, че разговорът е приключи.

Докато Рейт оглеждаше степта, на устните му трепкаше тъжна усмивка. Дори да предположи невъзможното — че успее да се върне на Земята, — щеше ли да заживее спокойно там и никога да не помисли за Тчай? Едва ли, реши той. Невъзможно бе да се предвиди как би постъпила земната управа, но той самият едва ли би живял спокойно, докато дирдири, часки и уонки експлоатират хората и ги използват като презрени слуги. Всичко това го караше да се чувства лично ангажиран. Той попита замислено Илин-Илан:

— Как гледат твоите сънародници на дирдирхората, часкоидите и останалите?

Тя се намръщи объркано и по някаква причина на лицето ѝ се изписа обида.

— Какво има да им гледат? Когато не ни прочат, просто не им обръщаме внимание. Защо разпитваш за дирдирхората? Нали говорехме за теб и мен!

Рейт втренчи поглед в нея. Тя го наблюдаваше със смилено очакване. Рейт въздъхна и понечи да се доближи до нея, когато вратата на станцията неочаквано се разтвори и един мъж излезе навън. Беше нисък и плещест, с яки дълги крака, голям крив нос и кожа в цвят на олово — изглежда бе от сивите хора.

— Кои сте вие? Този фургон е от Сборището. Снощи в небето се издигаха пламъци. Дали заради ритуала? Жриците са раздразнителни и свирепи като скални потлинъци по време на ритуала.

Рейт смотолеви нещо в отговор и вкара фургона в двора.

За закуска получиха чай от билки, коричка изсъхнал хляб, след което се върнаха при фургона в очакване да се появи керванът. От сутрешното им настроение не бе останала и следа — сега и двамата бяха мрачни и мълчаливи. Рейт предостави капрата на Илин-Илан, а той самият се изтегна на леглото в дъното на фургона. Слънцето приличаше приятно и двамата се унесоха в сън.

По пладне керванът се показва в далечината: дебела черта в сиво и черно. Оцелелият илантски съгледвач, придружен от навъсен младеж, свален от някое картечно гнездо и повишен в ранг, доближи станцията на своя скакун, после се върна да докладва на водача на кервана. Първи пристигнаха високите фургони, теглени от шестокраките чудовища, загърнатите в плътни наметала кочияши надзъртаха сънливо изпод широкополите си шапки. След тях се доближиха моторните платформи с бараките, от които поглеждаха любопитни пътници. Траз поздрави Рейт с нескрита радост, Анахо само размаха пръсти в неразбираем жест.

— Сигурни бяхме, че са те отвлекли и дори убили — заяви Траз на Рейт. — Претърсихме хълмовете и огледахме степта, но не намерихме нищо. Днес смятахме да те потърсим при Сборището.

— Ние? — учуди се Рейт.

— Аз и дирдирчовекът. Той не е чак такъв боклук, за какъвто го мислех.

— Сборището вече не съществува — обясни Рейт.

Появи се Баоджиян, спря наблизо, погледна Рейт и Илин-Илан, но не зададе никакви въпроси. Рейт, който подозираше, че водачът е помогнал на жриците да се измъкнат незабелязано от Задънската станция, не му предостави никаква информация за последвалите събития. Баоджиян им отдели две стаи и прие фургона на жриците като разплата за транспорта им до Пера.

Междувременно хамалите свалиха вързопи и чуvalи и ги струпаха в двора на станцията, на тяхно място натовариха други. После керванът се отправи на североизток.

Изминаха няколко дена — безгрижни лениви часове, през които се влачеха през степта. Известно време заобикаляха широко и плитко езеро с неприятна на вкус солена вода, отвъд което навлязоха предпазливо в обрасло с бели тръстики мочурище. Съгледвачите се натъкнаха на засада, поставена от джуджета, обитаващи мочурището, които се изпокриха сред тръстиките преди още стрелците да открият огън по тях.

На три пъти дирдирски въздухолет се спускаше ниско над тях, за да оглежда кервана, при всеки от тези случаи Анаxo се криеше в стаята си. Веднъж към тях прояви интерес и летяща платформа на сини часки.

Рейт навярно щеше да се наслаждава на ленивото пътуване, ако не гореше от желание да разбере какво е станало с неговия кораб. Съществуваше и въпросът с Илин-Илан, Цветето на Кат. Когато стигнат в Пера, керванът щеше да поеме обратно към Коуд на Дуан Жер, където девойката можеше да се качи на кораб за Кат. Рейт предполагаше, че това е нейният план, макар че тя не споделяше нищо с него, тъй като след разговора онази сутрин се държеше хладно и дръпнато.

Така се низеха дните, докато керванът пълзеше на север, под ниското сиво небе на Тчай. На два пъти след победите бяха разтърсвани от кратка и яростна буря, но през останалата част на деня и нощта времето беше спокойно. Прекосиха една тъмна гора и на следващия ден се озоваха на стар павиран път сред огромно черно блато, обрасло

с растения мехури, между които сновяха насекоми мехури, стараещи се да приличат на растенията. Блатото беше населено с най-различни изумителни същества: безкрили, подобни на жаби твари, които се носеха из въздуха, задвижвани от перкоподобни опашки; злобни хищници, хибрид между паяк и прилеп, които разпъваха крилете си като хвърчила и се поклащаха с часове, повдигнати от напора на ветровете.

В станция Планински вятър те се срещнаха с кервана, който пътуваше за Малагаш — град, разположен в южния край на хълмовете над Хедайхайския залив. На два пъти забелязваха малки отряди на зелени часки, но те не показваха признания, че се готвят да ги нападнат. Водачът на кервана обясни, че били групи в размножителен период, на път към един район за чифтосване северно от Мъртвата степ. Малко по-късно край пътя се появи неголям отряд чергари, които стърчаха неподвижно и ги разглеждаха мрачно: високи и едри мъже и жени, с лица, изрисувани в синьо. Траз твърдеше, че са канибали и че в сражение жените им се бият наравно с мъжете. На два пъти керванът премина в близост до руините на изоставени градове, по-късно изви на юг, за да достави ароматични масла и есенции от амфирско дърво в един град на старите часки, който порази въображението на Рейт. Градът се състоеше от безброй ниски бели куполи, скрити под дебели пластове от окапали листа и заобиколени от градини. Въздухът правеше впечатление с необичайната си свежест, извираща от високи жълто-зелени дървета, които приличаха на тополи, но тук ги наричаха адарак. Рейт узна, че те били специално отглеждани от старите часки и сините часки, сред които чистотата на въздуха била на огромна почит.

Керванът спря в елипсовидна долчинка, покrita с гъста ниска трева, и Баоджиян незабавно свика целия персонал и всички пътници.

— Това е Голее, град на старите часки — обяви той. — Не напускайте този район, в противен случай може да пострадате от някой от номерата на старите часки. Някои са съвсем безобидни, като да ви примамят в лабиринт или да ви упоят с някоя есенция, след което ще миришете отвратително седмици наред. Но ако се възбудят или са в особено шеговито настроение, номерата им могат да бъдат жестоки, дори смъртоносни. Веднъж упоиха един от моите кормчии с непознато вещество, нагласиха чертите на лицето му по друг начин и му прибавиха дълга сива брада. Не забравяйте — при никакви

обстоятелства не прекрачвайте пределите на долчинката, дори ако часките ви канят най-учтиво или ви изкушават. Те принадлежат към древна и покварена раса, не познават милост и се интересуват само от своите есенции и миризми, както и от зловещите си шегички. И тъй, смятайте се за предупредени: придържайте се към границите на долчинката, не скитайте сред градините и ако цените живота си, не влизайте в домовете на старите часки.

С тези думи инструктажът приключи.

Стоките се товареха на ниски моторни шейни, управлявани от неколцина обезсърчени часкоиди: дребни хорица, които изглеждаха далеч по-примитивни и изостанали от сините часкоиди, познати на Рейт от по-рано. Те имаха мършави и прегърбени тела, сиви сбръчкани лица, изпъкнали чела и устни, нашарени с брадавици, над несъществуващите брадички. Подобно на сините часкоиди, тези също носеха фалшиви скалпове, които надвисваха над очите им и завършваха отгоре с остър ръб. Движенията им бяха забързани и потайни, не разменяха нито дума с персонала на кервана и се интересуваха единствено от собствените си задължения. По някое време се появиха и четирима стари часки. Те се приближиха до фургона с пътниците и докато ги разглеждаше от парапета, Рейт ги оприличи на едри сребролюспести риби с уродливи получовешки ръце и крака. Кожата им беше като жълтеникав сатен, плътно покрита с люспи, ала телата им изглеждаха крехки и съсухрени, а очите им приличаха на мънички сребристи сачми, движеха се независимо едно от друго и се въртяха постоянно. Рейт ги разглеждаше с огромен интерес, те почувстваха погледа му и спряха, поглеждайки нагоре, към мястото, където седеше. Кимнаха му и го възнаградиха с приветливи жестове, на които Рейт се постара да отвърне подобаващо. Те го разглеждаха внимателно в продължение на няколко секунди с яркосребристите си очи, сетне отминаха.

Баоджиян не се забави нито миг в Голее. Веднага щом натовари фургоните със сандъци с лекарства и тинктури, чували с изсушени треви и сбръчкани плодове, той даде сигнал за потегляне и керванът се отправи на север. Баоджиян им каза, че предпочита да прекарат нощта в откритата степ, вместо да рискуват да бъдат изложени на прищевките и капризите на старите часки.

Степта беше пусто и затревено пасище, равно като тепсия. Изправен на покрива на техния фургон, Рейт можеше да оглежда с визоскопа на разстояние от двайсет мили наоколо и така пръв забеляза голяма група от зелени часки. Предупреди водача, който незабавно се разпореди да заемат кръгова формация и да обърнат оръдията към предполагаемата посока на нападение. Зелените часки ги наблизиха, препускайки върху мускулестите си чудовища, и разяваха жълти и черни знамена на дългите си копия, които подчертаваха тяхната войнственост и агресивност.

— Току-що са слезли от север — обясни Траз на Рейт. — Това е значението на знамената. Натъпкали са се с шипеста риба и ангбат, от което кръвта им се сгъстява и разпалва, а те стават раздразнителни. Развеят ли жълтите и черните знамена дори хората емблеми предпочитат да си плюят на петите, вместо да влизат в битка.

Въпреки жълтите и черните знамена зелените войни предпочетоха да не нападат открито кервана, а вместо това спряха на около половин миля. Рейт ги разгледа през визоскопа и откри, че тези същества се различават коренно от старите часки. На височина достигаха два и половина метра, имаха массивни тела и яки крайници, а люспите им бяха добре очертани и притежаваха зеленикав, метален блъсък. Лицата им бяха дребни с особено жесток и злобен изглед под изпъкналите скалпове. Бяха загърнати в груби кожени наметала, пристегнати отгоре с ремъци, от които стърчаха саби, бойни тояги и арбалети като тези, с които бяха въоръжени хората емблеми. Опасни създания, ако се срещнеш с тях в битка, помисли си Рейт. Възседнали яките си чудовища, те разглеждаха кервана около пет минути, после се обърнаха и препуснаха на изток.

Керванът се подреди в колона и продължи по пътя си. Траз остана изненадан от необичайното миролюбив на зелените часки.

— Когато носят жълти и черни знамена, те са като обезумели. Може би ще подгответя засада от другата страна на гората.

Баоджиян заподозря подобна стратегия и през следващите няколко дена изпращаше съгледвачите си напред. Нощем не се налагаше да вземат допълнителни предпазни мерки, тъй като в тъмното зелените часки ставаха апатични и се сгушваха един в друг, сумтяха и стенеха, в очакване да настъпи зората.

Пред тях се простираше Пера — последната спирка на кервана. Предавателят на Рейт определи разстояние от шейсет мили на запад до източника на основния сигнал. Той разпита водача на кервана, който го информира, че в тази посока се намира град на сините часки на име Дадиче.

— Избягвай ги на всяка цена, това са зли създания, лукави като старите часки и зли като зелените.

— Те не търгуват ли с хората?

— Напротив, търговията е доста оживена и дори Пера е нещо като главен център за обмен със сините часки, който се осъществява от кастата на превозвачите. Проблемът е, че само на тях е разрешено да влизат в Дадиче. От всички часки сините са ми най-противни. Старите часки може да не се държат дружелюбно, но те са по-скоро злонамерени, отколкото свирепи. Понякога, разбира се, крайният резултат е същият, както и при буря — той посочи скучилите се на запад черни облаци, — ще те измокри не по-малко, отколкото ако допнеш в морето.

— След Пера се връщаш право в Коуд, нали?

— След три дни престой.

— Най-вероятно принцеса Илин-Илан ще пътува с теб и ще вземе кораб за Кат.

— Чудесно, но ще може ли да си плати?

— Остави на мен.

— В такъв случай няма никакъв проблем. А ти какво ще правиш? Защо не заминеш с нея за Кат?

— Не. Най-вероятно ще остана в Пера.

Баоджиян го изгледа за миг втренчено, после едва забележимо поклати глава.

— Златните яоси на Кат са много заможни хора. Но какво пък, на Тчай нищо не може да се предскаже, освен неприятностите. Зелените часки ни обърнаха гръб. Истинско чудо е, че не ни нападнаха. Започвам да си мисля, че може да стигнем Пера без никакви инциденти.

Надеждите на Баоджиян не се оправдаха. Когато Пера бе на една ръка разстояние — град от рушащи се палати, и напукани паметници, заобикалящи централна твърдина, също като повечето от градовете,

покрай които бяха минали, — зелените часки се зададоха от изток. В същия миг се разрази и буря. Светкавици се стовариха върху степта, от юг се приближаваше черна пелена от плющащи дъждовни капки.

Баоджиян реши, че Пера е твърде далеч, за да им осигури убежище и заповядва на кервана да заеме кръгова отбрана. И този път тъкмо навреме, защото зелените часки не проявиха предишната си нерешителност. Приведени над огромните си ездитни чудовища, те се приближиха в стремителен галоп, с твърдото намерение да пробият пръстена от фургони.

За първи път пясъкострелите издадоха своя характерен гъргорещ звук, който едва се чуваше от тътеня на бурята. Дъждът затрудняваше допълнително стрелбата с оръдията. Зелените часки, които вероятно координираха атаката си телепатично, продължаваха да препускат напред — някои от тях бяха поразени от пясъчните залпове и падаха мъртви, други издъхваха смазани под туловищата на повалените животни. За един кратък миг в атаката се долови смут и объркване, но отзад напираха нови, свежи сили, които прескачаха повалените тела. Стрелците отново откриха огън под акомпанимента на светкавиците и оглушителните гръмотевици.

Зелените часки падаха по-бързо, отколкото съумяваха да настъпват, и очевидно решиха да сменят тактиката. Тези, които се бяха лишили от своите скакуни, залегнаха зад обгорените им трупове, извадиха арбалетите си и още с първия залп повалиха трима от стрелците. Езачите възстановиха атаката си, надявайки се да разбият кръга със силата на набраната инерция. Отново бяха отблъснати, след като на овакантените места при оръдията се покатериха кормчии и кочияши. Нов дъжд от стрели се посипа върху картечните гнезда.

За трети път зелените часки се хвърлиха в атака, пришпорвайки безжалостно разпенените добичета.

Дълги, разкривени светкавици раздираха черното небе зад тях, а тътнежът им бе като зловещ съпровод на свирепата битка. Зелените часки понасяха ужасяващи загуби, земята беше осеяна със стенещи и мъртви войни, но други заемаха местата им и не след дълго първите редици доближиха фургоните дотолкова, че да встъпят в ръкопашен бой със защитниците.

От тук нататък изходът на битката беше предрешен. Рейт улови Цветето на Кат за ръката и кимна на Траз да го последва. Тримата

хукнаха към града, присъединявайки се към тълпата изплашени пътници, стрелци, хамали, кормчии и коцииши, които напускаха фургоните си и бягаха, накъдето им видят очите. Керванът беше изоставен.

Зелените часки нададоха победни викове и се заеха да посичат оцелелите, стоварвайки безразборно оръжия върху оголените глави и вратове. Един войн с пламнали от бойна възбуда очи се хвърли срещу Рейт, Илин-Илан и Траз. Рейт държеше игломета си готов за стрелба, но се поколеба да пропилее безценните си муниции, затова само наведе рязко глава под свистящата сабя. Скакунът на часка се подхълъзна върху податливия торф и ездачът се люшна на една страна. Рейт скочи към него, размаха кинжала си и го посече през врата, оставяйки дълбока диря през мускулите, сухожилията и кръвоносните съдове. Войникът тупна в тревата, но продължаваше да размахва бясно ръце и крака, сякаш се съпротивляващ на самата смърт. Тримата не сметнаха за нужно да изчакат изхода на тази предрешена борба. Рейт дръпна сабята, която се оказа грубо изкован лист стомана, дълъг почти колкото него и широк като ръката му. После тримата отново се затичаха през дъжд, който се бе сгъстил дотолкова, че наподобяваше непрогледна завеса. От време на време мярваха лъскавите тела на алените часки, които бяха като злокобни призраци, друг път застигаха изплашени бегълци, приведени под шибащите капки и забързани към руините на Пера.

С подгизнали дрехи, цапайки през локвите, тримата най-сетне достигнаха бетонните плохи в покрайнините на Пера и решиха, че поне засега са в известна безопасност от зелените часки. Притаиха се под една надвисната козирка, където останаха разтреперани и задъхани под несекващите напори на дъжд и вятъра. Траз обяви с философско спокойствие:

- Е, поне, стигнахме Пера, закъдето бяхме тръгнали.
- В доста окаяно състояние — съгласи се Рейт, — но сме живи.
- Какво ще правим сега?

Рейт бръкна в кесията, извади предавателя и провери вектора и разстоянието.

— Сочи към Дадиче, двайсет мили западно оттук. Смятам да отида там.

Траз поклати неодобрително глава.

— Сините часки ще се разправят жестоко с теб.

Девойката от Кат внезапно се подпра на стената, скри лицето си в шепи и заплака — за първи път Рейт я виждаше да дава воля на чувствата си. Той я потупа успокоително по рамото.

— Какво те мъчи? Е, освен че ти е студено и си мокра, гладна и изплашена до смърт?

— Никога няма да се прибера в Кат. Никога! Сигурна съм в това.

— Разбира се, че ще се прибереш! Има и други кервани.

Девойката изтри разплаканите си очи и го погледна недоверчиво. Дъждът най-сетне бе започнал да отслабва. Светкавиците проблясваха на изток, гръмотевиците отслабнаха до далечен тътен. Само след няколко минути облаците се разкъсаха и върху влажните камъни затанцуваха слънчеви лъчи. Тримата измокрени бегълци се подадоха изпод козирката и едва не се сблъскаха с дребен мъж, загърнат в старо кожено наметало и понесъл наръч мокри дърва. Мъжът подскочи изплашено, изпусна вързопа и понечи да побегне, но Рейт го улови за наметалото.

— Чакай, защо си се разбързал? Кажи ни къде можем да се стоплим и нахраним.

Мъжът видимо се успокои. Огледа ги един по един изпод рунтавите си вежди, пресегна се и освободи крайчеца на дрехата си от ръката на Рейт с изражение на накърнено достойнство.

— Храна и подслон, тези неща не се предлагат тук свободно. Можете ли да си платите?

— Ами можем, естествено.

Мъжът се замисли.

— Какво пък, бих могъл да ви заведа и у дома, имам три свободни ниши... — той поклати неохотно глава. — Но ще е по-добре да идете в странноприемница „Мъртвата степ“. Ако ви взема при мен, бирниците ще ми приберат печалбата и пак няма да ми остане нищо.

— „Мъртвата степ“ най-добрата странноприемница в Пера ли е?

— Ами да, чудесно е обзаведена. Вярно, бирниците ще ви вземат по някоя и друга парица, но няма как, трябва да плащаме за нашата сигурност. В Пера само Нага Гохо и неговите бирници могат да обират и насиливат и това е закон. По-добре е, отколкото ако всички го правят, нали?

— Този Нага Гохо държи Пера, така ли?

— Да, може и тъй да се каже — мъжът посочи една массивна постройка в централната част на града. — Това е неговият дворец върху цитаделата — там живее със своите бирници. Но няма да кажа нищо повече, в края на краишата те прогониха фунгите в Северна Пера, търговията с Дадиче процъфтява, бандитите заобикалят отдалече града, тъй че нещата можеха и да са по-зле.

— Ясно — кимна Рейт. — Какво пък, как да намерим тази странноприемница?

— Ей я там, в подножието на хълма. Където свършва пътят на керваните.

7.

Странноприемница „Мъртвата степ“ беше най-забележителната постройка в разрушения град: продълговата сграда със сложна конструкция от покриви и фронтони, в подножието на централния хълм на Пера. Както и при останалите ханове и странноприемници на Тчай тук имаше просторна зала с високи маси, но вместо грубо сковані пейки бяха поставени кресла с високи облегалки, изработени от лъскаво черно дърво. Три полилея от ковано желязо и цветно стъкло осветяваха помещението, по стените висяха голям брой старинни керамични маски — спомен от отдавна отминали времена на културно процефтияване.

На масите бяха насядали все бегълци от опустошения керван, из въздуха се носеше примамлив аромат на вкусни гозби. Рейт усети, че настроението му се подобрява. Ето най-сетне възможност да се насладят на известни удобства и стил.

Съдържателят беше нисък човек с месести рамене и равно подрязана червеникова брада. Ръцете му бяха в непрестанно движение, дори краката му потропваха, сякаш целият му живот бе посветен на необяснимо и безцелно надбягване. На въпроса на Рейт дали ще ги приеме той размаха отчаяно ръце.

— Ама вие не знаете ли? Зелените демони са унищожили кервана на Баоджиян. Тук е пълно с бегълци, представа нямам къде ще ги настаня. Някои не могат да си платят, какво да ги правя? Нага Гохо ми нареди да приюта всички.

— Ние също идваме от кервана — поясни Рейт. — Но за разлика от други можем да си платим.

Лицето на съдържателя просветна.

— Ще ви намеря единична стая, на повече не бива да разчитате. И един съвет — озърна се бързо през рамо. — Внимавайте какво говорите. Напоследък доста неща се промениха в Пера.

Той отведе тримата в тясна, но чиста стаичка, където след малко донесоха още две койки. В странноприемницата нямаше суhi дрехи,

налагаше се да слязат обратно в залата за гости с подгизналите си одежди. Тук се натъкнаха на Анахо, който беше пристигнал час преди тях. Видяха и Баоджиян, седнал край огъня, втренчил поглед в пламъците.

За вечеря поднесоха обилни порции варено месо и питки твърд черен хляб. Докато се хранеха, в странноприемницата влязоха седмина мъже, които застанаха на сред помещението и се заоглеждаха с нагли, предизвикателни погледи. Бяха едри и яки мъжаги, понапълнели от охолния живот. Шестимата носеха тъмночервени наметала, стилни панталони от черна кожа и шикозни шапки с пискюли. Това трябва да са бирниците, реши Рейт. Седмият, който бе издокаран в бродиран сюртук, очевидно беше самият Нага Гохо, висок и слаб мъж с неестествено голяма глава и хищно изражение. Още щом заговори, в помещението се възцари тишина.

— Добре дошли на всички, добре дошли в Пера! В нашия малък град цари ред, ако случайно не сте забелязали. Законите се спазват стриктно. Събираме такси и данъци от всички, включително и от временно пребиваващите. Ако някой не разполага с налични средства, ще трябва да си изработи дълга чрез общественополезен труд. И тъй, има ли някакви въпроси или възражения? — той огледа всички в помещението, но никой не посмя да отговори. Бирниците се разпръснаха и засъбираха подадените монети. Рейт неохотно заплати таксата от девет секвина за него, Траз и Цветето на Кат. Никой от гостите не смееше да възроптае срещу откровеното изнудване. Когато липсва обществен ред, помисли си Рейт, правото на силния се приема за нещо естествено.

Нага Гохо забеляза Цветето на Кат и се изпъна, сучейки тънките си мустаци. Той повика съдържателя и двамата проведоха тих разговор, по време на който Нага Гохо не сваляше очи от Илин-Илан.

Съдържателят прекоси залата и се наведе към Рейт.

— Нага Гохо много харесва жената — той посочи Цветето. — Иска да узнае какво е нейното положение: дали е робиня, твоя дъщеря или съпруга?

Рейт погледна крадешком Илин-Илан и забеляза, че момичето се е вцепенило. Ако разкрие, че е самостоятелна и свободна, тя ще бъде оставена на милостта на Нага Гохо. Ако пък заяви, че му принадлежи,

без никакво съмнение ще отправи открыто предизвикателство към нейния ухажор. Той взе компромисно решение.

— Аз съм неин придружител, тя пътува под моя закрила.

Съдържателят прехапа устни, повдигна рамене и се върна да докладва на Нага Гохо, който кимна отсечено и се зае с други неща. Малко след това бирниците си тръгнаха.

В тясната стая Рейт се озова в смущаваща близост с Цветето на Кат. Тя седеше на койката си, опряла брадичка на свитите си колене.

— Я се усмихни — подкани я Рейт. — Животът не е чак толкова лош.

Тя поклати тъжно глава.

— Изгубена съм сред варвари: камък, изпуснат в Тембарската дълбина. Скоро всички ще ме забравят.

— Глупости — сгълча я Рейт. — Ще поемеш за дома със следващия керван, който напуска Пера.

Илин-Илан не изглеждаше убедена.

— У дома ще нарекат някоя друга Цветето на Кат, тя ще носи моето цвете на Празненството на сезоните. Принцове ще я обсаждат с молби да им разкрива имената си, а аз няма да съм там. Никой няма да си спомни за мен, никой няма да попита за моите имена.

— Ами кажи ги на мен тогава — засмя се Рейт. — Аз искам да ги чуя.

Тя се извърна към него.

— Наистина ли? Вярно ли е, че го искаш?

— Съвсем вярно — отвърна Рейт, изненадан от внезапното ѝ вълнение.

Момичето погледна крадешком към Траз, който дремеше на своята койка.

— Ела отвън — прошепна тя в ухото на Рейт и скочи на крака.

Рейт я последва на балкона. Известно време двамата стояха подпрени на перилата, с докосващи се лакти и рамене, загледани в разрушения град. Аз подаде лице между облаците, долу светнаха бледи отражения, чу се далечна и тъжна песен, подрънкане на перо върху струни. Девойката заговори с припрян, нисък глас:

— Моето цвете е Илин-Илан, но това вече го знаеш, това е моето Цветно име. Използва се само на приеми и шествия — тя го погледна развълнувано и се наведе към него, а Рейт долови омайния полъх на чистото ѝ девическо тяло.

— Значи имаш и други имена? — попита той сподавено.

— Да — въздъхна тя и се доближи още малко. Рейт почувства, че му се завива свят. — Защо не ме попита по-рано? Сигурно си знаел, че щях да ти ги кажа.

— Можеш да ми ги кажеш и сега. Кои са другите ти имена?

— Придворното ми име е Шар Зарин — отвърна свенливо девойката. Сетне се поколеба и опря глава на рамото му, а ръката на Рейт обгърна тънкото ѝ кръстче. — Детското ми име беше Зози, но само баща ми ме наричаше така.

— Цветно име, придворно име, детско име... Какви други имена притежаваш?

— Име за приятели, тайно име и още едно. Името за приятели е... искаш ли да го узнаеш? Ще ти го кажа и тогава ще станем приятели, а ти ще трябва да ми съобщиш твоето.

— Разбира се — кимна прегракнало Рейт.

— Дерл.

Рейт целуна извърнатото ѝ нагоре лице.

— Моето малко име е Адам.

— Това ли е името ти за приятели?

— Да май може да се нарече и така.

— Имаш ли тайно име?

— Не. Поне не го зная.

Последва тих, нервен смях.

— Какво пък, може би така е по-добре. Защото ако те попитам и ти ми го кажеш, тогава ще познавам тайните на твоята душа, и после — тя го погледна и дишането ѝ се учести. — Трябва да имаш тайно име, такова, което е известно само на теб. Аз имам.

— И кое е твоето? — попита той, завладян от напрежението ѝ.

Момичето доближи устни до ухото му.

— Лилае. Тя е нимфа, която живее в облаците над планината Дарамтиса и обича звездния бог Ктан — погледна го, цялата тръпнеща в очакване и Рейт я целуна трескаво. Чу тихата ѝ въздишка. — Когато

сме сами, ти ще ме наричаш Лилае, а аз ще ти казвам Ктан, и нека това е твоето тайно име.

— Щом ти харесва — засмя се Рейт.

— Ще чакаме тук, докато пристигне керван, който отива на изток — обратно през степта до Коуд, откъдето ще продължим за Драскадия и накрая от Верводей за Кат.

Той опря пръст на устните ѝ.

— Трябва да ида в Дадиче.

— Дадиче? Градът на сините часки? Още ли те преследва тази фикс идея? Но защо?

Рейт вдигна очи към нощното небе, сякаш се опитваше да почерпи сили от звездите, макар че нито една от тях не се виждаше. Какво да ѝ отговори? Ако ѝ каже истината, може да го сметне за луд, въпреки че най-вероятно тъкмо нейните предци бяха пратили сигнала до Земята.

Поколеба се, ядосан от собствената си нерешителност. Цветето на Кат — Илин-Илан, Шар Зарин, Зози, Дерл, Лилае, в зависимост от социалните условности — положи ръка върху неговата и се вгледа в лицето му.

— Сега, когато зная, че ти си Ктан, а ти знаеш, че съм Лилае, твоят ум е и мой и твоите удоволствия са мои. И тъй, какво те тегли към Дадиче?

Рейт си пое дълбоко въздух.

— Пристигнах в Котан с космически кораб. Сините часки едва не ме погубиха и откараха моя кораб в Дадиче — поне така предполагам. Трябва да си го върна.

Цветето на Кат го гледаше объркано.

— Но къде се научи да управляваш космически кораб? Ти не си дирдирчовек, нито уонкоид. Или си?

— Разбира се, че не съм. Не повече от теб. Научиха ме.

— Каква мистериозна история! — ръката ѝ неволно го стискаше за рамото. — И какво ще направиш ако успееш да си върнеш кораба?

— Първо, ще те откарам в Кат.

Пръстите го стиснаха по-силно, очите ѝ търсеха неговите в мрака.

— А след това? Ще се върнеш ли в твоята страна?

— Да.

— Имаш ли там жена... съпруга?

— О, не. Нямам си.

— Някой, който да знае тайното ти име?

— Нямах тайно име, докато ти не ми измисли.

Момичето отдръпна ръка от рамото му и зарея тъжен поглед към руините на Пера.

— Ако отидеш в Дадиче, те ще те подушат и убият.

— Да ме „подушат“? Какво искаш да кажеш?

Тя се извърна и го стрелна с очи.

— Ти си истинска загадка! Знаеш толкова много и същевременно толкова малко. Човек би си помислил, че си от най-далечния остров на Чай. Обонянието на сините часки е по-силно дори от зрението им!

— И въпреки това смятам да си опитам късмета.

— Не те разбирам — въздъхна тя с приглушен глас. — Казах ти името си, издадох ти най-съкровената си тайна, а ти дори не се трогна. И не пожела да промениш намеренията си.

Рейт я улови за ръцете. В началото тя остана вцепенена, но постепенно се отпусна.

— Не е вярно, че не си ме трогнала — рече ѝ. — Напротив. Но наистина трябва да отида в Дадиче — заради теб и заради мен.

— Защо заради мен? За да ме откараш в Кат?

— Това и нещо повече. Харесва ли ти да сте под властта на дирдири, часки и уонки, да не говорим за пнуимите?

— Не зная... не съм се замисляла за това. Нали все ни повтарят, че хората са уроди. Макар безумният крал Хопсин да твърдеше, че хората произхождат от далечна планета. Опита се да ги повика на помощ, но, разбира се, те не дойдоха. Това беше преди сто и петдесет години.

— Доста дълго време за чакане — съгласи се Рейт. Целуна я отново и тя му позволи, но не отвърна. Треската беше преминала.

— Чувствам се някак странно — чу я да шепне. — Всъщност не зная какво чувствам.

Стояха опрени на перилата ѝ заслушани в звуците на странноприемницата — тих смях откъм залата за гости, плач на дете, строгия глас на майка му. Цветето на Кат въздъхна.

— Май е време да си лягам.

Рейт я задържа.

— Дерл.

— Да?

— Когато се върна от Дадиче...

— Никога няма да се върнеш от Дадиче. Сините часки ще те пленят и ще те използват за своите игри... Сега се опитай да поспиш и забрави, че съществувам.

Тя се прибра в стаичката. Рейт остана на балкона — в началото се проклинаше, после осъзна, че не би могъл да се държи по друг начин, освен ако беше съставен от нещо друго, а не от плът и кръв.

Решено: утре поема към Дадиче, където ще разбере какво му готови бъдещето.

8.

Нощта отмина и настъпи утрото — първо с ивица жълтеникова светлина, после с ярко сияние и накрая с появата на Карина 4269. Откъм кухнята полъхна мириз на запалени в огнищата дърва, придружен с дрънчене на съдове. Рейт се спусна в залата, където Анаxo вече седеше на чаша чай. Рейт се присъедини към него и малко след това една прислужница постави на масата друга димяща чаша.

— Какво знаеш за Дадиче? — попита той.

Анаxo топлеше дългите си бели пръсти над чашата.

— Градът е доста стар — съществува над двайсет хиляди години. Там е главният космодрум на часките, макар че напоследък не поддържат почти никакви връзки с родния си свят Годаг. Южно от Дадиче има заводи и фабрики, дори се осъществява известен търговски обмен между часките и дирдирите, макар и двете страни да го отричат. Какво ще търсиш в Дадиче? — дирдирчовекът втренчи в Рейт воднистосивите си очи.

Рейт не бързаше да отговори. Даваше си сметка, че няма да спечели нищо, ако разкрие картите си пред Анаxo, когото все още преценяваше като неизвестна величина.

— Часките ми отнеха нещо, което е много важно за мен. Искам да си го върна, ако е възможно — отвърна накрая.

— Интересно — бе коментарът на Анаxo, изречен с почти иронична нотка. — Успя да възбудиш любопитството ми. Какво биха могли да отнемат часките от един получовек, та да го накарат да пропътува няколко хиляди левги с надеждата да си го върне? И как се надяваш да си го вземеш, дори и да успееш да го откриеш?

— Мога да го открия. Проблемът е какво да правя след това.

— Ти ме заинтригува — призна дирдирчовекът. — Откъде смяташ да започнеш?

— Нужна ми е информация. Трябва да знам дали е възможно за хора като мен и теб да проникнат в Дадиче и да напуснат града безпрепятствено.

— Мен не ме брой — засмя се Анахо. — Ще ме подушат от няколко мили. Обонянието им е особено силно развито. Храната, която поглъщаме, доставя субстанции до кожата — часките ги улавят и по такъв начин различават дирдири от уонки, блатни обитатели от степни племена, богати от бедни, да не говорим за вариациите, предизвикани от болести, нечистопътност, мазила, вода и десетки други фактори. Могат да подушат солта във въздишката на някой, който е бил близо до океана, да усетят озона от дробовете на друг, слизаш от планината. Знаят кога си гладен, ядосан или изплашен, могат да определят възрастта, пола и дори цвета на кожата ти. Носовете им са врати към едно съвсем различно измерение от възприятия.

Рейт обмисляше чутото.

Анахо се надигна и приближи съседната маса, край която седяха трима мъже в парцаливи дрехи — имаха восъчна, бледосива кожа, светлокестеняви коси и големи, покорни очи. Анахо ги попита нещо и те отвърнаха почтително. Дирдирчовекът се върна при Рейт.

— Тези тримата са каменоделци — посещават Дадиче често. Твърдят, че на запад от Пера страната е безопасна. Зелените часки избягват района заради градските оръдия. Никой няма да ни беспокои по пътя...

— Нас? И ти ли идваш?

— Защо не? Никога не съм виждал Дадиче и прочутите му градини. Можем да наемем два скакуна и да стигнем на миля-две от града. Часките рядко напускат градските очертания, поне така смятат каменоделците.

— Ами добре — отвърна Рейт. — Ще попитам Траз дали иска да прави компания на момичето.

В кошарата, която се намираше в задната част на странноприемницата, Рейт и Анахо наеха чифт скакуни от непозната за Рейт порода, с високи гъвкави крака. Двама слуги поставиха седла на нетърпеливите животни и пъхнаха металните пръчки за юздите през дупки в черепите им, при което животните огласиха околностите с яростно цвилене, шляпайки с дългите си пипала. Подадоха им юздите, Рейт и Анахо се метнаха на седлата и животните се отправиха с големи подскоци към пътя.

Минаха през центъра на Пера, където хора от всякакви човешки породи си бяха построили примитивни къщи от каменни плочи. Населението на града се оказа далеч по-голямо, отколкото Рейт бе предполагал, и вероятно наброяваше четири-пет хиляди души. Над всичко това се издигаше старата цитадела, в която живееше Нага Гохо със своите бирници.

Когато излязоха на централния площад, двамата бяха принудени да спрат при вида на ужасяващата гледка, която се разкри пред тях. Зад огромна бесилка имаше няколко дръвника, изцапани с потъмняла кръв. На два съседни кола стърчаха набити до кръста мъже. От една кула се поклащаше малка клетка, вътре бенатикано голо, потъмняло от слънцето същество, почти напълно изгубило човешкия си облик. Наблизо се разхождаше един бирник — дебеловрат младеж, облечен с жилетка и дълга до коленете черна престилка — униформата на бирниците. Рейт дръпна юздите на скакуна и се обърна към бирника.

— Какво е престъплението на този нещастник? — посочи той мъжа в клетката.

— Неподчинение, възпротиви се, когато Нага Гохо привика дъщеря му на служба.

— И колко още ще виси там?

Бирникът вдигна безразличен поглед.

— Предполагам, че ще издържи още три дена. Дъждът го поосвежава и има какво да пие.

— Ами тези? — Рейт извърна поглед към набучените на кол трупове.

— Дезертьори. Негодници, които се опитаха да избягат с парите, дадени им от Нага Гохо.

Анахо се приближи и дръпна спътника си за ръката.

— Да вървим.

Рейт се обърна неохотно — невъзможно беше да се поправят всички злини на тази окаяна планета. Но докато поглеждаше през рамо към нещастния човечец в клетката, почувства, че го изпълва срам. Какво би могъл да направи? Да се опълчи открито срещу Нага Гохо, би означавало да изложи живота си на рисък без полза за когото и да било. Ако можеше да си върне кораба и да отлети на Земята, навсярно би могъл да допринесе за подобряване на условията, в които живееха

хората на Тчай. Последната мисъл го накара да прогони жестоката сцена от главата си и да продължи по пътя.

Извън очертанията на Пера имаше неравни парчета земя, нивички, в които местните хора отглеждаха растения за прехрана. По пътя към Дадиче трополяха каруци, натоварени със земеделска продукция — търговия, която изненада Рейт, който очакваше животът по тези места да е замръз.

Двамата изминаха около десетина мили, приближавайки се към верига от ниски хълмове. Тук пътят навлизаше в тясна клисура, затворена с висок портал, и те бяха принудени да спрат и да изчакат, докато пост на бирници инспектираше товара на една каруца пред тях. Когато дойде техният ред, им заявиха, че трябва да платят по един секвин, за да преминат.

— Нага Гохо не пропуска нито една възможност да забогатее — изръмжа Рейт, след като прекосиха през портата. — Какво прави с цялото това богатство?

Анахо повдигна рамене.

— Какво прави човек с богатството си?

Пътят продължаваше да се вие през клисурата. От другата ѝ страна се простираше страната на сините часки — гориста местност, набраздена от малки реки и безброй езера. Имаше най-различни видове дървета — палми с червеникави листа, зелени иголистни великани, черни дънери с множество клони, от които се поклащаха бели плодове, цели горички с адарак. Целият пейзаж бе като една голяма градина, отглеждана и поддържана с педантична загриженост.

Под тях лежеше Дадиче — град с ниски и плоски къщи, скрити под тонове листа. Невъзможно бе да се определят размерът и броят на населението на града, защото нямаше видима разлика между заселената част и парка. Рейт беше принуден да признае, че сините часки умелят да си създават среда за живееене.

Анахо, който бе привикнал с подобни гледки, заговори снизходително:

— Колко типично за душевността на часките — хаос, липса на форма и ред. Виждал ли си дирдирски градове? Ето това е гледка, от която ще ти секне дъхът! Истински аристократи, повярвай ми! А тази селска идилия... — Анахо махна презрително с ръка — просто отразява прищевките на сините часки. Вярно, не са апатични и

покварени като старите часки — помниш ли Голеев? — но да не забравяме, че онези са отмиращ вид от двайсет хиляди години... Е, какво ще правим сега? Какъв е този инструмент?

Рейт бе извадил предавателя, за да провери данните на малкия дисплей.

— Това — обясни той — е прибор, който показва посоката и разстояние от три мили и половина — той чукна с пръст върху индикатора. — Линията преминава през най-високата сграда в селището. И разстоянието съответства.

Анахо бе втренчил очарован поглед в миниатюрния прибор.

— Откъде взе този инструмент? Никога досега не съм виждал подобна изработка. И надписите — не са на дирдирски, не ми приличат и на часки или уонкски! Да не би да съществува някое затънто кътче на Тчай, където получовеците произвеждат подобни неща? Това е изумително! А бях сигурен, че хората не са в състояние да се занимават с друго, освен с примитивно земеделие!

— Анахо, приятелю мой — заговори Рейт, — много неща има да учиш. Чакат те още доста изненади в този живот.

Рейт извади визоскопа от торбата и огледа околния район. Проследи маршрута на пътя надолу по хълма, през гора от дървета с огненочервени листа, до една стена, която досега не бе забелязал и която очевидно пазеше Дадиче от зелените часки. Пътят преминаваше през портал в стената и продължаваше през града. На приблизително равни интервали по него се виждаха каруци, натоварени с различни стоки — тези, които влизаха, караха земеделска продукция, а напускащите носеха сандъци, вероятно с промишлени стоки.

Анахо бе втренчил поглед във визоскопа. На лицето му отново бе изписана изненада, но този път се въздържа от коментари.

— Няма смисъл да продължаваме по пътя — заяви Рейт. — Ще се спуснем надолу по склона, докато се приближим до голямата сграда.

Анахо не възрази, двамата яздиха на юг още около миля и от време на време Рейт сверяваше посоката с предавателя. По някое време спряха и той кимна.

— Няма никакво съмнение, онова, което ми взеха и което искам да си върна, е там.

Дирдирчовекът изкриви устни в насмешлива усмивка.

— Това добре, но как ще го вземеш? Не можеш да отидеш до Портата, да потропаш с юмрук и да кажеш: „Ей, я ми върнете моето!“ Чака те разочарование. Съмнявам се и да си толкова ловък крадец, че да надхитриш часките. Какво смяташ да правиш?

Рейт гледаше с копнеж високата куполовидна сграда.

— Първо, ще разузнаем отблизо. Трябва да надзърна в онази сграда. Защото това, което търся, може въобще да не е там.

Анахо поклати укорително глава.

— Говориш с гатанки. В началото заяви, че предметът, който ти трябва, е там, а сега изразяваш съмнение.

Рейт се засмя, далеч по-уверено, отколкото се чувстваше. Сега, когато бяха съвсем близо до Дадиче и вероятно до космическия кораб, идеята да си го върне поглъщаща цялото му съзнание.

— Стига за днес. Да се прибираме в Пера.

Те препуснаха обратно и излязоха на пътя, където спряха, загледани във върволицата от каруци и платформи. Някои бяха теглени от животни, други се задвижваха с мотор. Тези към Дадиче караха храна: едри, подобни на дини плодове, вързопи с тръстика, чуvalи с белезникави изпражнения, отделяни от блатните насекоми, мрежи с виолетови мехури.

— Тези каруци отиват в Дадиче — посочи Рейт. — Защо да не опитаме да влезем с тях?

Анахо поклати печално глава.

— Сините часки са непредсказуеми. Спипат ли те, не знаеш какво те чака. Може да те накарат да им изпълняваш всякакви циркаджийски номера. Като да вървиш по тел, опъната над яма с изпражнения или изгладнели скорпиони. Опиташ ли да се закрепиш, те ще нагорещят телта или ще пуснат по нея електрически ток, за да подскачаши и да правиш всякакви маймунджилъци. А може и да се озовеш в стъклен лабиринт в компанията на разярен фунг. Или да те пуснат със завързани очи в амфитеатър, из който обикаля циклодон — също със завързани очи. Ако пък си дирдир или дирдирчовек, ще те натоварят да решаваш логически задачи под заплахата, ако се провалиш, да бъдеш подложен на изтезания. Изобретателността им е безгранична.

Рейт разглеждаше намръщено града.

— Каруцарите не рискуват ли да изпитат същото?

— Те имат разрешение да влизат и да излизат, стига да не нарушават законите и реда.

— Тогава ще вляза като каруцар.

АнахоКимна.

— Най-очевидният подход. Ако ще го правиш, свали тези дрехи, натъркай се с кал, опуши се с дима на горящи кости, разходи се върху животински изпражнения, натъпчи се с пенибела, рамниче и вонянка и намажи кожата си с животинска мас. И като последна предпазна мярка никога не минавай откъдeto духа вятырът покрай някой часк и не издишвай в близост до него, за да неолови мириса на зъбите и дъхати.

Рейт си позволи една суха усмивка.

— С всяка измината минута този план ми се струва все по-неприемлив. Вярно, не ме е страх да умра. Въпросът е, че преди това бих искал да свърша някои важни неща. Като да върна онова момиче в Кат.

— Пфу! — изсумтя презрително АнахоКимна. — Ставаш жертва на собствената си сантименталност. Това момиче е суетно и самовлюбено, само ще ти създаде проблеми. Остави я — нека ѝ се случи каквото ѝ е писано.

— Ако не беше суетна, щях да си помисля, че е глупава — подметна замислено Рейт.

АнахоКимна демонстративно върховете на пръстите си.

— Като говорим за красавици, трябва да видиш жените от моята раса! Ax! Елегантни създания, бели като снега, с лъщящи до блъсък темета! Толкова много приличат на дирдирите, че понякога дори те се объркват. Но всеки си има вкус. Помни едно, приятелю, тази катаика може да бъде само източник на неприятности. Жени като нея вещаят бедствие, както облациите вещаят дъжд — помисли си колко ядове ти създаде досега!

Рейт повдигна рамене и сръчка скакуна да се раздвижи — те се отправиха на изток по пътя, обратно към степта и сиво-белите останки на Пера.

Късно същия следобед влязоха в разрушения град. Върнаха скакуните в кошарата и прекосиха площада към продълговатата

странноприемница, озарена от лъчите на залязыващото слънце.

В залата вече имаше доста посетители, наслаждаващи се на ранната вечеря. Но от Траз и Цветето на Кат нямаше и следа — нито тук, нито в стаичката на втория етаж. Рейт се спусна долу и отиде при съдържателя.

— Къде са моите приятели — момчето и катайката? Не ги намерих никъде.

Съдържателят направи кисела физиономия и отмести поглед встрани.

— Не се ли сещаш къде може да е момичето? Колкото до момъка, той изпадна в неистов бяс, когато дойдоха да я вземат. Бирниците му строшиха главата и го отведоха да го бесят.

— И кога стана това? — попита Рейт, който едва сдържаше гнева си.

— Не беше отдавна. Той до края ги риташе. Това момче е пълен глупак. Девойката е живо изкушение — защо си мислеше, че трябва да я защитава?

— Момичето в кулата ли прибраха?

— Ами предполагам. Какво ме интересува? Нага Гохо върши каквото му скимне — той държи Пера в ръцете си.

Рейт се върна при Анаxo и извади от торбата оръжията.

— Погрижи се за останалите ми вещи — нареди той. — Ако не се върна, можеш да ги задържиш.

— Пак ли смяташ да рискуваш заради нея? — попита Анаxo с почуда и неодобрение. — А какво ще стане с твоя „предмет“?

— Може да почака.

Рейт се затича към цитаделата.

9.

Лъчите на залязващото слънце озаряваха каменните тераси и стълбището в подножието на бесилката. Всичко бе обагрено в характерните цветове на Тчай — кафеникаво и сиво, тъмнобежово, охreno, земни оттенъци, които се съчетаваха напълно с дрехите на зяпачите на площада. Тъмночервените жилетки и наметала на бирниците контрастираха с общия фон. Рейт преброи, че са шестима. Двама стояха при въжето на бесилката, други двама придържаха Траз, който едва се крепеше на крака, а по челото му се стичаше кръв. Един се подпираше нехайно на опряния в земята арбалет, последният произнасяше апатична реч пред покорното множество край бесилката.

— По заповед на Нага Гохо този необуздан престъпник, който дръзна да се възпротиви със сила на бирниците, ще бъде обесен!

Примката бе нахлузена тържествено на шията на Траз. Едва сега младежът вдигна глава и плъзна невиждащ поглед из тълпата. Дори да забеляза Рейт, не се издаде с нищо.

— И нека наказанието бъде урок за всички, които се опитат да своеволничат!

Рейт заобиколи бесилката. Нямаше време за предпазливи действия, не че досега бе имал подобна възможност на Тчай. Бирниците до лебедката на въжето видяха, че се приближава, но походката му издаваше такава безгрижност, че те му обърнаха гръб в очакване да им подадат сигнала. Рейт прониза единия от тях в сърцето с ножа и той успя да издаде slab вик на изненада. Вторият се извърна, Рейт му преряза гърлото със замах, после метна ножа и той се заби в челото на онзи, който стоеше при стълба на бесилката. Само за няколко секунди шестимата бяха станали трима. Рейт скочи на платформата и посече със сабята си мъжа, който бе прочел присъдата, но сега двамата, които подпираха Траз, пуснаха жертвата си и оголиха своите оръжия. Рейт отскочи назад, вдигна арбалета, който имаше от времето при хората емблеми, и простреля единия. Последният оцелял изведенъж осъзна положението, в което бе изпаднал, и застине на

място. Рейт го нападна, изби оръжието от ръката му и го повали с удар отстрани по главата. Разхлаби примката, изниза я от врата на Траз и я постави на шията на падналия бирник. След това посочи двама от първата редица на зяпачите.

— Вие там! Дърпайте въжето! Ще обесим бирниците, а не момчето! — забеляза, че мъжете се колебаят, и добави: — Хайде, правете каквото ви казвам — теглете въжето! Да покажем на Нага Гохо кой управлява в Пера! Вдигайте бирника!

Мъжете уловиха въжето и го задърпаха, защеметеният бирник се извиси във въздуха, ритайки отчаяно с крака. Рейт изтича при кулата. Освободи въжето, което прикрепяше провесената клетка, свали я на земята и повдигна капака. Свитият вътре нещастник се размърда и го погледна със смесица от страх и отчаяна надежда. Направи опит да се измъкне, но беше твърде отпаднал. Рейт се пресегна и го изтегли навън. Сетне махна на мъжете, които бяха опънали въжето.

— Отведете този човек и младежа в странноприемницата, нека се погрижат добре за тях. Вече няма нужда да се страхувате от бирниците. Вземете оръжията на убитите, ако видите някой бирник, убийте го на часа! Разбрахте ли ме? Свърши се с тиранията на бирниците в Пера, край на данъците, на екзекуциите, край с Нага Гохо!

Мъжете се наведоха нерешително да събират оръжията, но доста често поглеждаха боязливо към цитаделата.

Рейт се забави само колкото да се увери, че мъжете ще отведат Траз в странноприемницата, после се отправи нагоре по хълма, към двореца на самозвания крал Нага Гохо.

Входът бе запречен от купчина бетонни отломки. В двора се навъртаха около дузина бирници, играеха на карти на дългите маси, пиеха бира и дъвчеха киснати в саламура тръстикови бръмбари. Рейт се озърна, после се прокрадна незабелязано покрай стената.

Склонът на хълма, по който притичваше, се превърна в стена на стръмна и дълбока урва. Рейт се притисна към нея и продължи да се придвижва, като се залавяше за цепнатините и издатините. По някое време стигна до малко по-широк отвор — беше прозорец, затворен с дебели кръстосани решетки. Рейт надникна предпазливо, но вътре имаше само непрогледен мрак. Малко по-нататък зърна друг, по-голям прозорец, но маршрутът дотам преминаваше през опасно висока скала. Рейт се поколеба само миг, сетне отново продължи да пълзи, като от

време на време увисваше над пропастта само на върховете на пръстите си. В състяващия се сумрак беше почти невидим, тъмно петно на фона на скалата. Под краката му се простираше старата Пера, тук-там между руините вече мъждукаха жълтеникави светлинки. Рейт достигна прозореца, който бе закрит с транспарант от сплетени тръстики. Когато надзърна през процепа, оказа се, че помещението е нещо като просторна спалня.

На кушетката се виждаха очертанията на човешко тяло. Беше жена, но дали спеше? Рейт се надигна и пъхна глава през прозореца. Ръцете на жената бяха вдигнати нагоре в жест на отчаяна молба, краката — грозно разкрачени. Тялото лежеше съвършено неподвижно. Жената беше мъртва.

Рейт избута завесата и се шмугна в стаята. Жената беше бита по главата и задушена, устата ѝ бе разчената и отвътре стърчеше потъмнелият ѝ език. Доколкото Рейт успя да прецени, приживе бе имала доста привлекателни черти. Мъртва, тя бе достойна единствено за съжаление.

Рейт изтича при вратата и надзърна във вътрешната градина. Откъм една арка от другата страна долетяха тихи гласове.

Рейт прекоси безшумно градината и спря пред арката, зад която имаше гостна с окачени по стените разноцветни килими. Други килими бяха постлани на земята, мебелировката се състоеше от массивни кресла и маса от потъмняло от времето дърво. Под голям полилей с множество пламтящи свещи вечеряше Нага Гохо, заметнат през раменете с красиво кожено наметало. От другата страна на масата седеше Цветето на Кат, свела глава, със скрито от спуснатите коси лице. Ръцете ѝ бяха положени в скута — Рейт забеляза, че са вързани с кайш. Нага Гохо се хранеше с видимо задоволство, повдигайки с два пръста малки късчета сварено и подправено мясо. От време на време произнасяше по някоя реплика, която подчертаваше със зловещо пляскане на късия камшик, увесен на ръката му.

Цветето седеше неподвижно, без да вдига очи от скута си. Рейт постоя така, заслушан известно време в монолога на главатаря и докато една част от ума му бе спокойна и решителна, като прицелена за атака акула, друга кипеше от гняв и негодувание, а трета се забавляваше при мисълта за изненадата, която животът готвеше на Нага Гохо.

Той се промъкна безшумно в стаята. Илин-Илан вдигна глава и лицето ѝ пребледня. Рейт ѝ даде знак да запази мълчание, но Нага Гохо забеляза, че очите ѝ шарят из стаята и се извърна в креслото. Незабавно скочи на крака при вида на неочеквания гост и наметалото се съмъкна от голите му рамене.

— Хей-ей! — провикна се той. — Плъх в двореца! — втурна се да измъкне сабята от ножницата в дъното на стаята, но Рейт му препреши пътя и без да си дава труда да вади своето оръжие, го удари с юмрук в лицето. Нага Гохо се преметна назад и тупна върху масата. Мъж в активна възраст, ловък като котка, той направи с лекота задно кълбо и се озова на сгънатите си крака. Рейт го последва и скоро след това стана ясно, че Нага Гохо е не по-малко опитен в ръкопашните техники на Тчай, отколкото Рейт в сходните земни умения. За да го разконцентрира, Рейт нанесе поредица от лъжливи юмручни удари към лявата част на лицето. Когато Нага Гохо поsegна към ръката му, с намерение да я сграбчи, извие или скупи, Рейт пристъпи чевръсто напред и стовари саблен удар с острието на длантата си върху шията на противника. Стреснатият Нага опита да отвърне с косящ удар с крак, но Рейт беше готов — улови стъпалото му и го завъртя рязко около прасеца, заплашвайки да му скъса сухожилията или скупи глезена. Нага Гохо падна по гръб. Рейт го изрита в главата, след броени секунди вече седеше на гърдите му и му пъхаше парцал в устата.

След като го завърза здраво, Рейт освободи Илин-Илан. Девойката беше толкова бледа, че Рейт се уплаши да не изгуби съзнание. Но тя се надигна неуверено и зарови разплакано лице в гърдите му. Той я задържа така известно време, като я галеше по главата, сетне я подканя:

— Да се махаме оттук. Досега имахме късмет, но не се знае още колко ще ни върви. На двора имаше поне десетина мъже.

Рейт завърза кайш на шията на Нага Гохо и го дръпна.

— Ставай — и по-бързо!

Нага Гохо продължаваше да лежи и да хърка през парцала в устата. Рейт вдигна захвърления камшик и го удари през лицето.

— Ставай! — дръпна силно кайша и доскорошният главатар се надигна неохотно.

Като го теглеше зад себе си, Рейт, придружен от девойката, прекоси двора и спря при бирниците, които седяха отпред. Тук подаде

каиша на Цветето на Кат и ѝ нареди:

— Продължавай надолу към вратата, но не бързай. И не обръщай внимание на мъжете. Аз ще се погрижа за тях.

Илин-Илан хвани кайша и поведе дърпащия се Нага Гохо през двора. Бирниците се извърнаха на местата си и зяпнаха от почуда. Нага Гохо започна да сумти уплашено и неколцина от тях се надигнаха. Един пристъпи бавно напред. Рейт застана между него и пленника и вдигна арбалета.

— Връщай се на мястото си!

Мъжете застинаха край масата. Рейт прекоси двора. Илин-Илан и Нага Гохо вече се спускаха надолу по хълма. Рейт извика на бирниците:

— Свършено е с Нага Гохо! А също и с вас. Съветвам ви да оставите оръжията тук, преди да слезете долу. Не тръгвайте след нас!

Той продължи да крачи към мрака и премина портала. Тук спря и зачака. Откъм двора долетяха развълнувани гласове. Двама от бирниците забързаха към разрушения портал. Рейт се подаде ненадейно в отвора, простреля най-близкия от тях с арбалета и отново се скри. Докато се спотайваше зад ъгъла, постави нова къса стрела в жлеба. Откъм двора не се чуваше никакъв шум. Рейт надзърна иззад ъгъла. Мъжете се бяха скучили около трупа. Рейт се обърна и затича надолу по пътя, където Цветето на Кат се бореше със съпротивляващия се Нага Гохо, който се опитваше да ѝ се изплъзне или да я събори. Рейт дотича, пое кайша от Илин-Илан и поведе усмирения от вида му главатар към селището.

Аз и Браз грееха високо в източното небе, белите руини на старата Пера сякаш излъчваха призрачна светлина.

На площада се беше събрала голяма тълпа, хората обсъждаха случката край бесилото, но изглеждаха готови да се пръснат изплашени, в случай че откъм двореца се зададат бирници. Като видяха, че от мрака се появяват Рейт, момичето и завързаният Нага Гохо, те нададоха изненадани викове и бавно ги наобиколиха.

Рейт спря и огледа кръга от лица, озарени от лунна светлина. Дръпна рязко кайша и се ухили на тълпата.

— Ами, ето го вашия Нага. Но вече не е главатар. Този път прекали с престъпленията. Какво да го правим?

Тълпата пристъпваше неспокойно, хората стрелкаха с изплашени погледи двореца и изправения пред тях Нага Гохо, чиито очи вещаеха зловеща мъст. Една жена се провикна с нисък, дрезгав, трептящ от омраза глас:

— Одерете го! Жив одерете негодника!

— Да го набучим! — предложи тихо старец. — Той набучи сина ми на кол — нека види какво е!

— На кладата! — провикна се трети. — Да го изпечем на бавен огън!

— Никой не моли за милост — отбеляза усмихнато Рейт. Сетне се обърна към Нага Гохо. — Имаш ли да кажеш нещо в своя защита?

Нага Гохо не знаеше какво да отговори на заплахите и само ръмжеше като вързано животно. Рейт се обърна към множеството.

— Въпреки че сигурно не го заслужава, предлагам да му видим сметката бързо. Ти, ти и ти — той посочи трима. — Свалете обесения бирник. Да качим там Нага Гохо.

Пет минути по-късно, докато черният силует все още подриваше на бесилото, Рейт се обърна към тълпата:

— Аз съм нов в Пера. Но вече ми е ясно, както вероятно е ясно и на вас, че градът се нуждае от отговорно управление. Вижте в какво го превърнаха Нага Гохо и неколцина главорези! Вие сте хора! Защо се държите като животни? Утре трябва да се съберете и да изберете петима уважавани мъже, които да създадат Съвет на старейшините. Нека те посочат някого за главатар, но за една година, след което Съветът ще избере друг, а ако междувременно той събрка или се самозабрави, може да го съди. Организирайте милиция, отреди от въоръжени мъже, които да отбиват атаките на зелените часки, а може би дори да ги преследват и изтребват. Прочистете околностите от тях. Вие сте хора. Никога не го забравяйте! — той се обърна и посочи цитаделата. — Там горе има десетина бирници, които все още удържат мястото. Нека утре Съветът ви реши как да постъпите с тях. Не е изключено да се опитат да избягат. Разположете постове — двайсетина души край пътя ще са достатъчни — Рейт спря погледа си на едър мъж с черна брада. — Изглеждаш ми решителен човек. Поеми тази работа. Ще им бъдеш капитан. Избери двайсетина мъже или повече и ги разположи да пазят. А аз ще ида да проверя как е моят приятел.

Рейт и Цветето се отправиха към странноприемницата. Докато се отдалечаваха, чуха чернобрадият да казва:

— Е, добре, хора, месеци наред търпяхме да се гаврят с нас. Но сега има надежда. Искам двайсет въоръжени мъже — желаещите да пристъпят напред. Нага Гохо се измъкна само с обесване, нека покажем на бирниците, че има и по-болезнени начини...

Илин-Илан улови Рейт за ръката и я целуна.

— Благодаря ти, Адам Рейт — прошепна тя.

Рейт обгърна кръста ѝ с ръка, тя спря и се подпра на него, отново разплакана от преживяното и от изтощение. Рейт я целуна по челото, после, когато тя вдигна внезапно лице, по устата, въпреки че не бе имал такова намерение.

Не след дълго двамата се върнаха в странноприемницата. Траз беше заспал в едно сепаре на гостната. До него седеше Анахо.

— Как е той? — попита Рейт.

— Не чак толкова зле — отвърна пресипнало дирдирчовекът. — Почистих раните на главата. Дълбоки са, но няма счупено. Утре ще бъде на крака.

Рейт се върна в залата за гости. Цветето на Кат бе изчезнало. Рейт изяде замислено купа сварено мясо и се качи на втория етаж, където тя го очакваше.

— Имам още едно име — рече, когато той влезе, — последното, името, предназначено за моя любим. Ако се приближиш, ще ти го кажа...

Рейт се приближи и тя му прошепна името в ухото.

10.

На следващата сутрин Рейт посети товарната рампа в южния край на града — мястото, където пристигаха каруците и моторните коли от околностите. Тук цареше трескава активност, по платформите се движеха върволици от хамали, натоварили различни стоки и земеделски продукти. Из въздуха ехтяха викове и проклятия, примесени с мученето на впрегнатите добичета и бутменето на машините, миришеше на пушек и на животински изпражнения.

Някои от превозните средства се управляваха от кормчия или каруцар и помощник, но повечето бяха с едночленен екипаж. Рейт избра една такава моторна платформа.

— За Дадиче ли пътуваш днес?

Кормчията, дребен човек с тясно черно лице, което сякаш се състоеше само от нос и издадено чело, кимна отсечено.

— Аха.

— Когато пристигнете в Дадиче, каква е процедурата?

— Може и да не стигна там, ако си губя времето в празни приказки.

— Не се беспокой, ще ти платя за изгубеното време. Та какво правиш там?

— Отивам до рампата, хамалите ме разтоварват, един чиновник ми дава разписка, излизам през портата и получавам секвини или възложително, ако ми възложат поръчка да откарам друг товар. Във втория случай отивам с възложителното в някоя фабрика или склад, товаря и поемам обратно към Пера.

— С други думи — няма никакви ограничения за влизане в Дадиче?

— Е, разбира се, че има ограничения. Не позволяват коли и каруци в градините, нито покрай реката. Не дават и да припарваме до южната част на града, където е хиподрумът. Говорят, че там се провеждали състезания с дирдирски колесници.

— Но навсякъде другаде няма забрани?

Кормчията погледна Рейт с присвiti очи.

— Защо ме разпитваш за тези неща?

— Защото искам да дойда с теб до Дадиче и да ме върнеш обратно.

— Невъзможно. Нямаш разрешително.

— Ти ще mi намериш.

— Ясно. Значи си готов да платиш?

— Стига сумата да е разумна. Колко ще искаш?

— Десет секвина. И още пет за разрешителното.

— Много е! Десет за всичко или дванайсет, ако ме откараш, където ти наредя!

— Ха! За глупак ли me вземаш? Може да поискаш да те откарам на Фаргонския полуостров.

— Няма да рискуваме чак толкова. Една малка разходка до Дадиче, за да огледам някои неща.

— Може, но за петнадесет секвина, нито грош по-малко.

— Уф, добре. Но ще искам да mi намериш дрехи като твоите.

— И не само това — имам и други съвети за теб: не носи метални предмети, защото това може да задейства алармите им. Махни всички стари дрехи, накисни се в кал и се натъркай с анелови листа. Трябва и да дъвчеш анел, за да прикриеш дъха си. При това се захващай още отсега, защото тръгваме след половин час.

Рейт направи, както му бяха заръчали, въпреки че кожата му настръхна от грубите дрехи, които му даде кормчията, а старата плетена шапка го жулеши по темето. Емник, както се представи кормчията, обискира Рейт, за да се увери, че не носи оръжия, които бяха забранени в пределите на града. После залепи стъклена табелка на рамото му.

— Това ти е пропускът. Когато минаваме през портала, извикий високо номера си, ей така: „Осемдесет и шести!“ След това ще мълчиш и няма да слизаш от колата. Ако подушат, че си чужденец, никой не може да ти помогне; най-малко разчитай на мен.

Рейт, който вече изпитваше известно беспокойство, не беше никак окуражен от тези съвети.

Колата пое с шумно бръмчене на запад, към ниските сиви хълмове, натоварена с чували изсушени тръстикови бръмбари, чиито

жълтеникави телца и ококорени очички се редуваха с щръкнали краченца, оформяйки зловеща, килимоподобна шарка.

Емник не беше бъбревец, не проявяваше никакъв интерес към мотивите и намеренията на Рейт и след няколко полугласни реплики в началото на пътуването потъна в мълчание.

Колата пое нагоре по склона, електрическите генератори на всяко от колелата нададоха оглушителен, напрегнат вой. Навлязоха в един проход, който Емник нарече Белбалската клисура, и когато го преминаха, пред тях се ширна Дадиче — град с причудлива и донякъде страховита красота. Безпокойството на Рейт започна да нараства. Въпреки дрехите имаше чувството, че не прилича особено на останалите кормчии, нито че мирише като тях. А как стоеше въпросът с Емник? Дали би могъл да разчита на него? Рейт се опита да го прецени, докато го разглеждаше крадешком: съсухрен човечец с тъмно бакърена кожа, щръкнал нос и издадено чело, постоянно стиснати устни. Но човек — като Анахо, като Траз, като него самия, въпреки че Рейт идваше чак от далечната Земя. И все пак, какво бе останало в кръвта и гените му от онова далечно наследство? Емник бе жител на Тчай, душата му принадлежеше на тази планета, с нейните кехлибарени изгреви и оловносиви небеса, с кротките й пастелни цветове. Рейт бе склонен да му вярва точно колкото на първия непознат, което не беше много. Той извърна глава към Дадиче и попита:

— Къде ще разтоварваш стоките?

Емник се забави, преди да отговори, сякаш търсеше подходяща причина да не дава сведения. Накрая заговори неохотно:

— Където ми дадат най-добрата цена. Може да е на Северния пазар или на Речния. А може и да ударя къровато на Бонте базар.

— Ясно — кимна Рейт. Посочи голямата бяла сграда, която бе привлякла вниманието му предния ден. — А тази сграда там какво представлява?

Емник повдигна незаинтересувано рамене.

— Не ми е работа да знам. Купувам, прекарвам и продавам, другото не ме интересува.

— Да де, разбира се... Само че ми се ще да минем покрай онази сграда.

Емник изсумтя.

— Тя е встрани от обичайния ми маршрут.

— Какво от това? Нали ти плащам?

Емник се замисли и потъна в мълчание. Накрая рече:

— Първо ще идем на Северния пазар, да проверя как вървят тръстиковите бръмбари, после на Бонте базар. А по пътя ще минем покрай сградата.

Затрополиха надолу по хълма, покрай един пустеещ участък, на който бяха изсипани отпадъци, и после покрай тъмнозелени градини с перести храсталаци и щръкнали нагоре пъстроцветни дървета, наподобяващи палми. Пред тях бавно се издигаше стената на Дадиче, висока, трийсетина стъпки и изградена от лъскав синтетичен материал. При градската порта се виеше опашка от коли и каруци, очакващи да преминат проверка при неколцина часкоиди, облечени във виолетови панталони, зелени ризи и с високи, конусовидни шапки от черен филц. На поясите си имаха кобури с пистолети, а в ръцете държаха дълги и тънки метални пръчки, с които промушваха чувалите със стока.

— Това пък за какво? — попита Рейт, докато часкоидите мушкаха с отегчен вид товара на колата пред тях.

— Внимават да не проникнат в града зелени часки. Преди четирийсет години стотина зелени часки влезли в града скрити сред товарите — последвало страховито клане, преди всичките нападатели да бъдат избити. О, зелените и сините часки се мразят и в червата! Ако обичат нещо, то е да си пускат кръвчица едни на други!

— Какво да им кажа, ако ме заразпитват?

Емник повдигна рамене.

— Това си е твоя работа. Ако ме попитат, ще им отвърна, че си ми платил да те откарам в Дадиче. Че не е ли самата истина? А ти им разправяй каквото щеш... Не забравяй да извикаш номера си, когато аз викна моя.

Рейт кимна мрачно и не отговори.

Пътят пред тях беше чист, Емник приближи колата до портала и спря в очертанията на един червен правоъгълник.

— Четирийсет и пет — провикна се той.

— Осемдесет и шест — добави Рейт. Часкоидите наобиколиха колата и навсяха металните си пръти в чувалите с тръстикови бръмбари. Един от тях стоеше отпред и ги разглеждаше — набит и кривокрак мъж с черти, струпани в долната част на лицето, почти

липсваща като при Емник брадичка, но с малък сплеснат нос и ниско чело, скрито под грозния фалшив скалп, завършващ с ръб отгоре. Кожата му беше оловносива, покрита със синкави кръгчета, може би козметични. Пръстите му бяха къси и дебели, стъпалата — широки като лопати. Досега Рейт не бе виждал толкова сериозни отклонения, от човешката форма, във всеки случай часкоидът се отличаваше съществено от Анахо и Траз. Мъжът плъзна безразличен поглед по лицата на двамата, отстъпи назад и махна с ръка. Емник премести ръчката на скоростния лост напред и моторът изрева. Колата се разтресе и потегли бавно по широката улица.

Емник изгледа свъсено Рейт.

— Имаш късмет, че не беше на смяна капитанът на сините часки. Той щеше да те подуши от цяла миля. Миришеш на пот, както когато човек се страхува. Ако искаш да минеш за кормчия, трябва да запазиш пълно самообладание.

— Твърде много искаш от мен — отвърна Рейт. — Но ще се постараю.

Вече бяха навлезли в Дадиче. Виждаха се сини часки в техните градини, където се грижеха за растенията си, мъкнеха тежки камъни или почиваха в сянката на своите къщи с ovalни покриви. Все по-често Рейт долавяше разнообразни миризми и ухания — на оборски тор, разложено, подправки, обгорял кехлибар, ароматни свещи, животински ферменти, и не знаеше как да ги оцени — дали да ги сметне за отблъскващи, или за благоухани.

Пътят продължи да се вие между къщите още няколко мили. Доколкото Рейт бе в състояние да прецени, сините часки не държаха особено да се изолират от съседите, нерядко дворовете им почти се сливаха с пътната настилка. Понякога из дворовете се виждаха приведени часкоиди — мъже и жени, неизменно за тях бе най-тежката работа. Случваше се часкоиди и часки да са заедно и Рейт не пропусна да забележи, че в такива моменти те не си обръщаха внимание едни на други, сякаш не съществуваха.

Емник нито се озърташе, нито правеше каквито ѝ да било коментари. Рейт изрази учудване от привидната незаинтересованост на сините часки към минаващите по пътя превозни средства. В отговор Емник се изсмя мрачно.

— Не се заблуждавай! Ако наистина ги смяташ за отвяни, опитай да слезеш от колата и да се разходиш между къщите! Ще те спипат мигом и ще те отведат в някой от техните салони, за да участвуаш в перверзните им игри. Ах тези хитреци, тези хитреци! Изглеждат тъй наивни, а са толкова жестоки. Безмилостни и лукави. Знаеш ли какъв номер спретнаха на нещастния кормчия Фосфер Аджан? Слязъл от колата си, за да се облекчи. Глупост невероятна, разбира се. Какво друго можел да очаква, освен да ги ядоса? И тъй, след като му завързали краката, натикали го в бъчва, пълна с нечистотии, които му стигали до брадичката. На дъното имало клапа. Когато гадорията ставала твърде гореща, Фосфер Аджан трябвало да се потопи на дъното и да отвори клапата, след което тя започвала да изстива, а когато съвсем се вледеняvala, отново се навеждал, за да обърне процеса. Издържал така три дена, нагоре и надолу, а на четвъртия го върнали обратно при колата, за да се приbere при своите и да им разкаже какво е преживял. От мен го запомни, те обичат да нагласят играта според случая и никога досега не съм познавал поизобретателни шегаджии — Емник хвърли на Рейт преценяващ поглед.

— Какво си намислил да правиш? Защото ако ми кажеш, бих могъл да предскажа, с известна точност, какъв номер ще ти спретнат.

— Нищо не съм намислил. Просто съм любопитен да разбера как живеят.

— Живеят като налудничави майтапчии, от гледна точка на всички, които са пострадали от тях. Чувал съм, че особено много обичат да си правят шегички с нахалните зелени часки и пернатите фунги — едновременно, разбира се. Не по-малко се забавляват, ако им паднат в ръчичките дирдири и пнуши — карат ги да вършат какви ли не маймунджилъци. И всичко това в името на забавата, разбира се, сините часки мразят скуката.

— Чудя се защо ли не се вкопчат в някоя страховита война, докато се изтребят напълно? — подхвърли Рейт. — Говори се, че дирдирите били далеч по-могъщи от сините часки.

— Така е наистина и градовете им са великолепни, както разправят. Но часките притежават торпеда и мини, готови да разрушат градовете на дирдирите в случай на нападение. Това е нещо като мъртва хватка — всеки е достатъчно силен да унищожи другия, но никой не смее да го стори, с оглед на непредвидимите последици...

Ала за мен най-важното е да не ми обръщат внимание, и докато е тъй, и аз ще постъпвам така с тях. Ей го там Северния пазар. Гледай, пълно е със сини часки. Много обичат да се пазарят, но дваж повече — да мамят. От теб ще искам да мълчиш. Никакви жестове, няма дори да кимаш, нито да въртиш глава! Инак току-виж заявили, че съм се съгласил да продам нещо на разорителна цена.

Емник насочи колата към открито пространство под сянката на гигантски чадър. Скоро след това Рейт стана свидетел на най-оживения пазарльк, който някога бе виждал. Приближи се един син часк, огледа изсушените бръмбари и направи с дрезгав глас предложение, което Емник отхвърли с възмутени крясьци. Около минута-две двамата си разменяха невероятни оскърбления, обхващащи всички аспекти на живота им и най-вече благополучието на техните роднини, след което неочеквано синият часк махна презрително с ръка и се отправи към следващата платформа с тръстикови бръмбари.

Емник извърна глава и намигна злобно на Рейт.

— Понякога отстоявам висока цена само за да ги дразня. Тъкмо така мога да разбера какви са в момента общоприетите цени. А сега, да си опитаме късмета на Бонте базар.

Рейт понечи да напомни на Емник за овалната сграда, но се отказа. Хитрият Емник не забравяше нищо. Той обърна колата и подкара по пътя край реката, който също преминаваше през район с цветущи къщички и градини. От едната страна се виждаха поредица от малки куполовидни постройки сред дръвчета със съвсем малко листа и кални дворове, в които играеха деца — къщите на часкоидите. Емник отбеляза с ехидна усмивка:

— Ето къде се зараждали сините часки, както ми обясни веднъж един часкоид, с всички интимни подробности.

— Какво искаш да кажеш?

— Часкоидите вярват, че във всеки от тях расте зародиш, който се развива в процеса на техния живот и се освобождава, когато те умират, за да се превърне в син часк. Виждаш ли на какви неща ги учат часките?

— Какво ли няма по широкия свят — отвърна Рейт. — А часкоидите не са ли виждали трупове на хора? Или деца на сини часки?

— Без съмнение. Но имат обяснение за всяко противоречие или несъответствие. Те самите искат да вярват в това, а и как иначе да оправдаят службата си при часките?

Емник, оказа се, беше далеч по-прозорлив, отколкото изглеждаше на пръв поглед.

— И за дирдирите ли смятат, че произхождат от дирдирихората? И уонките — от уонкоидите?

— Ами за това... — Емник сви рамене. — Може и да го мислят. Виж, ей я там твоята сграда.

Кварталът на часкоидите остана назад, скрит зад пояс от високи зелени дървета с огромни кафеникави цветове. Колата заобикаляше централната част на града. От едната страна на широката улица имаше обществени и административни постройки, подпрени от тънки арки и с покриви в най-причудливи форми. От другата страна се издигаше голямата сграда, в която според Рейт се намираше неговият кораб. Беше дълга колкото футболно игрище и почти толкова широка, с ниски стени и висок полуелипсовиден покрив. Истински архитектурен шедьовър, по тукашните стандарти.

Предназначението на сградата оставаше скрито. Виждаха се няколко входа, но никакви големи отвори за едрогабаритен транспорт. Рейт прецени, че вероятно това е задната част на постройката.

На Бонте базар Емник продаде чувалите си след истинска ария от яростни пазарльци, докато Рейт се стараеше да остане незабележим за сините часки.

Емник не беше особено доволен от продажбата. Когато се върна при колата след разтоварването, той измърмори:

— Трябваше да поискам още двайсет секвина, стоката ми е първо качество. Но как да го втълпя в главата на онзи часк? Той те зяпаши и непрестанно се опитваше да те подуши, а като забеляза, че се криеш от него, стана още по-подозрителен. Да знаеш, че си ми дължник за загубата.

— Не мисля, че те е измамил — възрази Рейт. — Хайде, да се връщаме.

— А какво ще кажеш за моите изгубени двайсет секвина?

— Забрави ги, те съществуват само във въображението ти. Виж, сините часки ни гледат.

Емник побърза да се настани на седалката за управление и включи мотора. Подтикван от яда си, той подкара по пътя, по който бяха дошли. Рейт му заговори с твърд глас:

— Без повече номера, карай по източния път към входа на голямата сграда!

— Винаги се прибирам по западния — захленчи Емник. — Защо да променям маршрута си сега?

— За твоето добро...

— Хей, заплашващ ли ме? В центъра на Дадиче? Когато е достатъчно само да дам знак на часките...

— И това ще е последният знак в живота ти.

— А моите двайсет секвина?

— Вече получи петнайсет от мен, плюс печалбата. Стига си се оплаквал! Карай откъдето ти казах, инак ще ти извия врата!

С хъмкане, сподавени възражения и гневни погледи Емник се подчини.

Бялата сграда се издигаше пред тях. Пътят вървеше успоредно на фасадата, на около петдесетина метра от нея, с ивица зелена трева по средата. От главния път извиваше по-малък, който достигаше предната част на сградата. Подминаха го, тъй като щеше да е крайно подозрително да свърнат по него, и продължиха нататък, заобиколени от други коли и каруци, както и от няколко малки превозни средства, управлявани от часки. Рейт оглеждаше напрегнато фасадата. Три големи портала прорязваха предната стена. Този отляво и централният бяха затворени, отворен бе само крайният вдясно. Когато го подминаваха, Рейт надзърна и погледът му се плъзна по сияещи машини, лъскав метал и корпуса на една платформа, подобна на онази, която бе вдигната и откарана неговия кораб.

Рейт се обърна към Емник.

— Това да не е заводът, където се строят въздухолети и космически кораби?

— Ами, предполагам — промърмори Емник.

— Веднъж вече те питах — защо не ми отговори?

— Защото не беше готов да ми платиш за информацията. Нищо не казвам даром.

— Обиколи още веднъж сградата.

— Ще ти струва допълнителни пет секвина.

— Два. И без мърморене, да не ти избия зъбите.

Емник изруга под нос и обърна колата назад.

— Някога поглеждал ли си през централния и левия портал?

— Ами да, няколко пъти.

— Какво има там?

— Колко ще ми платиш за информацията?

— Не много. Трябва да се уверя, че е от значение.

— Един секвин?

Рейт кимна.

— Понякога порталите зеят широко разтворени. Зад централния сглобяват секции от космически кораби, които после откарват някъде другаде. В левия строят по-малки летателни съдове, вероятно когато им потрябват за нещо. Напоследък не е имало много работа — сините часки не обичат да летят в космоса.

— Виждал ли си да карат тук кораби за ремонт? Например преди няколко месеца?

— Не. Защо питаш?

— Информацията ще ти донесе известна сума — отвърна Рейт.

В отговор Емник показва два реда жълтеникови зъби и замълча.

За втори път приближиха фасадата на голямата сграда.

— Забави — нареди Рейт, защото Емник бе преместил скоростния лост максимално напред и платформата се тресеше с бясна скорост по улицата.

Емник се подчини с видима неохота.

— Ако карам твърде бавно, може да заподозрат нещо, особено като видят как зяпаш нататък.

Рейт оглеждаше пътя, който водеше към сградата. Неколцина сини часки вървяха по него.

— Излез от пътя и спри за една-две минути — нареди Рейт.

Емник отново понечи да възрази, но Рейт се пресегна, дръпна ръчката назад и колата замря. Емник се задави от гняв.

— Слизай — иди да поправиш някое от колелата или провери акумулатора — инструктира го Рейт. — Престори се, че имаш някаква работа — той скочи на земята, без да откъсва поглед от сградата. Порталът отлясно го мамеше, широко разтворен. Толкова близо и същевременно тъй далече... Да можеше само да прекоси тези петдесет метра и да надзърне вътре!

И тогава какво? Дори и да види вътре кораба, едва ли щеше да го завари в работещо състояние — най-вероятно техниците на сините часки го бяха разглобили. Навярно го изучаваха, след като всичко вътре им беше непознато, ново, различно. Присъствието на човек в двора само щеше да събуди подозрението им. Не би могъл да си представи по-рисковано решение. Дори корабът да е вътре, Рейт нямаше никаква представа как да си го върне. Ако пък го нямаше и там държаха само предавателя на Пол Уандър, тогава щеше да се наложи да преосмисли плановете си и да потърси друго решение... Както и да е, не можеше да предприеме нищо, докато не надникне в завода. Изглеждаше толкова лесно. Само никакви си петдесетина метра... Не би могъл да се преоблече като син часк, оставаше само да се дегизира на часкоид. Нищожен шанс, помисли си той. Чертите му се отличаваха коренно от тези на часкоидите.

Всички тези мисли му отнеха броени секунди, но Емник очевидно губеше търпение. Рейт реши да потърси съвета му.

— Емник — заговори той, — да предположим, че искаш да узнаеш дали някакъв предмет — например малък космически кораб — се намира в сградата. Как би постъпил?

Емник изпъшка.

— И през ум не би ми минала подобна тъпотия. Бих се качил на колата и бих подкаран, докато все още съм цял-целеничък.

— Не можеш ли да измислиш някакво оправдание, за да влезем вътре?

— Няма такова. Престани да фантазираш!

— Или поне да спрем близо до портала?

— Не и не!

Рейт отново хвърли поглед, изпълнен с копнеж, към сградата и двора. Толкова близо и същевременно тъй далече... Ядосваше се на себе си, на непреодолимите пречки, на сините часки, на Емник, на планетата Тчай. Петдесетина метра — работа за половин минута.

— Чакай ме тук — подхвърли той на Емник и закрачи право към портала.

— Върни се, ей, върни се веднага! — извика отзад пресипнало кормчията. — Да не си се побъркал?

Но Рейт само ускори крачка. На площадката до сградата имаше неколцина часкоиди, вероятно работници, които не му обърнаха

внимание. Рейт забърза още повече. До портала оставаха само десетина метра. От него тъкмо излизаха трима сини часки. Сърцето на Рейт се разтуптя, дланите му се изпотиха. Сините часки със сигурност бяха подушили потта му, дали щяха да познаят, че мирише на страх? Изглеждаха погълнати от делата си и сякаш не му обръщаха внимание. С наведена глава и лице, скрито под широкополата шапка, Рейт забърза край тях. После, когато до портала оставаха няколко метра, тримата се извърнаха едновременно, сякаш по даден сигнал. Един от тях го заговори с креслив, превзет глас, думите бяха оформени от органи, различни от гласните струни.

— Човеко! Къде си тръгнал?

Рейт спря и отговори с обяснението, което беше измислил, докато пресичаше голямата улица.

— Идвам за старо желязо.

— Какво старо желязо?

— В сандък край портала — така ми казаха.

— Ax! — гъргорещ и бълбукащ звук, който Рейт не можа да интерпретира. — Няма старо желязо!

Един от другите промърмори нещо тихо и тримата изсъскаха едновременно, което вероятно бе аналог на човешкия смях.

— Старо желязо, а? Няма във фабриката. Но там — виждаш онази сграда? Там намериш старо желязо!

— Благодаря — отвърна ентузиазирано Рейт. — Все пак ще хвърля едно око — той измина последните метри, които го деляха от разтворения портал, и надзърна в обширното пространство отвъд, където бръмчаха машини, миришеше на метал и смазочно масло и на озон. В близкия край бяха подредени завършени секции на въздушна платформа, готови за сглобяване. Край тях работеха сини часки и часкоиди без видими признания за кастово разделение. Покрай стените, както в много земни заводи или цехове, имаше тезгахи, ракли и сандъци. В центъра бе положена цилиндрична секция на летателен апарат, който наподобяваше средно голям космически кораб. Зад него, почти скрито от корпуса, се мярна нещо познато — разузнавателният кораб, с който Рейт бе пристигнал на Тчай.

На пръв поглед не се виждаха никакви поражения по обшивката. Дори и двигателят да беше разглобен, нямаше как да определи от това разстояние. Това бе всичко, което Рейт успя да види. Тримата часки

бяха замръзнали на няколко метра зад него и масивните им, покрити със синкави люспи глави помръдваха лекичко, сякаш душеха. Рейт осъзна, че точно това правят — улавяха миризмата му. В позата им пролича внезапно пробуден интерес и те изведнъж се отправиха към него.

Един от тях заговори с дрезгав, зловещ глас:

— Човеко! Внимание! Върни се веднага! Там няма старо желязо.

— Ти миришеш на човешки страх — добави вторият. —

Миришеш на странни вещества.

— Болен съм — отвърна Рейт.

— Миришеш като странно облечения човек, който намерихме в странния космически кораб — добави третият. — Има нещо фалшиво в теб.

— Какво търсиш тук? — попита първият. — Кой те праща да шпионираш?

— Никой, аз съм кормчия, трябва да се връщам в Пера.

— Къде ти е колата? Не си дошъл пеша.

Рейт се насочи към изхода.

— Колата ми е на улицата — той вдигна ръка, после се ококори.

От Емник и товарната платформа нямаше и следа. Рейт бързо се съвзе.

— Колата ми! Откраднали са я! — провикна се с престорена уплаха. — Кой може да я е взел? — той размаха ръка за сбогом на тримата часки и се затича по затревената част между двата пътя.

Когато стигна храсталак с бели, пухкави като вълна цветове и широки зелени листа, той спря и се обрна, ала това, което видя, не го успокои по никакъв начин. Единият от тримата часки тичаше само на няколко крачки зад него и беше насочил някакъв инструмент с дълга пръчка към храста. Вторият говореше с тревожен вид в устройството в ръката му. Третият бе пресякъл портала и оглеждаше двора вътре, сякаш да провери дали всичко си е на мястото.

— Е, сега вече я загазих — промърмори Рейт. — Сам се напъхах в капана — той понечи да се обрне, но спря, забелязал група часкоиди, издокарани във виолетово-сиви униформи, които се появиаха при портала, яхнали издължени и ниски мотоциклети. Сините часки им дадоха кратки напътствия, сочейки към храсталака между пътищата. Рейт не сметна за необходимо да губи повече време. Той изтича на пътя тъкмо когато наблизо преминаваше една кола, метна се

в каросерията и се притай между празните кошици, без да бъде забелязан от кормчията.

Отзад долетя ревът на дузина мотоциклети, които се понесоха с бясна скорост. Те подминаха колата с гневни електрически припуквания. Навярно за да преградят пътищата или да подсилят часовите при главния портал.

Най-вероятно и за двете, реши Рейт. Малкото приключение, както бе предсказал Емник, заплашваше да приключи с фиаско. Рейт се съмняваше, че сините часки ще го включат в някоя от прословутите си игри — по-скоро щяха да предпочетат да измъкнат от него информация. А след това? В най-добрая случай Рейт щеше да изгуби свободата си. В най-лошия... по-добре да не мисли за това. Колата подскачаше с доста добра скорост, но Рейт знаеше, че няма никакви шансове да премине през портата. Близо до Северния пазар той скочи на земята и веднага се притай зад ниска постройка от пореста бяла материя — склад или хранилище. Тъй като от настоящата позиция не виждаше нищо наоколо, той се покатери по стената на покрива на хранилището. Оттук можеше да наблюдава главния път и портала и страховете му се потвърдиха: най-малко десетина полицаи в сиво-виолетови униформи проверяваха щателно напускащите града коли. Ако Рейт възнамеряваше да излезе от Дадиче, трябваше да го стори по друг начин. Реката? Би могъл да изчака тук до спускането на нощта и после да заплува надолу по течението. Но Дадиче се простираше на няколко мили от двете страни на реката. Освен това Рейт нямаше никаква представа за съществата, които я обитаваха. Ами ако бяха хищни, както много други животни на планетата, в такъв случай едвали би искал да се намира в близост до тях, при това в тяхната среда.

Тихо бръмчене привлече вниманието му. Той вдигна глава и забеляза една въздушна шейна само на стотина метра над него, кръжаща бавно над околностите. На седалката имаше двама сини часки с причудливи шлемове като издължени устни антени. Рейт почти веднага се досети какво е това — сигурно антените бяха нещо като обонятелни усилватели, с чиято помощ го издирваха.

Шейната продължи, без да променя курса си. Рейт си позволи една слаба въздишка. А може би предположенията му бяха погрешни? И това не бяха обонятелни антени, а церемониални принадлежности? Или украшения?

— Едва ли някога ще узная истината — рече си Рейт. Той огледа небето, но не се виждаха други летателни апарати. Надигна се и отново се озърна предпазливо. Вляво от него, зад редица от дървета адарак беше Северният пазар — бели бетонни навеси и стъклени паравани, зад които се мяркаха фигури в черни, тъмносини и червени дрехи, лъщяха металносини люспи. Вятърът, който польхваше от север, носеше смесица от ухания на подправки, възкисела миризма на разлагачи се зеленчуци, на печено,варено и ферментирано месо, на сладкиши от мая и гъби.

Вдясно бяха къщичките на часкоидите, разпръснати сред градините. Отвъд тях, опряна в самата стена, стърчеше висока постройка, заобиколена от черни дървета. Ако Рейт можеше да се изкатери на покрива на тази сграда, вероятно би могъл да се спусне от външната страна на оградата. Той вдигна очи към небето. Здрачът беше най-подходящото време за подобно начинание, а дотогава оставаха два-три часа.

Рейт се спусна от покрива и се подпра замислен на стената. С толкова чувствителното си обоняние дали сините часки биха могли да го открият по миризмата, както ловджийските кучета? Не беше невъзможно, което означаваше, че ще е най-добре да не рискува.

Той намери две къси парчета дърво, завърза ги за подметките си и прекоси градината с дълги крачки.

Беше изминал едва трийсетина метра, когато чу шум зад гърба си и веднага се притаи. Надзъртайки внимателно иззад храста, Рейт установи, че предположенията му са били не само верни, но и своевременни. Край хранилището стояха трима часкоиди, полицаи с виолетово-сиви униформи и двама сини часки, един, от които носеше дълга пръчка, прикачена към някакъв уред, а също и към маска на носа му. Синият часк размахваше пръчката над земята и изглежда без никакво затруднение душеше следите на Рейт. В подножието на сградата съществото спря объркано, но скоро след това се досети, че Рейт се е качвал на покрива. И тримата се отдръпнаха предпазливо назад, очевидно сигурни, че Рейт продължава да се спотайва горе.

От наблюдателното си място на трийсетина метра Рейт понататък тихо се засмя, чудейки се какво ще си помислят преследвачите му, когато не го открият на покрива. След това, стъпвайки върху дървените подложки, той продължи да се прокрадва през градината.

С огромна предпазливост Рейт доближи високата сграда и спря зад едно дърво, за да разузнае положението. Сградата тънеше в мрак и изглеждаше необитаема. Както Рейт предполагаше, покривът ѝ достигаше до самата стена.

Рейт погледна назад към града. Поне дузина въздушни шейни се рееха в небето. Те летяха ниско над района, който току-що бе прекосил, влячайки под себе си черни цилиндри с антени — вероятно обонятелни детектори. Достатъчно бе някоя от шайните да се доближи или дори да се озове от подветрената страна, и Рейт щеше да бъде засечен. Трябаше час по-скоро да намери прикритие и тъмната сграда до стената изглеждаше единствената подходяща възможност.

Рейт продължи да се озърта още пет минути. Не забеляза никакво движение в сградата. Напрягаше слух, но не дочуваше никакви шумове. Въпреки това все още не намираше кураж да я доближи. От друга страна, не биваше и да остава на мястото си. Той развърза импровизираните си подметки и направи няколко предпазливи крачки. Сетне, дочул шум зад гърба си, отново се върна в скривалището.

Звуките бяха ритмични удари на гонг. По пътя се приближаваше процесия от часкоиди, облечени в сиво-бели роби. Най-отпред четириима от тях носеха открит ковчег, в който бе положен загърнат в бяло платно труп. Следваха ги часкоиди, мъже и жени, които пееха и надаваха пронизителни крясъци. Навярно сградата беше мавзолей или погребален дом, на това се дължеше и мрачният, ѝ изглед, както и фактът, че е необитаема.

Ударите на гонга постепенно се забавиха. Групата спря пред портала. Гонгът утихна. В пълна тишина четириимата отнесоха ковчега на терасата и го положиха тържествено. Опечалените се отдръпнаха назад и зачакаха. Гонгът отекна само веднъж.

В стената се появи процеп, който постепенно се разширяваше, превръщайки се във врата, зад която сякаш имаше бездна. Ярък лъч златиста светлина обля трупа. Отдясно и отляво излязоха двама сини часки, издокарани в ритуални одежди с множество коланчета, петлици, златисти листенца и пискюли. Те приближиха трупа, повдигнаха покривалото, под което се виждаше лице, полускрито под нахлупния фалшив скалп, сетне пристъпиха встрани. Спусна се завеса и скри трупа.

Измина близо минута. Златистият лъч се превърна в ослепителен блясък, отнякъде долетя жалостива мелодия, която като че бе изтрягната от струните на разстроена арфа. Завесата се вдигна. Трупът лежеше на същото място, но черепът му бе разтворен и в зейналия отвор седеше миниатюрна фигура на син часк, втренчила поглед в опечалените.

Гонгът отброя единайсет тържествени удара. Сините часки се провикнаха:

— Въздигането е налице! Човекът премина в по-горното си състояние! Всички вие бяхте свидетели на чудото на природата! Вдъхнете ликуващото му ухание! Човекът на име Загел Едгиз даде душата си, на този малък зародиш! Възможно ли е да има по-голямо блаженство? Само с усърдие, с упорито прилагане на изпитаните принципи на живот това величие ще споходи всеки един от вас! В своя първи живот аз бях Сагаза Осо — обяви часкът.

— А аз — жена на име Дисун Фуруиг — добави вторият. — Така ще стане и с вас. Вървете си и отнесете радостта в сърцата си! А ние ще намажем зародиша на Загел Едгиз с целебни масла и ще върнем празната черупка в земята. След две седмици можете да посетите своя обичан Загел Едгиз!

Опечалените, които вече не изглеждаха тъй печални, се върнаха обратно по пътя под веселите звуци на гонга и скоро се изгубиха зад хълма. Ковчегът с трупа и фигурката на часка се плъзна през отвора в сградата. Часките я последваха и вратата се затвори.

Рейт се засмя тихо, но мълкна веднага щом зърна една шейна да кръжи ниско в небето. Той се прокрадна през храстите и доближи погребалния дом. От часките нямаше и следа, Рейт заобиколи откъм задната страна на сградата, където тя опираше в стената.

В приземния етаж имаше арковиден вход. Рейт се заслуша и долови равномерно бутмене на машина. Той потрепери при мисълта за зловещата функция, която вероятно изпълняваше. Когато надзърна в мрака, видя само склад, хранилище за ненужни вещи. На рафтовете и лавиците имаше гърнета, делви, купища стари дрехи, изоставени и покрити с прахоляк машинарии с неясно предназначение. В стаята цареше хаос и изглежда, тук рядко се влизаше. Рейт огледа за последен път небето и се шмугна вътре.

Помещението се свързваше с друго през ниска арка. Имаше друга стая след първата, после още една и още една, всичките озарени от бледата светлина на лампите на тавана. Рейт се притаи зад една ракла и зачака.

Измина час, после още един. Рейт започна да губи търпение и реши да разузнае наоколо. В една странична стаичка откри сандък с изкуствени темета, всяко снабдено с надпис и неясни знаци. Той избра едно и го пробва. Изглежда, му пасваше добре — Рейт го свали и махна надписа. От купчината стари дрехи си хареса наметало и се загърна с него до брадичката. Надяваше се, че от известно разстояние и без да привлича вниманието, ще го сметнат за часкоид.

Светлината от прозорците избледня, Рейт надзърна и установи, че слънцето се е скрило зад облаци. Адараците поклащаха бавно клони. Рейт се изкатери на прозореца и огледа небето — поне за момента не се виждаха никакви въздушни шейни. Той излезе в градината, избра подходящо дърво и се покатери. Кората беше хълзгава и мека, което доста затрудни задачата му. Най-сетне, целият омазан с ароматна мъзга и плувнал в пот под дебелото наметало, той се добра до покрива на погребалния дом.

Тук приклекна и първо погледна към Дадиче. Въздушните шейни бяха изчезнали, небето беше кафеникаво сиво в наблизаващия здрач.

Рейт доближи края на покрива и огледа стената. Горният ѝ край бе само на два метра от него, плосък, ако се изключеха високите трийсетина сантиметра зъбци на равни разстояния. Предупредителна система? Рейт не можеше да си представи друго предназначение. От другата страна стената бе висока близо десет метра — осем, ако се улови за ръба и увисне надолу. Рейт се опита да прецени шансовете си да се приземи, без да си счупи или изкълчи нещо — около трийсет процента, в зависимост от почвата в подножието на стената. С въже спускането щеше да е фасулска работа. В склада не беше видял въжета, но имаше достатъчно дрехи, от които да си направи. Но първо — какво ще се случи, когато пристъпи върху горната част на стената?

За да провери това, Рейт си свали наметалото. Придвижвайки се по покрива, докато доближи стената със зъбците, той размаха наметалото над тях.

Резултатът беше незабавен и стряскащ. От два съседни зъбеца бликнаха ярки огнени езици, които пронизаха наметалото и го

подпалиха. Рейт го хвърли на покрива и скочи върху него, за да потуши пламъците, като се озърташе изплашено. Не се съмняваше, че някъде се е задействала аларма. Дали да рискува и да скочи от стената, а после да побегне през пущинака? Шансовете му бяха доста лоши и дори безнадеждни, ако го приклещеха на открито. Той се върна при дървото и се спусна обратно долу. В небето вече кръжаха няколко въздушни шейни. Рейт дочу далечно и пронизително свирене, което определено му действаше на нервите... Той хукна обратно към дърветата. Вниманието му привлякоха отблясъци на вода — зад дърветата имаше малко езеро, обрасло с бледи водни растения. Рейт захвърли обгореното наметало и фалшивото теме и скочи във водата, потопи се до шия и зачака.

Изминаха няколко безкрайно дълги, минути. В двора пристигна отряд мотоциклисти. Две небесни шейни спуснаха обонятелни детектори над дърветата, едната вдясно от него, другата вляво. Те се отдалечиха бавно на изток — изглежда, сините часки смятаха, че е скочил от оградата и че сега е някъде навън, в полето. Ако наистина беше така, шансовете му да се измъкне незабелязано по-късно значително нарастваха... Постепенно Рейт усети, че нещо се движи на дъното на езерото. Някакво мускулесто, целеустремено тяло. Змиорка? Водна змия? Пипала? Рейт буквально изхвърча от езерото. Едва изминал десетина крачки, той чу нещо да се подава с шляпане от езерото и да издава звук, който наподобяваше разочаровано сумтене.

Рейт вдигна захвърленото наметало и фалшивото теме и се отдалечи от погребалния дом, оставяйки след себе си мокра дира.

Скоро стигна тясна алея, която се виеше между къщичките на часкоидите. Нощем те изглеждаха стаени, затворени, тайнствени. Имаха малки прозорчета, на два метра над земята. Някои изпускаха бледожълта светлина, като от газен фенер, което учуди Рейт. Със сигурност една толкова технологично напреднала раса като сините часки би могла да осигури на своите помощници електрическо и дори нуклеонично осветление... Поредният тчайски парадокс.

Мокрите дрехи не само тежаха, но и смърдяха отвратително. Това донякъде беше предимство, помисли си Рейт, защото щяха да прикрият неговата миризма. Той нахлузи фалшивото теме и се загърна в мокрото наметало. След това продължи с бавна и вдървена крачка към градската порта.

Небето беше черно, от Аз и Браз нямаше и следа, а улиците на Дадиче бяха оскъдно осветени. Появиха се двама часкоиди. Рейт наведе глава, прегърби рамене и закрачи с решителен вид. Двамата го подминаха без дори да го погледнат.

Окуражен от кратката среща, Рейт достигна централния булевард на около двеста метра от портата. Оттук се виждаха трима пазачи с виолетово-сиви униформи, но те имаха отегчен и изморен вид и Рейт отново се изпълни с надежда, че сините часки са се отказали да го преследват. Вероятно смятала, че е вън от града.

За съжаление обаче грешала, добави той.

Обмисли и отхвърли идеята да се затича право към портала, да го прекоси и да потъне в мрака, преди пазачите да успеят да реагират. Въздушните шейни щяха да го застигнат за броени секунди, както и отрядът от мотоциклисти. А и с тези вонящи дрехи едва ли би могъл да се скрие — освен ако не се съблече и не побегне гол в тъмнината.

Рейт поклати обезсърчено глава... Вниманието му бе привлечено от една кръчма в мазето на висока сграда. От приземните прозорци блещукаха червени и жълти светлинки, чуха се дрезгави разговори и от време на време изблици на висок смях. От вратата излязоха трима часкоиди, които закрачиха, полюшвайки се, по улицата. Рейт им обърна гръб и надзърна през прозорчето в кръчмата. Поне десетина часкоиди, с разкривени под фалшивите темета лица, седяха приведени над каменни делви с някаква упойваща течност и разменяха духовити любезности с малка група жени. Жените бяха облечени с черно-зелени рокли, а от фалшивите им темета се спускаха сърмени лентички. Носовете на едните и другите бяха оцветени в яркочервено. Унила сцена, помисли си Рейт, но въпреки това говореща за недвусмисления човешки произход на часкоидите. Тук присъстваха всички универсални съставки на веселието: упойващи напитки, красиви жени и приятели. Само че часкоидната версия изглеждаше някак вяла и мрачна... Още двама часкоиди минаха покрай Рейт, без да му обърнат внимание. Поне засега дегизировката явно вършеше работа, но дали би издържала на по-детайлно проучване, Рейт все още не знаеше със сигурност. Той продължи към портала, докато стигна на петдесетина крачки от него. Не смееше да се приближи повече. Пъхна се в една ниша между две сгради и продължи наблюденето на портала.

Беше късна нощ. Въздухът бързо изстиваше, Рейт започна да долавя странните миризми, които излъчваха градините в Дадиче.

Той задряма. Когато отвори очи, Аз се бе появила в небето и сияеше зад короните на бдящите адарици. Рейт промени положението си, изстена, потърка схванатия си врат и се намръщи от миризмата на мокрите си дрехи.

При портала двама от пазачите се бяха запилели някъде. Третият стърчеше неподвижно, унесен в дрямка. Помощниците му се бяха свили в малката караулка, откъдето надзъртаха към пустия път. Рейт се облегна на стената на нишата.

На изток небето порозовя от настъпващата зора, градът постепенно се пробуждаше. Новата смяна пристигна на портала. Рейт наблюдаваше как пристигащата и заминаващата групи обменят информация.

Час по-късно откъм Пера се зададоха първите коли и каруци. Най-отпред се поклащаше каруца, теглена от чифт впрегатни добичета и натоварена с каци туршия и сущено мясо, ако можеше да се съди по миризмите, които се разнасяха наоколо. На капрата седяха двама — Емник, с по-мрачно и кисело изражение отвсякога, и Траз.

— Четирийсет и три — извика Емник.

— Сто и едно — добави Траз. Пазачите се приближиха, преброиха каците, огледаха каруцата и наредиха на Емник да продължи.

Докато каруцата минаваше покрай него, Рейт се подаде от нишата и тръгна успоредно с нея.

— Траз.

Младежът извърна глава и издаде тих звук на задоволство.

— Знаех си, че си жив.

— Ако се пропуснат някои подробности. Приличам ли ти на часкоид?

— Не особено. Дръж наметалото вдигнато до брадичката и носа. Когато се зададем откъм пазара, пъхни се под десния преден крак на животното отлясно.

Рейт се върна обратно в нишата, а каруцата бавно се отдалечи в посока към пазара. Час по-късно се върна, движейки се бавно. Емник я доближи към близката страна на пътя. Веднага щом се изравни с него,

Рейт напусна скривалището си. Каруцата спря, Траз скочи и се престори, че затяга въжетата на кациите отзад.

Рейт изтича, шмугна се между добичетата и откри, че по средата е провесен изцапан кожен хамак. Той се нагласи вътре и каруцата потегли. Рейт не виждаше нищо, освен провисналия търбух на животното и предните му крака.

Каруцата доближи портала. Той чу гласове и видя остроносите червени сандали на пазачите. След известно време каруцата се раздвижи отново и продължи с трополене към близките хълмове. Сега Рейт виждаше павирания междуградски път и стърчащите между плоските камъни тревички.

Най-сетне каруцата спря. Траз надникна под търбуха на животното.

— Излизай — никой не ни вижда.

Завладян от почти налудничаво облекчение, Рейт се измъкна от вонящото си скривалище. Смъкна фалшивото теме, запокити го към канавката, прибави към него подгизналото наметало, жилетката и ризата, после се качи обратно в каруцата, седна отзад и се облегна на една каца.

Траз се върна на капрата при Емник и каруцата потегли. Траз го разглеждаше загрижено през рамо.

— Да не си болен? Или ранен?

— Не. Само уморен. Но съм жив — благодарение на теб. И на Емник — поне така изглежда.

Траз метна свъсен поглед на кормчията.

— Този тип не оказа кой знае каква помощ. Наложи се да го посплаша малко, дори да го ступам.

— Ясно — Рейт втренчи критичен поглед в сгърбените рамене на Емник. — Да си призная, аз също не пазя добри спомени от краткото ни съвместно пътуване.

Раменете потрепериха. Емник се завъртя на седалката и на лицето му разцъфна жълтеникова усмивка.

— Сигурно не сте забравили, почитаеми господине, че ви съветвах да не вършите някои неща, преди още да разбера за високия ви пост.

— За високия ми пост? — повтори Рейт. — Какъв висок пост?

— Съветът на Пера те избра за градоначалник — обясни Траз. —
Доста висок пост, ако питаш мен.

11.

Рейт нямаше никакво желание да управлява Пера. Подобно занимание би изчерпало енергията му, унищожило запасите от търпение, ограничило мирогледа му до действия, с които не би постигнал нищо от онова, което всъщност го вълнуваше. По необходимост той възнамеряваше да ръководи града според представите си за земната социална философия. По най-обща преценка населението на Пера бе истинска сбирщина. Бегълци, престъпници, бандити, особняци, мелези, хора с неясен произход — какво знаеха всички тези нещастници за понятия като равенство, справедливост, правосъдие, човешко достойнство, идеали на прогреса?

Ако не друго, поне щеше да е истинско предизвикателство.

Ами космическият кораб, надеждите му за връщане на Земята? Приключенията му в Дадиче бяха потвърдили само местонахождението на разузнавателния кораб. Сините часки без никакво съмнение щяха да са учудени и заинтересувани, ако предядви претенции да му върнат неговата собственост. Да ги примами? Но как? Рейт не би могъл да им обещава военна помощ срещу дирдири или уонки — вечните съперници на сините часки. Да ги принуди? Нямаше с какво, не разполагаше с никакви сили.

И още един въпрос — сините часки вече знаеха за неговото съществуване. Навярно се питаха що за човек е, откъде е дошъл. На Тчай имаше много закътани местенца, райони, в които се срещаха всякакви чудаци. Нищо чудно сините часки сега да преглеждаха внимателно картите си.

Докато Рейт обмисляше всичко това, каруцата изкатери склона на хълма, премина Белбалската клисура и се спусна към степта. Сънцето затопли приятно Рейт, вятырът от степта прогони миризмата. Той задряма и скоро потъна в дълбок сън.

Когато се събуди, каруцата вече трополеше по стария паваж на Пера. Стигнаха централния площад в подножието на цитаделата.

Докато преминаваха покрай бесилото, Рейт видя, че там се поклащат осем трупа — бяха на бирници. Траз му обясни как е станало всичко:

— Когато се спуснаха от цитаделата, размахваха ръце и се смееха, сякаш всичко досега е било някакъв фарс. Да знаеш колко възмутени изглеждаха, когато милицията ги залови. Не спираха да се оплакват, докато не се стегнаха примките около престъпните им вратлета!

— Значи сега дворецът е празен — подхвърли Рейт, загледан към каменната сграда.

— Доколкото знам. Предполагам, че ще искаш да живееш там?

В гласа на Траз се усещаше едва доловимо неодобрение. Рейт се ухили. Въздействието на Онмале не изчезваше с течение на времето и се проявяваше в подобни моменти.

— Не — заяви той. — Там живееше Нага Гохо. Ако се настаним и ние, хората ще сметнат, че сме същите като него.

— Дворецът е много хубав — промърмори разколебаният Траз.

— Пълен е с всякакви интересни неща... — той погледна Рейт и повдигна вежди. — Явно си решил, че ще управляваш Пера.

— Ами да — отвърна Рейт. — Така съм решил.

В странноприемница „Мъртвата степ“ Рейт се натърка с благованни масла, мек пяськ и пресята пепел. Изми се с чиста вода и повтори процеса, твърдо решен при първа възможност да запознае тези хора със сапуна — жителите на Пера в частност, а по-нататък и цялото население на Тчай. Как бе възможно една толкова лесна за получаване субстанция като сапуна да е непозната на тази планета? Реши да попита Дерл, Илин-Илан, или както й беше името, дали в Кат имат сапун.

Изкъпан, избръснат и облечен в чисти ленени дрехи и нови меки сандали, Рейт слезе да изяде купа с овесена каша и варено месо в залата. Промяната на атмосферата тук бе осезаема. Персоналът на странноприемницата се отнасяше към него с подчертано уважение, останалите присъстващи в помещението разговаряха с тихи гласове и го наблюдаваха крадешком.

Рейт забеляза и група мъже, скучени на двора, които си шепнеха и хвърляха боязливи погледи към странноприемницата. Когато се нахрани, те влязоха и се строиха пред неговата маса.

Рейт ги огледа, за да установи, че познава някои от тях — бяха присъствали на екзекуцията на Нага Гохо. Мършавият тип с жълтеникава кожа и искрящи черни очи вероятно идваше от блатата. Този до него изглеждаше като мелез между часкоид и сив. Имаше и типичен сив, среден на ръст, плешив, с пепелява кожа, месест нос и изцъклени лъскави очи. Четвъртият беше старец с черти на чергар, красив по някакъв суров, обветрен начин, а петият бе нисък, с массивен гръден кош, ръце, провесени до коленете, и неясен произход. Говорител на тази странна сбирщина бе старецът от степта. Той заговори с дрезгав глас:

— Ние сме Комитетът на петимата, създаден по твоя препоръка. След продължително обсъждане и оценявайки факта, че благодарение на теб беше свален и премахнат Нага Гохо и неговите бирници, ние решихме да те назначим за градоначалник на Пера.

— Който ще се съобразява с нашите съвети и ограничения — побърза да добави мелезът.

Рейт все още не бе взел решение. Той се облегна назад и огледа комитета с мисълта, че никога преди не бе виждал толкова разнородна група.

— Не е толкова лесно — заговори накрая. — Възможно е да откажете да ми сътрудничите. А аз не бих приел поста, ако не ми обещаете пълното си сътрудничество.

— Сътрудничество за какво? — попита сивият.

— За промени. Дълбоки, съществени промени.

Членовете на комитета размениха предпазливи погледи.

— Ние сме консервативни хора — смънка сmutено мелезът. — Животът е труден, не можем да си позволим рисковани експерименти.

— Експерименти! — разсмя се пресипнало старецът от степта.
— Ето от какво имаме нужда! Всяка промяна може да е само за добро!
Да чуем какво ще предложи човекът!

— Ами добре — склони неохотно мелезът. — Няма да заболи, ако го изслушаме, не сме се вrekли във вярност.

— Подкрепям мнението на този човек — посочи Рейт стареца. — Пера е купчина от руини. Хората тук живеят като просяци. Нямат достойнство, нито самоуважение, свират се в дупки, мръсни и невежи са, носят парцали. И най-страшното е, че не ги е грижа.

Членовете на комитета го гледаха облещени. Старецът се разсмя хрипливо, мелезът смръщи вежди. Останалите го зяпаха с нескрито съмнение. Те отстъпиха няколко крачки, съвещаваха се известно време помежду си, после се върнаха при Рейт.

— Можеш ли да обясниш подробно какви предложения ще направиш?

Рейт поклати глава.

— Не съм мислил по въпроса. Истината е, че аз съм цивилизиран човек, образован и възпитан в цивилизовани условия. Имам представа какво може да постигне човекът. Не можете дори да си представите колко много е това. Жителите на Пера са човеци — ще се стремя да живеят като такива.

— Да, да — провикна се човекът от блатата. — Но как? По какъв начин?

— Ами, на първо място, ще организирам милиция, дисциплинирана и добре обучена, да поддържа реда и да охранява града и керваните от зелените часки. Ще създам училище и болница, по-късно леярна, складове и пазар. Междувременно ще насърчавам хората да строят къщи и да почистят града.

Членовете на комитета отново запристъпваха сmutено. Старецът изсумтя.

— Ние сме хора, вярно, че кой би го отрекъл? И тъй като сме хора, трябва да живеем предпазливо. Не бива да пожелаваме да приличаме на дирдирите. Най-важното е да оцелеем.

— Сините часки никога няма да допуснат да предявяваме подобни претенции — добави сивият. — Търпят ни само защото сме безвредни.

— Но пък ние сме основният им доставчик — припомни ниският. — Те купуват продукцията ни евтино.

— Глупаво е да дразним по- силните от нас — промърмори сивият.

Рейт вдигна ръка.

— Чухте моята програма. Ако не сте съгласни да mi помогате — намерете си друг градоначалник.

Старецът втренчи поглед в лицето му, сетне дръпна останалите назад. Последва разгорещен спор. След известно време те отново се приближиха.

— Съгласни сме с условията ти. Ти ще бъдеш нашият предводител.

Рейт, който се бе надявал, че комитетът ще го отхвърли, въздъхна едва забележимо.

— Какво пък, тъй да бъде. Предупреждавам ви, ще искам много от вас. Ще работите по-здраво, отколкото когато и да било през целия си живот, но ще знаете, че е за ваше добро. Или поне така се надявам.

Той говори пред комитета около час, обяснявайки какво се надява да постигнат, и успя да събуди интереса им, а и известен предпазлив ентузиазъм.

Късно следобед Рейт, Анахо и трима от членовете на комитета се качиха да изследват изоставения дворец на Нага Гохо.

Минаха по лъкатушещия път и скоро високата каменна постройка се възправи пред тях. Те прекосиха усойния двор и влязоха в големия хол. Богатствата на Нага Гохо — масивните маси и скамейки, килимите, закачалките, лампите на триножници, подносите и чайниците, вече бяха покрити с тънък слой прах.

От едната страна на хола се намираха спалните, които миришеха на влажни завивки и ароматични вещества. Трупът на наложницата на Нага Гохо лежеше така, както Рейт го бе заварил. Групата бързо се отдръпна назад.

От другата страна на хола имаше складове, натъпкани с грабени вещи — денкове с платове, сандъци с кожа, наръчи с рядка дървесина, инструменти, оръжия, прибори, кюлчета необработени метали, стъкленици с есенции, книги с кожени подвързии и черни страници, изписани със сиви точки, които според Анахо били фабрични наръчници на уонките. В една ниша имаше ковчеже, пълно до половината със секвини. Два малки сандъка съдържаха скъпоценни камъни, украшения, накити. Членовете на комитета се въоръжиха с изкусно изработени стоманени саби с гравирани ефеси и предпазители, Траз и Анахо последваха примера им. След като хвърли срамежлив поглед на Рейт, Траз се издокара с красиво златисто охрено наметало, ботуши от мека черна кожа и лъскав шлем от тънка стомана с протектор, който се спускаше над врата и шията.

Рейт откри няколко десетки лъчемета с изчерпани батерии. Тези, по думите на Анахо, се презареждали от акумулаторите, с които се

задвижвали и товарните платформи — факт, който явно бе убягнал на Нага Гохо.

Слънцето вече клонеше към западния хоризонт, когато най-сетне напуснаха мрачния дворец. Докато пресичаха двора, Рейт забеляза една ниска врата в странична ниша. Побутна я с рамо и отзад се показа каменно стълбище. Отдолу повя миризмата на мухъл, разложение, мръсотия и още нещо — тежка и влажна миризма, от която космите по гърба на Рейт настръхнаха.

— Тъмница — обясни лаконично Анаxo. — Слушай.

Тих, дрезгав шепот долиташе отдолу. Зад вратата Рейт напипа лампа, която май не работеше. Анаxo чукна стъклена кружка и помещението се озари от бледо сияние.

— Дирдирите ги правят — обясни той.

Готова за всичко, групата се спусна по стълбите и се озова в подземие с висок таван. Траз улови Рейт за ръката и посочи — тъмен силует помръдващ безшумно в мрака отсреща.

— Пнум — прошепна Анаxo и помръдна зиморничаво рамене.
— Въдят се из руините на Тчай, като червеи в старо дърво.

Висока лампа хвърляше слаба светлина, на която различиха клетки в дъното на помещението. В някои от тях имаше кости, в други — купчини разлагаша се плът, в трети — същества, чиито звуци бяха чули на повърхността.

— Вода, вода — повтаряше едно от съществата. — Дайте ни вода!

Рейт доближи лампата до клетката.

— Часкоиди.

Той напълни метално канче от кацата с вода в ъгъла и го пъхна през решетките. Часкоидите пиха жадно и поискаха още.

Масивни клетки с яки решетки в ъгъла на подземието бяха обитавани от две неподвижни фигури с щръкнали конусовидни скалпове.

— Зелени часки — прошепна Траз. — За какво ли са му притрябвали на Нага Гохо?

— Вижте, гледат само в една посока — вдигна ръка Анаxo. — Посоката, в която е тяхната орда. Те са телепати.

Рейт донесе две канчета с вода и ги промуши в клетката на зелените часки. Съществата се пресегнаха и пресушиха съдините в

МИГ.

Рейт се върна при часкоидите.

— От колко време сте тук?

— О, много, страшно много — изхриптя един от пленниците. —

Не мога да определя колко дълго.

— Защо ви държат затворени?

— От жестокост! Защото сме часкоиди!

Рейт се обърна към членовете на комитета.

— Знаехте ли, че са затворени тук?

— Не! Нага Гохо правеше каквото си пожелае.

Рейт дръпна резето и отвори вратата.

— Излизайте, свободни сте. Хората, които ви плениха и затвориха, са мъртви.

Часкоидите пристъпиха плахо напред. Те наобиколиха кацата и се заеха да утоляват жаждата си. Рейт отиде да огледа зелените часки.

— Много странно, наистина много странно.

— Може би Гохо ги е използвал като указатели — подметна Анахо. — За посоката, в която се намира тяхната орда.

— Никой ли не може да разговаря с тях?

— Те не говорят, обменят мисли.

Рейт се върна при членовете на комитета.

— Пратете десетина мъже да свалят клетката на площада.

— Как не! — изръмжа Брантего, сивият. — По-добре да убием тези грозни чудовища! Да видим сметката и на часкоидите!

Рейт му хвърли гневен поглед.

— Ние не сме бирници! Убиваме само когато е необходимо!

Колкото до часкоидите, нека, ако искат, се върнат на служба при своите господари, или да живеят като свободни хора.

Брантего изсумтя сърдито.

— Ако не ги убием, те ще ни видят сметката.

Без да отговори, Рейт обърна лампата към далечния край на тъмницата, но там имаше само мухлясала каменна стена. Не можа да разбере откъде се бе измъкнал пnumът, нито часкоидите бяха в състояние да дадат смислено обяснение.

— Появяваха се безшумни като дяволи, зяпаха ни, без да промълват нито думичка. Дори вода отказваха да ни дадат!

— Странни създания — промърмори Рейт.

— Те са уродите на Тчай! — провикна се един часкоид, все още разтреперан от новопридобитата си свобода. — Трябва да бъдат прогонени от тази планета!

— Също както дирдирите, уонките и часките — рече засмяно Рейт.

— Не, не и часките. Ние сме часки, не знаеш ли?

— Вие сте хора.

— Не, ние сме часки в ларвен стадий, това е общоизвестен факт!

— Как не! — възклика Рейт, внезапно завладян от гняв. — Махнете тези смешни фалшиви темета — той пристъпи напред и дръпна един от конусовидните скалпове. — Вие сте хора и нищо друго! Защо позволявате на часките да се възползват от вас?

Часкоидите мъкнаха, хвърляйки изплашени погледи към клетката, сякаш се бояха, че отново ще ги натикат там.

— Елате — нареди им глухо Рейт. — Да излезем навън.

Измина седмица. Тъй като нямаше какво друго да прави, Рейт се залови за работа. Избра група от най-интелигентните млади мъже и жени, които да обучи, за да могат те после да учат другите. Организира градска милиция, за чието командване назначи Баоджиян, доскорошния водач на керван. С помощта на Анаxo и Тостиг, стария чергар, състави временен правилник. Налагаше се непрестанно да разяснява ползите от своите нововъведения, които пораждаха противоречиви реакции: интерес, опасения, презрителни подсмихвания, ентузиазъм, както и пълно неразбиране. Постепенно осъзна, че да управляваш, не значи само да издаваш заповеди, от него се очакваше да бъде едновременно навсякъде. И неизменно го измъчваше един въпрос: какво правят сега сините часки? Не можеше да повярва, че са изоставили с лека ръка плановете да го заловят. Без съмнение те щяха да пратят шпиони. Сигурно вече бяха в течението на промените в Пера и знаеха, че няма причини да бързат. Но рано или късно щяха да се опитат да го хванат. Не беше необходима кой знае каква предвидливост, за да осъзнае, че най-доброто решение е колкото се може по-скоро да напусне Пера. Но заради поредица от причини Рейт не бе склонен да избяга.

Часкоидите от тъмницата не изявиха желание да се върнат в Дадиче, Рейт предположи, че са бегълци и че часките ги преследват. Зелените часки също не им създаваха неприятности. Рейт не би могъл да нареди да ги убият, но пък общественото мнение бе против идеята да бъдат пуснати на свобода. Като компромис клетките останаха на площада, където съществата изпълняваха ролята на постоянен спектакъл за гражданите. Зелените часки не обръщаха внимание на зяпачите, извърнати постоянно на север, свързани телепатично — както твърдеше Анахо — със своята родна орда.

Единствената утеша на Рейт беше Цветето на Кат, макар че девойката го озадачаваше. Никога не успяваше даолови настроението ѝ. По време на дългото пътуване с кервана тя бе меланхолична, сдържана, понякога високомерна. После бе станала нежна и обичлива, макар и на моменти разсеяна. Рейт я намираше за по-съблазнителна от всяко, пълна с несметен брой сладки изненади. Но меланхолията ѝ упорстваше. Носталгия по дома, реши Рейт, вероятно мислите ѝ бяха насочени непрестанно към Кат. Затрупан от нерешени задачи, той реши да отложи проблемите на Дерл за друг момент.

Не след дълго Рейт узна, че тримата часкоиди не са граждани на Дадиче, а са докарани от Сааба — град, който се намираше на юг. Една вечер в странноприемницата те се заеха да разясняват на Рейт безсмислието на неговата, както я нарекоха, „ексцентрична амбиция“.

— Караж ни да подражаваме на висшите раси, но от това няма да излезе нищо добро. Получовеците са неспособни да съществуват цивилизирано.

— Вие не знаете за какво говорите — сряза ги Рейт, изненадан от тяхната разпаленост.

— Разбира се, че знаем, нали сме часкоиди, ларви на сините часки? Кой ще го знае по-добре от нас?

— Всеки, който има поне бегла представа от биология.

Часкоидите махнаха презрително с ръце.

— Ти си само един получовек, който завижда на по-развита раса.

— Когато бях в Дадиче, присъствах на погребение, или както там го наричате. Видях как сините часки разтварят главата на починалия часкоид и поставят вътре дребна фигура на часк. Те ви разиграват, мамят ви, за да ви накарат да им служите. Не бих се учудил, ако дирдирите използват подобна схема спрямо дирдирхората, макар че не

съм чувал последните да копнеят да се превърнат в своите господари — той погледна към далечния край на масата, където седеше Анахо. — Какво ще кажеш?

Гласът на Анахо едва забележимо потрепери.

— Дирдирхората не очакват да се превърнат в дирдири, това е суеверие. Те са Сълнцето, ние Сянката, две части на Първоздното яйце. Дирдирите са по-висшата форма на космическия живот, дирдирхората могат само да им подражават и ние го правим, при това с гордост. Коя друга раса е достигнала подобно величие, коя изльчва такова великолепие?

— Расата на хората — отвърна Рейт.

Анахо се подсмихна презрително.

— В Кат? Ядачи на лотоси. Мерибите? Скитащи артисти, Дирдирите се отличават от всички останали на Тчай.

— Не, не, не! — провикнаха се едновременно часкоидите. — Получовеците са шлаката на часкоидите. Някои стават слуги на дирдирите. Истинските хора идват от Зоор, света на часките.

Анахо извърна презрително глава.

— Не говорим за това — прекъсна ги Рейт, — макар че не съм очаквал да ми повярвате. И двете страни грешите.

— Понякога ме смайващ с твоята абсолютна увереност — заговори тихо Анахо. — Защо не ни обясниш всичко по-подробно?

— И това ще стане — рече Рейт. — Когато му дойде времето.

— А защо не сега? — настоя Анахо. — Може да ни е от полза, ако научим нещо ново.

— Ти поне знаеш повече от останалите — погледна го втренчено Рейт. — Сам си вади заключенията.

— Какво знае? — намесиха се часкоидите. — Какви заключения?

— Не е ли очевидно? Часкоидите са слуги на часките, също както дирдирхората — на своите господари. Хората нямат никакво биологично сходство с която и да било от тези раси, нито с уонките или пнуимите. Човекът със сигурност не произхожда от Тчай. Изводът е, че сте били докарани тук като роби, много-много отдавна. От света на хората.

Часкоидите изсумтяха презрително, Анахо вдигна очи и се зае да изучава тавана. Гражданите на Пера, които присъстваха на разговора, само поклатиха глави.

Постепенно разговорът пое в друга посока и така мина вечерта. По някое време часкоидите се дръпнаха в ъгъла, където започна оживен спор, както изглеждаше, двама срещу един.

На следващата сутрин тримата часкоиди напуснаха Пера и се отправиха за Дадиче, случайно или не с колата на Емник. Рейт ги изпрати със смесени чувства. Без никакво съмнение те щяха да докладват за неговите радикални възгледи и деяния. Сините часки едва ли щяха да ги одобрят. Всичко това идваше да покаже, че положението на Рейт безкрайно се усложнява. Бъдещето изглеждаше неясно и не вещаеше нищо добро. За пореден път той се замисли дали не е време да потъне в пущинака. Но идеята отново не му се стори привлекателна.

Следобедът на същия ден Рейт отиде да погледа тренировките на новосформираната милиция — шест взвода от по петдесетина мъже, въоръжени с арбалети, саби, криви мечове и облечени с наметала с качулки, жакети, къси поли, някои загърнати в грубо обработени кожи. Едни имаха дълги бради, други бяха прибрали косите си в шапки или ги бяха разпуснали свободно. Рейт си мислеше, че никога досега не бе виждал толкова печално зрелище. Той наблюдаваше със смесица от почуда и отчаяние как се препъват и бълскат един в друг, опитвайки се да изпълнят упражнението, което им бе дал. Шестимата командири не проявяваха особен ентузиазъм, плувнали в пот, те ругаеха на висок глас и издаваха противоречиви заповеди, а привидната самоувереност на Баоджиян не беше подплатена с нищо.

Рейт най-сетне не издържа и разжалва двама от командирите на място и назначи други двама от войниците. Той се покатери на един фургон и извика на мъжете да се съберат около него.

— Не се справяте добре! Не разбираете ли защо сте тук? Трябва да се научите да се защитавате! — той огледа мрачните лица и посочи един, който шепнеше нещо на човека до него. — Ей, ти! Какво каза сега? Хайде, нека чуем!

— Казах, че това бутане и маршируване е пълна глупост и че си губим времето и силите. Каква полза от подобни остарели методи?

— Ето каква е ползата: да се научите да изпълнявате заповеди, бързо и без да се замисляте. Да действате като военно подразделение. Двайсет мъже, които действат като един, са по-силни от стотина, от които всеки се бие за себе си. В бойни условия командирът съставя

плана, а дисциплинираните войници го изпълняват. Без дисциплина плановете се провалят и така се губи битката. Разбрахте ли ме сега?

— Хм. Как е възможно хора да печелят битки? Сините часки разполагат с лъчемети и въздушни кораби. А ние имаме само няколко пясъчни оръдия. Зелените часки са несломими, изтребват ни сякаш сме буболечки. По-лесно е да се крием сред руините. Така са живели открай време хората в Пера.

— Условията се промениха — изтъкна Рейт. — Щом не искаш да вършиш мъжката работа, ще вършиш женската и ще облечеш фуста. Избирай! — той почака, но недоволният мъж само изсумтя и пристъпи от крак на крак.

Рейт слезе от фургона и даде нови разпореждания. Прати неколцина до цитаделата да донесат стрели, а също и нови дрехи. Други отидоха за бръсначи и ножици, след което, въпреки протестите на някои, на всички бе заповядано да се подстрижат и обръснат. Междувременно събраха и жените от града и им наредиха да ушият униформи — ризи от бял плат без ръкави и с черни копчета отпред. Ефрейторите и сержантите носеха черни пагони, командирите имаха къси червени ръкави.

На следващия ден, облечени в новите си униформи, мъжете отново излязоха да се упражняват и този път показаха определен напредък.

На сутринта на третия ден след заминаването на часкоидите съмненията на Рейт се потвърдиха. Голям въздухолет, дълъг поне шейсет стъпки и широк трийсет, се спусна плавно над степта. Той описа бавен кръг над Пера, после се приземи на площада пред странноприемница „Мъртвата степ“. Дузина плещести часкоиди — от градската стража, ако се съдеше по сивите им униформи и виолетови жакети — скочиха долу и заеха кръгова позиция с готови за стрелба оръжия. Шестима сини часки стояха на горната палуба, загледани изпод надвисналите си чела към странноприемницата. Съдейки по дрехите им, имаха особено важни постове — носеха пътно прилепнали костюми от сребрист плат, високи сребърни шлемове и сребърни копчета по шевовете на ръкавите и крачолите.

Сините часки подметнаха нещо на стражниците, които доближиха странноприемницата и повикаха съдържателя.

— Човек, който се представя под името Рейт, се е назначил за ваш главнокомандващ. Дovedете го незабавно, за да бъде представен на нашите господари.

Завладян от ужас, съдържателят вдигна безпомощно ръце.

— Няма го в момента, ще трябва да почакате, докато се върне.

— Някой да му съобщи! На часа!

Рейт изслуша съобщението с мрачен вид, но не беше изненадан. Той помисли една-две минути, след което взе решение, което — както съзнаваше добре — би могло да помени към по-добро или към по-лошо живота на хората на Тчай. Повика Траз, даде му къси наредждания и седне бавно се отправи към странноприемницата.

— Кажете на часките, че ще разговарям с тях в залата.

Съдържателят предаде съобщението на часкоидите, които на свой ред го отнесоха на сините часки.

В отговор се чу серия от гъгнещи звуци. Сините Часки се спуснаха на земята и добралихаха странноприемницата, където се подредиха в сребриста линия. Часкоидите влязоха вътре. Един от тях изляз:

— Кой е мъжът, дето се има за ваш началник? Питам кой от вас е той? Нека вдигне ръка!

Рейт ги разблъска и излезе на двора. Изправи се срещу сините часки, които го разглеждаха високомерно. Рейт оглеждаше с почуда чертите на чуждоземците — очите им, малки като мъниста, блещукаха в сенките на челните им издатини, носните им кухини бяха открыти и наподобяваха миниатюрни лабиринти. Обърна внимание и на сребристите им костюми и шлемовете. Ала въпреки славата си сред местните, не му се струвала нито лукави, нито своенравни и капризни. Позата им по-скоро изглеждаше заплашителна.

Рейт скръсти ръце на гърдите си. Той чакаше, без да сваля очи от тях.

Един от сините часки, чийто гребен бе по-висок от тези на другите, заговори със странен, гъгнещ глас, типичен за тяхната раса:

— Какво правиш тук, в Пера?

— Избраха ме за градоначалник.

— Ти си този, който проникна без разрешение в Дадиче и опита да влезе в Техническия център.

Рейт не отговори.

— Е, какво е твоето обяснение? — подкани го синият часк. — Не се опитвай да отречеш, миризмата ти те издаде. По някакъв начин си успял да влезеш и да излезеш от Дадиче. С каква цел?

— Ами преди това не бях ходил там — отвърна с привидна нехайност Рейт. — Вие също идвate тук неканени и въпреки това сте добре дошли, докато се подчинявате на нашите закони. Бих искал жителите на Пера да посещават Дадиче при същите условия.

Часкоидите се разсмяха мрачно, сините часки само поклатиха глави. Най-старшият заговори:

— Разбрахме, че насаждаш неверни твърдения и подтикваш хората от Пера да вършат глупави дела. Откъде произхождат тези твои идеи?

— Идеите ми нито са „неверни твърдения“, нито подтикват към „глупави дела“. Те са очевидни.

— Трябва да дойдеш с нас в Дадиче. Налага се да изясним някои обстоятелства. Качвай се на борда.

Рейт поклати усмихнато глава.

— Ако имате въпроси към мен, задайте ги тук. А после аз ще ви задам моите.

Сините часки дадоха знак на стражниците. Те пристъпиха напред, готови да заловят Рейт. Той отскочи и погледна към горните прозорци. От втория етаж се посипа дъжд от стрели, които се забиха в челата и вратовете на часкоидите. Но стрелите, насочени към сините часки, извиха настрани, отклонени от силово поле, и не причиниха никакви наранявания. Сините часки посегнаха към оръжията си, но преди да открият огън, Рейт изпъна ръце и насочи енергоклетката. С едно бързо хоризонтално движение той изпепели главите и раменете на шестимата часки. Телата им, подтиквани от някакъв чудат рефлекс, подскочиха във въздуха, после се проснаха с глух тропот на земята, където останаха покрити с капчици разтопено сребро.

Настъпи тишина. Всички присъстващи бяха затаили дъх. Те местеха погледи между труповете и Рейт и после, като по нечути команда, се извърнаха едновременно към Дадиче.

— Какво ще правим сега? — промърмори Брантего. — Обречени сме. Ще нахранят с нас хищните си червени, цветя.

— Именно — кимна Рейт. — Освен ако не им попречим — той даде знак на Траз и двамата събраха оръжията и снаряжението на

сините часки и часкоидите, след което Рейт нареди да отнесат и заровят труповете.

Рейт доближи въздухолета и се покатери. Приборите за управление — ръчки, педали и манипуляторни ръце — му бяха непознати. До него застана Анахо.

— Имаш ли представа как работи това нещо? — попита Рейт.
Анахо повдигна небрежно рамене.

— Разбира се. Старата дайднейска система.

Рейт погледна към задната част на въздухолета.

— Какви са тези тръби? Часкски енергийни оръжия?

— Позна. Остарели, разбира се, сравнени с оръжията на дирдирите.

— Какъв им е обсегът?

— Не е голям. Тези тръби са с малка мощност.

— Ами ако монтираме няколко пясъкострела на палубата? За подсиливане на оръдейната мощ.

Анахо кимна отсечено.

— Грубо и недодялано, но ще свърши работа.

Следобедът на същия ден-два въздухолети описваха кръгове високо над Пера и се върнаха в Дадиче, без да се приземяват. На следващата сутрин колона фургони премина през Белбалската клисура, натоварени с двеста часкоиди и стотина офицери от сините часки. В небето бяха вдигнати четири въздухолета, въоръжени с оръдия.

Фургоните спряха на половин миля от Пера, войниците са разделиха на четири отряда, които приближиха града от различни страни, докато над тях кръжаха летящи платформи.

Рейт разпредели милицията на два отряда и ги прати да се прокрадват през руините към покрайнините на града, в западната и южната част, където да изчакат приближаването на часките сили.

Милицията остана в засада, докато часкоидите и сините часки, придвижвайки се бдително, проникнаха на стотина метра в града. После се появиха неочаквано и откриха огън с всички оръжия, с които разполагаха: арбалети, пясъкострели, пистолети от арсенала на Гохо и тези, които бяха взели от убитите часки.

Огънят бе съсредоточен върху сините часки и две трети от тях загинаха в първите пет минути, заедно с половината часкоиди. Останалите се сепнаха, после отстъпиха назад и побягнаха в откритата степ.

Въздухолетите използваха този момент да се спуснат ниско и да облеят руините със смъртоносните си лъчи. Войниците на Рейт побързаха да се върнат в укритията, а въздухолетите бяха принудени да се снижат още повече.

Внезапно в небето над града се издигна нов въздухолет — същият, който Рейт бе оборудвал с пясъкострели, а после бе скрил на пет минути полет в степта. Той се спусна безшумно над часките платформи... все по-ниско и по-ниско. Мъжете на пясъкострелите и лъчевите оръдия откриха огън. Четирите въздухолета паднаха като камъни. Корабът на Рейт прелетя над града и започна стрелба по наземните противници сили, които атакуваха от север и изток, докато милицията ги посрещаше с огън от засада. Часките сили бяха принудени да отстъпят с тежки загуби. Измъчвани от постоянната стрелба от въздуха, те изоставиха своите формирования и побягнаха в пълно безредие през степта, преследвани от перанските войни.

12.

Рейт събра на съвещание своите заместници, които все още бяха екзалтирани от победата.

— Днес спечелихме само защото те ни поддениха — поде той. — Но все още могат да ни нападнат с превъзходящи сили. Предполагам, че още тази вечер ще организират мощен военен отряд, в който ще включат всички наземни и въздушни части. И утре ще се върнат, за да ни накажат. Вие какво мислите?

Никой не беше на друго мнение.

— След като е ясно, че войната ще продължи, най-добре да вземем инициативата и да пригответим някои изненади на часките. Те се отнасят презиртелно към хората и ние бихме могли да се възползваме от това. Тъй като огневата ни мощ е ограничена, да я съсредоточим там, където ще ги заболи най-много.

Брантего плесна възмутено с ръце.

— Те разполагат с хиляди войници часкоиди. Имат въздушни кораби и лъчеви оръжия — докато ние сме само хора, въоръжени предимно арбалети.

— Арбалетите убиват също така сигурно, както и лъчевите оръжия — отвърна Рейт.

— Но корабите, картечниците, мощта и интелигентността на сините часки! Те ще ни изтребят и ще превърнат Пера в кратер.

Чергарят Тостиг реши да го прекъсне:

— Дълго време им служехме вярно за жалки грошове. Те ни презират. Защо им е да се занимават с нас, след като ни мислят за плява?

— Защото така постъпват сините часки! — Тостиг поклати глава.

— По-скоро старите часки. Но не и сините. Те биха предпочели да ни обсадят, да ни оставят да измрем от глад и да отведат вождовете ни в Дадиче, за да ги накажат.

— Има основание — съгласи се Анахо. — Но кой може да знае със сигурност как ще постъпят сините часки? Всички часки са

безумци, по един или друг начин.

— Тъкмо по тази причина — заговори отново Рейт — смятам, че трябва да отвърнем с прищявка на прищевките им!

Брантего подсмръкна презрително.

— Май прищевките са единственото, в което можем да се мерим със сините часки.

Обсъждането продължи, даваха се предложения, които се обмисляха и отхвърляха, докато най-сетне се стигна до неохотно съгласие. Пратиха вестоносци да вдигнат населението. Сред негодувавши викове и детски рев жените, децата и старците бяха натоварени на оцелелите фургони и каруци и пратени на двайсетина мили навътре в степта, където да изградят временен лагер.

След това, въоръжена с всичко, с каквото разполагаше, милицията се отправи в ускорен марш към Белбалската клисура.

Рейт, Траз и Анаxo останаха в Пера. Те увиха клетката със зелените часки с голямо платнище и я натовариха на въздухолета. По изгрев-слънце Анаxo вдигна кораба и го насочи в посоката, в която гледаха зелените часки: на североизток. Прелетяха двайсет мили, после, още двайсет и тогава Траз, който наблюдаваше зелените часки през един отвор, извика:

— Те се обръщат, обръщат се на запад!

Анаxo изви носа на кораба в същата посока и след няколко минути забеляза лагера на зелените часки сред ниски, подобни на треви дървета, на брега на едно блато.

— Не се приближавай твърде много — нареди Рейт, докато оглеждаше лагера през визоскопа. — Достатъчно е да знаят, че техните са наблизо. Да се връщаме в Белбалската клисура.

Въздухолетът изви на юг, носейки се ниско над верига от скали, извърнати с лице към Шанизадския океан. Когато наблизиха Белбалската клисура, избраха едно място, откъдето да наблюдават едновременно Дадиче и Пера.

Изминаха два часа. Рейт започна да губи търпение. Плановете му бяха построени върху хипотези и рационални предположения и най-вече върху прословутата склонност към прищевки на сините часки. И ето че за негово облекчение, откъм Дадиче се приближаваше, дълга черна колона. Когато погледна нататък през визоскопа, Рейт преброй

стотина фургона, натоварени със сини часки и часкоиди, както и много други същества, въоръжени до зъби или носещи снаряжение.

— Този път — заяви Рейт — ни приемат сериозно — той огледа небето. — Не виждам въздухолети, но сигурно са пратили няколко на разузнаване. Време е да действаме. До половин час ще наблизят Белбалската клисура.

Спуснаха се с платформата в степта и се приземиха на няколко мили южно от пътя. Тук изтърколиха клетката на земята и махнаха платнището. Подобните на чудовища зелени войни скочиха и огледаха напрегнато хоризонта.

Рейт отключи вратата, дръпна резето и се върна на кораба, който Анахо незабавно издигна. Зелените часки напуснаха клетката с триумфални викове и изправиха мускулестите си тела в цял ръст. Вдигнаха металносивите си очи към кораба и размахаха ръце в израз на сляпа ненавист. После се обърнаха на север и се затичаха през степта.

Фургоните от Дадиче вече навлизаха в клисурата. Зелените часки ги забелязаха, спряха учудени, сетне хукнаха към един храсталак, и се притаиха там, съвършено неподвижни, почти невидими.

Колоната се извиваше надолу по пътя от клисурата и скоро се разпростря на цяла миля дължина по пътя през равнината.

Анахо издигна кораба до едно сенчесто дере и се приземи. Рейт огледа небето за вражески летателни съдове, след това обърна взор на изток. Притаени в шубраците, зелените часки оставаха невидими. Военната сила на Дадиче беше като страховита гигантска стоножка, пълзяща към руините на стария град.

Лагерът на зелените часки бе само на четирийсет мили северно оттук.

Рейт се върна при кораба.

— Направихме каквото можахме. Сега остава да чакаме.

Експедицията на сините часки наближи Пера и както предния ден се раздели на четири отряда, които заобиколиха изоставените руини. Блеснаха лъчеви оръжия, прицелени в подозрителните места, съгледвачи изтичаха напред, под прикритието на гъстия огън. Те достигнаха първите камъни и след като не забелязаха никакви признания за съпротива, спряха, за да се прегрупират и да получат нови задачи.

Половин час по-късно съгледвачите се върнаха от града, подкарали със себе си онези граждани, които поради глупост или инертност бяха предпочели да останат в Пера.

Изминаха още петнайсет минути, докато пленниците бъдат разпитани. Последва кратък период на колебание в командинането на сините часки. Очевидно не бяха очаквали да заварят града опразнен и сега се чудеха какво да предприемат.

Отредите, които бяха заобиколили града, се върнаха при главните сили, след което всички се отправиха назад към Дадиче — разочаровани и мрачни.

Рейт погледна към северния хоризонт за раздвижване. Ако теорията за телепатичния начин на общуване при зелените часки бе достоверна, би трябвало в момента те да докладват за придвижването на своите омразни врагове. Но степта на север оставаше пуста и нямаше никакви признания за движение.

Силите на часките наблизиха отново Белбалската клисура. Изведнъж иззад храсталациите, изпод земята, сякаш от самия въздух, наизскача цяла орда зелени часки. Рейт не можеше да разбере как толкова много войници, яхнали гигантски скакуни, се бяха приближили така незабелязано. Те се нахвърлиха върху колоната, нанасяйки светковични удари с дългите си закривени саби. Тежките оръдия на платформите бяха неизползваеми в близкия бой, който се развири. Зелените часки притичаха между колите и оставяха след себе си кървави купчини.

Рейт извърна очи, усещайки, че му призлява. Побърза да се качи на кораба.

— Да се връщаме при нашите хора в планините.

Въздухолетът откри милицията на уговореното място, едно дере на около половин миля от Белбалската клисура. Отредите се спуснаха надолу по хълма, прикривайки се между гъстите дървета. Рейт остана на въздухолета, следейки с визоскопа небето за разузнавателни кораби на сините часки. Малко по-късно откъм Дадиче се появиха няколко кораба, които профучаха с пълна скорост на изток — вероятно подкрепления за обсадената колона. Рейт ги изпроверди с очи, докато се

скриха зад Белбалската клисура. Когато отново насочи визоскопа към Дадиче, зърна блясъка на бели униформи под стените.

— Сега е най-подходящият момент — рече той на Анаxo.

Въздухолетът се стрелна към главната порта на града. Стражите, които предполагаха, че корабът е от техните, въртяха объркано глави. Заел удобна позиция за стрелба, Рейт натисна спусъка на предното пясъчно оръдие. Пътят към сърцето на Дадиче беше отворен. Перанская милиция можеше да нахлуе в града.

Рейт скочи от кораба и прати два отряда да завладеят депото за летящи платформи. Третият взвод остана при портала, заедно с основната част от пясъкострелите и лъчевите оръдия. Два взвода бяха пратени да окупират града.

Тези два взвода, свирепи и безпощадни като повечето обитатели на Тчай, избиваха сини часки и часкоиди, а също и жените им, въпреки че не оказваха никаква съпротива. Дисциплината от последните няколко дена бързо потъна в забрава — вражда от хиляди поколения експлодира в кръвожадни изстъпления и сеч.

Рейт, Анаxo, Траз и още шестима се отправиха с въздухолета към Техническия център. Вратите бяха затворени, сградата изглеждаше празна. Корабът се спусна до централния площад — един залп на пясъкострелите бе достатъчен да разбие вратите. Неспособен да овладее нетърпението си, Рейт изтича в сградата.

И там, както и предишния път, съгледа познатите очертания на разузнавателния кораб.

Доближи го с разтуптяно сърце.

Корпусът беше разрязан, двигателят, енергоклетките и конверторът — извадени. От кораба бе останала само черупката.

Възможността да открие кораба си в близко до идеалното състояние беше неосъществима мечта. Рейт го знаеше подсъзнателно. Но ирационалният оптимизъм бе взел връх.

Сега както оптимизът, така и надеждата да се върне на Земята трябваше да бъдат забравени. Корабът беше почти изкормен. Двигателите бяха разглобени, резервоарът — срязан, финият баланс на мощността — нарушен.

Рейт осъзна, че Анаxo е застанал до него.

— Това не е космически кораб на сините часки — заяви той уверено. — Къде е бил построен?

— На Земята.

— Земята?

— Планетата на хората.

Анах извърна глава и голото му безкосмено лице отрази объркването, което изпълваше душата му, сякаш току-що светът, който познаваше, се беше сринал до основи.

— Интересна концепция — подхвърли той през рамо.

Рейт надзърна мрачно във вътрешността на кораба, но там нямаше нищо интересно. След известно време се върна при другите, които тъкмо бяха получили доклад от отряда при градската порта. Били забелязани останките на сините часки, които се връщали в града, след като, изглежда, бяха успели да отбият набезите на зелените.

Двата взвода, пратени да патрулират из града, бяха напълно извън контрол и на тях повече не можеше да се разчита. Други два все още държаха площадката за излитане и приземяване и с тези при портала ставаха към стотина души.

Рейт даде заповед да подгответят засада. Опитаха се да придадат на портала сравнително нормален изглед. Трима мъже, облечени като часкоиди, надзъртаха от караулката.

Останките от отряда на часките доближиха портала. Тъй като не забелязаха нищо подозрително, те се приготвиха да влязат в града. Пясъкострели и лъчеви оръдия откриха огън едновременно, колоната спря, огъна се и се разпадна. Оцелелите бяха твърде зашеметени, за да оказват съпротива. Неколцина хукнаха назад към степта, преследвани от крещящи мъже с бели униформи, други се скучиха като добичета, очакващи да бъдат изклани.

Тези на въздушните кораби бяха в по-добро положение. Веднага щом забелязаха засадата, те се издигнаха обратно в небето. Войниците на Рейт, незапознати с оръжиета на сините часки, ги обстреляха хаотично и по-скоро от късмет, отколкото благодарение на някакво умение, свалиха четири платформи. Останалите описаха няколко кръга на голяма височина, след което се насочиха на юг, към Сааба, Джекме и Аудск.

През целия следобед в града възникваха спорадични стълкновения, на местата, където перанската милиция се натъкваше на сини часки, твърдо решени да се отбраняват. Оцелелите — възрастни, женски или младенци — бяха избивани безпощадно; Рейт успя да се

застъпи с известен успех за часкоидите и спаси всички, с изключение на тези в сиво-виолетовите униформи, които споделиха съдбата на своите господари.

Останалите часкоиди — мъже и жени — захвърлиха фалшивите си темета по нареддане на Рейт и се скуччиха, смълчани и настърхнали, в средата на централния булевард.

По залез-слънце милицията, изморена от кланетата и грабежите и натоварена с достатъчно плячка, се събра край градската порта. Тук запалиха огньове и се заеха да приготвят вечерята.

Рейт, който се смили над нещастните часкоиди, чийто свят само за един ден се бе сринал и изчезнал, се приближи до тяхната група. Жените тихо оплакваха мъртвите.

Един плещест мъжага попита с рязък глас:

— Какво смятате да правите с нас?

— Нищо — отвърна Рейт. — Избихме сините часки, защото те ни нападнаха. Вие сте хора, стига да не ни причинявате зло, и ние няма да ви сторим нищо лошо.

Часкоидът изръмжа.

— Вече го причинихте на доста от нас.

— Защото предпочетохте да се сражавате на страната на чуждоземци срещу хората, което е противоестествено.

Часкоидът се намръщи.

— Че какво противоестествено има в това? Ние сме часкоиди, първият стадий на един велик и тайнствен цикъл.

— Пълни глупости — сряза го Рейт. — Вие сте толкова часки, колкото дирдирхората приличат на дирдири. И едните и другите са човеци. Часките и дирдирите са ви поробили, отнели са правото ви на свободно съществуване. Дойде часът да узнаете цялата истина!

Часкоидите извърнаха един по един лица към него.

— Така че, доколкото зависи от мен — продължи Рейт, — можете да живеете както пожелаете. Дадиче е ваш — стига да не се завърнат сините часки.

— Какво искаш да кажеш? — попита с разтреперан глас часкоидът.

— Точно това, което чу. Утре се прибираме в Пера. Дадиче остава за вас.

— Това добре, но ако сините часки се върнат от Сааба, от Декеме и Азиазудри, както най-вероятно ще направят?

— Избийте ги, прогонете ги! Дадиче вече е град на хора. И ако не вярвате, че сините часки са ви мамили, надзърнете в погребалния дом до стената. Казали са ви, че сте ларви и че малките часки се зараждат в мозъците ви. Идете и огледайте мозъците на мъртвите часкоиди. Няма да откриете зародиши — само човешки мозъци. След това, ако желаете, се върнете по домовете си. Единственият ми съвет е да свалите фалшивите скалпове. Ако ги носите, за нас няма да бъдете хора, а сини часки, и ще се отнасяме с вас, както подобава.

Рейт се върна в своя лагер. Часкоидите, които все още не можеха да повярват на думите му, потънаха безшумно в мрака и вероятно се разотидоха по домовете си.

Анахо го пресрещна на пътя.

— Чух какво им каза. Не знаеш нищо за дирдирите и дирдирхората! Дори теорията ти да е вярна, ние пак си оставаме дирдирхора! Ние признаваме превъзходството на дирдирите и ги смятаме за свой недостижим и мечтан идеал. Тъй както Сянката никога не може да закрие Слънцето, така хората никога не ще надминат дирдирите.

— Знаеш ли — отвърна малко троснато Рейт, — за един интелигентен човек проявяваш досадна упоритост и липса на въображение. Някой ден, сигурен съм, ще осъзнаеш грешката си, а дотогава вярвай, в каквото си искаш.

13.

Преди изгрев-слънце в лагера настъпи раздвижване. Каруци и фургони, натоварени с плячка, поеха бавно на запад и скоро се превърнаха в черни точки на фона на пепелявото небе.

В Дадиче часкоидите, гологлави и малко наподобяващи гноми без фалшивите си темета, събираха трупове и ги отнасяха на една голяма клада, където ги изгаряха. През нощта бяха заловили и няколко укрити сини часки. Кръвожадността на перанците се беше поуталожила и те се задоволиха да ги завържат в обща група, оставяйки ги да се озъртат ококорени, докато хората сновяха наоколо, погълнати от задачите си.

Рейт беше обезпокоен от възможността за контраатака от градовете на сините часки на юг. Анахо се постара да разсее опасенията му.

— Известно е, че не са големи бойци. Заплашват градовете на дирдирите с торпеда, но само за да избегнат войната. Никога не започват първи военни действия, предпочитат да си клечат в градините. Може да пращат часкоиди, за да ни тормозят, но те самите не биха предприели нищо сериозно, освен ако не бъдат заплашени пряко.

— Може и да си прав — Рейт реши да освободи пленените сини часки. — Вървете в своите градове на юг — заръча им той. — И предупредете вашите сънародници в Сааба и Джекме, че ако ни обезпокоят, ще постъпим по същия начин както с вас!

— Пътят е дълъг — оплака се дрезгаво един от сините часки. — Трябва ли да вървим? Дайте ни един от нашите въздухолети.

— Ще вървите! Не сме ви длъжни за нищо!

Сините часки си тръгнаха.

Все още не напълно убеден, че сините часки няма да потърсят отмъщение, Рейт заповяда да натоварят оръжията на деветте заловени въздухолета и да ги откарят на скрити места сред хълмовете.

На следващия ден в компанията на Траз, Анахо и Дерл той се разходи, без да бърза из Дадиче. Когато стигнаха Техническия център, отново огледа корпуса на комическия кораб, този път в търсене на възможности за неговия ремонт.

— Ако разполагах с всички мощности на тази работилница — въздъхна той, — както и с помощта на двайсетина опитни техници, бих могъл да ремонтирам системата за управление. Може би ще е по-практично да пригодя часката система към кораба, но тогава навсярно ще възникнат проблеми в управлението... Дали не е по-добре да се построи нов кораб?

Дерл разглеждаше навъсено разрязания корпус.

— Толкова ли нямаш търпение да напуснеш Тчай? Все още не си посетил Кат, Може след това да не поискаш да си тръгнеш.

— Не е изключено — засмя се Рейт. — Но и ти никога не си идвали на Земята. Може да не поискаш да се върнеш на Тчай.

— Сигурно твоят свят е много странен — унесе се в мисли Цветето на Кат. — Красиви ли са земните момичета?

— Някои от тях — отвърна Рейт и я улови за ръката. — Но на Тчай също има красиви жени. Името на една от тях е... — и той прошепна едно име в ухото ѝ.

Тя се изчерви и закри устата му с ръка.

— Ще ни чуят другите!

СЛУГИ НА УОНКИТЕ

1.

На две хиляди мили източно от Пера, над самото сърце на Мъртвата степ, въздухолетът изгуби за миг мощност, после продължи още няколко секунди да се носи гладко, накрая се разтресе и се наклони заплашително на една страна. Адам Рейт се озърна разтревожено и изтича при пулта за управление. Повдигна бронзовия кожух и надзърна сред спираловидните намотки, разноцветните потракващи клапи и ухилените лица на дяволчета, които сякаш целяха съвсем, преднамерено да прикрият най-важните части на двигателя^[1]. Към него се присъедини дирдирчовекът Анке ди афрам Анахо.

— Знаеш ли какво може да не е наред? — попита Рейт.

Анахо присви презрително бледите си ноздри и промърмори нещо за „остарели часки машинарии“ и „безумието на тази експедиция“. Рейт, който бе привикнал с променливите настроения на своя спътник, се досети, че Анахо е прекалено сушен, за да признае своето невежество, и твърде надменен, за да декларира липсата си на познания.

Платформата потрепери отново. Почти едновременно с това от четириизъбия сандък от черно дърво върху стената на машинното отделение долетяха стържещи звуци. Анахо замахна и стовари юмрук върху потъмнелия капак. Стърженето и вибрациите изчезнаха.

— Корозия — обяви той. — Електроморфични въздействия в продължение на стотици години. Предполагам, че това е копие на неуспешната модификация „Хейзеким бурса“, която дирдирите изоставиха преди двеста години.

— Ще можем ли да го поправим?

— Че аз откъде да знам? Не бих посмял дори да пъхна пръст вътре.

Те се заслушаха отново. Двигателят, изглежда, се бе върнал към нормалния си ритъм. Рейт върна кожуха на мястото му и двамата се изкатериха на предната тераса.

Траз лежеше свит върху една седалка, след като бе изкаран цялата нощ на вахта. В мекото зелено кресло, под красивия стенен фенер седеше Цветето на Кат, свила единия си крак под другия и подпряла брадичка на лакътя, с поглед, зареян на изток, където трябваше да се намира Кат. Седеше така от часове, без да забелязва вятъра, който развиваше косите й, и не бе промълвила нито дума. В Пера тя копнееше да се завърне в Кат, не можеше да говори за нищо друго, освен за красотата и блъсъка на двореца Син нефрит и за благодарността на баща ѝ, когато Рейт я заведе у дома. Разказваше им с подробности за ослепителните балове, екстравагантните забавления, водните фиести, за маскарадите и срещите през новия цикъл.

— Цикъл, какъв цикъл? — попита Рейт и Илин-Илан, Цветето на Кат се разсмя свенливо.

— Просто там така стават нещата. Всеки трябва да знае какво иска, а който е най-умен, пръв го получава. Всичко е толкова забавно!

Но сега, когато наблизаваха края на пътуването си, настроението на Цветето на Кат рязко се промени. Изведнъж стана замислена, унесена и избягваше всяка въпроси относно причината за нейната затвореност. Рейт повдигна рамене и я остави на мира. Изглежда, в чувствата им беше настъпил разрыв, какво пък, толкова по-добре, рече си той. Но продължаваше да го измъчва въпросът: Защо? Имаше две причини да лети за Кат: първо, да изпълни обещанието си към момичето, и второ, да открие, поне така се надяваше, техническа база, позволяваща построяването на космически кораб, независимо колко малък и примитивен може да е той. Ако би могъл да си осигури подкрепата на господаря Син нефрит, толкова по-добре. И действително, подобна подкрепа щеше да бъде жизненоважна.

Пътят за Кат минаваше през Мъртвата степ на юг, покрай Ойзаналайските планини, после извиващ на североизток, през степта Лок Лу, през Зхаркен, или Дивата пустош, над Аченкинския пролив до град Нерв и после отново на юг, покрай кхарчанския бряг, до Кат. Щеше да е истинско бедствие, ако въздухолетът се повреди над всяка една от тези точки преди Нерв. Сякаш за да подчертава тази мисъл, платформата отново се разтресе и неохотно възстанови нормалния си полет.

Денят отминал. Под тях се изниса Мъртвата степ, еднообразна сиво-кафява равнина, под бледото сияние на Карина 4269. По залез-

слънце те прекосиха река Ятъл и цялата нощ летяха, озарени от розовото сияние на Аз и синкавото на Браз. На сутринта от север се появиха ниски хълмове, които бързо набраха ръст и се превърнаха в Ойзаналайте.

Късно същата сутрин се приземиха край неголямо езеро, за да попълнят запасите си от прясна вода. Траз беше неспокоен.

— Наблизо има зелени часки — посочи той една гора на около миля южно от тях. — Спотайват се и ни наблюдават.

Преди да напълнят резервоарите, от гората изскочи отряд от четирийсет зелени часки, възседнали бързоноги скакуни. Илин-Илан се забави при качването на въздухолета и Рейт бе принуден да я побутне. Анахо подаде тяга — вероятно премести твърде припряно ръчката, защото двигателят изпърпори жалостиво и платформата потрепери безпомощно.

Рейт изтича отзад, вдигна кожуха и стовари юмрук върху черния сандък. Стърженето изчезна и платформата започна да се издига, едва на метри от приближаващите се зловещи войни с техните триметрови мечове. Скауните заковаха на местата си, зелените часки вдигнаха арбалети и пуснаха залп от железни стрели. Но платформата вече бе на стотина метра височина, само няколко стрели се удариха в корпуса, достигнали предела на своята траектория, и после паднаха обратно.

Истерзан от зачестяващи пристъпи на стържене и разтрисане, въздухолетът се понесе колебливо на изток. Зелените часки се втурнаха да го преследват, ала въпреки неистовия вой на двигателя и спорадичните пристъпи от машинна кашлица корабът скоро набра преднина.

Полетът стана почти непоносим. Рейт бълскаше черния сандък отново и отново, ала без осезаем ефект.

— Трябва да се опитаме да го поправим — заяви той на Анахо.

— Бихме могли. Но само след като се приземим.

— В степта? След като зелените часки са наблизо?

— Едва ли ще издържим още дълго във въздуха.

Траз посочи на север, където хълмовете се редуваха с високопланински плати.

— Най-добре да се приземим на някое от онези била.

Анахо изви платформата на север, което предизвика ново, още по-заплашително клатушкане, а носът започна да подскача като

ексцентрична детска играчка.

— Дръжте се! — извика Рейт.

— Съмнявам се, че ще стигнем дори до първия хълм — промърмори Анаxo.

— Зад него има удобно плато! — посочи Траз. Рейт забеляза, че зад хълма бе разположено подходящо плато с почти отвесни стени — въпросът бе дали въздухолетът ще издържи дотам.

Анаxo снижи скоростта и сега те почти се рееха в небето. Въздухолетът преодоля бавно пропастта пред второто плато и се приземи върху него. Липсата на движение бе като тишина след оглушителен тръсък.

Пътниците слязоха от въздухолета с вдървени от мъчителния полет мускули. Рейт огледа с отвращение хоризонта — трудно бе да си представи човек по-изолирано място от това, на четиристотин стъпки над центъра на Мъртвата степ. Толкова за надеждата му да стигнат безпрепятствено Кат.

Траз доближи ръба на платото и надзърна в пропастта.

— Кой знае дали ще успеем да слезем?

Аварийният комплект, който Рейт бе успял да измъкне от повредения разузнавателен кораб, съдържаше игломет, енергоклетка, визоскоп, нож, антисептични медикаменти, огледало и дълго хиляда стъпки здраво въже.

— Можем да се спуснем — изтъкна той. — Макар че лично аз бих предпочел да летим — после се обърна към Анаxo, оглеждащ с мрачен поглед въздухолета. — Как мислиш, има ли надежда да го ремонтираме?

Дирдирчовекът потри с видимо отвращение дългите си тънки ръце.

— Сигурно си даваш сметка, че не съм бил обучен за подобни неща.

— Покажи ми къде е повредата — настоя Рейт. — А аз ще се опитам да я отстрания.

Лицето на Анаxo се издължи още повече. Рейт беше живото опровержение на най-скъпоценните му аксиоми. Според ортодоксалната дирдирска доктрина, дирдирите и дирдирхората бяха възникнали едновременно от първородното яйце на родния свят на дирдирите Сибол, единствените истински човеци бяха дирдирхората,

всички останали — техни уродливи подобия. Анахо срещаше сериозни затруднения в опитите си да обясни необичайната компетентност на Рейт от гледна точка на собствените си разбирания и виждания за света и отношението му по въпроса представляващо любопитна смесица от ревниво неодобрение, полугласно възхищение и неохотна лоялност. И ето че сега, изправен пред перспективата да му позволи да се прояви в още една област, той изтича при кърмата на въздухолета и пъхна издълженото си лице под кожуха на двигателя.

Повърхността на платото бе почти лишена от растителност и осеяна с големи пукнатини, в които се стичаше пясък. Илин-Илан се разхождаше мрачно недалеч от тях. Беше облечена с шалвари, каквито носеха степните обитатели, и блуза с широки ръкави, а черните й пантофки вероятно досега не бяха стъпвали върху подобни остри камъни, нито бяха пригодени за това. Траз стоеше на ръба, загледан на запад. Рейт се присъедини към него и огледа унилата степ, но не забеляза нищо.

— Зелените часки — промълви Траз. — Те знаят, че сме тук.

Рейт огледа още веднъж околностите — от ниските черни хълмове на север до маранята на юг. Не забеляза никакво движение, нито прашни облаци. Извади визоскопа и го насочи към сиво-кафявата мараня. Почти веднага забеляза малки тъмни силуети, като мухи.

— Те са там, вярно.

Траз кимна равнодушно. Рейт се засмя, учуден от нетипичната за едно толкова младо момче мъдрост. Сетне се върна при въздухолета.

— Как върви ремонтът?

В отговор Анахо размаха раздразнено ръце.

— Виж сам.

Рейт се приближи и надзърна в черния сандък, който Анахо бе отворил, разкривайки сложна плетеница от дребни части и потъмнели обгорели кабели.

— За всичко са виновни корозията и овехтяването — мърмореше дирдирчовекът. — Опитвам се да подобря контакта на металните части тук и тук — той посочи с омацан пръст. — Трудно е обаче без подходящи инструменти.

— Значи няма да отлетим преди настъпването на нощта?

— Ако имаме късмет, най-рано утре по обяд.

Рейт обиколи бавно платото, чийто диаметър не надхвърляше четиристотин стъпки, и постепенно придоби увереност. Навсякъде стените бяха вертикални, заобиколени от тесни клисури и остри зъбери. Не виждаше никаква възможност да се изкатерят стените, а и се съмняваше, че зелените часки биха си направили труда заради мимолетното удоволствие да светят масълцето на неколцина човеци.

Старото кафяво слънце висеше ниско на запад, сенките на Рейт, Траз и Илин-Илан се простираха по цялата повърхност на платото. Момичето се приближаваше от източния край. Спря на известно разстояние, погледна към Траз и Рейт, после пристъпи бавно към тях.

— Какво гледате? — попита.

Рейт вдигна ръка. Зелените часки, яхнали своите скакуни, вече се виждаха с невъоръжено око — тъмни точки, които подскачаха равномерно.

Илин-Илан ахна.

— Към нас ли идват?

— Така предполагам.

— Ще можем ли да ги отбием? Нали имаме някакви оръжия.

— Имаме пясъкострели на кораба. Ако започнат да катерят стените по тъмно, може да ни създадат известни ядове. През деня обаче няма от какво да се страхуваме.

Устните на Илин-Илан потръпнаха. Тя заговори с едва доловим шепот:

— Ако някога се върна в Кат, ще се скрия в най-далечния ъгъл на двореца Син нефрит и никога няма да изляза оттам. Ако изобщо се върна.

Рейт я прегърна през кръста, но тя остана скована и хладна.

— Разбира се, че ще се върнеш и ще заживееш отново както преди.

— Не. Ако някоя друга иска, нека да бъде Цветето на Кат, нямам нищо против. Стига само да не избира цветчето Илин-Илан за своя букет.

Рейт бе леко изненадан от пессимистичното ѝ настроение. При предишните им изпитания тя бе проявила необичаен за девойка стоицизъм, а ето че сега, когато се приближаваше към дома си, внезапно бе завладяна от меланхолия и необяснима нерешителност. Рейт въздъхна, поклати глава и се обърна.

Зелените часки бяха на по-малко от миля от тях. Рейт и Траз отстъпиха назад, за да не привличат вниманието им, в случай че още не са ги забелязали. Но скоро надеждите им бяха попарени. Зелените часки препуснаха до подножието на платото, спряха, скочиха от седлата и се заеха да оглеждат скалната стена. Рейт надзърна от ръба и преброи четирийсет от тези жестоки войници. Бяха все еди и високи екземпляри, почти гиганти, с мускулести, массивни крайници и тела, покрити с металносиви люспи. Лицата им изглеждаха дребни и сбръчкани под издатините на челата и донякъде наподобяваха музуни на хищни насекоми. Носеха кожени престилки и презрамки, на които бяха закачени или затъкнати дълги почти колкото тях тежки мечове. Някои от часките бяха въоръжени с арбалети и Рейт бе принуден да се дръпне, когато те пуснаха нагоре пробно няколко стрели. Той огледа платото с надеждата да открие достатъчно големи камъни, които да изтърклят и стоварят върху противника, но не забеляза нищо подходящо.

Част от часките се отправиха на обиколка около платото, без съмнение, за да потърсят достъп нагоре. Траз се затича успоредно с тях, за да ги държи под око.

Не след дълго те се върнаха при основната група, след което започнаха да се съвещават. Рейт имаше чувството, че не горят от желание да се катерят по скалата. След като устроиха бивак и завързаха скакуните, те пъхнаха късове от някакво тъмно и лепкаво вещество в зейналите им челюсти. После запалиха три огъня и изпекоха на тях същите късове, с които бяха нахранили животните. Когато приключиха, те насядаха сгърбени около огъня, с което заприличаха на малки, зеленикави хълмчета, и се заеха да утоляват с грухтене и сумтене апетита си. Слънцето помръкна и се снижи зад хоризонта. Здрав се спусна над степта. Анах се доближи от въздухолета и надзърна през ръба към бивака на зелените часки.

— От племето на занти са — обяви с вид на познавач. — Примитивни създания. Обърни внимание на издатините от двете страни на главата. Това ги различава от ордата на великите занти, както и от останалите орди. Тези тук са жалка сбирщина.

— Не ми приличат на сбирщина — възрази Рейт.

Траз внезапно вдигна ръка и посочи. В една цепнатина между два щръкнали зъбера се виждаше висока и тънка сянка.

— Фунг!

Рейт погледна през визоскопа, колкото да се увери, че сянката наистина принадлежи на фунг. Нямаше никаква представа откъде се е взел.

Беше доста висок екземпляр, навярно към три метра, с неизменната мека шапка и сиво наметало, с което наподобяваше огромен скакалец в магистратски одежди.

Рейт разгледа подробно лицето, като спря вниманието си на тънките, извити хитинови плочки в долната част на брадичката. Съществото наблюдаваше зелените часки без особен интерес, въпреки че те се изтягаха само на десетина метра под него.

— Безумни създания — прошепна Траз с блеснали очи. — Гледай, сега ще направи някой от техните номера!

Фунгът протегна надолу дългата си ръка и вдигна от земята тежък камък, който подхвърли високо във въздуха. Камъкът тупна на гърба на един от часките.

Зелените часки наскочаха като един и вдигнаха ядни погледи към платото. Фунгът стоеше неподвижно, притаен сред сенките. Часкът, когото бе уцелил, се гърчеше на земята и размахваше ръце и крака, сякаш се опитваше да плува.

Фунгът вдигна нов, по-голям камък и отново го запокти право нагоре, но този път часките забелязаха движението му. С ядни викове те наизвадиха мечовете си и се втурнаха към него. Фунгът отстъпи спокойно назад, после, разявайки краищата на наметалото си като черни криле, оголи дълга сабя, която размаха с такава лекота, сякаш беше клечка за зъби — той посичаше, приклъкваше, завърташе се, отново сечеше, при това без определена цел или посока. Часките се разпръснаха, неколцина от тях останаха да лежат на земята, а фунгът продължаваше да подскача насам-натам, да сече и да мушка, без да подбира противниците си — като някаква излязла от контрол механична играчка.

Приведени, менящи често позициите си, зелените часки бавно печелеха територия. Ала всеки път, когато някой от тях се нахвърляше върху фунга, той отбиваше с лекота атаките му. Неочаквано, когато двама от тях се изправиха зад гърба му, фунгът внезапно захвърли оръжието си настрани, сякаш беше нагорещено желязо. Часките замахнаха едновременно и главата на насекомоподобното същество се

отдели от тялото и се изтърколи на десетина крачки встрани, близо до огъня, без дори да се разделя с черната шапка. Рейт наблюдаваше сцената през визоскопа. Главата изглеждаше жива, с напълно спокойно изражение. Очите гледаха огъня, устата помръдваше лекичко.

— Ще живее още няколко дена, докато изсъхне напълно — обясни с пресипнал глас Траз. — Тогава ще започне да се втвърдява.

Часките изгубиха интерес към убития си противник и се заеха да подготвят своите скакуни. Натовариха багажа на седлата и само след няколко минути потънаха в мрака. Главата на фунга бе захвърлена в горящия огън.

Известно време тримата мъже останаха да седят на ръба на платото, загледани към степта. Траз и Анахо похванаха спор за природата на фунгите. Младежът твърдеше, че са продукт на неестествена кръстоска между пnumеци и трупове на пnumи.

— Семето се загнездва в трупа като дървесен червей и накрая си пробива път през кожата в облика на фунг, наподобяващ дръгливо нощно куче.

— Абсолютни глупости, момко! — обяви Анахо с безгрижна снизходителност. — Тези жалки създания се размножават като пnumите — причудлив процес, доколкото ми е известно, ако разбира се, съм бил информиран правилно.

Траз, който спокойно можеше да се мери по надменност с дирдирчовека, изглежда, се ядоса.

— Как може да се изказваш с такава сигурност? Наблюдавал ли си процеса с очите си? Виждал ли си някога фунг със самка или с малко? — той разкриви устни в подигравателна усмивка. — Не! Те живеят съвсем сами, безумци като тях не могат да се размножават по двойки!

Анахо размаха пръст като строг и недоволен учител.

— Ако това е въпросът, пnumите също са големи самотници. Ала въпреки това се размножават, по своя си чудноват начин. Някои изказват становището, че се опращват и пъпкуват. Истината обаче е, че след толкова много години на Тчай все още знаем твърде малко за фунгите и пnumите.

Траз изсумтя, достатъчно умен, за да не противоречи на заключението на Анахо, и твърде горд, за да изостави собствената си теза. На свой ред дирдирчовекът не прояви желание да се възползва от

незначителната си преднина. С времето, помисли си Рейт, тези двамата може би ще се научат да се уважават.

На сутринта Анахо отново се зарови в двигателя, докато останалите потръпваха от студения вятър, който полъхваше от север. Траз предсказа мрачно, че ще вали, и малко след това се появиха ниски черни облаци, а околните хълмове се скриха в мъгла.

По някое време Анахо подаде глава и захвърли ядосано инструментите.

— Направих каквото можах. Корабът ще лети, но не за дълго.

— И колко време ще изкара според теб? — попита Рейт, усетил, че Илин-Илан е застанала до него и слуша разговора. — До Кат?

Анахо щракна с пръсти и размаха ръце в непонятен, дирдирски жест.

— Съмнявам се, че ще стигнем до Кат. Не и с тази машина — тя се разпада пред очите ми.

Илин-Илан отмести поглед встрани, стиснала до бяло юмрукчета.

— Ако полетим на юг, може да се доберем до Коуд на Дуан Жер — продължи Анахо, — а там да потърсим транспорт до Драскадия. Този маршрут е по-дълъг и по-бавен, но поне е сигурно, че някой ден ще видим Кат.

— Изглежда, нямаме друг избор — промърмори Рейт.

[1] Подобна прекомерна и излишна натруфеност в апаратурата на часките не е нито рожба на стремежа им към естетичност, нито цели да прикрие истинските ѝ функции, а изразява по-скоро тяхната вманиачена привързаност към сложните конструкции. Дори придържащите се към чергарски начин на живот зелени часки споделят тави склонност. Докато изучаваше техните седла и оръжия, Рейт остана изумен от приликата на металните изделия с тези на древните скити. — Б.а. ↑

2.

Известно време те летяха на юг, следвайки коритото на широката река Набига, като се носеха само на няколко метра над повърхността, за да не натоварват излишно двигателя. Набига извиваше бавно на запад, разделяйки Мъртвата степ от Аманската, и въздухолетът продължи на юг през един негостоприемен район с тъмни гори, тресавища и мочурища и едва на следващия ден излезе над степта. По някое време съзряха в далечината керван — линия от каруци с високи колела и поклащащи се платформи с къщи отгоре, при друг случай доближиха група чергари, които носеха червени перести украсения на раменете си и пришпориха своите животни в бясна гонитба през степта, докато накрая се отказаха, след като въздухолетът започна да набира преднина.

По-късно същия следобед платформата изкатери мъчително склоновете на поредица от тъмнокафяви хълмове. Въздушният кораб отново започна да се тресе и от кутията долитаха познатите, ужасяващи стържещи звуци. Рейт летеше съвсем ниско, понякога докосваше върховете на черните папрати под тях. Когато прекосиха невисок скат, те се озоваха над поляна, където лагеруваха странни същества с дълги бели роби, на пръв поглед човеци. Те се разбягаха с викове, някои се проснаха на земята, но веднага щом се съвзеха, откриха яростен огън с допотопните си мускети, ала не успяха да уцелят въздухолета, който заради повредения двигател следваше непредсказуем, криволичещ курс.

Цяла нощ летяха над гъста гора и зората разкри още от същото: тъмнозелен килим, покриващ Аманската степ докъдето стигаше погледът, въпреки че според Траз степта свършвала при хълмовете и това под тях било Голямата Дадузка гора. Анах не бе склонен да се съгласи така лесно с него и в израз на открито недоверие извади една карта и започна да мести издължения си пръст по различни топографски отметки, за да докаже, че е на друго мнение.

Четвъртитото лице на Траз придоби инатливо и злобно изражение.

— Това е Голямата Дадузка гора — запъна се той. — Два пъти, докато носех емблемата Онмале, съм водил тук племето за билки и треви.

Анахο сгъна картата.

— Всичко е едно цяло — обяви примирително. — Степ или гора, трябва да я прекосим — машината отново издаде жалостив звук и той погледна назад. — Предполагам, че ще се доберем до покрайнините на Коуд, но едва ли ще продължим нататък. Сигурно, когато вдигнем капака, ще открием вътре купчина прах.

— Но ще стигнем ли Коуд? — попита Илин-Илан с безизразен глас.

— Надявам се. Остават само двеста мили.

Илин-Илан изведнъж се ободри.

— Колко ще е различно сега — заяви тя. — Предния път, когато посетих Коуд, бях пленница на жриците! — последната мисъл обаче явно отново пробуди мрачни мисли и тя увеси глава.

Свечеряващо се. До Коуд оставаха поне още стотина мили. Гората се бе разредила до редки черни и златисти дръвчета, разделени от мочурливи полянки, на които пасяха едри щестокраки животни със завити бивни и рога. Никой не гореше от желание да се приземяват по тези места, за да прекарат нощта, но Анахο заяви, че няма смисъл да се появяват по тъмно в града. След като обсъдиха всички възможности, те решиха да привържат въздухолета за короната на едно дърво и го оставиха да виси само на тягата от репулсорите.

След вечеря Цветето на Кат се прибра в стаята си зад салона, Траз отдели известно време да огледа небето и да се вслушава в звуците на животните под тях, сетне се загърна в наметалото си и се изтегна на една от седалките.

Облегнат на перилата, Рейт се любуваше на розовата луна Аз, която достигаше зенита си, тъкмо когато синята Браз се появи над черния ръб на дърветата.

Анахο се присъедини към него.

— Е, какви са ти намеренията за утре?

— Не зная нищо за Коуд. Предполагам, че ще потърсим някакъв транспорт за Драскадия.

— Все още ли държиш да правиш компания на момичето от Кат?

— Разбира се — отвърна малко изненадано Рейт.

— Достатъчно е да я качиш на някой кораб — подметна дирдирчовекът. — Не виждам защо трябва да пътуваш с нея.

— Така е. Но няма причина да оставам в Коуд.

— Защо да няма? Това е град, който всеки дирдирчовек посещава от време на време. Ако имаш пари, там можеш да си купиш всичко.

— Дори космически кораб?

— Едва ли... Ти май не можеш да се отървеш от тази мания.

Рейт се разсмя.

— Наричай я както искаш.

— Признавам, че съм объркан — продължи Анахо. — Най-вероятното обяснение, което съм склонен да приема, е, че страдаш от амнезия и впоследствие си измислил цялата тази история, за да пригадаш някакъв смисъл на своето съществуване. История, в която, съвсем естествено, вярваш чистосърдечно.

— Звучи разумно — кимна Рейт.

— Като изключим обаче едно-две странни обстоятелства — добави замислено Анахо. — Като например приборите, които носиш: електронния телескоп, твоето лъчево оръжие, останалите неща. Не мога да позная къде са изработени, макар че са равностойни на добро дирдирско снаряжение. Навярно на родната планета на уонките, или греша?

— Как бих могъл да знам, след като имам амнезия?

Анахо се засмя сухо.

— И все още ли възнамеряваш да отидеш в Кат?

— Разбира се. А ти какво смяташ да правиш?

Анахо повдигна рамене.

— Като си помисля, всяко място е не по-лошо от останалите. Съмнявам се обаче, че си даваш сметка какво те очаква в Кат.

— Не зная нищо за Кат — призна Рейт, — само каквото съм чувал от вас. Изглежда, хората там са доста цивилизовани.

Анахо го потупа покровителствено по рамото.

— Те са яо, ревностна раса, пристрастена към обреди и екстравагантни празненства, отدادени са изцяло на пламенния си темперамент. Някои от забавленията им обаче може да не ти се понравят.

Рейт смъръщи вежди.

— Дано не се налага да участвам в тях. Момичето гарантира за благодарността на баща си, което би трявало да оправи значително нещата.

— Формално благодарност ще има. Сигурен съм в това.

— Формално? Не действително?

— Фактът, че двамата с девойката сте били в интимна близост през време на пътуването, вероятно ще усложни нещата.

Рейт се усмихна кисело.

— „Интимна близост“ е малко пресилено като оценка — той погледна през рамо към палубата. — Честно казано, не мога да го разбера това момиче. Струва ми се дори, че е малко притеснена от перспективата да се завърне у дома.

Анахо рееше поглед из мрака.

— Как може да си тъй наивен? Съвсем естествено е тя да се ужасява от момента, когато ще трябва да представи трима ни пред китайското общество. Предложи й да я пратиш вкъщи сама и ще видиш отново радост в очите ѝ.

Рейт се разсмя горчиво.

— В Пера тя пееше друга песен. Молеше ме да я върна в Кат.

— Защото тогава подобна възможност изглеждаше нищожна. А сега трябва да приеме сировата реалност.

— Но това е абсурдно! Траз е такъв, какъвто е. Ти си дирдирчовек, естествено, не си виновен за това...

— Проблемът не е в нас двамата — прекъсна го Анахо с елегантно махване на ръката. — Нашите роли са неизменни. Трудността произхожда от твоя случай и може би наистина ще е най-добре да пратиш девойката сама с някой кораб.

Рейт продължаваше да гледа към морето от озарени от лунната светлина корони на дървета. Ако дирдирчовекът беше прав, нещата придобиваха съвсем различна окраска. Да не отиде в Кат, би означавало да изостави надеждата за построяване на космически кораб. Единствената възможност тогава щеше да е да открадне кораб от дирдирите, от уонките или — в крайен случай — от сините часки. Все опасни начинания.

— И защо ще ме приемат по-зле от теб или Траз? Заради „интимната“ ни близост?

— Естествено, че не. Яосите обръщат далеч повече внимание на йерархията, отколкото на делата. Изненадан съм, че си толкова зле запознат с въпроса.

— Отдай го на моята амнезия — подкани го да продължи Рейт.
Анахо повдигна рамене.

— На първо място — ти нямаш никакви качества, роля или място в цикъла, както цветето на Кат го нарече. Ти си бял лист, фалшива монета, зизилско чудовище в балната зала. Второ и по-важно — твоите възгледи, които са в разрез със съвременните представи в Кат.

— Говориш за моята мания ли?

— За съжаление — кимна Анахо — тя е сходна с истерията, с която се отличаваше предишният цикъл на тяхното развитие. Преди сто и петдесет години^[1] група дирдирхора бяха прогонени от академиите в Елиазир и Анисмна с обвинението, че разпространяват небивалици. Те пренесоха вярванията си в Кат и създадоха опасно течение — „Обществото на пламенните реформатори“. Съкратено го наричаха „култа“. Членовете на това общество публикуваха поредица от статии, в които поставяха под съмнение отдавна установени истини. Те твърдяха, че всички хора на планетата, включително дирдирхората, са пришълци от далечна планета в съзвездието Клари — райско кътче, където надеждите на човечеството са били осъществени. Ентузиазираните учения на „култа“ възбудиха катайската общественост, впоследствие беше построен мощн предавател, който изпрати сигнал до Клари. След време възбудата поутихна, а неизвестен злосторник изстреля торпеда към Сетра и Балисидре, които бяха разрушени до основи. Обвиняват за деянието дирдирите, но това е абсурдно — защо ще се забъркват в подобно нещо? Уверявам те, че дирдирите са прекалено сдържани и дистанцирани, за да се занимават с такива начинания. Който и да е причинителят, станалото, станало. Сетра и Балисидре се превърнаха в купчини от камънаци, „култът“ беше дискредитиран, дирдирхората — прогонени, а в Кат настъпи нов цикъл — на ортодоксални вярвания. В наше време дори само споменаването на „култа“ се смята за вулгарно и ето че стигаме до твой случай. Очевидно по някакъв начин ти си се запознал с учението на „култа“ и си го взел присърце — сега тази догма доминира над поведението ти, над действията и целите ти в живота. Явно не си в състояние да отключиш измислицата от действителността. Честно

казано, на моменти ми изглеждаш толкова объркан, че започвам да се опасявам дали нямаш никакво мозъчно разстройство.

Рейт стисна зъби, за да не се разсмее на глас — това само щеше да усили съмненията на Анахо в здравия му разсъдък. Поне десетина възражения му бяха на върха на езика, но той ги преглътна. Вместо това каза:

— Благодаря за откровеността, като оставим всичко останало на страна.

— А, няма защо — отвърна с ведър тон Анахо. — Надявам се, че поне ти изясних причините за тревогите на девойката.

— Да — кимна Рейт. — И тя като теб смята, че съм превъртял.

Дирдирчовекът извърна очи към сияещата луна.

— Докато беше извън поредния им цикъл, в Пера и на другите места, тя можеше да си позволи да слуша гласа на сърцето. Но сега, когато завръщането в Кат е съвсем предстоящо... — той замълча и не след дълго се върна в салона, където се излегна на една свободна седалка.

Рейт отиде на предната платформа под големия поклащащ се фенер. Тук го посрещна хладен ветрец, въздухолетът продължаваше да се рее над върховете на дърветата. Откъм повърхността долетя звук от стъпки. Рейт се заслуша — звукът замълкна под дървото, после сякаш се отдалечи. Рейт погледна към небето, където грееха в цялото си великолепие розовата Аз и синята Браз. Сетне извърна поглед към палубата, на която спяха неговите другари: младежът от чергарското племе на емблемите, мъжът с лице на клоун, привързан до вманиченост към една чуждоземна раса, и красивата девойка — яо, която го смяташе за безумец. Долу пак изтрополиха нечии стъпки.

Може би наистина бе луд...

На сутринта Рейт бе възвърнал понакърененото си самочувствие и дори откриваше известен, макар и зловещ хumor в ситуацията. Тъй като не виждаше никакви причини да променя плановете си, той подкара подрускация се въздухолет на юг. Гората отстъпи място на шубраци, които на свой ред се превърнаха в пасища и изолирани нивици със самотни колиби, дървени стражеви кули стърчаха край прашните пътища. Въздухолетът показваше трайна тенденция към

пълна разруха и поведението му бе все по-нестабилно. Малко преди пладне наблизиха верига от ниски хълмове и машината отказа да набере височината, необходима да ги преодолеят. По странна и добронамерена прищявка на съдбата точно пред тях се показва тесен проход, през който се промушиха на височина от десетина стъпки.

От другата страна се простираше Дуан Жер и Коуд — гъсто застроен град със старинен изглед. Къщите му бяха от избеляло дърво, с щръкнали островърхи покриви и наклонени фронтони, ексцентрични капчуци, капандури и високи комини. Десетина кораба сновяха из пристанището, още толкова бяха закотвени на кея, заобиколен от множество складове. В северната част на града бе разположена просторна станция за кервани, заобиколена от странноприемници, гостилиници и още складове. Поляната пред станцията изглеждаше най-подходящото място за приземяване на въздухолета. Рейт се съмняваше, че машината би издържала в полет още десетина мили.

Платформата се спусна с наведен нос — репулсаторите нададоха пронизителен вой исетне замъкнаха окончателно.

— Това е — обяви с въздишка Рейт. — Добре, че стигнахме.

Групата събра оскъдния си багаж и изостави въздухолета на мястото, където се беше приземил.

В края на поляната Анахо разпита за някакъв търговец на животински тор и бе посъветван да го потърси в „Гранд Континентал“, най-добрия хотел в града.

Коуд беше оживен град. По криволичещите улички, озарени с кехлибарена светлина, се разхождаха мъже и жени от различни раси и националности: жълти и черни островитяни, търговци на дървесна кора от Хорасин, загърнати в сивкави наметала; белокожи мъже от Аманската степ като Траз; дирдирхора и техни мелези; джуджеподобни сиепи от източните хълмове на Ойзаналайте, прехранващи се като улични музиканти, и плосколики, мъртвешки бледи скитници от далечния юг на Кислован. Таните, местните жители, бяха приветливи хорица с миши лица, изпъкнали, загорели на слънцето скули и рижави или тъмнокестеняви коси, подстригани на паница до ушите и челата. Обичайните им дрехи се състояха от скъсени до коленете бричове, бродирани жилетки и широки черни шапки с периферия. Навсякъде се виждаха паланкини, носени от ниски загрубели мъже със странно издължени носове и жилави черни коси, вероятно принадлежащи към

отделна раса, тъй като Рейт не видя никой от тях да се занимава с друго. По-късно той научи, че произхождат от Грени, един район в горната част на Дуан Жер.

Стори му се, че зърна на един балкон дирдир, но не беше сигурен. Малко по-нататък Траз го сграбчи за лакътя и му посочи двама мършави мъже с увиснали черни панталони, черни наметала с високи яки, които почти скриваха лицата им, и широки цилиндрични шапки с голяма периферия — загадъчни и интригуващи, но и някак карикатурни създания.

— Пнумеци! — прошепна младежът и в гласа му се долавяше изненада и гняв. — Погледни ги само! Крачат между хората, без да се озърят, а кой знае какви странни мисли се въртят в главите им!

Стигнаха хотела, несиметрична сграда на три етажа, с кафене на предната веранда и ресторант, облицован в черно дърво, отзад, както и с надвесени над улицата тераси. В приемната съдържателят набързо им прибра парите и в замяна им раздаде тежки ключове от черно ковано желязо и ги упъти към техните стаи.

— Идваме отдалеч — обясни Анахо. — Имаме нужда от баня, ароматни мехлеми, чисти завивки, а после ще вечеряме.

— Всичко ще бъде, както го поръчахте.

Час по-късно, изкъпани и освежени, четиридесета се срещнаха в просторното преддверие. Тук към тях се приближи мъж с черна коса и очи и мрачно меланхолично лице.

— За пръв път ли идвате в Коуд? — поинтересува се той любезно.

Анахо, внезапно завладян от подозрение, се отдръпна сепнато.

— Ни най-малко. Били сме тук и друг път и не се нуждаем от нищо.

— Аз съм представител на гилдията на роботърговците и ще направя предварителна оценка на вашата група. момичето е ценно, момчето не чак толкова. Дирдирхората по правило са безполезни, освен за чиновническа или административна служба, но в момента няма търсене за подобни постове. Ти можеш да бъдеш събирач на охлюви или ядкотрошач, сиреч нископлатен работник. Този човек, какъвто и да е, по произход, изглежда подходящ само за тежка физическа работа и ще бъде продаден на стандартната цена. Като се

вземе предвид всичко това, определям седмичната ви застраховка на десет секвина.

— Застраховка за какво? — попита Рейт.

— За да не бъдете пленени и продадени — отвърна с тих, но заплашителен тон агентът. — Винаги има голямо търсене на опитни работници. Но за десет секвина на седмица — добави той триумфално, — можете да кръстосвате денем и нощем улиците на Коуд толкова безопасно, сякаш самият демон Хараси е кацнал на раменете ви!

Рейт се понадигна, едновременно развеселен и ядосан. Анахозаговори с най-носовия си глас:

— Я да видим някакви документи.

— Документи? — повтори мъжът с увисната брадичка.

— Препоръчителни писма, значка, патентно свидетелство. Какво? Нищо ли нямаш? За глупаци ли ни вземаш? Я да се махаш оттук!

Мъжът си тръгна с навъсено изражение.

— Този наистина ли беше мошеник? — попита Рейт.

— Човек никога не знае, което не означава, че трябва да се доверяваме с лека ръка. Хайде да ядем, апетитът ми се е разпалил след седмиците с вкиснати вари и плодове на пътниче.

Те се настаниха в столовата — голямо помещение с остьклен таван, през който се процеждаше бледо жълтеникова светлина. Денят бе чудесен, отсрещният прозорец разкриваше завладяваща гледка към Дуан Жер и завихрените от вятъра купести облаци на хоризонта.

Столовата беше пълна почти наполовина — около двайсетина души се хранеха от, дървени чинии и гледжосани червеникови купи, разговаряха приглушено и зяпаха съседите си с прикрито любопитство. Траз се озърташе неспокойно и току повдигаше вежди, смутен от целия този прекомерен лукс — сигурно за първи път виждаше подобен разкош, помисли си Рейт.

Той забеляза, че Илин-Илан е втренчила поглед към другия край на помещението, сякаш изненадана от това, което бе видяла там. Тя извърна почти веднага очи с объркан и засрамен вид. Рейт проследи предполагаемата посока на погледа ѝ, но не забеляза нищо тревожно или необично. Реши, че ще е по-добре да не я разпитва, тъй като най-много щеше да си спечели хладен и презрителен поглед. Той се подсмехна неволно. Каква странна ситуация, сякаш девойката се

опитваше всячески да разпали неприязънта си към него! Съвсем разбираемо, естествено, ако предположенията на Анаxo бяха верни. Чудатото поведение на момичето бе обяснено само след миг от сардоничния дирдирчовек.

— Обърни внимание на онзи тип на крайната маса — прошепна Анаxo. — С пурпурно зеления мундир.

Рейт извърна бавно глава и видя млад и напет хубавец с грижливо сресана коса и гъсти златисти мустаци. Той носеше елегантни дрехи, макар и малко смачкани и захабени: избелял жакет от мека кожа и жълти бричове с плисета, пристегнати на коленете и глезените с катарами във формата на фантастични насекоми. На главата му се мъдреше килната квадратна шапка от мека кожа, украсена с пискюли, завършващи с едри топчета, които се полюшваха отпред, елегантно пенсне с фина златна рамка бе прищипано на носа му. Анаxo продължи да шепне:

— Следи го внимателно. Виж какво ще стане, когато ни забележи — когато види момичето.

— Но кой е той?

Анаxo размърда сърдито пръсти.

— За името ли питаш? Не го зная. Колкото до положението му — високо е най-вече по негово мнение. Той е яоски кавалер.

Рейт насочи вниманието си към Илин-Илан, която следеше младия мъж с крайчеца на окото. Странно, каква промяна в настроението й! Изглеждаше оживена и възбудена и същевременно нервна и изпълнена с несигурност. Тя погледна за миг Рейт и се изчерви, като забеляза, че я наблюдава. После сведе глава и се престори, че е погълната от предястията: каша от сиво грозде, бисквити, пущени морски насекоми и варени щушулки от папрат. Рейт насочи вниманието си към кавалера, който ровичкаше апатично из чинията с черни стафиди и туршия, зареял поглед към морската шир. Мъжът повдигна рамене, сякаш за да прогони никакви мрачни мисли, и завъртя глава. Погледът му се спря на Цветето на Кат, която безуспешно се преструваше на съсредоточена в храненето. Кавалерът се наведе изумено напред. Скочи с такава жизнерадост, че едва не прекатури масата. С три дълги крачки младият мъж прекоси столовата, падна на коляно и съмкна шапката си с такъв пламенен замах, че пискюолите й забърсаха Траз по лицето.

— Принцесо Син нефрит! Дордолио, ваш покорен слуга. Целта ми е осъществена.

Цветето на Кат сведе глава с точно преценено движение на сдържано оживление и приятна изненада. Рейт не можеше да не се възхити на забележителното ѝ самообладание.

— Радвам се — прошепна девойката — да среща случайно в далечни земи един китайски кавалер.

— „Случайно“ не е точната дума! Аз съм един от десетте, които тръгнаха да ви търсят, за да спечелят наградата, обещана от вашия баща. В името на опашката на Първия дявол на пnumите, аз съм този, който ви намери!

— Да разбирам ли, че търсенето е било продължително и трудно? — обади се Анахо с най-любезния си тон.

Дордолио се поизправи и огледа с любопитен и предизвикателен поглед Анахо, Рейт и Траз, след което си позволи три еднакви отмерени кимвания. Цветето на Кат махна весело с ръка, сякаш тримата бяха случайни спътници по време на пикник.

— Моите верни оръженосци — и тримата ми оказаха неоценима помощ. Ако не бяха те, съмнявам се, че сега щях да съм между живите.

— В такъв случай — заяви кавалерът те могат да разчитат винаги на покровителството на Дордолио Златния, Червения халцедон. Ще разреша да използват и всекидневното ми име — Алутрин Звездозлатни — той се поклони още веднъж, като този път включи в поздрава си и тримата, и щракна с пръсти на една прислужница: — Стол, ако обичате. Ще вечерям на тази маса.

Прислужницата не изглеждаше особено впечатлена от кавалера, но въпреки това изпълни нареддането. Дордолио се настани на масата и насочи вниманието си към Цветето на Кат.

— Ще ми разкажете ли за своите премеждия? Предполагам, че са били ужасни. И въпреки това изглеждате толкова свежа и цъфтяща.

Цветето се разсмя.

— В тези дрехи на степните жители? Нямах възможност да ги сменя. Трябваше да си купя нови, преди да ви позволя да ме гледате.

— Дори не бях забелязал — махна Дордолио с ръка, след като метна един поглед на сивите ѝ одежди. — Прекрасна сте, както винаги. Но ако желаете, ще ви придружа по време на пазаруването — тукашните пазари преливат от разкош.

— Разбира се! Но разкажете ми за себе си. Та значи, баща ми е издал повеля?

— Така е, дума да няма, и обеща награда. Най-храбрите откликнаха. Проследихме дирята ви до Спанг, където научихме кой ви е отвлякъл — жриците на Женското тайнство. Мнозина се отказаха, смятайки ви за безвъзвратно изгубена, но не и аз. И упорството ми бе възнаградено! Връщането ни в Сетра ще бъде триумфално!

Илин-Илан извърна глава и погледна със загадъчна усмивка Рейт.

— Аз, разбира се, нямам търпение да се прибера у дома. Какъв късмет да ви срещнем в Коуд!

— Забележителен късмет — кимна сухо Рейт. — Само преди час пристигнахме от Пера.

— Пера? Не зная къде е това място.

— Далече на запад, в Мъртвата степ.

Дордолио го изгледа тъло, сетне насочи вниманието си към Цветето.

— Какви трудности трябва да сте преживяла! Но сега сте под закрилата на Дордолио! Връщаме се независно в Сетра.

Поднесоха основното ядене, а Дордолио и Илин-Илан продължаваха да разговарят оживено. Траз, смутен от изобилието непознати прибори на масата, ги поглеждаше намусено, сякаш подозираше, че му се присмиват. Анаxo не им обръщаше внимание, Рейт се хранеше мълчаливо. Най-сетне Дордолио се облегна назад.

— А сега да пристъпим към конкретните дела. Пощенският кораб „Язилиса“ е привързан на кея и скоро ще отплава за Верводей. Колкото и да ви натъжи това, ще трябва да се разделите час по-скоро с приятелите си, тъй като е време да уредим отпътуването си за дома.

— По някаква случайност — съобщи с невъзмутим вид Рейт — ние също ще пътуваме за Кат.

Дордолио го погледна учудено, сякаш Рейт бе заговорил на непознат език.

Кавалерът се надигна, подаде ръка на Илин-Илан и я отведе на терасата в другия край на столовата. Междувременно прислужницата им съобщи сметката:

— Пет секвина, ако обичате — за пет ястия.

— Пет?

— Онзи яо яде на вашата маса.

Рейт плати пет секвина от кесията си. Анахо го наблюдаваше замислено.

— Всъщност присъствието на кавалера може да ни бъде от полза. Така ще избегнеш нежеланото внимание, когато пристигнем в Сетра.

— Може би — рече Рейт. — Но няма да скрия, че разчитах на благодарността на бащата. Имам нужда от всички приятели, които мога да намеря.

— Събитията понякога следват своя собствена логика — отбеляза Анахо. — Дирдирските теолози имат някои интересни възгледи по този въпрос. Спомням си например един анализ на поредица от съвпадения, които не бяха дело на обикновен човек, а на дирдирски безупречен... — Анахо продължи да говори, Траз излезе на терасата да се полюбува на покривите, а Дордолио и Илин-Илан минаха бавно край тях, без да им обръщат внимание. Изпълнен с негодувание, младежът се върна при Рейт и Анахо.

— Това яоско конте я увещава да ни зареже. А тя отвърна, че сме били чергари — грубовати, но честни и верни.

— Няма значение — успокои го Рейт. — Съдбите ни не са преплетени.

— Не и ако ти не беше постъпил по този начин! Можехме да останем в Пера или да заминем за Островите на късмета вместо... — той махна отчаяно с ръка.

— Събитията не се развиват според очакванията ми — призна Рейт. — Но кой знае? Може да е за добро. Анахо е на същото мнение, между другото. Би ли я повикал при нас?

Траз отиде да изпълни задачата й се върна съвсем скоро.

— Двамата с онзи тип отишли да й купуват подходящи дрехи. Какъв фарс! Цял живот съм носил одеждите на степните жители! Те са удобни и съвсем подходящи.

— Разбира се — подкрепи го Рейт. — Какво пък, да правят каквото щат. Може би не е зле ние също да внесем известни корекции във външния си вид.

Базарът бе разположен в пристанищната част, тук Рейт, Анахо и Траз се преоблякоха в дрехи с изкусна кройка от по-фин плат — ризи

от мек бял лен, жилетки и свободни черни бричове, пристегнати на прасците. Обувките им бяха от еластична сива кожа.

Пристанището бе само на няколко крачки, те продължиха нататък, за да го разгледат, и „Язилиса“ независно прикова вниманието им — тримачтов кораб, дълъг над сто стъпки, с пасажерски каюти във високите пристройки отзад, както и отстрани, по продължение на корпуса. С помощта на дървен кран носачи прехвърляха огромни бали със стоки в трюма.

Тримата се качиха на борда и проведоха кратък разговор с боцмана, който потвърди, че „Язилиса“ отплава след три дни и ще посети пристанищата в Грени и Хорасин, след това ще мине през Паг Чода, Облачните острови, Туса Тула и нос Гейз на западната издатина на Качан, ще продължи за Верводей в Кат, общо около шайсет-седемдесет дневно плаване.

Рейт попита за свободни каюти и узна, че тези от първа класа са запазени чак до Туса Тула и има места само в кабините под палубата. Те обаче били по-тесни и предлагали по-лоши условия, което, според боцмана, не било кой знае какъв недостатък, ако се изключат екваториалните дъждове. Той призна, че последните не са рядкост.

— Не става — поклати глава Рейт. — Ще са ни нужни минимум четири кабини втора класа.

— За съжаление не мога да изпълня молбата ви, освен ако други не се откажат, което никога не е невъзможно.

— Добре, казвам се Адам Рейт, можете да ме откриете в хотел „Гранд Контиентал“.

Боцманът го изгледа учудено.

— Адам Рейт? Вие и хората ви вече имате запазени каюти.

— Боя се, че грешите — взря се внимателно в него Рейт. — Пристигнахме в Коуд едва тази сутрин.

— Но само преди час, дори по-малко, на борда се качиха двама яоси — кавалер и благородна дама. Те запазиха места на името на Адам Рейт — един голям апартамент в задната част, който всъщност се състои от две спални, салон и три единични кабини в трюма. Поисках капаро, но те ми отговориха, че Адам Рейт ще дойде на кораба и ще плати цялото пътуване, което е две хиляди и триста секвина. Вие ли сте Адам Рейт?

— Аз съм Адам Рейт, но не смяtam да плащам две хиляди и триста секвина. Така че можете да отмените резервациите.

— Що за глупави шегички са това? — попита ядосано боцманът.
— Не обичам да се майтапят с мен.

— Аз пък не бих искал да прекося Драскадския океан по време на дъжд — заяви Рейт. — Ако искате да ви се плати неустойка, потърсете онези яоси.

— Безполезно усилие — изръмжа боцманът. — Какво пък, тъй да бъде. Щом не държите на лукса по време на пътуване, опитайте с „Варгаз“, който е на котва малко по-нататък. Отплата, само след ден за Кат и със сигурност ще се намерят места за вас.

— Благодаря за помощта — кимна Рейт и заедно със спътниците си се отправи към „Варгаз“ — късокорпусен, тумбест ког^[2] с издължен бушприт, видимо полегнал на една страна. Двете мачти в момента бяха оголени, докато екипажът пришиваше пресни кръпки на свалените на палубата платна.

Рейт огледа недоверчиво кога, сетне повдигна рамене и се качи на борда. В сянката на кърмовата кула двама мъже седяха на масичка, отрупана с документи, мастилница, печати, ленти и една голяма кана с вино. По-впечатляващият от двамата беше широкоплещест мъж, гол до кръста, ако не се броеше гъстото окосмяване, което скриваше гърдите му. Кожата му беше кафява, лицето — дребно и безизразно. Другият беше слаб, почти мършав и бе облечен с широка риза и жълта жилетка в цвета на кожата му. Дългите му мустаци бяха увиснали печално край ъгълчетата на устните, а в пояса му бе затъкнат ятаган. На пръв поглед двама изпечени бандюги, помисли си Рейт.

— Да, господине, какво желаете? — попита плещестият.

— Превоз до Кат с максимално възможен комфорт — заяви лаконично Рейт.

— Не бих се похвалил с кой знае какъв избор — мъжът се надигна лениво. — Ще ви покажа с какво разполагаме.

В края на краишата Рейт плати капаро за две малки каюти за Анахо и Илин-Илан и обща кабина за него и Траз. Помещенията не бяха нито проветриви, нито просторни или прекомерно чисти, но Рейт реши, че би могло да бъде и по-зле.

— Кога отплаваме? — попита той плещестия мъж.

— Утре по пладне заедно с отлива. За предпочитане е да се качите на борда преди обяд, тъй като корабът ми се движи по стриктен график.

Тримата поеха обратно по криволичещите улици на Коуд към хотела. Не откриха там нито Цветето на Кат, нито кавалера Дордolio. Двамата се прибраха късно следобед с паланкин, следвани от трима носачи, натоварени с вързопи. Дордolio скочи чевръсто и подаде ръка на Илин-Илан, сетне двамата влязоха тържествено в хотела, следвани от хамалите и главния носач на паланкина.

Илин-Илан бе облечена в елегантна рокля от тъмнозелена коприна с тъмносин корсаж. Очарователна малка шапчица от обсипана с кристали мрежа прихваща косите ѝ. Когато видя Рейт, тя се смути, спря и прошепна нещо на Дордolio. Кавалерът засука златистите си мустаци и пристъпи към масата, където седяха Рейт, Анахо и Траз.

— Всичко е наред — обяви той. — Запазих места за нашата група на борда на „Язилиса“, кораб с отлична репутация.

— Боя се, че сте си направили излишен труд — отвърна любезно Рейт. — Уредих нещата по друг начин.

Дордolio се изправи и го погледна недоволно.

— Трябваше първо да се консултирате с мен!

— Не виждам защо — заяви Рейт.

— С кой кораб ще плавате? — настоя да узнае Дордolio.

— С кога „Варгаз“.

— С „Варгаз“? Ба! Плаващ кокошарник. Не бих се качил за нищо на света на борда му.

— Няма да е необходимо, щом ще пътувате с „Язилиса“.

Дордolio подръпна мустаци.

— Принцеса Син нефрит също предпочита удобствата на „Язилиса“.

— Колко щедро от ваша страна — подсмихна се едва забележимо Рейт. — Да спонсорирате пътуването на толкова голяма група.

— Нправих каквото ми беше по силите — призна Дордolio. — И тъй като вие отговаряте за финансирането на групата, боцманът ще ви предяви окончателната сметка.

— Съмнявам се — въздъхна Рейт. — Както одеве ви казах, вече сме запазили места на „Варгаз“.

Дордolio изсъска сприхаво през стиснатите си зъби.

— Това е нетърпимо.

Хамалите и носачът се приближиха плахо и се поклониха пред Рейт.

— Ще бъдете ли тъй добър да погасите своите задължения?

Рейт повдигна вежди. Нямаше ли предел нахалството на Дордолио?

— Разбира се, само че се обърнете към този, който е ползвал услугите ви — заяви той и се изправи. След това се качи в стаята на Илин-Илан и почука на вратата. Чу се шум, след малко девойката надзърна през леко открепнатата врата.

— Може ли да вляза? — попита Рейт.

— Преобличам се.

— Преди това не беше пречка.

Вратата се отвори, Илин-Илан се отдръпна нацупено встани. Рейт влезе. Навсякъде имаше пакети, някои бяха отворени и се виждаше, че са пълни с дрехи и кожи, плющени пантофки, бродирани корсажи, разноцветни шапки. Рейт се оглеждаше учудено.

— Приятелят ти е невероятно щедър.

Цветето понечи да отговори, но прехапа устни.

— Само най-необходимото за из път. Не бих искала да пристигна във Верводей издокарана като прислужница — говореше с надменен тон, какъвто Рейт не бе чувал досега. — Нищо повече от пътнически разходи. Можеш да си водиш сметка и да я предоставиш на баща ми, когато пристигнем.

— Поставяш ме в трудно положение — заговори Рейт. — Сторя ли го, неминуемо ще изгубя достойнство. Ако платя, ще изглеждам глупак, ако ли пък не, ще бъда обявен за безсърден скъперник. Струва ми се, че би могла да уредиш всичко с малко повече такт.

— Не виждам необходимост да бъда тактична — заяви девойката. — Нуждаех се от тези неща и наредих да ми бъдат донесени тук.

Рейт се намръщи.

— Добре, няма да споря. Дойдох да ти кажа следното: запазих места на борда на един кораб на име „Варгаз“, който отплава за Кат утре по обяд. Това е обикновен, непретенциозен кораб, тъй че ще са ти нужни обикновени, непретенциозни дрехи.

Цветето го погледна изумено.

— Но благородният Алутрин Звездозлатни запази каюти на „Язилиса“!

— Ако предпочита да пътува на „Язилиса“, негова воля, стига да може да си плати за удоволствието. Току-що го осведомих, че не смятам да плащам нито разходките му с паланкин, нито пътуването до Кат, нито... — Рейт махна с ръка към пакетите — за труфилата, които очевидно си избрала под негово влияние.

Илин-Илан се изчерви от гняв.

— Не съм предполагала, че си такъв скръндза!

— Имаш още една възможност, но не ти я препоръчвам.
Дордолио...

— Това е името му за приятели — прекъсна го полугласно девойката. — За предпочтение е да прибягваш до всекидневното официално име — Алутрин Звездозлатни.

— Както и да е, „Варгаз“ отплава утре по обяд. Можеш да се качиш на борда или да останеш в Коуд — както предпочиташ.

Рейт се върна в салона. Хамалите и носачът си бяха тръгнали.
Дордолио стоеше на предната веранда. От инкрустираните украшения, които пристягаха бричовете на коленете му, нямаше и следа.

[1] Тчайската година е приблизително седем пети от земната. —
Б.а. ↑

[2] Ког — старинен двумачтов кораб. — Б.пр. ↑

3.

Когът „Варгаз“, със заоблена кърма и висока носова кула, се поклащаше лениво, привързан с въжета за кея. Като всичко останало на Тчай, всеки негов детайл бе прекалено натружен и ненужно подчертан. Извивката на корпуса бе пищна, бушпритът стърчеше към небето, платната — безочливо нашарени с кръпки.

Цветето на Кат придружи мълчаливо Рейт, Траз и Анахо на борда на „Варгаз“, следвана от носач, който тикаше багажа й на количка.

Половин час по-късно на пристана се появи и Дордолио. Той огледа за минута-две „Варгаз“, сетне прекоси трапа. Размени няколко думи с капитана и хвърли една малка кесия на масата. Капитанът се намръщи изпод рунтавите си вежди, но ако имаше някакви възражения, запази ги за себе си. Отвори кесията, преброи секвините и изглежда, откри някакво несъответствие, което не пропусна да сподели. Дордолио бръкна с отегчен вид в друга кесия, извади исканата сума и капитанът посочи с дебел палец към кърмовата кула.

Дордолио подръпна мустак и вдигна очи към небето. Сетне слезе на кея и махна на двама носачи, които го чакаха с багажа. После, след официален поклон към Цветето на Кат, се отдалечи към отсрещните перила, откъдето заря мрачен поглед към Дуан Жер.

Още петима пътници се качиха на борда — дребен, охранен търговец с меланхолично сив кафтан и висока цилиндрична шапка и мъж от Облачните острови със съпругата си и двете си дъщери — свежи и фини създания с бледа кожа и оранжева коса.

Час преди пладне „Варгаз“ вдигна платна, отвърза въжетата и се отдалечи от кея. Покривите на Коуд се превърнаха в тъмнокафяви призми, наредени върху планинския склон. Екипажът опъна платната, нави и завърза въжетата и накрая извади от трюма един малък грубо излят топ и го монтира на предната палуба.

— От какво се страхуват? — обръна се Рейт към Анахо. — От пирати?

— Обикновена предпазна мярка. Докато топът се вижда, пиратите ще стоят надалеч. Няма от какво да се боим, те рядко се навират из Драскадия. Далеч по-голям риск ще е храната. Но капитанът ми изглежда човек, привикнал с добрия живот, а това е положителен признак.

През целия следобед корабът се носеше леко по вълните. Дуан Жер беше спокоен и ги радваше с перлените си отблясъци. Бреговата линия изчезна постепенно на север, не се виждаха други кораби. Дойде залез-слънце — поредният тъжен и необичайно красив пейзаж, обагрен в тъмнокафяво и кехлибарено; излезе прохладен бриз, който накара водата да бълбука около вълнореза и под кърмата.

Вечерята беше проста, но вкусна — късчета изсушено и подлютено месо, салата от сурови зеленчуци, пастет от пасирани насекоми, туршия и разредено бяло вино, което им наливаха от дамаджана от зелено стъкло. Пътниците се хранеха в предпазливо мълчание, на Тчай непознатите са обект на инстинктивна подозрителност. Капитанът нямаше подобни задръжки. Ядеше и пиеше с видимо удоволствие и разведряващо обстановката с шеговити подмятания, спомени от предишни пътувания и насмешливи предположения относно заниманията на всеки един от пасажерите — представление, което постепенно размрази атмосферата. Илин-Илан хапна съвсем малко. Тя мтяаше презрителни погледи на двете момичета и изглежда, остана подразнена от предизвикателно оранжевите им коси и стройните им тела. Дордолио седеше настрана, не обръщащ особено внимание на приказките на капитана, но от време на време също поглеждаше двете момичета и сучеше мустак. След вечеря той отведе Илин-Илан на носа, където двамата се полюбуваха на фосфоресциращите морски змиорки, стрелкащи се от двете страни на кърмата. Останалите насядаха на пейките покрай високия квартердек и подхванаха тихи разговори, докато розовата Аз и синята Браз се издигаха бавно в небето, оставяйки издължени дири върху морската шир.

Един по един пътниците се прибраха в каютите си и скоро след това корабът остана в ръцете на кормчията и вахтения.

Дните се низеха един след друг — студени сутрини, в които морето бе забулено в ослепителна мъгла, горещо пладне, през което Карина 4269 пълеше бавно към своя зенит, прохладни вечери и тихи нощи.

„Варгаз“ се отби за кратко в две малки пристанища на брега на Хорасин: селца, потънали в зеленината на гъсти дървета. Корабът разтовари кожи и метални сечива, взе на борда чуvalи с ядки, буци желирани плодове и вързопи от красива розово-черна дървесина.

След като напусна Хорасин, „Варгаз“ навлезе в Драскадския океан и пое курс право на изток покрай екватора, едновременно да се възползва от течението и да избегне неприятните атмосферни условия на север и юг.

Ветровете бяха непостоянни, корабът се клатушкаше мързеливо върху почти неуловимото мъртво вълнение. Пътниците се забавляваха по най-различни начини. Хейзари и Едве, момичетата с рижи коси, мятаха обръч на пръчка и се закачаха с Траз, докато не го накараха да се присъедини към тях. Рейт научи останалите да събият кегли, игра, която бе възприета с ентузиазъм. Пало Барба, бащата на двете момичета, заяви, че бил учител по фехтовка, и двамата с Дордолио се дуелираха по един час всеки ден — Дордолио, гол до кръста и прихванал косата си с черна панделка. Кавалерът размахваше оръжието си с очевидна вещина и нанасяше поредица от блестящи и силни удари. Пало Барба не беше толкова превзет и поставяше ударението върху правилната стойка и точността на изпълнението. Рейт нерядко присъстваше на двубоите и веднъж дори прие поканата на Пало Барба да се дуелира с него. Шпагата, която му подадоха, бе малко по-дълга и прекалено гъвкава, но той успя да се справи, без да се изложи. Забеляза, че Дордолио прави критични бележки пред Илин-Илан, и по-късно Траз, който го бе чул, съобщи на Рейт, че според кавалера техниката му била наивна и ексцентрична.

Рейт сви рамене и се захили. Дордолио не беше човек, когото да приеме на сериозно.

На два пъти в далечината се появяваха платна, в единия случай издължената и черна моторна галера промени рязко курса си, сякаш имаше злостни намерения.

Рейт огледа галерата през визоскопа. Дузина високи жълтокожи мъже със сложно засукани черни тюрбани на главите стояха на

палубата, загледани към „Варгаз“. Рейт съобщи за наблюденията си на капитана, който махна небрежно с ръка.

— Пирати. Няма да ни обезпокоят — рисъкът е твърде голям.

Галерата премина на около миля южно от тях, обърна се и изчезна на югозапад.

Два дни по-късно в далечината се появи остров: щръкнала насред океана планина с плаж, скрит под надвиснали дървета.

— Гозед — обяви капитанът, когато Рейт го попита за името. — Ще спрем за един ден. Идвал ли си тук?

— Никога.

— Странно наистина. Но от друга страна — капитанът огледа внимателно Рейт, — нищо чудно. Въщност няма как да знаеш със сигурност. Нали страдаш от амнезия?

— Не обичам да говоря за това — престори се на смутен Рейт. — Нито да обсъждам мненията на другите за мен.

— Още една странна привичка — поклати глава капитанът. — Знаеш ли, мъча се и не мога да определя коя е твоята родина. Не съм виждал такива като теб.

— Аз съм пътешественик — заяви Рейт. — Скитник, каквото сте всички на този кораб.

— За един пътешественик понякога проявяваш необяснимо невежество. Какво пък, да се съсредоточим върху Гозед.

Островът постепенно набираше височина на фона на небето. Рейт вдигна визоскопа и забеляза един район покрай брега, където дърветата бяха обрулени и очистени от клони така, че подобно на пръти, те подпираха по една, две или три кръгли къщурки. Земята под тях, бе посыпана с равен слой сив пясък, почистен с гребло, ако се съдеше по равномерните успоредни дири. Анах също огледа селцето през визоскопа.

— Точно каквото очаквах.

— Идвал ли си в Гозед? Капитанът намекна за нещо загадъчно, свързано с това място.

— Няма никаква загадка. Тукашните хорица са силно набожни, те се прекланят пред морските скорпиони, които се срещат из околните води. Доста едри екземпляри, между другото, на ръст колкото човешки бой, поне така са ми казвали.

— А защо къщите им са толкова нависоко?

— Нощем скорпионите излизат на пясъка да снасят яйцата си и го правят, като ги забиват с помощта на жило в жив гостоприемник — най-често жена, оставена на брега с тази цел. Яйцата се излюпват и Майката на боловете бива изядена от ларвата. В последния стадий, когато болката и религиозният екстаз предизвикват странно психично състояние у Майката, тя изтича на брега и се хвърля в морето.

— Жестока религия.

Дирдирчовекът кимна в знак, че е съгласен.

— Но като че ли напълно задоволява местните жители. Биха могли да се откажат от вярванията си, когато пожелаят. Получовеците по принцип са податливи на подобни перверзни.

Рейт не можа да сдържи усмивката си и Анахо го погледна изненадано.

— Мога ли да попитам за причината на твоето весело настроение?

— Хрумна ми, че връзката между дирдирхората и дирдирите донякъде наподобява тази на гозедци с техните скорпиони.

— Не забелязвам никакво сходство — възрази малко троснато Анахо.

— Достатъчно е да опростим условието: и едните, и другите са жертви на нехуманоидни същества, които използват хора за своите практически нужди.

— Ба! — ядоса се Анахо. — За сетен път се убеждавам, че нещо не е наред в главата ти — той се дръпна рязко и се отдалечи, малко понататък се подпра на перилата и втренчи поглед в морската шир. Рейт предполагаше, че го измъчват мисли, някои от които се спотайват дълбоко в подсъзнанието му.

„Варгаз“ се насочи предпазливо към брега, завъртя се по протежение на покритата с черупки и раковини скала и спусна котва. Капитанът слезе на брега с малка лодка, пътниците го наблюдаваха, докато разговаряше с малобройна група мъже с неприветливи изражения, белокожи, съвсем голи, ако се изключеха сандалите и лентите, с които бяха прихванали дългите си металносиви коси.

Скоро очевидно беше постигнато някакво съгласие и капитанът се върна на „Варгаз“. След не повече от половин час към кога се доближиха две рибарски ладии. Капитанът и помощникът оборудваха въжен кран, с помощта, на който натовариха в трюма вързоги с лико и

намотано въже, други чували и сандъци бяха свалени в ладиите. Два часа след пристигането си на Гозед „Варгаз“ разпъна платна, вдигна котва и се насочи към Драскадския океан.

След вечеря пътниците се разположиха на малката предна палуба пред носовата кула под люшкащата се светлина на запаления фенер и подхванаха разговор за жителите на Гозед и тяхната религия. Вал Дал Барба, жената на Пало Барба и майка на Хейзари и Едве, смяташе обредите им за дивашки.

— Защо трябва да има само Майки на божествата? Защо тези мъже с каменни лица не слязат на брега и не се превърнат в Отци на бога?

Капитанът се закиска.

— Явно са запазили тази чест за дамите.

— В Мурген подобно нещо е невъзможно — заяви добродушно търговецът. — Ние плащаме десетък на жреците, те поемат отговорността да умилостивят Бисме, с което проблемите ни са решени.

— Всяка система си има свои предимства и недостатъци — съгласи се Пало Барба. — Тази година се записахме в Пансоматичния гностицизъм и ще ви кажа, че това е религия с много достойнства.

— Лично аз предпочитам тутеланиците — намеси се Едве. — Достатъчно е да си кажеш молитвата и си приключи със задълженията за деня.

— Тутеланиците са ужасно досадни — възрази Хейзари. — Толкова много неща за запомняне! Спомни си само онзи отвратителен Събор на душите, на който жреците се държат толкова фамилиарно. Пансоматичните гностици са далеч по-добри.

Дордолио се изсмя снизходително.

— Това е, защото не желаете да ставате ревностни последователи. Аз лично клоня в другата посока. Доктрината на яо, разбира се, е в известна степен еклектична, ще е по-ясно, ако се каже, че в хода на всеки цикъл отделните страни на непознатото получават възможност да се проявят и по такъв начин, докато следваме новия цикъл, ставаме свидетели на поредното богоявление.

Анахо, все още малко нацупен от сравнението на Рейт, вдигна глава от другия край на масата.

— Интересно, какво ще каже по въпроса Адам Рейт, този ерудиран етнолог? Какви теософски прозрения ще сподели с нас?

— Никакви — отвърна Рейт. — Или съвсем скромни, ако ми позволите. Винаги съм мислил, че човекът е неотделим от своята религия. Непознатото съществува въпреки нас. Всеки човек проектира върху пустотата образа на собствената си представа за света. Той дарява творението си със своята воля и поведение. Когато един силно вярващ човек споделя религията си, той всъщност обяснява себе си. Когато противоречим на някой фанатик, той усеща, че мирогледът му е заплашен, и реагира с крайност и насилие.

— Интересно! — плесна с ръце охраненият търговец. — А атеистът?

— Той не проектира никакво изображение върху празния еcran. Възприема космическите загадки като феномени сами по себе си и не изпитва желание да им нахлузва човешки или не дотам човешки маски. Във всичко останало взаимовръзката между човека и формата, която той придава на непознатото, за да може да придобие по-разбираем и удобен за възприемане вид, е съвсем точна.

Капитанът вдигна бокала с вино към светлината на фенера и я изля в гърлото си.

— Може би си прав, но малцина биха се съгласили напълно с теб. Познавам най-различни хора, разхождал съм се из дирдирски градове, в градините на сините часки и замъците на уонките. Имам представа какви са техните обитатели и хуманоидните им помощници. Пътувал съм до шестте континента на Тчай, сприятелявал съм се с хиляди мъже, прельстявал съм хиляди жени, убивал съм хиляди врагове, познавам яоси, бинти, валалукиани, шемолеи, а също и степни чергари, хора от блатата, островитяни, канибали от Ракх и Кислован, откривал съм различия и прилики между всички тях. Всички се стремят да изкопчат максималното от живота, преди накрая да умрат. Никой не печели повече от останалите, имайки предвид предизвестения финал. Ще питате кой е моят бог? Добрият стар „Варгаз“! Разбира се! Както обясни Адам Рейт, той е моята проекция за света. Когато „Варгаз“ стene сред бурните вълни, аз потрепервам и стискам зъби. Когато се плъзгаме по равната шир, под розовата и синята луна, аз свиря на лютня, пристягам челото си с червена панделка и пия вино. Двамата с „Варгаз“ служим вярно един на друг и

в деня, когато той потъне в дълбокото море, ще го последвам, без да се замисля.

— Браво! — провикна се фехтувачът Пало Барба, който също беше голям почитател на виното. — Знаеш ли, че това е и моето верую? — той измъкна шпагата и я вдигна високо, за да може светлината на фенера да заблести върху равната повърхност на острието. — Каквото е „Варгаз“ за капитана, това е сабята за мен!

— Татко! — провикна се рижата му дъщеря Едве. — А през цялото време твърдеше, че си разумен пансоматист!

— Ако обичаш, прибери острието — намеси се Вал Дал Барба, — преди да си отсякъл нечие ухо.

— Кой? Аз? Майсторът на шпагата? Как можеш да си представиш подобно нещо? Какво пък, щом настояваш. Ще разменя това парче стомана за още една каничка вино.

Разговорът продължи. Дордолио прекоси с клатушкаща се походка палубата и застана до Рейт. Наведе се и прошепна:

— Изненадан съм да срещна скитник толкова умел в беседите и изискан в заключенията.

Рейт се усмихна на Траз.

— Скитниците невинаги са тъпаци.

— Ти ме озадачаваш — призна Дордолио. — От коя степ по-точно произхождаш? Кое е твоето племе?

— Моята степ е много далече, племето ми е разпръснато навсякъде.

Дордолио подръпна замислено мустак.

— Диричовекът смята, че страдаш от амнезия. Според принцеса Син нефрит ти се представяш за човек от друг свят. Чергарчето, което те познава най-добре, не казва нищо по въпроса. Признавам, че всичко това възбужда любопитството ми.

— Качество, което говори за деен ум — изтъкна безстрастно Рейт.

— Така е, така. Нека ти задам един, признавам откровено, абсурден въпрос — Дордолио огледа Рейт предпазливо с крайчеца на окото. — Настина ли вярваш, че произхождаш от друг свят?

Рейт се засмя, докато търсеше подходящ отговор.

— Съществуват четири възможности — заяви той. — Ако наистина съм от друг свят, бих могъл да отговоря с „да“ и „не“. В

първия случай ще предизвикам беспокойство. Във втория ще накърня собственото си достойнство. Третата възможност е да съм луд. Четвъртата вероятност е единствената, която ще сметнеш за напълно нормална. Но както сам каза, въпросът ти е абсурден.

Дордолио продължаваше да тегли крайчеца на мустака си.

— Да не би, по никаква странна прищявка на съдбата, да си член на „култа“?

— Вероятно не. За кой „култ“ става дума?

— На пламенните реформатори, които доведоха в предишния цикъл до разрушаването на два от най-великолепните ни градове.

— Доколкото знам, атаката е извършена от неизвестен злосторник.

— Няма значение, „култът“ предизвика нападението, следователно те са причината.

Рейт поклати глава.

— Не разбирам! Неизвестен враг разрушава вашите градове, но огорчението и омразата ви не са насочени към него, а срещу група млади хора, отدادени на опознаването на света. Струва ми се, че насочвате чувствата си не към когото трябва.

Дордолио го огледа хладно.

— Забележките ти понякога са на границата на заяждането.

Рейт се разсмя.

— Не им обръщай внимание. Не зная нищо за този ваш „култ“. Колкото до мястото, откъдето произхождам, предпочитам да твърдя, че не го помня.

— Странна липса на познания, когато по много други въпроси изглеждаш страстно привързан към своето мнение.

— Чудя се защо упорстваш да узнаеш истината — завъртя глава Рейт. — Добре де, какво ще кажеш, ако заявя, че идвам от далечен свят?

Дордолио прехапа устни и премигна на светлината на фенера.

— Не съм мислил за това. Какво пък, прав си, да оставим този разговор. Но ще ти призная, че идеята ми се струва страшничка: древният свят на хората!

— Страшничка? Защо?

Дордолио се засмя неловко.

— Човечеството притежава тъмна половина, то е като камък, притиснал мека почва. Горната му, обърната към слънцето страна е чиста, но преобърнеш ли го, отдолу ще видиш кал и пълзящи гадинки... Ние, ясите, го знаем твърде добре. Но за всичко си има лек и той се нарича аули. Стига приказки! — Дордolio разкърши рамене, завъртя глава и продължи с типичния си, снизходителен тон: — Разбрах, че си твърдо решен да посетиш Кат. Какво смяташ да правиш там?

— Още не зная. Все някъде трябва да живея, защо да не е в Кат?

— Не е никак лесно за един чужденец. Сдружаването с двореца е трудна работа.

— Странно е да кажеш такова нещо. Цветето на Кат твърдеше, че баща ѝ ще ни посрещне с разтворени обятия в двореца Син нефрит.

— Етикецията изисква да прояви гостоприемство, но не можеш да разчиташ да живееш в двореца Син нефрит, също както не би могъл да живееш на дъното на океана само защото някоя риба те е поканила там.

— И какво ще ми попречи?

Дордolio сви рамене.

— Никой не обича да се прави на глупак. Поведението е дефиниция на живота. Но какво знае един скитник за типовете поведение?

Рейт не знаеше какво да отговори.

— Има хиляди подробности, които се съчетават в образа на един кавалер — продължи Дордolio. — В академията ни учат как да се обръщаме към висшестоящите и към онези, които стоят по-ниско от нас, какви сигнали да подаваме и възприемаме от околните, как да оформяме мислите си — за последното ще се призная в известна слабост. Инструктират ни как да държим оръжието, учат ни на принципите за дуелиране, тъпчат ни главите с генеалогия и хералдика, опознаваме финеса на облеклото и още стотици други неща. Може би смяташ всички тези познания за твърде произволни?

— Банални е по-точната дума — подметна Анахо, който стоеше наблизо.

Рейт очакваше хладен отговор или най-малкото смразяващ поглед, но Дордolio само повдигна с безразличие рамене.

— Какво пък, може би твоят живот е изпълнен с по-важни неща. Или този на фехтувача и търговеца. Никога не забравяй, че ясите са прочути с пессимизма си! Аули е постоянна заплаха, ние вероятно сме далеч по-меланхолични, отколкото изглеждаме. Опознали изначалната безсъдържателност на съществуването, ние величаем трепкащата жизненост, над която единствено притежаваме власт, и извличаме пълно и максимално удоволствие от всеки възможен случай, като настояваме това да бъде съпътствано с присъщите формалности. Банални? Упадъчни? Кой е този, дето се справя по-добре?

— Добре де, разбрах те — махна с ръка Рейт. — Но защо смяташ, че пессимизът е отговор на всичко това? Защо не се опитате да разширите своите хоризонти? Струва ми се, че приемате разрушаването на вашите градове с необяснимо безразличие. Отмъщението не е най-благородната постъпка, нито пък сляпото подчинение.

— Ха! — възклика възмутено Дордолио. — Как може един варварин да вникне в същността на бедствието и неговите последици? Реформаторите в преобладаващата си част потърсиха убежище в аули, ала действията им доведоха обществото ни до крайна възбуда. Цялата ни енергия е насочена към това. Ако беше от благороден род, щях да те пронижка в сърцето за подобно оскърбление.

Рейт се засмя.

— Тъй като нисшият ми произход ме опазва от възмездие, нека ти задам още един въпрос: какво е аули?

Дордолио размаха ръце.

— Варварин, страдаш от амнезия! Не мога да разговарям повече с теб! Питай дирдирчовека — той е по-търпелив от мен — и Дордолио се отдалечи с гневна стъпка.

— Безсмислена проява на чувства — отбеляза спокойно Рейт. — Питам се обаче с какво го ядосах?

— Засрами го — обясни Анахо. — Ясите са чувствителни към срама както очната ябълка към песьчинка. Загадъчни врагове разрушават техните градове, подозират дирдирите, но не смеят да ги обвинят открито и трябва да се задоволят с безсилния си гняв и срама. Тъй като това е типично за тях, то неизменно ги предразполага към аули.

— Което е?

— Убийство. Засегнатият човек — този, който изпитва срам — убива колкото се може повече хора, от всякакъв пол, възраст и независимо от връзките си с тях. След това, когато вече не е в състояние да убива повече, той се предава и потъва в апатия. Наказанието му е ужасяващо и много драматично и просветлява цялата нация, която се стича на мястото на екзекуцията. Всяка от тези екзекуции притежава свой собствен стил и атмосфера и по правило е съпроводена с неистови болки, вероятно доставящи удоволствие на жертвата. Обичай, който владее всички сфери от живота в Кат. Още една причина дирдирите да смятат получовеците за безумци.

Рейт изсумтя.

— С други думи, с появата си в Кат рискуваме да станем жертви на подобно убийство.

— Рискът е незначителен. В края на краишата подобен акт не е всекидневие — Анахо огледа палубата. — Но май стана доста късно — той пожела на Рейт лека нощ и се прибра в своята каюта.

Рейт остана при перилата, загледан в черните води на океана. След кръвопролитията в Пера Кат му се струваше тих и уютен пристан, цивилизована страна, в която може би ще успее да построи своя мечтан кораб. Сега обаче и тази възможност сякаш се отдалечаваше.

Някой застана до него — Хейзари, по-голямата от двете рижи дъщери на Пало Барба.

— Изглеждаш толкова тъжен. Какво те измъчва?

Рейт сведе поглед към бледия oval на лицето ѝ: прекалено дръзко за възрастта, макар в този момент да изльчваше самата невинност — а може би не само невинност, а и кокетство? Рейт преглътна първите думи, които му дойдоха на езика. Момичето без никакво съмнение бе много привлекателно.

— Защо не си в леглото със сестра си Едве? — попита той.

— О, ясно защо! Тя също не е в леглото. Седи с твоя приятел Траз на квартердека и му вади душата за какво ли не. Бива я повече от мен да флиртува.

„Бедният Траз“, помисли си Рейт.

— А какво ще кажат баща ти и майка ти? Няма ли да се беспокоят за вас?

— Какво ги интересува? На нашата възраст и те са правили каквото им хрумне, нали така?

— Предполагам. Разни места, разни обичаи, нали знаеш?

— А как е при вас? Твоите сънародници какви обичаи имат?

— Двусмислени и твърде сложни — отвърна Рейт. — С голяма доза вариации.

— Същото като при облачните островитяни — подхвърли Хейзари и неусетно скъси дистанцията. — Ние пък поставяме любовта на първо място. Какво да се прави, такива са естествените закони на природата, нали?

— Не може да се спори по това — съгласи се Рейт и споходен от неочекван импулс, целуна красивото лице. — И все пак не бих искал да си имам неприятности с баща ти, каквото и да казват естествените закони. Той е опитен фехтувач.

— Не бери грижа за това. Но ако ти трябва потвърждение, със сигурност още не е заспал.

— Не зная какво точно бих искал да го попитам — промърмори Рейт. — Какво пък, след като уточнихме тези въпроси...

Двамата се отправиха към предната палуба, откъдето зареяха погледи на юг из океана, Аз висеше ниско на запад, очертавайки алея от аметистови призми върху водата. Момиче с рижи коси, пурпурна луна, кораб, сякаш излязъл от приказките насред огромен океан — готов ли е да замени всичко това за Земята? Отговорът би трябвало да е „да“. И все пак, защо да отрича красотата на мига? Рейт целуна момичето малко по-стрastно от предния път и в този миг от сянката на котвената макара изскочи невидима досега фигура и се отдалечи с отчаяна припъяност. В полегатата лунна светлина Рейт позна Илин-Илан, Цветето на Кат... Пламът му внезапно угасна и той хвърли изпълнен със съжаление поглед към кърмата. Всъщност, защо да изпитва вина? Тя отдавна му бе дала да разбере, че някогашната им връзка е приключила. Рейт се наведе отново към оранжевокосото момиче Хейзари.

4.

Следващата сутрин беше безветрена. Слънцето се издигна в небето с цвят на слонова кост — светлобежово и гъльбовосиво на хоризонта, бледосинкаво към зенита.

Закуската, както обикновено, се състоеше от сух хляб, осолена риба, сушени плодове и тръпчив чай. Пътниците се хранеха мълчаливо, всеки погълнат от сутрешните си мисли.

Цветето на Кат закъсня. Тя се промъкна безшумно в салона и зае мястото си с любезна усмивка наляво и надясно, след което започна да се храни унесено. Дордолио я поглеждаше смутено.

Капитанът надзърна откъм палубата и обяви:

— Днес времето ще е тихо. Довечера очакваме облаци и гръмотевици. Утр? Няма как да знаем. Нетипично време!

Рейт се държеше както винаги. Нямаше никакви причини да променя поведението си — Илин-Илан бе тази, която бе наложила промяната. Дори в най-разгорещения период на тяхната връзка тя винаги държеше част от себе си скрита — някоя личност, чието име може би още не знаеше? Рейт се помъчи да я прогони от мислите си.

Илин-Илан не се задържа в салона, а излезе на палубата, където се присъедини към Дордолио. Двамата се облегнаха на перилата, Илин-Илан заговори с видима възбуда, а кавалерът помръдваше мустаци и вметваше по някоя дума.

Един от моряците на квартердека неочеквано нададе вик и посочи към водата. Рейт се покатери на близката капандура и забеляза тъмен силует да пори повърхността на морето. Съществото имаше глава и тесни рамене, които определено наподобяваха човешки, то се изви и после се гмурна надолу. Рейт се обърна към Анахо.

— Какво беше това?

— Пнум.

— Толкова далече от брега?

— Защо не? Те са същите като фунгите. А кой може да държи сметка за делата на фунгите?

— Но какво търсеше тук, на сред океана?

— Може би излиза нощем на повърхността, за да се любува на луните.

Утрото отмина. Траз и двете момичета се забавляваха да хвърлят обръчи. Пало Барба и Дордолио отделиха обичайния час за фехтовка. Кавалерът, както обикновено, беше пламенен в атаките — стоманеното острие свистеше във въздуха, той пристъпваше чевръсто с крака и размахваше ръце.

По някое време Пало Барба взе да показва видими признания на умора. Дордолио се изправи, опрян на огънатото острие. Илин-Илан се приближи и седна на една капандура. Яосът се обърна към Рейт.

— Хайде, скитнико, вземай шпагата. Искам да ми покажеш как се биете във вашата дива степ.

Рейт изведнъж настръхна.

— Едва ли има какво да ти покажа, а и не съм във форма. Може би някой друг път.

— Хайде, хайде — подкани го Дордолио с блеснали очи. — Подочух, че си бил доста изкусен. Не бива да отказваш на една толкова любезна молба да демонстрираш техниката си.

— Ще ме извиниш, но не съм в настроение.

— Хайде, Адам Рейт! — провикна се неочеквано Илин-Илан. — Дуелирай се! Иначе ще разочароваш всички ни!

Рейт се обърна и я изгледа продължително. Лицето й, бледо и покрито с петна, потръпваше от чувствата, които я изпъльваха. Това не беше лицето на момичето, което помнеше от Пера. По никаква причина бе настъпила промяна и сега пред него стоеше непозната.

Рейт насочи вниманието си към кавалера, който несъмнено беше подстрекаван от Цветето на Кат. Каквото и да бяха замислили, не беше в негова полза.

Пало Барба избра този момент, за да се намеси.

— Ела — подкани той Дордолио. — Остави човека да почива. Ще направим още няколко упражнения, ако толкова държиш да си изразходваш енергията.

— Но аз искам да се дуелирам с него — настоя Дордолио. — Дразни ме с поведението си и държа да го накажа.

— Ако възнамеряваш да се караш с него — обяви с хладен тон Пало Барба, — това, разбира се, си е твоя работа.

— Не се карам — повдигна рамене кавалерът, но говореше с надменен, носов глас. — По-скоро искам да му дам един урок. Този тип комай смята, че китайската аристокрация е равнопоставена на чергари като него. Тъй като има съществена разлика, държа да му я покажа.

Рейт се надигна уморено.

— Е, добре. Как си представяш този твой урок?

— Шпага, сабя, каквото избереш. Тъй като си пълен невежа по отношение на рицарския етикет, ще пропуснем тази част. Едно простичко начало ще ни бъде достатъчно.

— А за край?

Дордолио се засмя под мустак.

— Както покажат обстоятелствата.

— Ами хубаво — Рейт се обърна към Пало Барба. — Позволете да погледна оръжията ви.

Учителят по фехтовка отвори кутията. Рейт избра две къси леки саби.

Дордолио го гледаше с нескрито отвращение.

— Детски оръжия за обучаване на момченца!

Рейт вдигна една от сабите и я завъртя във въздуха.

— Тази ще ми свърши работа. Ако нещо те притеснява, можеш да си подбереш каквото искаш оръжие.

Дордолио неохотно пое подадената му сабя.

— Няма никакъв живец в нея, мудна е и не се огъва...

Рейт замахна бързо със сабята си и килна шапката на Дордолио напред.

— Но е бърза и послушна, както виждаш.

Дордолио свали шапката без дума повече и завърза шнура на копринената си риза.

— Готов ли си?

— Когато кажеш.

Кавалерът вдигна сабя в подигравателен поздрав и се поклони наляво и надясно към публиката, Рейт отстъпи назад.

— Нали спомена, че ще пропуснем церемониите?

Дордолио само повдигна ъгълчетата на устата си и изпълни едно от типичните си резки пристъпвания с крак. Рейт парира без

затруднение, направи лек финт, за да накара кавалера да наруши стойката си и преряза една от катарамите, които държаха бричовете му.

Дордолио отскочи назад, сетне се хвърли в нова атака със злобна усмивка на лице. Стовари стоманен дъжд от удари върху Рейт, търсейки пролуки в защитата му, докато Рейт реагираше с привидна флегматичност. Дордолио направи лъжливо движение, отби остирието на противника на страна и се хвърли в атака. Рейт вече беше отскочил, сабята на яоса проряза опразненото пространство. Рейт замахна с остирието и отсече и втората катара.

Дордолио се отдръпна намръщено. Рейт направи крачка напред, посече и третата катара и бричовете на Дордолио увиснаха безпомощно на кръста му.

Кавалерът отстъпи с пламнало от гняв лице. Захвърли ядно сабята на палубата.

— Смешна детска игра! Вземи истинско оръжие!

— Използвай, която искаш сабя. Аз ще остана с тази. Но преди това ще те посъветвам да направиш нещо за бричовете си, инак и двамата ще изпаднем в неудобно положение.

Дордолио се поклони с вледеняваща грация. Отдалечи се на няколко крачки и пристегна бричовете си с кайш.

— Готов съм. Тъй като ти сам настояваш, а и първоначалната ми цел бе да те накажа, ще предпочета оръжие, с което съм по-запознат.

— Както желаеш.

Дордолио избра една дълга и гъвкава шпага, изви я над главата си и когато я пусна, тя запя като дръпната струна, кимна на Рейт и незабавно премина в настъпление. Гъвкавото острие се поклащаше отляво и отдясно, но Рейт успя да го отбие и плесна противника си с плоското на сабята си по бузата.

Дордолио премигна и подхвана на лудничава атака, придружена с яростни подскоци. Рейт отстъпи под напора му, кавалерът го последва, като тропаше с крака, стрелкаше се напред, сечеше и мушкаше, Рейт парира невъзмутимо и тези удари, и плесна противника си и по другата буза. След това отстъпи назад.

— Малко се задъхах, какво ще кажеш да продължим упражнението някой друг път?

Дордолио го гледаше кръвнишки, с потрепващи ноздри и бясно повдигащи се гърди. Обърна се и втренчи поглед в океана. После

въздъхна и отново се извърна към Рейт.

— Добре — произнесе приглушено. — Мисля, че се упражнявахме достатъчно — свел поглед към обсипаната с камъни дръжка на шпагата, той се бе смръщил, сякаш се готвеше да я хвърли в морето. Вместо това я прибра в ножницата и се поклони на противника си. — Фехтоваческото ти майсторство е забележително. Задължен съм за демонстрацията.

Пало Барба пристъпи напред.

— Добре казано, истински китайски кавалер! Стига сме звънтели с острите, да вдигнем чаши с вино!

Дордолио се поклони отново.

— След малко — промълви той и се прибра в каютата.

Цветето на Кат седеше неподвижно, сякаш бе извяна от камък. Хейзари донесе на Рейт бокал с вино.

— Имам чудесна идея.

— И тя е?

— Да слезеш от кораба в Уинес, да дойдеш на Хълма на градинарите и да помагаш на баща ми в училището по фехтовка. Безгрижен живот, лишен от тревоги и страхове.

— Примамлива перспектива — призна Рейт. — Ще ми се да можех... но имам други задължения.

— Зарежи всичко! Кои задължения са по-важни от живота, който трябва да изживеем? Чакай, не ми отговаряй — и тя запуши устата му с ръка. — Зная какво ще кажеш. Ти си странен човек, Адам Рейт, едновременно тъжен и безгрижен.

— Не мисля, че съм странен. Тчай е странен, аз съм съвсем обикновен.

— Разбира се, че не си! — засмя се Хейзари. — Тчай е... — тя махна неопределено с ръка. — Понякога е ужасен... но странен? Не познавам други места — момичето се изправи. — Чакай да ти сипя още вино, аз също ще пийна. Какво друго да правим в скучен ден като този?

Капитанът, който минаваше наблизо, спря.

— Радвайте се на спокойствието, докато можете, защото идат ветрове. Погледнете на север.

Стена от черни облаци запречваше хоризонта, морето под тях сияеше като нагорещена мед. Изведнъж откъм океана повя хладен

ветрец. Платната на „Варгаз“ изплющяха и въжетата заскърцаха.

От каютата си излезе Дордолио. Беше се преоблякъл, сега носеше костюм от тъмен плат, черни плюшени обувки и шапка с козирка от същата материя. Той се огледа, видимо търсейки Илин-Илан. Забеляза, че се е облегнала на перилата на предната палуба, зареяла поглед в морето. Дордолио се поколеба, но остана на място. Пало Барба му подаде чаша с вино, кавалерът я прие с поклон и се намести мълчаливо на скамейката под големия пиринчен фенер.

Стената от облаци се търкаляше на юг, озарявана от време на време от пурпурни проблясъци, и не след дълго първият тътен достигна до „Варгаз“.

Разпънаха триъгълните платна, когът се завъртя лениво, повдигнат от една вълна.

Залезът беше зловеща сцена, тъмнокафявото слънце надзвърташе изпод черните облаци. Цветето на Кат се приближи откъм носовата кула — тя застана пред тях чисто гола и плъзна поглед по изумените лица на пътниците.

В едната си ръка държеше пистолет с метални стрели, в другата кинжал. Лицето й бе изкривено в зловеща застинала усмивка, Рейт, който бе виждал това лице при всякакви обстоятелства, си помисли, че пред него стои друг човек. Дордолио нададе нечленоразделен вик и изтича към нея.

Цветето на Кат насочи пистолета към гърдите му, Дордолио се извъртя и стрелата избръмча покрай него. Тя огледа палубата, откри Хейзари и пристъпи към нея, вдигнала отново пистолета. Момичето извика уплашено и се скри зад главната мачта. Светкавица проряза небето между два облака, в оранжевото й сияние Дордолио се метна върху Цветето, ала тя го посече с кинжала и кавалерът отстъпи, полюшвайки се, а от шията му шурна кръв. Цветето на Кат вдигна пистолета и Дордолио се просна зад една капандура. Хейзари побягна към предната палуба, Цветето я последва. Един от моряците тъкмо идваше от там и се закова втрещен на място, когато видя цялата сцена. Цветето го ръгна с ножа в лицето и той падна възнак назад по стълбата.

Хейзари се криеше зад предната мачта. Светкавици раздираха небето, гръмотевиците се сливаха една с друга.

Цветето мушна слепешката от едната страна на мачтата, девойката се улови за хълбока и отстъпи, поклащайки се назад. Цветето на Кат насочи пистолета, но в този момент до нея се изправи Пало Барба и изби оръжието, което изтрополи по палубата. Цветето замахна с кинжала към него, замахна и към Рейт, който се опитваше да я улови, изтича по стълбичката на носовата кула и се изкатери на шпринга^[1].

Корабът се издигна над вълните, шпрингът се наклони назад, сетне се заби във водата. Сънцето потъна в океана, Цветето се извърна, загледана в него, увиснala с една ръка на форщага.

— Върни се, върни се обратно! — извика ѝ Рейт.

Тя се обърна и го погледна с унесено изражение.

— Дерл! — закрещя Рейт. — Илин-Илан! — момичето не показваше с нищо, че го чува. Той продължи да изрежда имената, които знаеше: — Цвете Син нефрит! — после извика придворното ѝ име: — Шар Зарин!

Тя го дари с усмивка, изпълнена със съжаление. Рейт се опита да я примами. Спомни си детското ѝ име.

— Зози... Зози... ела при мен...

Лицето на девойката се промени, тя се вкопчи с две ръце в мачтата.

— Зози? Не искаш ли да говориш с мен? Ела тук, бъди добро момиче.

Но умът ѝ беше далеч оттук, зад хоризонта, където сънцето бе залязло.

И тогава Рейт извика тайното ѝ име:

— Лилае! Ела тук, при мен! Ктан те вика, Лилае!

Тя отново поклати глава, без да откъсва поглед от океанската шир.

Рейт извика последното име, което знаеше, макар да звучеше странно от устните му: нейното любовно име. Изкрещя го с цяло гърло, но една гръмотевица го заглуши и девойката така и не го чу. От сънцето бе останал съвсем малък полумесец, обгрънат в мрачни цветове. Цветето се отдели от шпринга и потъна в съскащата пяна. За един кратък миг Рейт си помисли, че вижда спиралата на черната ѝ коса, сетне тя се изгуби в дълбините.

По-късно същата вечер, докато „Варгаз“ се поклащаше върху огромните вълни или се мушкаше в браздите между тях, Рейт се обърна с въпрос към Анке ди афрам Анахо.

— Какво беше това — лудост? Или присъствахме на аули?

— Беше аули. Спасението от срама.

— Но... — Рейт понечи да заговори, но само махна безпомощно с ръка.

— Ти ухажваше момичето от Облачния остров. Кавалерът ѝ се изложи. Бъдещето ѝ беше белязано с унижение. Щеше да ни избие всичките, ако можеше.

— Всичко това е неразбирамо за мен — призна шепнешком Рейт.

— Съвсем естествено. Ти не си яо. Напрежението беше твърде голямо за принцесата Син нефрит. Тя извади късмет. В Сетра щеше да бъде наказана чрез тържествени публични изтезания.

Рейт се отдалечи по палубата. Пиринченият фенер поскърцваше на въжето. Рейт погледна към бурното море. Някъде там, под тях, едно бяло тяло се рееше из мрака.

[1] Прът, издигащ се по диагонал на мачтата. — Б.пр. ↑

5.

Променливи ветрове духаха през цялата нощ: краткотрайни пориви, полъхвания, внезапни пристъпи, тихо свистене. Зората донесе неочеквано затишие и слънцето огря „Варгаз“, който се полюшваше върху неспокойно море.

По обяд ужасен шквал понесе кораба като играчка на юг, със заровен нос, от който подскачаха пенливи пръски. Пътниците не излизаха от салона и трюма. Хейзари, превързана и бледа, остана в каютата, която делеше с Едве. Рейт постоя при нея около час. Тя отказваше да говори за всичко друго, освен за страшното си преживяване.

— Но какво я накара да постъпи по този ужасен начин?
— Изглежда, ясните са предразположени към подобни действия.
— Чувала съм нещо подобно, но дори за безумието трябва да има причина.

— Дирдирчовекът каза, че била съсипана от срам.
— Каква глупост! Толкова красиво момиче? Какво ли е направила, за да се докара до подобно положение?
— Не бих искал да си помислям — прошепна Рейт.

Шквалът вдигна гигантски вълни, които извисяваха „Варгаз“ на гребена си, преди да го запокитят в клокочещата бездна. Но най-сетне една сутрин слънцето засия от бледокафявото безоблачно небе. Океанът продължи да се вълнува още един ден, сетне постепенно се успокои и когът разпъна платна, издувани от лек бриз от запад.

Три дни по-късно на хоризонта изплува тъмен остров, но капитанът обяви, че бил леговище на корсари, и държеше постоянно наблюдателна мачтата, докато островът не се скри в здрача на вечерта.

Дните се низеха в еднообразен ритъм — причудливо спокойствие на фона на несигурното бъдеще. Рейт стана сприхав и нервен. Колко време бе отминал от събитията в Пера — период на невинни мечти. Време, когато Кат му се струваше цивилизирано убежище и Рейт не се съмняваше, че господарят Син нефрит не само

ще му бъде благодарен, но и ще му окаже помощ в начинанията. Каква напразна надежда!

Корабът приближаваше качанския бряг, край който капитанът се надяваше да улови теченията на север и да ги следва чак до Парапан.

Когато една сутрин излезе на палубата, Рейт зърна интересен остров, който се издигаше на сред океана вдясно от борда. Не беше голям, не повече от четвърт миля в диаметър, заобиколен по брега със стена от черно стъкло, висока стотина стъпки. Зад стената се издигаха десетина массивни сгради с различна височина и странни пропорции.

Анахозастана до него, прегърбил тесните си рамене и с намусено изражение.

— Ето ти една типична крепост на зла раса: уонките.

— Зла? — повтори Рейт. — Защото воюват с дирдирите?

— Защото не желаят да сложат край на войната. Каква полза, както за дирдирите, така и за уонките, от подобна конфронтация? Дирдирите неведнъж са предлагали да се сключи примире, уонките отказват. Загадъчни и непреклонни създания!

— Ще призная, че не зная нищо по въпроса. Защо трябва да има стена около целия остров?

— За да спрат пнуимите, които са плъзнали из Тчай като плъхове. Уонките не са общителен народ. Нещо повече — погледни ей там под водата.

Рейт надзърна във водата и едва сега забеляза, че успоредно с кораба, на дълбочина от петнайсетина стъпки, се плъзгаше тъмен човекоподобен силует с никакво метално устройство, прикачено към средата на тялото. Съществото описа завой, без да помръдва с крайници, и се отдалечи към тъмните води.

— Уонките са амфибии и притежават електрически хидродвигатели, с които да се придвижват под вода.

Рейт вдигна визоскопа. Също като стените, и кулите на града бяха изработени от черно стъкло. Кръглите им прозорци бяха дискове, по-черни от стъклените стени; балконите, на пръв поглед от крехък кристал, се превръщаха в мостове към съседните сгради. Рейт засече никакво движение — не бяха ли това двама уонки? Той даде увеличение и едва сега откри, че фигурите без никакво съмнение принадлежат на уонкоиди — с брашнено бяла кожа и остригани до голо, почти плоски скалпове. Лицата им изглеждаха равни, но

същевременно мрачни и навъсени; бяха облечени с черни дрехи, слято горнище и долнище като комбинезон, върху който висяха дребни инструменти, уреди и апарати. Докато крачеха от една сграда към друга, те разглеждаха „Варгаз“ и за един миг Рейт придоби усещането, че го виждат, сякаш са на ръка разстояние. Той се дръпна и свали визоскопа.

Анахо го изгледа внимателно.

— Какво има?

— Видях двама уонкоиди... Дори уродлив мутант като теб изглежда почти нормален в сравнение с тях.

Анахо се закиска.

— Истината е, че трудно можеш да ги отключиш от типичния получовек.

Рейт не искаше да спори, още повече че не можеше да определи точно какво бе съзрял в онези две безизразни бели лица. Той погледна отново през визоскопа, но уонкоидите бяха изчезнали. Дордолио също бе излязъл на палубата и беше втренчил възхитен поглед в неговия визоскоп.

— Що за инструмент е това?

— Електронен оптичен прибор — отвърна Рейт, без да си дава труда да обяснява.

— Никога не съм виждал такъв — Дордолио вдигна очи към Анахо. — Дирдирско производство ли е?

— Мисля, че не — поклати глава Анахо, който предчувствува забавлението.

Дордолио изгледа учудено Рейт.

— Тогава е часки или уонкски? — той се наведе да разчете отблизо надписите. — Каква е тази писменост?

Анахо сви рамене.

— Непозната за мен.

— А за теб? — обърна се Дордолио към Рейт.

— За мен е съвсем позната — подсмихна се Рейт. — Тук пише:

„Федерална космическа агенция Отдел за разработка и производство на инструменти. Фотоувеличителен бинокулярен телескоп, модел XI 1000 Непроекционен, да

не се използва в пълна тъмнина ВАФ-1303-К-29023 Използвайте само зарядно устройство тип Е5. При лошо осветление включете кориметричния компенсатор. Не гледайте право към слънцето при максимално увеличение, в случай на повреда на засенчващите щори е възможно увреждане на зрението.“

Дордолио се облечи.

— И на какъв език е това?

— На един от многото човешки езици — обясни Рейт.

— Но от кой край? Доколкото ми е известно, хората във всички страни на Тчай говорят един и същи език.

— Предпочитам да не отговарям — за да не затруднявам и двама ви. Продължавайте да ме смятате за болен от амнезия.

— За глупаци ли ни вземаш? — изръмжа Дордолио. — Да не сме малки деца, че да се измъкваш с подобни отговори?

— Понякога — намеси се Анахо, без да се обръща конкретно към някого от двамата — да съхраниш един мит е по-мъдро, отколкото да го развенчаеш. Твърде много знания могат да станат бреме.

Дордолио се зае да дъвче нервно края на мустака си. Продължаваше да поглежда крадешком визоскопа, после се завъртя рязко и си тръгна.

Отпред се появиха още три острова, които се издигаха стръмно над водата, и всеки бе заобиколен с черна стена, зад която се виждаха същите ексцентрични сгради. Сянка легна на хоризонта зад тях — континентът Качан.

През целия следобед сянката се изпълваше с плътност и детайли, за да се превърне в планини, издигащи се над морето. „Варгаз“ хвърли котва край брега, почти в подножието на планината, а около върховете на мачтите закръжиха птици с дълги криле, заради които наподобяваха грозни черни хвърчила. Те издаваха печални звуци и тракаха зловещо с човки. На южния бряг се издигаше град, в който си даваха среща най-различни стилове: от една издатина на север стърчеше уонкска крепост, отдалече напомняща гигантски храсталак от черни кристали, а равнината на изток бе площадка на космодрум, на който се виждаха кораби с разнообразни размери и форми.

Рейт огледа планината през визоскопа и насочи прибора към космодрума на изток. „Интересно — мислеше си той. — Много интересно наистина.“

Капитанът обясни, че пристанището се наричаAo Хидис, един от важните центрове на уонките.

— Нямах намерение да се спускаме толкова на юг, но след като сме тук, ще се опитам да продам малко кожи и гренийско дърво, в замяна ще купя уонкски химикали за Кат. Искам да предупредя тези от вас, който възнамеряват да слязат на сушата. Тук всъщност има два града; Ao Хидис, който е градът на хората, и още един град, чието име не съм в състояние да произнеса и който е обитаван от уонките. В града на хората се срещат няколко типа човеци, между които локхарите, но най-много са черните и пурпурните. Те не се смесват помежду си, признават само своя вид. Можете да крачите без страх по улиците, да влизате във всеки отворен магазин. Но не влизайте в затворени магазини или кръчми, независимо дали са на черните или на пурпурните, защото шансът да излезете, е нищожен. Няма обществени бордеи. Ако купувате от дюкяна за черни, не спирайте със стоката пред дюкян за пурпурни, ще бъдете прогонени и вероятно нагрубени, а в някои случаи е възможно и да ви нападнат. Обратното също е в сила. Колкото до града на уонките, там няма какво да правите, освен да зяпате тези създания, на което те не ще възразят, тъй като, изглежда, това не ги беспокои. С други думи, скучно пристанище с доста ограничени възможности за забавление на сушата.

„Варгаз“ се изравни с пристана, с развят над втората мачта флаг.

— При последната си визита търгувах с пурпурните — обясни капитанът на Рейт, който бе излязъл на квартердека. — Те осигуряват сносно обслужване на приемлива цена. Не виждам причини да променям избора си.

„Варгаз“ беше посрещнат от неколцина пурпурни докери — те имаха овални лица, яйцевидни глави и кожа в тъмновиолетов цвят. От близкия склад надзъртхаха черни с враждебни изражения. Физиономиите им наподобяваха тези на пурпурните, но кожата им беше тъмно сивкава, почти антрацитна.

— Никой не знае причината — продължаваше прекъснатите си обяснения капитанът, вероятно имайки предвид цветовата разлика. — Една и съща майка може да роди както пурпурно, така и черно

детенце. Някои го обясняват с храната, други твърдят, че са виновни строго определени лекарства, трети смятат, че се дължи на болести, засягащи хроматичните жлези в майчината утроба. Но черни и пурпурни не могат да се кръстосват, няма никакъв резултат. Всъщност, говори се, че подобно нещо не може и да се случи, дори идеята за това предизвиква ужас в душите и на едните, и на другите. По-скоро биха се чифтосвали с нощни кучета.

— А как стои въпросът с дирдирчовека? — попита Рейт. — Има ли опасност да проявят враждебно отношение към него?

— Ами! Уонките не обръщат внимание на подобни дреболии. Сините часки, ето кои се славят със садистичните си предпочитания. Стриктните правила на дирдирите са широко известни. Ако трябва да се осланям на собствения си опит, уонките са най-безразличните и самовгълбени същества на Тчай, те рядко беспокоят хората. Виж, уонкоидите са от друга порода, студени са като вампири и е за предпочитане да не им пресичаш пътя. Ето че акостирахме. Ще слизате ли на брега? Не забравяйте моите предупреждения:Ao Хидис е опасен град. Не общувайте нито с черните, нито с пурпурните, не разговаряйте с никого, не се замесвайте в нищо. При последното посещение изгубих един моряк, който купи шал в магазин за черни, после пи вино в кръчма за пурпурни. Когато се прибра на борда, от устата и ноздрите му бликаше черна пяна.

Анахо предпочете да остане на „Варгаз“. Рейт слезе на брега с Траз. Двамата прекосиха пристанището и се озоваха на улица, павирана с плочки от слюда. Къщите от едната страна бяха построени от грубо издялани камъни и трупи и тънеха в боклуци. Няколко машини от непознат за Рейт тип кръстосваха по улицата, той предположи, че са уонкска изработка.

Покрай брега на север се издигаха кулите на уонките. В тази посока се намираше и космодрумът.

Изглежда, нямаше обществен транспорт и Рейт и Траз поеха пешком. Неусетно къщурките отстъпиха място на по-солидни постройки и после стигнаха площад, заобиколен от всички страни с магазини и дюкяни. Половината от минувачите бяха черни, другата половина пурпурни и никой от едните не обръщаше внимание на другите. Черните покровителстваха черни, пурпурните пазаруваха в магазини и дюкяни за пурпурни. Черни и пурпурни се блъскаха по

улицата, без да се забелязват, дори не се извиняваха. Омразата тегнеше във въздуха като мъгла.

Рейт и Траз прекосиха площада и продължиха на север по друга улица, павирана с бетонни плочи. Не след дълго стигнаха стена от високи стъклени пръти, която заобикаляше космодрума. Рейт спря и огледа площадката пред тях.

— Не съм крадец по природа — призна той на Траз. — Но погледни онзи малък кораб! С радост бих го отнел от настоящия му притежател.

— Това е уонкски кораб — отбеляза без никакъв ентузиазъм Траз. — Не знаеш как да го управляваш.

Рейт кимна.

— Така е. Но ако имах време — месец или повече, — бих могъл да се науча. Предполагам, че всички кораби имат някои общи черти.

— Остави фантазиите, мисли за конкретни неща — посъветва го младежът.

Рейт прикри усмивката си. Понякога у Траз се пробуждаше характерът на Онмале, емблемата, която бе носил, когато двамата за пръв път се срещнаха. Траз продължаваше да клати със съмнение глава.

— Да не смяташ, че всички тези кораби са оставени без надзор, при това готови да се стрелнат в небето? Невъзможно!

— Не виждам никого на борда на малкия кораб — възрази Рейт. — Дори товарните ми изглеждат празни. Защо трябва да има охрана? Кой би искал да ги открадне, освен, разбира се, някой като мен.

— Добре де, дори да влезеш в кораба — погледна го Траз. — Преди да разбереш как действа, ще те заловят и убият.

— Не ще и дума, подобен план крие опасности — съгласи се Рейт.

Те се върнаха на пристанището и когато се качиха на „Варгаз“, се почувстваха като у дома.

През цялата нощ се товареха и разтоварваха стоки. На сутринта, след като се увери, че всички пътници и членове на екипажа са на борда, капитанът даде заповед да вдигнат котва и корабът се плъзна назад към Драскадския океан.

„Варгаз“ се отправи на север, покрай черния качански бряг. През първия ден десетина уонки се появиха пред носа, прекосиха с плуване курса им и изчезнаха в мъглата вдясно от борда. На втория „Варгаз“ се изравни с три големи фиорда. От последния се отдели моторна лодка, която запърпори към тях. Капитанът веднага прати двама моряци при топа. Моторницата забави ход и се озова в килватерната им струя, капитанът заповядва да обърнат кораба така, че оръдието отново да е насочено към противника. Моторницата опиша широка дъга и се отдалечи, но още известно време чуваха подигравателните викове и дюдюканията на мъжете.

Седмица по-късно вляво от тях изплува Драган, първият от Облачните острови. Следващата сутрин когът навлезе в Уинес, тук Пало Барба, жена му и рижите дъщери слязоха. Траз ги изпрати със замечтан поглед. Едве се обърна и му помаха, след това семейството се изгуби сред жълтите копринени ризи и белите наметала на тълпата на пристана.

Когът остана в Уинес два дни, за да изпразни трюмовете и да му ушият нови платна, след това вдигнаха котва и се върнаха в морето.

Постоянният западен вятър ги отнесе към Парапан. Измина един ден, една нощ и още един ден, след което напрежението на борда, започна да расте. Всички се оглеждаха с нетърпение за Кхарчан. Настили вечерта, слънцето залезе зад вихър от кафяви, сиви и тъмнооранжеви облаци. За вечеря им поднесоха сушени плодове и варена риба, която никой не яде, тъй като всички продължаваха да стоят на палубата. Падна нощта, вятърът отслабна, един по един пътниците се прибраха по каютите. Рейт остана на палубата, замислен за странните прищевки на своята съдба. Часовете се търкаляха един след друг. От квартердека долетяха гърлени команди — централната рейка се спусна и платното увисна безпомощно. „Варгаз“ забави ход. Рейт се върна при перилата. В тъмнината блещукаха далечни светлини: китайският бряг.

6.

Зората разкри нисък бряг, черен на фона на червеникаво кафявото море. Главното платно бе изпънато от сутрешния бриз, „Варгаз“ се приближаваше към пристанището на Верводей.

Слънцето се надигна и озари още спящия град. От северната страна пристанището бе оградено от високи сгради с плоски фасади, на юг се виждаха складове и пристани.

„Варгаз“ спусна котва, платната бяха навити на мачтата. Една лодка с гребла доближи кораба отпред, хвърли въже и го изтегли на буксир до кея. Появиха се пристанищни чиновници, поговориха с капитана, размениха поздрави с Дордолио и си тръгнаха. Пътуването бе стигнало своя край.

Рейт се сбогува с капитана, след това заедно с Траз и Анахо слезе на брега. Докато се озвъртава на пристана, към тях се приближи Дордолио.

— Трябва да се сбогуваме — заяви с надменен глас, — тъй като заминавам незабавно за Сетра.

Чудейки се какви може да са причините да ги заговори, Рейт попита:

— Дворецът Син нефрит не беше ли в Сетра?

— Да, разбира се — Дордолио подръпна крайчеца на мустака си.

— Но няма защо да се беспокоиш, аз ще предам тъжните вести на господаря Син нефрит.

— И все пак има много неща, които не знаеш — изтъкна Рейт. — Или по-точно — нищичко.

— Сведенияята ти едва ли ще бъдат голяма утеша — заяви надуто Дордолио.

— Може би не. Но сигурно баща ѝ ще иска да ги чуе.

Дордолио поклати глава с раздразнение и печал.

— Ама че рицар! Какво знаеш ти за церемониите? Нима си представяш, че просто така ще влезеш при господаря и ще му разкажеш историята си? Каква глупост. И виж си дрехите — напълно

са неподходящи! Да не говорим за ходещата мраморна статуя Анаxo и твоето малко чергарче.

— Не виждам защо да не разчитаме на доверието и гостоприемството на господаря Син нефрит — упорстваше Рейт.

— Как не — изръмжа Дордолио. — Ама че безочие — но все пак се поколеба, озъртайки се към улицата. — Твърдо ли сте решили да пътувате за Сетра? — попита.

— Да, разбира се.

— Послушайте съвета ми. Тази нощ се настанете в някоя от тукашните странноприемници, „Дюлван“ ето там е подходяща — а утре или през следващите дни посетете някой от известните галантеристи и се оставете в неговите ръце. Едва тогава, след като сте облечени подходящо, продължете за Сетра. Препоръчвам ви „Ханът на пътешественика“ на хълма Овала. При тези обстоятелства можете да ми направите една малка услуга. Май не съм изчислил правилно разходите си и ще ви бъда задължен, ако ми заемете сто секвина, за да мога да се прибера в Сетра.

— Разбира се — отвърна Рейт. — Но защо да не пътуваме заедно?

Дордолио махна нетърпеливо с ръка.

— Защото бързам. А вашата, подготовка ще отнеме време.

— Ни най-малко — възрази Рейт. — Готови сме да тръгнем още сега. Показвай пътя.

Дордолио огледа Рейт от главата до петите с нескрито отвращение.

— Най-малкото, което мога да направя в името на съвместния ни комфорт, е да се погрижа да бъдеш облечен прилично. Ела с мен, щом е тъй — той се отправи по моста край кея право към центъра на града. Рейт, Траз и Анаxo го последваха. Чергарят изглеждаше възмутен от държанието на кавалера.

— Защо трябва да търпим грубостите му?

— Ясите са непостоянен народ — обясни Анаxo. — Безполезно е да се ядосваш с тях.

Навътре от пристанището градът постепенно придоби истинския си вид. Широки и пусти улици между сгради с плоски фасади от гледжосани тухли, под стръмни покриви с кафяви керемиди. На много места признания на изтънчена разруха. Нямаше го оживлението на

Коуд, малцината минувачи, които срещнаха, се държаха със скромна резервираност. Някои носеха костюми със сложна кройка, бели ленени ризи, вратовръзки, завързани на заплетени възли. Други, очевидно с по-ниско положение, се разхождаха в широки бричове и зелени и бежови жилетки, под които прозираха фланели в мрачни тонове.

Дордолио ги отведе до магазин с просторна предна витрина, в който десетина мъже и жени шиеха дрехи! Даде знак на тримата да го последват и влезе вътре. Рейт, Анаxo и Траз също пристъпиха и зачакаха, докато кавалерът разговаряше енергично с плешивия стар собственик. Когато приключи, се върна при Рейт.

— Обясних какви са нуждите ви, галантеристът ще се погрижи да ви избере нещо подходящо от наличните запаси в склада на поносими цени.

Появиха се трима бледи млади мъже, които тикаха стойки на колела, отрупани с готови дрехи. Собственикът направи бърз подбор и подреди дрехите пред Рейт, Траз и Анаxo.

— Тези, струва ми се, ще задоволят изискания вкус на господата. Ако пожелаят да се преоблекат веднага, съблекалнята е в дъното.

Рейт огледа дрехите с критичен поглед. Платът изглеждаше груб и долнокачествен, цветовете — прекалено крещящи. Рейт погледна към Анаxo, чиято замислена усмивка отразяваше сходни подозрения. Той се обърна към Дордолио:

— Твоите дрехи също не са стока. Защо не опиташи някои от тези?

Дордолио се отдръпна и повдигна вежди.

— Нямам нищо против дрехите си.

Рейт върна облеклата обратно на закачалката.

— Не са подходящи — заяви той на галантериста. — Покажете ми каталога или това, което използвате за модел.

— Както желаете, господине.

Под сериозния поглед на Анаxo Рейт прегледа тетрадка със стотина разноцветни скици. Накрая посочи един строг костюм в тъмносиньо.

— Защо не този?

Дордолио изпръхтя нетърпеливо.

— Това е костюм, подобаващ за заможен зарзаватчия и предназначен за погребални церемонии.

— А този? — Рейт посочи друг.

— Още по-неподходящ — всекидневни дрехи за млад философ с безупречен вкус, предназначени за посещение на провинциален имот.

— Хм. Добре тогава — Рейт се обърна към галантериста, — покажете ми какви дрехи би носил млад философ с безупречен вкус при неофициално посещение в града.

Дордолио изсумтя. Понечи да заговори, но размисли и им обърна гръб. Галантеристът даде заповеди на своите помощници. Рейт кимна многозначително на Анахо.

— За този господин донесете пътнически костюм за сановник от висшата каста. А за този — и посочи Траз — обичайните одежди на млад господар. Донесоха нови дрехи, подозрително различни от тези, които бе поръчал в началото Дордолио.

Тримата се преоблякоха, галантеристът нанасяше леки корекции, докато Дордолио стоеше отстрани и подръпваше нервно мустак. По някое време не издържа и изплю камъчето.

— Хубави дрехи, разбира се. Но дали са подходящи? Ще изненадате всички, когато поведението ви остане в разрез с външния вид.

Анахо отвърна презрително:

— Да не искаш да влезем в Сетра облечени като селяндури? Дрехите, които ни беше подbral, щяха да ни изкарат точно такива.

— И какво значение има? — провикна се Дордолио е рязък глас.
— Беглец дирдирчовек, чергарче от степта и мистериозен странник с необяснима амнезия. Не е ли абсурдно да се издокарват подобни типове в дрехи на благородници?

Рейт се засмя, Анахо щракна с пръсти, Траз изгледа Дордолио с безкрайно отвращение. Рейт плати сметката.

— А сега — подхвърли кавалерът, — да вървим на летището. Щом настоявате за най-доброто, ще наемем въздухолет.

— Не толкова бързо — спря го Рейт. — Грешиш, както обикновено. Трябва да има и друг, не тъй показен начин да стигнем Сетра.

— Естествено — кимна Дордолио с ехидна усмивка. — Но хората, които се обличат като господари, трябва да се държат като такива.

— Да речем, че сме от скромните господари — каза помирително Рейт. Той повика галантериста. — Вие как пътувате до Сетра?

— Аз съм човек без висок сан и положение, затова използвам вагонетка.

Рейт се обърна към Дордолио.

— Ако все още държиш да летиш с въздущен кораб, пътищата ни се разделят тук.

— С най-голямо удоволствие, стига да ми усважите с петстотин секвина.

Рейт поклати глава.

— Не и този път.

— В такъв случай аз също ще прибягна до вагонетка.

Докато крачеха по улицата, Дордолио неочаквано смекчи поведението си.

— Ще откриете, че ясните обръщат голямо внимание на съгласуваността и хармонията. Сега сте облечени като важни персони, без никакво съмнение трябва да се държите подобаващо. И тогава всичко ще се нареди.

Във вагонното депо Дордолио поръча на чиновника първокласен транспорт — малко по-късно на перона изтрополи продълговата вагонетка, която се поклаща на две колела върху бетонен улей. Четиримата влязоха в купето и се настаниха на тапицираните с червен плюш седалки. Вагонетката се разтресе, чу се скърцане и те напуснаха станцията и потеглиха през китайската провинция.

Рейт оглеждаше заинтригувано и донякъде удивено причудливата машина. Двигателят ѝ бе доста малък, но същевременно мощен и със сложна конструкция, защо обаче самата вагонетка изглеждаше тъй нескопосана? Колелата — когато вагонетката достигна максимална скорост от около сто километра в час — се издигнаха върху въздущни амортизори, които значително омекотиха друсането, освен в онези моменти, когато попадаха в пролуки между улеите — тогава цялото купе се разтърсваше ужасно.

Ясните, заключи Рейт, са отлични теоретици, но слаби инженери.

Вагонетката потракваше равномерно през живописен земеделски район, далеч по-цивилизован от всичко, което досега Рейт бе виждал на Тчай. Във въздуха се стелеше мъгла, която придаваше на слънчевите лъчи златисти отблъсъци, сенките бяха почерни от

черното. Прекосяваха горички, минаваха в близост до превити от плод овощни дръвчета, покрай паркове и имения, разрушени каменни стени, селца, в които едва половината от къщите изглеждаха обитаеми. След като се изкачиха на високо голо поле, те се понесоха право на изток, през мочурища и храсталаци, между които се подаваха варовикови скали. Не видяха жива душа, макар че на няколко пъти Рейт зърна в далечината силуетите на порутени замъци.

— Призрачна страна — обясни Дордолио. — Това е Ауданската пустош — чували ли сте за нея?

— Никога — отвърна Рейт.

— Безлюден район, както сами може да се уверите. Убежище за престъпници и за някой самотен фунг. По тъмно се чува само воят на нощните кучета...

Вагонетката се спусна от Ауданската пустош и навлезе в особено красива местност. Навсякъде се виждаха езерца и канали, заобиколени от високи кафеникави и ръждивочервени дръвчета. На малките острови бяха построени изящни къщи с украсени фронтони и натруфени тераси. Дордолио посочи на изток.

— Погледнете ей там, виждате ли голямата къща в покрайнините на гората? Тя е на нашата фамилия — Звездозлатни. Зад нея — не можете да го видите оттук — е Халмур, в самите покрайнини на Сетра.

Вагонетката прекоси гората и излезе в район на разхвърляни ферми, докато хоризонтът отпред бе закрит от куполите и кулите на Сетра. След няколко минути стигнаха перона и вагонетката спря. Тук Дордолио каза:

— Дойде време да се разделим. Ще намерите „Ханът на пътешественика“, който ви препоръчах, от другата страна на Овала. Там ще пратя куриер със сумата, която имахте честа да ми заемете — той мълъкна и се покашля. — Ако някая странна прищявка на съдбата ни събере отново при други обстоятелства — ако например продължите да упорствате с безсмислената амбиция да се сприятелите с господаря Син нефрит, — ще бъде от полза както за вас, така и за мен, да се преструваме, че не се познаваме.

— Не виждам никаква причина за обратното — заяви с любезен тон Рейт.

Дордолио го стрелна с гневен поглед, след това се поклони официално.

— Желая ви сполука.

Той се отдалечи през площада, като ускоряваше забележимо крачка.

Рейт се обърна към Траз и Анахо.

— Вие двамата идете в „Ханът на пътешественика“ и се погрижете за настаниването. Аз отивам в двореца Син нефрит. Ако имам късмет, ще се появя там преди Дордолио, който бе споходен от странна и подозителна припъяност.

Той се приближи към редицата от моторизирани триколки и се качи на първата от тях.

— Към двореца Син нефрит, колкото се може по-бързо — нареди на шофьора.

Триколката се понесе на юг, покрай къщи от гледжосани тухли с мътно бели стъклени прозорци, прекоси квартал с дървени колиби и заобиколи голям открит пазар — кратка и живописна сцена, която се запечата в съзнанието на Рейт. След като смени посоката, пърпорещият механизъм прехвърли някакъв древен мост, мушна се през полу затворен портал в каменна стена и спря на голям павиран площад. По края имаше сергии, повечето от тях празни или с оскъдни стоки, а в средата къса рампа водеше до кръгла платформа, в дъното, на която се виждаха няколко реда седалки. В предната част на платформата стърчеше правоъгълна рамка и видът ѝ пробуди у Рейт неприятни, дори злокобни предчувствия.

— Какво е това място? — обърна се той към шофьора, който го погледна с лека изненада.

— Това е Кръгът, мястото за Трогателно причастие. Чужденец ли сте в Сетра?

— Да.

Шофьорът направи справка с жълтата табелка с разписание.

— Следващото представление ще бъде на четна дата, когато рекордърът с деветнайсет жертви ще бъде доведен, за да се пречисти от ужасяващото си отчаяние. Деветнайсет! Това е най-голямото постижение след двайсет и двамата на господаря Уис от Ахатовия замък.

— Искате да кажете, че е убил деветнайсет души?

— Разбира се, какво друго? Вярно, четири са девица, но все пак сериозен успех в наши дни, когато хората са нащрек за аули. Цяла

Сетра ще се събере за изкуплението. Ако все още сте в града, едва ли бихте могли да сторите нещо повече за прочистването на душата си.

— Навярно сте прав. Колко далеч е дворецът Син нефрит?

— През Далмере и сме почти там.

— Ще ви помоля да побързаме — припомни Рейт.

— Разбира се, господине, но ако катастрофирам или пострадам, ще почувствам непреодолим срам и тогава не нося отговорност за последствията.

— Склонен съм да ви разбера.

Моторната триколка се стрелна по широк булевард, като непрестанно криволичеше и маневрираше, за да избегне дупките по пътя. Огромни дървета с черни стъбла и кафяви и мораво зелени листа надвисваха от двете страни, прикривайки къщи с невъобразима архитектура. Шофьорът посочи с пръст.

— Ето там, на онзи хълм, това е дворецът Син нефрит. Кой вход ще предпочтете, господине? — той погледна любопитно своя пътник.

— Карайте отпред — отвърна Рейт. — Къде другаде?

— Както заповядате, ваша светлост. Макар че гости от вашия ранг не пристигат с обикновени триколки.

Машината избръмча нагоре по пътя и спря пред големия портал. Рейт заплати за транспорта и стъпи върху постелка от коприна, която междувременно бяха опънали пред краката му двама кланящи се прислужници. Той мина под високата арка и се озова в стая, облицована с огледала. Безброй кристални призми се поклащаха и блещукаха на сребърни вериги. Иконом, издокаран в ливрея от червеникавокафяво кадифе, го посрещна с почителен поклон.

— Ваша светлост е добре дошъл. Желаете ли да си отдъхнете, или да се освежите? Ще си позволя най-любезно да ви припомня, че лорд Чизанте очаква с нетърпение удоволствието да се срещне с вас.

— Ще го навестя незабавно. Аз съм Адам Рейт.

— Господар на кое царство?

— Кажете на лорд Чизанте, че нося важна информация.

Икономът погледна смутено Рейт и на лицето му се изписаха дузина противоречиви чувства. Рейт осъзна, че е допуснал нетактичност. „Няма значение — помисли си той. — Господарят Син нефрит ще трябва да прояви снизходителност.“

Икономът му даде знак, не тъй почително, както преди малко.

— Бъдете добър да ме последвате, аз ще ви покажа пътя.

Отведоха го в малък двор, украсен с ромолящ водопад от светеща зелена течност.

Изминаха няколко минути. Появи се млад мъж, облечен в къси зелени панталони и елегантна жилетка. Лицето му имаше восьчнобял цвят, сякаш никога не бе виждало слънчева светлина, очите му бяха сериозни и мрачни, кичурите коса, които се подаваха под четириъгълната кадифена шапка, бяха гарваново черни — мъж със забележителна красота, който изглеждаше едновременно уверен и уморен от живота. Той огледа Рейт с видим интерес и заговори със сух глас:

— Господине, научих, че имате информация за господаря Син нефрит.

— Да. Това вие ли сте?

— Аз съм негов помощник. Можете спокойно да предадете сведенията на мен.

— Нося вести за съдбата на неговата дъщеря — произнесе Рейт.

— Бих предпочел да разговарям лично с господаря Син нефрит.

Помощникът се сепна, изгледа го внимателно и излезе, без да каже нищо. Скоро отново се появи.

— Името ви, господине?

— Адам Рейт.

— Последвайте ме, ако обичате.

Той отведе Рейт в стая, облицована с кафеникова ламперия от материал, наподобяващ слонова кост, и озарена от десетина ярки призми. В далечния ѝ край стоеше мършав и намръщен мъж в екстравагантен костюм в черно и мораво. Лицето му беше овално, черната му коса се спускаше напред до веждите, очите му бяха раздалечени и като че ли гледаха в различни посоки. „Това лице — помисли си Рейт — принадлежи на потаен и подозрителен човек.“ Мъжът изглеждаше новодошлия със стиснати устни.

— Лорд Чизанте — заговори помощникът, — позволете да ви представя почитаемия Адам Рейт, непризнат в този дом, който, минавайки случайно наблизо, узнал с радост, че се намирате в двореца.

Настъпи напрегната тишина. Рейт предположи, че в този момент се очакваше от него да произнесе церемониален, поздрав.

— Наистина съм щастлив — заговори той — да открия, че лорд Чизанте е в своята резиденция. Само преди час пристигнах от Котан.

Устните на Чизанте се изкривиха и Рейт осъзна, че е допуснал поредната грешка. Чизанте заговори с хладен тон.

— Тъй значи. Казаха ми, че имате новини относно лейди Шар Зарин?

Това беше придворното име на Цветето на Кат. Рейт отговори с глас, хладен като този на Чизанте.

— Да. Бих могъл да ви опиша подробно преживяванията ѝ, както и обстоятелствата на нейната трагична кончина.

Господарят Син нефрит вдигна очи към тавана и заговори, без да откъсва поглед от там.

— Вероятно предявявате претенции към обявената награда?

Влезе икономът, прошепна нещо на помощника, който на свой ред предаде думите му на лорд Чизанте.

— Любопитно! — възклика Чизанте. — Един от наследниците на Звездозлатните, кавалер на име Дордолио, също е дошъл, за да получи наградата.

— Отпратете го — предложи Рейт. — Познанията му по въпроса са повърхностни, както скоро ще узнаете.

— Значи дъщеря ми е мъртва?

— За мое голямо съжаление го потвърждавам. Удави се, след като в пристъп на душевно разстройство се нахвърли върху околните.

Лорд Чизанте повдигна рязко вежди.

— Тя се е поддала на аули?

— Предполагам, че да.

— Кога и къде се случи това?

— Преди три седмици, на борда на кога „Варгаз“, в средата на Драскадския океан.

Лорд Чизанте се отпусна в креслото. Рейт очакваше да го поканят, но никой не си направи труда. Той реши, че моментът не е подходящ да проявява самоинициатива. Лорд Чизанте заговори с пресипнал глас.

— Явно е преживяла дълбоко унижение.

— Трудно ми е да преценя. Аз ѝ помогнах да избяга от жриците на Женското тайнство, след което я взех под мое покровителство и тя беше в безопасност. Цветето нямаше търпение да се завърне в Кат и ме

помоли да я придружа, като ме увери, че ще мога да разчитам на вашето приятелство и благодарност. Но веднага щом поехме на изток, тя бе завладяна от мрачно настроение и както вече казах, когато пресичахме океана, се хвърли през борда.

Докато Рейт говореше, изражението на Чизанте се променяше под напора на различни чувства.

— И сега — поде той с безизразен глас, — когато дъщеря ми е мъртва при обстоятелства, които не бих искал да си представя, вие дотичахте тук, за да си получите наградата?

— Не знаех нищо за никаква награда — отвърна хладно Рейт. — Дойдох в Кат по няколко причини, една, от които е да се срещна с вас. Тъй като виждам, че не сте склонен да оцените правилно добронамерената ми постъпка, възнамерявам да си тръгна — Рейт кимна отривисто и се отправи към вратата. На прага спря и се обърна.
— Ако ви интересуват още подробности относно дъщеря ви, говорете с Дордолио, когото срещнахме случайно в Коуд.

Той напусна помещението. Отвън го догониха прощалните думи на Чизанте:

— Какъв грубиян!

В преддверието го очакваше икономът, който този път го посрещна с трудно забележима усмивка. Той посочи с ръка един тъмен коридор:

— Оттук, господине.

Рейт не му обърна внимание. Той прекоси просторното фоайе и излезе оттам, откъдето бе влязъл.

7.

Рейт се отправи към Овала, размишлявайки за града Сетра и за странния темперамент на неговите обитатели. Беше принуден да признае, че планът за построяването на малък космически кораб, който в далечна Пера му се струваше съвсем осъществим, сега беше изправен пред провал. Беше разчитал на благодарността и подкрепата на господаря Син нефрит, а бе посрещнат враждебно. А и относно техническото развитие на ясите изпитваше известен песимизъм, дори само като оглеждаше машините, които се движеха по пътищата. Вярно, че работеха на задоволително ниво, но създаваха впечатление по-скоро за елегантност, отколкото за функционалност. Енергията се доставяше от широко разпространените енергоклетки, произвеждани от дирдирите, но ходовата част често бе нескопосано слобена и шумна, което според Рейт говореше за немарливо и некомпетентно инженерно изпълнение. Нямаше две машини, които да си приличат, всяка като че ли бе рожба на индивидуална конструкция.

Почти е сигурно, мислеше си Рейт, че яоската технология ще се окаже неадекватна за неговите цели. Без достъп до стандартни компоненти, макси-минимални датчици, компютри, анализатори на Фурие, макрогазови генератори и хиляди други подобни инструменти, прибори, уреди, технически наръчници, да не говорим за добре подготвен персонал, конструирането на дори най-примитивен космически кораб щеше да е невъзможна задача — поне в рамките на един човешки живот...

Рейт стигна малък кръгъл парк, обрасъл с високи дръвчета, чиято кора бе мъхеста и черна, а листата наподобяваха червеникавокафява хартия. В центъра се издигаше массивен паметник. Десетина мъжки фигури, всяка въоръжена с някакъв инструмент или прибор, танцуваха вдъхващ страхопочитание обреден танц около женска статуя, която стоеше с вдигнати ръце и извърнато нагоре лице, изкривено от някакви силни чувства. Рейт не можа да определи какво точно изразява лицето. Възторг? Агония? Мъка? Блаженство? Каквото

и да беше, паметникът му действаше потискащо, сякаш протягаše зловещи пипала до най-тъмните ъгли на съзнанието му. Композицията изглеждаше ужасно стара — може би на хиляда години? Рейт нямаше как да прецени. Наблизо преминаха малко момче и момиче. Те спряха и първо погледнаха Рейт, сетне насочиха вниманието си към зловещите танцуващи фигури и техните инструменти. Рейт поклати глава и продължи към „Ханът на пътешественика“. Нито Траз, нито Анаxo го очакваха там. Все пак се оказа, че са запазили помещение — апартамент с четири стаи, чиито прозорци гледаха към Овала.

Рейт се изкъпа и си смени ризата. Когато слезе във фоайето, над Овала се спускаше здрач и хълмът бе озарен от големи сияещи глобуси в различни пастелни цветове. Траз и Анаxo се приближаваха от другата страна на Овала. Рейт ги наблюдаваше с тъжна усмивка. Двамата бяха като куче и котка, едновременно различни и сходни, събрани от обстоятелства, които им налагаха да поддържат приятелски отношения.

Оказа се, че двамата са се натъкнали на едно място, известно като „алеята“, където кавалери уреждали помежду си въпроси, свързани с накъренената им чест. Само за един следобед те бяха станали свидетели на три дуела — без да се пролива почти никаква кръв, добави Траз с нескрито презрение.

— Ако питаш мене, цялата тази церемония е само за да изхабят излишната си енергия — обясни Анаxo. — След поздравите и поклоните почти не остава време за истински бой.

— Тези яоси са по-странини дори от дирдирхората — отбеляза Рейт.

— Ха-ха! Позволи ми да възразя! Познаваш само един дирдирчовек. Мога да ти покажа хиляди и да те объркам окончателно. Но да вървим. Трапезарията е зад ъгъла. Ако не друго, храната тук е прилична.

Тримата вечеряха в просторно помещение, украсено с гоблени. Както обикновено Рейт не можа да установи какво яде, нито го интересуваше. Поднесоха жълтеникав бульон, леко подсладен, с плаващи люспи варена кора; бяло мясо, подправено с венчелистчета; подобен на керевиз зеленчук, полят с лютив сос, сладкиши с аромат на мускус и смола, черни горски плодове, лъжащи на блато, и пенливо бяло вино, което щипеше небцето.

След като се нахраниха, тримата се прехвърлиха в съседната кръчма, за да пийнат. Сред клиентите имаше и неяоси, които, изглежда, използваха това място за срещи. Един от тях, едър старец с кожен калпак, попрекалил с пийването, втренчи поглед в лицето на Рейт.

— Поправи ме, ако греша. Помислих те за вект от Холангар, но после си викам, къде са му щипците? Не, казвам си, това е поредният урод, допълзял в таверната само за да потърси себеподобни.

— Не бих имал нищо против да открия себеподобните си — призна добродушно Рейт. — Нищо не би ме зарадвало повече.

— Брей, тъй ли било? И що за творение си тогаз? Не мога да туря етикет на личицето ти.

— Аз съм скитник от далечни страни.

— Не по-далечни от моята, която е най-отдалеченият бряг на Ворд, там, където нос Страх слага край на Шанизадия. Какви неща съм виждал, да знаеш! Нападението на Аркадия! Сражение с хората от морето! Помня един случай, когато се качихме в планината и изтрепахме скалните бандити... Бях съвсем, млад тогаз и ме биваше да въртя меча, а сега се трепя за ясите и си изкарвам прехраната туканка, макар животеца да не е толкоз лош.

— Сигурно си прав. Да не си техник?

— Е, чак пък толкоз. Инспектирам колелата в гаража.

— Има ли много чуждоземни техники на работа в Сетра?

— Че що да няма? В Кат се живее добре, стига да не забелязваш приумиците на ясите.

— Ами уонкоиди? Срещат ли се в Сетра?

— Да работят ли? Нивгаш. Знам го още когато бях вAo Залил, на изток от езеро Фалас. Уонкоидите не щат да работят дори за уонките, трудно им е даже да произнасят звуците им. Макар че ги бива доста да свирят на всякакви инструменти.

— Кой работи в цеховете на уонките? Черни и пурпурни?

— Ами! Не можеш накара едните да пипнат нещо, дето са го докосвали другите. В цеховете им имаше само селяци от Локхария. Трепят се там десетина-двайсет години, сетне се прибират по селцата си истински богаташи. Уонкоиди да работят във фабрики и цехове? Ама че шега! Те са по-горделиви от безупречните дирдирхора! Гледам и с теб има един такъв.

— Да, той ми е приятел.

— Странна работа, да намериш дирдирчовек, който да се държи нормално — поклати глава старецът. — Досега съм срещал само трима от тяхната порода и всичките се отнасяха с мен сякаш съм животно — той пресуши чашата си на един дъх и я стовари върху масата. — Време е да си вървя. Пожелавам ви приятна вечер — и на дирдирчовека също.

Старецът си тръгна. На вратата едва не се сблъска с чернокос младеж, облечен непретенциозно, който тъкмо влизаше. Някъде, помисли си Рейт, съм виждал този младеж, и то съвсем скоро... Но къде? Младият мъж крачеше бавно, почти замислено, по пътеката между масите. Спра при тезгая и поръча чаша резлив сироп. Докато се обръщаше, погледът му срещна този на Рейт. Младежът кимна вежливо и след кратко колебание се приближи. Рейт позна бледия помощник на Чизанте.

— Добър вечер — поздрави младежът. — Надявам се, че ме помните. Аз съм Хелсе от Исан, роднина на господаря Син нефрит. Мисля, че се срещнахме днес.

— Размених няколко думи с господаря ти, вярно.

Хелсе сръбна от чашата, помръдна превзето с устни и я остави на бара.

— Защо не се преместим в някое по-усамотено кътче, където да поговорим?

Рейт се посъветва с Траз и Анахо, сетне се обърна към Хелсе.

— Води ме.

Младежът хвърли небрежен поглед към изхода, но предпочете да минат през ресторантта. Тъкмо когато излизаха, Рейт забеляза някакъв мъж да влиза в кръчмата и да се озърта трескаво — беше Дордолио.

Хелсе, изглежда, не го видя.

— Наблизо има едно малко кабаре, там невинаги е тихо, но е съвсем подходящо за нашия разговор.

Кабарето се оказа схлупено помещение, осветено от сини и червени фенери и със сепарета по периферията. Неколцина музиканти се бяха разположили на сцената, двама от тях свиреха на малък гонг и барабан, а пред тях подрипваше гъвкав и енергичен танцьор. Хелсе избра едно сепаре близо до вратата и максимално далече от музикантите — двамата се настаниха на сини възглавници. Хелсе

поръча две канички „тинктура от девствена гора“, които им бяха поднесени малко след това.

Танцьорът си тръгна, музикантите подхванаха нова мелодия, инструментите им приличаха на обой, флейта, чело и литавра. Рейт се заслуша в изпълнението им, заинтригуван от странното съчетание от стържене по струните на челото, тропане на литаврата и внезапните пискливи трели на флейтата и обоя.

Хелсе се наведе с привидна, добронамереност към него.

— Запознат ли си с яоската музика? Така и предполагах. Това е погребална песен — широко разпространена при нас.

— Трудно ще ми е да я помисля за весела песничка.

— Въпрос на разбиране — Хелсе се зае да описва и други разпространени музикални течения. — Не ми се ще обаче да твърдя, че яосите са меланхолици, достатъчно е да посетиш някой от нашите сезонни балове, за да прецениш сам.

— Съмнявам се, че ще бъда поканен — възрази Рейт.

Оркестърът вече бе подкарал нова композиция — серия от страстни фрази, изпълнявани подред от всеки от инструментите, за да завърши с необуздано и същевременно печално тремоло. Поради някакъв странен импулс Рейт си спомни за паметника в кръглия парк.

— Тази музика има ли връзка с вашия ритуал за изкупление?

Хелсе се засмя замечтано.

— Чувал съм да казват, че духът на Трогателното причастие просмуква всички аспекти на яоската душевност.

— Интересно... — Рейт мъркна в очакване. Хелсе не го бе довел тук, за да обсъждат музиката.

— Предполагам, че събитията от днешния следобед са ти причинили известно неудобство? — попита Хелсе.

— Ни най-малко, нищо повече от дребно раздразнение.

— Не очакваше ли да получиш наградата?

— Дори не знаех за нея. Надявах се само на любезно отношение. Но като си помисля, лорд Чизанте се държа със забележително хладноокръвие.

— Той е забележителен човек — кимна с мъдър вид Хелсе. — Но точно сега се намира в неловка ситуация. Веднага след като ти излезе, дойде кавалерът Дордолио, заяви, че си недодялан тип, който се меси в чужди работи, и искаше да получи наградата. Честно казано, подобно

поведение от страна на Дордолио би могло наистина да унизи лорд Чизанте. Вероятно не си даваш сметка, но Син нефрит ѝ Звездозлатните са враждуващи фамилии. Лорд Чизанте подозираше, че Дордолио ще използва наградата, за да го засрами, а последствията никой не би могъл да предвиди.

— Каква награда по-точно е обещал лорд Чизанте?

— Помня, че тогава чувствата надделяха над сдържаността му — обясни Хелсе. — Той обяви: „Всеки, който доведе дъщеря ми или съобщи достоверни сведения за нея, може да иска от мен, а аз ще изпълня желанието му — доколкото ми е по силите.“ Силни слова, както сам можеш да прецениш, но бяха произнесени пред роднини, а по-късно новината се разнесе.

— Излиза, че ще направя на Чизанте услуга, ако приема наградата.

— Точно в това бихме искали да се убедим — кимна Хелсе. — Дордолио отправи някои неприлични забележки по твой адрес. Обявите за суеверен варварин, възнамеряващ да възроди „култа“. Ако наистина ще настояваш лорд Чизанте да превърне двореца си в религиозен храм и да се присъедини към „култа“, по-добре да приемем условията на Дордолио.

— Въпреки че аз се появих пръв на сцената?

— Дордолио твърди, че си измамник, и се престори, че ти е много ядосан. Но като оставим всичко това настрана, какво би поискал от лорд Чизанте в светлината на изложените обстоятелства?

Рейт се замисли. За съжаление не беше в позиция да се поддава на накърнената си гордост и да отказва.

— Не съм сигурен. Ще ми е нужен непредубеден съвет, но не зная къде да го потърся.

— Опитай при мен — предложи Хелсе.

— Точно ти едва ли си непредубеден.

— Повече, отколкото си мислиш.

Рейт огледа бледото красиво лице и неподвижните черни очи. Странен човек беше този Хелсе, нито твърде дружелюбен, нито прекалено хладен. Говореше с привидна откровеност, но не допускаше по никакъв начин да бъдат разбрани истинските му намерения, нито какво става в душата му.

Оркестърът беше изчезнал. На сцената се появи възпълен мъж с дълга роба от грубо зебло. Зад него жена с разкошна черна коса пълзна пръсти по струните на лютня. Мъжът пое дъх и изви неочеквано високо глас — Рейт не беше в състояние да разбере и половината от думите на песента.

— Поредната традиционна мелодия? — попита той.

Хелсе сви рамене.

— Това е особен начин на пеене. Има своето предназначение. Ако всички се разтоварваха по този начин, щеше да има много по-малко аули.

Рейт се заслуша в песента.

— Съдете ме сурво всички — вайкаше се певецът, — защото деяние страшно извърших, поддал се на мъка нетърпима.

— Струва ми се малко странно — заговори Рейт — да обсъждам изгодата, която бих могъл да извлека от лорд Чизанте, с неговия първи помощник.

— Ах, не е задължително изгодата ти да е неизгодна за лорда — изтъкна Хелсе. — В случая с Дордолио, естествено, нещата стоят различно.

— Лорд Чизанте не беше особено любезен с мен — произнесе замислено Рейт. — Не горя от желание да му правя услуги. От друга страна, не бих искал да помогам и на Дордолио, който ме нарича суверен варварин.

— Лорд Чизанте вероятно е бил шокиран от вестта, която донесе — отбеляза Хелсе. — Колкото до обвиненията на Дордолио, те очевидно са безпочвени и не бива да бъдат вземани предвид.

Рейт се засмя.

— Дордолио ме познава от месец, смяташ ли, че е достатъчно, за да бъде обективен в преценката си?

— За мен е по-важна моята преценка — отвърна невъзмутимо младежът. — А аз рядко греша.

— Да предположим, че изкажа поредица от скандализиращи идеи: че Тчай е плосък, че основателите на „култа“ са били прости, че хората могат да живеят под водата — какво тогава ще бъде мнението ти?

Хелсе се замисли със сериозен вид.

— Всяко твърдение е различно. Ако ми кажеш, че Тчай е плосък, със сигурност ще променя представата си за теб. Ако защитаваш „култа“, готов съм да отложа преценката си и да изслушам доводите ти, защото това е въпрос на мнение и не съществуват никакви факти в подкрепа на едната или другата теза, поне доколкото на мен ми е известно. Ако настояваш, че хората могат да живеят под вода, готов съм да го приема поне като работна хипотеза. В края на краишата пнуимите обитават дълбините, а също и уонките, защо да не го правят и хората с помощта на специално снаряжение?

— Тчай не е плосък — успокои го Рейт. — Хората могат да пребивават под водата известно време с помощта на изкуствени хриле. Не зная нищо за този ваш „култ“ и неговата доктрина.

Хелсе отпи от чашата с резливата напитка. Певецът си бе тръгнал, на сцената се появи танцова трупа: мъже с черни гамashi и дълги ръкави, голи от коленете до гърдите. Рейт втренчи изненадан поглед, сетне отмести очи.

— Традиционен танц — обясни засмято Хелсе, — посветен на Трогателното причастие. Този се назава „Пристъпване на свещенослужителя към изкупителя“.

— Под „свещенослужител“ да разбирам палача, нали?

— Това са хората, които осигуряват възможност за пълно изкупление. Мнозина от тях са популярни герои заради ревностния си подход — Хелсе се надигна. — Последвай ме. Виждам, че проявяваш известен интерес към „култа“. По някаква случайност ми е известно мястото, където те се срещат, и то не е далече оттук. Ако искаш, мога да те заведа.

— Стига посещението да не е в разрез с китайските закони.

— Не се страхувай. В Кит няма закони, само обичаи, което напълно удовлетворява ясните.

— Странно — поклати глава Рейт. — Убийствата не са ли забранени?

— При определени обстоятелства и когато са в разрез с обичаите. Но професионалните убийци от гилдията и обслужващата компания работят без обществено порицание. Като цяло хората в Кит правят каквото смятат за необходимо и може би затова често стават жертва на собственото си унижение. Така че посещението ти при

„култа“ може да предизвика нечии обиди и хули, в най-лошия случай ругатни и клевети.

Рейт се надигна решително.

— Чудесно, да вървим.

Те се отправиха към Овала и поеха по една тъмна виеща се алея. Ексцентричните силуети на къщите от двете страни се очертаваха на фона на нощното небе, в което сега властваха Аз и Браз. Хелсে почука на врата, белязана с бледа фосфоресцираща боя. Вратата се отвори съвсем леко и в процепа се показа дълъг нос.

— Ние сме гости — обяви тихо Хелсе. — Може ли да влезем?

— Сътрудници ли сте? Трябва да ви уведомя, че това е районният център на „Обществото на пламенните реформатори“.

— Не сме сътрудници. Този господин идва от далечна страна и би искал да научи нещо повече за „култа“.

— Добре дошъл е, както и вие, след като, изглежда, не се беспокоите за своето положение.

— Ни най-малко.

— Което подсказва, че или сте от висините на обществото, или от утайката. Влизайте. Едва ли ще намерите нещо забавно в това, на което ще бъдете свидетели — спорове, малко теория, малко факти — реформаторът ги отведе до една завеса и я дръпна. — Моля.

Хелсé и Рейт пристъпиха в голяма ниска стая. В единия край, изгубени сред толкова много празно място, седяха двама мъже и две жени и пиеха чай от железни канчета.

Реформаторът махна небрежно и подигравателно с ръка.

— Ето ни — страховитият „култ“ в цялата му сила и мощ. Виждали ли сте някога по-буйна и необуздана сцена?

— Култът — заговори Хелсé с нравоучителен тон — е обект на всеобщо презрение не заради изгледа на стаите за срещи, а заради провокационните му предположения.

— „Предположения“, как ли пък не! — провикна се реформаторът с глас, в който се долавяше леко раздразнение. — Другите ни съдят, но ние сме избраните да съхраним знанието.

— Какво по-точно знаете? — намеси се Рейт.

— Знаем, че хората не са родени на Тчай.

— Как е възможно да го знаете? — попита Хелсé. — Човешката история тъне в забрава.

— Това е интуитивна Истина. Сигурни сме, че ще дойде денят, когато човешките вълхи ще призоват потомството си обратно в родния дом! И тогава ще настъпи неописуема радост! Родният дом е свят на изобилие, където въздухът доставя наслада на дробовете. Поголяма от тази на най-сладкото ифталско вино! Там има златни планини, коронясани с опали и гори на блянове! Смъртта не е съдба, а случаен инцидент, всички хора се обичат и са приети, а храна има навсякъде и е леснодостъпна.

— Прекрасна картина — кимна Хелсе, — но не смяташ ли, че е рожба на неосъществени желания? Или по-скоро, непотвърдена догма.

— Възможно е — склони неочеквано упоритият реформатор. — Но не е задължително доктата да е лъжлива, нали? Това са доказани твърдения и погледнете: ето истинското изображение на Родния дом! — той посочи един глобус с диаметър три стъпки, който висеше на нивото на очите.

Рейт се приближи да огледа глобуса, като накланяше глава на една и друга страна, за да проследи очертанията на континентите. Имаше странни прилики и отчайващи несъответствия. Хелсе застана до него.

— На какво ти прилича това? — попита той с безгрижен тон.

— На нищо особено.

Хелсе изсумтя едновременно облекчено и разочаровано, поне така се стори на Рейт.

Една от жените надигна обемистото си тяло от пейката и пристъпи към тях.

— Защо не се присъедините към нас? — попита тя. — Нуждаем се от нови лица и свежа кръв, за да разширим вълната на познанието. Не искате ли да ни помогнете да се свържем с родния дом?

Рейт се засмя.

— Съществува ли някакъв практически метод за това?

— Естествено! Телепатията! Друг начин просто няма!

— А защо не построите космически кораб?

Жената зяпна объркано и погледна втренчено Рейт, сякаш да се увери, че говори сериозно.

— Къде да си намерим кораб?

— Не се ли продават? Дори малки?

— Никога не съм чувала за подобно нещо.

— Нито пък аз — добави сухо Хелсе.

— И как ще стигнем дотам? — продължи да се гневи жената. — Родният дом се намира в съзвездietо Клари, но космосът е голям, ще трябва да летим цяла вечност.

— Да, сериозен проблем — съгласи се Рейт. — Но все пак, ако приемем, че предположението ви е вярно...

— Ако приемем?! Предположение? — прекъсна го дебеланата с потресено изражение. — Разкрития, бих ги нарекла по-скоро.

— Вероятно. Мистиката едва ли е най-практичният подход към космическите пътешествия. И така, да предположим, че по един или друг начин се сдобивате с космически кораб. Ако това стане, ще имате възможност да докажете верността на своите твърдения. Достатъчно е да се отправите към съзвездietо Клари, като от време на време прослушвате космоса за радиосигнали. Рано или късно, ако светът, който наричате Роден дом, съществува, ще се натъкнете на такива.

— Интересно — намеси се Хелсе. — Искаш да кажеш, че подобен свят, ако наистина съществува, ще бъде достатъчно развит, за да излъчва сигнали?

Рейт повдигна рамене.

— След като предполагаме съществуването на света, защо да не предположим и за сигналите?

Хелсе нямаше какво да възрази. Реформаторът избра този момент, за да се намеси в разговора.

— Много изобретателно, но наивно! Как например ще се сдобием с космически кораб?

— С достатъчно средства и техническа помощ бихте могли да построите такъв.

— Като начало — възрази реформаторът, — нямаме никакви средства.

— Това е най-малкият проблем според мен — подхвърли Хелсе.

— Втората възможност е да се закупи малък кораб от някоя от космическите раси на планетата — дирдири, уонки, може би дори от сините часки.

— Отново въпрос на секвини — махна с ръце реформаторът. — Колко ще струва подобен съд?

Рейт погледна към Хелсе, който мърдаше с устни.

— Половин милион секвина, ако изобщо намерим някой, който би искал да го продаде, в което се съмнявам.

— Третата възможност е директен подход — продължи Рейт. — Конфискация — просто и ясно.

— Конфискация? От кого? Макар да сме членове на „култа“, ние не сме безумци.

— Този човек е безнадежден романтик — поклати глава дебелата жена.

Реформаторът добави с поомекнал глас:

— С радост бихме ви приели за наш сътрудник, но ще ви посъветвам да се заемете с ортодоксалната методология. Два пъти седмично се провеждат курсове по мисловен контрол и проекционна телепатия — на илсден и азден. Ако сте съгласен да вземете участие...

— Боя се, че е невъзможно — прекъсна го Рейт. — Въпреки това смяtam програмата ви за интересна и се надявам да ви възнагради за положените усилия.

Хелсе кимна любезно и двамата си тръгнаха. Известно време вървяха по алеята, без да разговарят. Хелсе пръв наруши тишината.

— Е, какво ти е мнението сега?

— Случаят говори сам за себе си.

— Убеди ли се, че твърденията им са неправдоподобни?

— Не бих стигал дотам. Учените без съмнение са открили биологични връзки между пнуми, фунги, нощни кучета и други местни същества. Сините, зелените и старите часки също имат недвусмислени белези за общия си произход, както и разновидностите на хората. Но пнуми, уонки, часки, дирдири и хора са биологично различни. Какво ти подсказва това?

— Съгласен съм, че обстоятелствата са странни. Имаш ли някакво обяснение?

— Преди това се нуждаем от още факти. Може би реформаторите ще овладеят телепатията и ще изненадат всички ни.

Хелсе не отговори. Отново закрачиха в мълчание. Свиха зад един ъгъл. Рейт дръпна Хелсе за ръката.

— Тихо! — просъска и зачака.

Чу се тих шум от стъпки и една тъмна фигура се показва зад ъгъла. Рейт сграбчи непознатия, завъртя го и му приложи задържаща

хватка. Хелсе обикаляше около двамата — тъй като Рейт все още не му вярваше, стараеше се да не го изпуска от поглед.

— Светни ми — рече му той. — Да видим кого държим тук. Или какво.

Хелсе извади малка крушка, потърка я и тя засия. Пленникът се дърпаше, риташе и бълскаше, Рейт го стисна по-силно, но непознатият се наведе и го преметна през рамо. Нададе радостен вик, но в този миг блесна металическо острие и гласът му премина болезнен стон.

Хелсе наведе крушката и извади кинжала от гърба на гърчещото се тяло, докато Рейт се надигаше с израз на неодобрение на лицето.

— Прекалено си чевръст с оръжието — отбеляза той.

Хелсе повдигна рамене.

— Такива като него често имат жило — поясни той и преобърна трупа с крак, чу се тихо дрънчене като от стъкло върху паважа.

Двамата се надвесиха предпазливо над бялото лице, полуприкрито под екстравагантната широкопола шапка.

— Шапката му е като на пнуmek — отбеляза Хелсе — и е блед като призрак.

— Или уонкоид — добави Рейт.

— Струва ми се обаче, че не е нито едното, нито другото, но не мога да кажа какво е. Може да е мелез, хибрид, каквито, доколкото знам, са най-подходящи за шпионска работа.

Рейт свали шапката и отдолу се показва голо теме. Лицето бе с фини черти, отпуснати мускули, носът бе тънък и завършващ с бучка. Очите, полуотворени, изглеждаха черни. Рейт се наведе още малко и забеляза, че темето е било гладко обръснато.

Хелсе оглеждаше боязливо улицата.

— Хайде, да се махаме, преди да ни завари някой патрул и да вдигне тревога.

— Не бързай толкова — спря го Рейт. — Няма никой наоколо. Подръж светлината — стой така, че да виждаш надолу по улицата.

Хелсе се подчини и така Рейт можеше да го наблюдава, докато обискираше, трупа. Дрехите издаваха неприятен тежък мирис, стомахът на Рейт се разбунтува, докато шареше с ръце под тях. Във вътрешния джоб на сакото напипа сноп листа. На колана висеше кожена кесия, която също откачи.

— Хайде! — просъска нетърпеливо Хелсе. — Не бива да ни открайт тук, инак ще изгубим положение.

Те продължиха към Овала и се спуснаха в „Ханът на пътешественика“.

— Вечерта беше интересна — отбеляза Рейт. — Научих много неща.

— Ще ми се да можех да кажа същото — отвърна Хелсе. — Какво взе от трупа?

Рейт извади кесията, която съдържаше шепа секвини. Показа и спона с листа и двамата ги разгледаха на светлината, която се процеждаше от прозорците на хана — бяха изписани със страни разноцветни четириъгълници.

Хелсе вдигна очи към Рейт.

— Познаваш ли тази писменост?

— Не.

Хелсе се разсмя.

— Това е уонкски.

— Хм. И какво може да означава това?

— Само още една загадка. Сетра е кошер на интриги. Тук гъмжи от шпиони.

— А шпионски прибори? Микрофони? Камери?

— По-безопасно ще бъде да предположим, че ги има.

— Което означава, че най-вероятно помещението на реформаторите също се наблюдава. Май не биваше да им давам разни съвети.

— Ако те е подслушвал мъртвецът, няма от какво да се беспокоиш. Но позволи ми да задържа тези бележки. Ще помоля да ги преведат — тук има една колония локхари, някои от тях разбират уонкски.

— Ще отидем заедно — предложи Рейт. — Утре ще ти бъде ли удобно?

— Защо не? — отвърна Хелсе навъсено. Той погледна към Овала. — И накрая — какво да предам на лорд Чизанте относно наградата?

— Ще ти дам отговор утре.

— Ситуацията може да се изясни и по-рано — подсмихна се Хелсе. — Ето го и Дордолио.

Рейт се извърна и видя, че Дордолио крачи към тях, следван от двама приветливо усмихнати кавалери. Дордолио обаче без съмнение бе в плен на гнева. Спря на две крачки от Рейт, издаде глава напред и изръмжа:

— Нямаш ли срам? Съсиша ме с твоите дребни мошеничества — свали шапката си и я хвърли в лицето на Рейт. Адам се отмести встрани и шапката отхвърча към Овала.

Кавалерът размаха пръст пред лицето на Рейт и той отстъпи крачка назад.

— Смъртната ти присъда е подписана — заяви Дордолио. — Но няма да ти окажа честта да я изпълня с моята сабя. Убийци от най-нисшата каста ще те удавят в животински изпражнения. Двайсет парии ще те пребият с пръчки! Псе ще разнася главата ти по улицата, захапало я за езика!

Рейт раздвижи устни в мъчителна усмивка.

— Чизанте ще стори същото за теб, по моя молба. Това е не полоша награда от всяка друга.

— Чизанте, как не! Отвратително парвеню, жалък дегенерат. Камък върху камък няма да остане от Син нефрит, рухването на замъка ще бъде кулминацията на този цикъл.

Хелсе пристъпи леко напред.

— Преди да продължите с несравнимите си красноречия, нека ви съобщя, че съм представител на фамилията Син нефрит и ще бъда принуден да запозная лорд Чизанте с характера на вашите коментари.

— Не ме занимавайте с дроболии! — тросна се Дордолио. Насочи разтреперан от гняв пръст към Рейт. — Донеси ми още сега шапката, иначе очаквай утре първото от Дванайсетте докосвания!

— Склонен съм на подобна отстъпка — заяви Рейт, — ако това ще бъде достатъчно, за да ни освободиш от присъствието си — той вдигна шапката, отърси я от прахоляка и му я подаде. — Получаваш я в състоянието, в което я хвърли през площада — с тези думи заобиколи кавалера и влезе в преддверието на странноприемницата. Дордолио се изсмя пресипнало, плесна се с шапката по бедрото и даде знак на другарите си, че могат да си вървят.

В преддверието на странноприемницата Рейт попита Хелсе:

— Какви са тези „дванайсет докосвания“?

— На определени интервали — ден, два или повече — наемен убиец докосва жертвата с клонче. Дванайсетото докосване е фатално, човекът умира. Чрез натрупване на отровата, чрез единична смъртоносна доза или по внушение — знаят го само от гилдията на убийците. А сега трябва да се връщам в Син нефрит. Чизанте ще бъде заинтересуван от моя доклад.

— Какво смяташ да му кажеш?

Хелсе се подсмихна.

— Питаш точно ти — най-тайнственият от всички хора? Ще предам на Чизанте, че си съгласен да приемеш наградата и че вероятно скоро ще напуснеш Кат...

— Не съм казвал подобно нещо!

— И въпреки това ще го включа в доклада си.

8.

Рейт се събуди от бледата слънчева светлина, едва прозираща през плътните дървени щори на прозорците. Той се изтегна на неудобното тясно легло, обмисляйки живота си. Нямаше никакви причини да изпитва каквато и да било радост. Кат, където се бе надявал да открие гъвкаво възприемане на света, просветление и вероятно съдействие, бе място също толкова неразбирамо и опасно, колкото и Аманската степ. Вече нямаше никакво съмнение, че ще е глупаво да се надява да построи космически кораб в Сетра.

Рейт се опря на стената, унесен в мисли. Бе преживял ужас, мъка, крушение на мечтите, но имаше и съответните моменти на триумф и надежда, дори няколко пристъпа на краткотрайна радост. Ако умре утре — или след дванайсет дни, след дванайсет „докосвания“, — спокойно може да каже, че е имал необикновен живот. Какво пък, защо да не постави съдбата си на изпитание. Хелсе беше предсказал заминаването му от Кат и беше прочел бъдещето му и може би разкрил харектера му по-точно, отколкото самият Рейт.

На закуска с Траз и Анахо той описа приключенията си от предната нощ. Анахо намери обстоятелствата за обезпокоителни.

— Това е безумно общество, сдържано от етикецията, както разваленото яйце се задържа от черупката. Каквито и да са твоите цели — а понякога си мисля, че си най-невъобразимият лунатик от всички, които съм срещал, — няма начин да ги постигнеш тук.

— Съгласен съм.

— В такъв случай — обади се Траз — какво ще правим?

— Това, което съм намислил, е опасно, може би дори граничещо с глупостта. Но не виждам друга алтернатива. Възнамерявам да поискам от Чизанте пари, които да си разделим. След това всеки ще тръгне по пътя си. Ти, Траз, би могъл да се върнеш в Уинес и там да се устроиш. Може би Анахо ще направи същото. Никой от вас няма да спечели, ако дойде с мен, докато обратното ви е гарантирано.

Анахо погледна към площада.

— Досега ти успяваше да оцелееш, макар да поемеше известни рискове. Интересно ми е какво се надяваш да постигнеш. С твоето разрешение ще се присъединя към експедицията ти, която, предполагам, ще бъде толкова отчаяна, колкото и досегашните ти начинания.

— Смятам да отвлека уонкски кораб от космодрумаAo Хидис или отнякъде другаде, ако открия по-удобно място.

Анахо вдигна ръце във въздуха.

— Страхувах се, че ще е нещо от тоя род — сетне се зае да изрежда безброй доводи срещу подобна операция, които Рейт дори не си правеше труда да отхвърля.

— Всичко това е съвсем вярно, ще приключва дните си в уонкски затвор или в стомаха на някое нощно куче, но въпреки това възнамерявам да опитам. Съветвам ви двамата с Траз да се върнете на Облачните острови и да изживеете отредените си дни там.

— Как не! — изсумтя Анахо. — Защо не опиташ нещо не тъй героично, като например да изтребиш пнуимите или да научиш часките да пеят?

— Имам други амбиции.

— Да, да, твоята далечна планета, родината на човечеството. Изкушавам се да ти помогна, ако не за друго, то за да ти докажа, че си луд.

— Колкото до мен — заяви със сериозен вид Траз, — бих искал да видя този далечен свят. Зная, че съществува, защото видях с очите си кораба, с който Адам Рейт пристигна.

Анахо погледна младежа с вдигнати от почуда вежди.

— Не си го казвал досега.

— Не си ме питал.

— Че откъде ще ми хрумне да те питам подобно нещо?

— Всеки, който нарича фактите абсурдни измислици, рискува да бъде изненадан от живота — заяви Траз.

— Ако не друго, ще призная, че теорията му за космическата ни връзка с друг свят обяснява по-добре приликата между различните човешки раси.

— Хайде стига — намеси се Рейт. — Да впрегнем силите си на работа, след като и двамата сте склонни да приключите живота си със

самоубийство. Днес ще събираме информация. Ето го и Хелсе, който сигурно ни носи важни новини, ако се съди по израза на лицето му.

Хелсе се приближи и ги поздрави учтиво.

— Снощи, както вероятно се досещате, имах много неща да докладвам на лорд Чизанте. Той се надява, че молбата ти към него ще бъде разумна и ако е така, ще изпълни поисканото с радост. Препоръчам да унищожим документите, които взехме от шпионина, и аз съм склонен да се съглася с него. Между другото, лордът предложи и други отстъпки.

— От какъв характер?

— Пропусна да уточни, но предполагам, че говореше за по-свободно тълкуване правилата на етикецията във връзка с твоето посещение в двореца Син нефрит.

— Повече се интересувам от документите, отколкото от лорд Чизанте. Ако желае да ме види, нека дойде тук, в странноприемницата.

Хелсе се разсмя.

— Защо ли не съм изненадан от отговора? Ако си готов, мога да те отведа в Южен Еброн, където ще потърсим някой локхар.

— Няма ли яоски книжници, които познават езика на уонките?

— Подобно занимание е най-малкото безполезно.

— Докато някой не поискда да му преведат документ.

Хелсе трепна едва забележимо.

— През сегашния цикъл утилитаризмът е чужда философия. Лорд Чизанте например ще сметне аргументите ти не само за неразбираеми, но и за отвращаващи.

— В такъв случай по-добре да не спорим повече по този въпрос — каза помирително Рейт.

Хелсе беше пристигнал с изключително елегантен екипаж: синя карета с шест алени колела, щедро украсена със златисти гирлянди. Отвътре бе като луксозен салон — със синьо-зелена тапицерия, бледосив килим и сводест покрив, облицован със зелена коприна. Седалките бяха меки, тапицирани с плюш, от всяка страна под прозорците от зелено стъкло имаше бюфет, предлагаш различни сладкарски изделия. Хелсе покани с изтънчен жест гостите да влязат — днес носеше костюм в зелено и сиво, сякаш за да се впише в декора на каретата.

След като седнаха, той натисна едно копче, вратата се затвори и стълбичката се прибра отдолу.

— Виждам, че лорд Чизанте може да отрича принципите на утилитаризма, но няма нищо против да се възползва от предимствата му — отбеляза Рейт.

— За механизма на вратата ли говориш? Той дори не знае за съществуването му. Винаги има някой наблизо, който да натисне бутона. Подобно на останалите представители на неговата класа, лордът докосва с ръка само неща, с които си играе или които му доставят удоволствие. Намираш го за странно? Няма значение. Трябва да приемеш яоската аристокрация такава, каквато е.

— Струва ми се, не се смяташ за член на тази аристокрация.

Хелсе се засмя.

— Нека го кажем по-тактично — просто харесвам това, което правя — той се наведе към замрежения отвор. — Към базара Южен Еброн.

Каретата потегли безшумно. Хелсе напълни изящните чаши със сироп и предложи сладкиши.

— Предстои ни да посетим нашия търговски район — източник на нашето богатство, макар темата да се смята прекалено вулгарна, за да бъде обсъждана.

— Странно — подсмихна се Анахо. — Дори най-изтънчените дирдири не са толкова префърцуни.

— Те са от друга раса — изтъкна Хелсе. — Ще кажете, че ни превъзхождат? Не съм съгласен. Уонките също не биха се съгласили, ако изобщо си направят труда да се занимават с подобен въпрос.

Анахо повдигна презрително рамене, но не отговори.

Каретата навлезе в търговския квартал на града — базара — и продължи из район с малки къщички, които се отличаваха с изключително разнообразие на стилове. Спряха на едно площадче с няколко тухлени кули. Хелсе посочи близката градина, в която седяха десетина мъже със странен вид. Носеха бели ризи и панталони и имаха дълги, спуснати свободно коси, които също бяха бели, в контраст с матовата им черна кожа.

— Локхари — обясни той. — Пътуващи механици от планините северно от езеро Фалас и Централен Кислован. Това не е естественият им цвят — известно е, че боядисват кожата си и избелват косите.

Някои казват, че този обичай им бил наложен от уонките преди хиляди години, за да се различават от уонкоидите, които имат бяла кожа и черни коси. Във всеки случай те не се задържат на едно място, идват, наемат се на работа, получават добри пари, тъй като са изкусни в занаята си, а сега си тръгват. Някои от тях, след като поработят в заводите на уонките, се преместват на север в Кат. Точно такива биха могли да разчитат уонкски документи или да говорят на техния език. Погледнете стареца, който играе там с детето — смятат го за специалист по всички въпроси, свързани с уонките. Навярно ще поиска солидна сума за услугата и за да не позволя да бъде по-лаком при следващата ни среща, ще си позволя да се пазаря с него. Почакайте ме, ако обичате, сега ще уредя този въпрос.

— Само за момент — спря го Рейт. — На съзнателно ниво съм убеден в твоята честност, но не мога да овладея сигналите, които изпраща подозрителното ми подсъзнание. Нека уредим въпроса заедно.

— Както желаеш — отвърна с лек поклон Хелсе. — Ще изпратя шофьора да го повика — той отново заговори в замрежения отвор.

— Нищо не пречи да бъдем измамени — промърмори недоволно Анахо, — ако двамата са се наговорили предварително.

Хелсе кимна с благоразумен вид.

— Надявам се, че скоро ще разсея съмненията ви.

Миг по-късно старецът застана пред каретата.

— Вътре, ако обичате — покани го Хелсе.

Старецът пъхна беловласата си глава през вратичката.

— Времето ми е ценно, какво искате от мен?

— Нещо, от което ще извлечете определена изгода.

— Изгода значи? Е, поне мога да ви изслушам — той влезе в каретата и се тръшна на седалката с доволно сумтене. Разнесе се остра миризма на гранясала помада. Хелсе се настани насреща му. Хвърли кос поглед на Рейт и произнесе:

— Обсъждането приключи. Не е нужно да се съобразяваш с инструкциите ми.

— Обсъждане? Инструкции? За какво говориш? — повдигна вежди влезлият, помислил, че става въпрос за него. — Сигурно ме вземаш за друг. Аз съм Зарфо Детуайлър.

Хелсе махна небрежно с ръка.

— Няма значение. Искаме да ни преведеш един уонкски документ, който може да ни насочи към скрито съкровище. Преведи го правилно и ще получиш част от печалбата.

— А, без тия! — Зарфо Детуайлер размаха черен пръст. — С удоволствие ще поделя част от наградата с вас, но в добавка искам сто секвина и никакви упреки, в случай че преводът не ви удовлетворява.

— За упреките съм съгласен. Но сто секвина неизвестно за какво? Това е абсурдно. Ето пет секвина и можеш да ядеш колкото искаш от сладките.

— Последното ще направя и без друго — нали съм ваш гост? — Зарфо Детуайлер изсипа цяла шепа лакомства в устата си. — Сигурно ме смятате за калфа, след като ми предлагате пет секвина. Само трима души в цяла Сетра могат да ви кажат къде е горният край на уонкска идеограма. Но само аз бих могъл да разчета скрития й смисъл, след като пропилях трийсет години от живота си в заводите наAo Хидис.

Пазарлъкът продължи, постепенно Зарфо Детуайлер склони на петдесет секвина и една десета от предполагаемата печалба. Хелсе даде знак на Рейт, който извади документите.

Зарфо Детуайлер взе листата, примижа, намръщи се и прокара пръсти през бялата си грива. Сетне ги погледна и заговори с нисък глас:

— Ще ви изнеса един малък и безплатен урок по уонкските средства за общуване. Уонките са странен народ, в много отношения са уникални. Мозъците им работят на импулси. Те виждат на импулси и мислят на импулси. Речта им също тече на импулси, тонове с различни вибрации, в които нерядко е скрит смисълът на изречението. Всяка идеограма отговаря на определен тон, което означава, че крие в себе си понятие. По тази причина, за да се преведе определен текст, налага се да се осмислят логически съставящите го идеограми. Дори уонките невинаги са точни в изразите си. Сега, за това, което ми носите — нека погледна. Първият тон... хм. Виждате ли този гребен? Обикновено символизира равенство, идентичност. Квадратчето след него, но наклонено наляво, означава „истина“, или „потвърдено съвпадение“, а може би и „настоящото състояние на света“. А тези знаци са ми неизвестни. Като цяло е малко мъгливо — струва ми се, че е запис на нечие изказване. Тъй като са в долната част на текста, тоест в ниска тоналност, струва ми се, че — но да, тази част означава

положителна воля. А следващите знаци... хм. Това са организатори, показващи реда и значението на отделните елементи. Не ги разбирам, мога само да предполагам общия смисъл. Нещо от рода на: „Бих искал да докладвам, че условията са същите, или непроменени“. Или: „Този човек няма търпение да потвърди, че светът е стабилен и непроменен“. Нещо от този род. Сигурни ли сте, че информацията е свързана със съкровище?

— Продадоха ни я с подобно обяснение.

— Хм — Зарфо подръпна замислено черния си нос. — Нека да видим. Вторият символ — обърнете внимание на защрихованата част и изместения наклон. Първото символизира „поглед“, второто е отрицание. Не са ми известни организаторите, но смисълът може да е „сляп“ или „невидим“...

Зарфо продължаваше да се труди над документа, да разглежда всяка идеограма, да проследява възможното й значение или — по-често — да признава, че не е в състояние да го разбере.

— Излъгали са ви — съобщи накрая. — Сигурен съм, че тук не става дума за пари, за съкровище. Струва ми се, че това е най-обикновено търговско сведение. В него, доколкото успях да разчета, се казва следното: „Бих искал да докладвам, че състоянието остава непроменено.“ После нещо относно странни желания или надежди. „Предстои да се срещна с водача на групата, с този, който командва.“ Тук не разбирам. „Водачът отказва да сътрудничи“, а може би „не се намесва“. „Водачът бавно се променя или става като врага.“ Или, чакай: „Водачът постепенно се променя и заприличва на врага“. За никаква промяна говорят, ама каква — не е ясно. „Нуждая се от още пари.“ Тук се споменава и появата на друг непознат „с особено важно значение“. И това е всичко.

На Рейт му се стори, че забелязва странно облекчение в изражението на Хелсе.

— Не е кой знае каква информация — заяви младежът. — Какво пък, направи каквото можа. Ето твоите двайсет секвина.

— Двайсет секвина! — изръмжа Зарфо Детуайлър. — Уговорихме се за петдесет! Как ще си купя мечтаната ливада, когато непрестанно ме мамят!

— О, не очаквах, че ще си толкова алчен.

— Алчен, така ли? Следващия път сам си прочети документите!

— Защо пък не, като се има предвид помощта, която ни оказа.

— Измамили са ви. Това не е упътване за съкровище.

— Вероятно си прав. Е, както и да е, желая ти приятен ден.

Рейт последва Зарфо навън. Обърна се и подхвърли през отворената вратичка:

— Ще разменя още няколко думи с този господин.

Хелсе очевидно не беше доволен.

— Налага се да обсъдим още един въпрос. Трябва да отнеса информацията в Син нефрит.

— Днес следобед ще ти дам окончателен отговор.

— Както желаеш — кимна сърдито Хелсе. Каретата потегли и Рейт и локхарят останаха на улицата.

— Има ли някоя кръчма наблизо? — попита Рейт. — Ще ми се да си побъбрим, докато пийнем по нещо.

— Аз съм локхар — изсумтя чернокожият старец. — Не замъглявам ума си, нито изправям джобовете си за пиене, още по-малко преди пладне. Но би могъл да ме почерпиш с порция замска наденица и гарнитура от първокачествено сирене.

— С удоволствие.

Зарфо го отведе в близкия хранителен магазин, двамата изнесоха покупките си и се настаниха на масата отвън.

— Изумен съм от способността ти да разчиташ идеограми — поде Рейт. — Къде си се учили?

— ВAo Хидис. Работих като калфа при един гравьор на щампи и печати, който беше истински гений. Той ме научи да разпознавам тоновете и ми показва къде щрихите обозначават интензивността на вибрациите, кой звук отговаря на формата и как различните акорди съответстват на плътността и градацията. Както тоновете, така и идеограмите са подвластни на определена симетрия и рационална мисъл, след като окото привикне да ги открива. Но настройката винаги е трудна работа — Зарфо отхапа голямо парче наденица. — Излишно е да уточнявам, че уонкоидите не одобряват подобни занимания и ако заподозрат, че някой локхар изучава езика им, незабавно го гонят. О, те са коварна порода! Да знаеш колко ревниво пазят ролята си на посредници между уонките и света на хората. Хълзгави са като влечуги. Жените им притежават странна красота, като черни перли, но са жестоки и студени и не си падат по флиртуването.

— Уонките добре ли плащат?

— Като всички останали, колкото се може по-малко. Но тъй като нямаме друг избор, принудени сме да се съгласяваме. Ако цената на труда се покачи, те ще си намерят роби или ще обучат черните или пурпурните. Тогава ще останем без работа, а може и да изгубим свободата си. Ето защо търпим и не се оплакваме, и веднага щом научим занаята, тръгваме да си търсим по-добре платена работа.

— Много е възможно — смени темата Рейт — яосът Хелсе, този с костюма в зелено и сиво, да те разпитва за същите неща, които сега обсъждаме. Не е изключено дори да ти предложи пари.

Зарфо отхапа ново парче от наденицата.

— Ако ми плати достатъчно, ще чуе същото.

— В такъв случай — заяви Рейт — най-добре да разговаряме за най-обикновени неща, от които не бихме извлекли полза и двамата.

Зарфо продължаваше да дъвче замислено.

— Всъщност, каква изгода се надяваш да получиш?

— Не бих посмял да правя преценки, тъй като ще поискаш от Хелсе повече или ще се опиташ да измъкнеш поравно и от двама ни.

Зарфо си позволи една уморена въздишка.

— Имаш твърде лошо мнение за локхарите. Нашата дума е като хвърлен камък, уговорим ли веднъж сделката, не се отмятаме.

Пазарлькът продължи още известно време, в повече или по-малко дружелюбен тон, докато накрая се спряха на сумата от двайсет секвина, за която Зарфо склони да запази темата на разговора в тайна също тъй ревниво, както би опазвал мястото, където си крие спестяванията, и сумата беше платена.

— Да се върнем за кратко на уонкския документ — предложи Рейт. — Там се споменаваше някакъв „водач“. Имаше ли намек или указание кой може да е той?

Зарфо помръдна с устни, припомняйки си текста.

— Вълчи тон, сочещ знатен дворянин, придружен от почетен акцент, който би могъл да означава „личност от висша класа“ или „по ваш образ и подобие“. Трудно е да се прецени. Когато уонките четат идеограмите, те възприемат тоновете, които стимулират визуални изображения, съвършени до най-малката подробност. Уонките ще получат мислен образ на обсъжданата персона, докато за някой като мен това са само груби щрихи. Не мога да ти кажа повече.

— В Сетра ли работиш?

— За съжаление. Човек на моята възраст да продължава да се бъхти — не е ли жалко? Но вече съм близо до заветната цел и тогава се прибирам в Смаргаш, в Локхара, за да купя мечтаната ливада, да си взема млада жена и неко кресло край огнището.

— В Ао Хидис в космическия завод ли работи?

— Да, след време ме прехвърлиха в един от цеховете, където поправях и инсталирах въздушни пречистватели.

— Значи локхарските механици са доста вещи в занаята?

— Ами така е.

— Има ли такива сред тях, които да са специалисти по пултове за управление и навигационни прибори?

— Естествено. И двете са от сложните науки.

— Да знаеш такива механици да са емигрирали в Сетра?

Зарфо хвърли на Рейт преценяваш поглед.

— И колко ще струва подобна информация?

— Овладей лакомията си — озъби се Рейт. — Край с даренията за днес. Само още една наденица, ако искаш.

— Може би по-късно. А сега, за механиците — в Смаргаш трябва да са десетки, дори стотици, пенсионирани след почти цял живот бъхтене.

— Дали биха се съгласили да участват в едно опасно начинание?

— Без съмнение, ако рискът е малък, а печалбата значителна. Какво всъщност предлагаш?

Рейт заговори бавно, като обмисляше всяка дума.

— Да предположим, че някой иска да отмъкне уонкски кораб и да отлети с него в неизвестна посока — колко специалисти ще са му нужни и колко ще струва да ги наеме?

Зарфо, за облекчение на Рейт, не се облечи от изненада и изумление. Той метна последното парче от наденицата в устата си, премлясна блажено и отвърна:

— Струва ми се, че се интересуваш дали по моя преценка е възможно подобно начинание. Случвало се е да обсъждаме такива неща на шега, тъй като корабите не се охраняват строго. Да, планът е напълно осъществим. Но за какво може да ти дотрябва космически кораб? лично аз за нищо на света не бих посетил дирдирите на Сибол, нито бих се зареял из безкрая на вселената.

— Не мога да обсъждам сега целта на полета.

— Добре де, колко пари предлагаш?

— Планът ми не е стигнал до този етап. Каква, според теб, ще е подходящата сума?

— За да рискувам живота и свободата си? Не бих си мръднал пръста за по-малко от петдесет хиляди секвина.

Рейт се надигна.

— Получи своите петдесет секвина, а аз — нужната информация. Разчитам да опазиш нашата тайна.

Зарфо се облегна на пейката.

— Не бързай толкова. Вече съм стар и може животът ми да не струва чак толкова. Трийсет хиляди? Двайсет? Десет?

— Цената започва да придобива приемливи размери. Колко души екипаж ще ми е нужен?

— Четирима или петима, може би шест. За дълъг полет ли става въпрос?

— Ще разкрия крайната цел веднага щом излезем в открития космос. Десет хиляди секвина ще са само първоначалната вноска. Тези, които дойдат с мен, ще се завърнат по-богати, отколкото в най-необузданите си мечти.

Зарфо също се надигна.

— Кога възнамеряваш да отпътуваш?

— Колкото се може по-скоро. И още нещо — Сетра гъмжи от шпиони. Важно е да не привличаме ничие внимание.

Зарфо се изсмя пресипнало.

— Затова ли тази сутрин дойде да ме търсиш с карета, която струва хиляди секвина? Дори сега сме под наблюдение.

— Забелязах. Но този тип бие прекалено на очи, за да е шпионин. Е, кога ще се срещнем отново и къде?

— Утре преди пладне край сергията на Упас, космическия търговец в Серкада. Внимавай да не те проследят. Този тип там ми прилича на наемен убиец, ако се съди по дрехите и маниерите.

Споменатият мъж избра този момент да се приближи към масата.

— Вие ли сте Адам Рейт?

— Да.

— Със съжаление трябва да ви съобщя, че гилдията на наемните убийци е сключила договор на ваше име с поръчка: смърт чрез

дванайсет докосвания. Сега ще приложа първото от тях. Ще бъдете ли така добър да си оголите ръката? Само ще ви боцна леко с тази пръчка.

Рейт отстъпи назад.

— Не смяtam да правя подобно нещо!

— Я да се махаш! — извика Зарфо Детуайлер на убиеца. — Този човек ми струва десет хиляди секвина жив и нищичко мъртъв.

Убиецът не му обърна внимание, а се обърна отново към Рейт.

— Моля ви, прекратете недостойното си поведение. В противен случай процесът ще се удължи и ще бъде по-болезнен за всички ни. Така че, ако обичате...

— Върви си, не чу ли какво ти казах? — кресна му Зарфо. Вдигна един стол и го стовари върху убиеца, който рухна на земята. Локхарят обаче не изглеждаше удовлетворен от постигнатото. Вдигна пръчката и я забоде в бедрото на убиеца, през панталоните от рипсено кадифе.

— Спри! — проплака убиецът. — Това беше убождане номер едно!

Зарфо сграби цяла шепа пръчки от разтворената чанта на злощастния наемник.

— А ето — изрева той — номерата от две до дванайсет! — притиснал с крак шията на убиеца, той му напъха пръчките в задника. — Ето, получи ли си го! Искаш ли следващата серия, от тринайсет до трийсет и четири?

— Не, не, пуснете ме, аз съм обречен човек!

— Не зная дали си обречен, но си по-скоро дребен мошеник, отколкото убиец.

Минувачите бяха спрели да ги гледат. Внушителна жена с розова копринена рокля изтича при тях.

— Ей, ти, космат черен негоднико, какво правиш с бедния убиец? Не виждаш ли, че човекът се опитва да си изпълни задълженията?

Зарфо вдигна бележника на наемника и го разтвори.

— Я да видим. Хм, май твоят съпруг е следващият в списъка.

Жената погледна с изцъклени очи убиеца, който куцукаше към отсрещния край на улицата.

— Време е да изчезваме — прошепна Рейт.

Шмугнаха се в една малка уличка и изтичаха при колиба, заобиколена с ограда от жив плет.

— Това е районното трупохранилище — обясни Зарфо. — Тук никой няма да ни беспокоя.

Рейт пристъпи предпазливо през прага и огледа каменните маси, на една, от които бе положен труп на дребно животинче.

— Да чуем сега — поде Зарфо, — кой е твойят враг?

— Предполагам, че е един тип на име Дордолио. Но не съм сигурен.

Зарфо огледа бележника.

— Ще видим. Адам Рейт, настанен в „Ханът на пътешественика“, договор номер две-три-пет, предплатено. Днешна дата, послеслов „спешно“. Предплатено, а? Какво пък, да опитаме с една малка измама. Отиваме в моята къща.

Той отведе Рейт при една от черните кули и го въведе през сводестата врата. На масата имаше телефон. Зарфо вдигна слушалката.

— Свържете ме с гилдията на наемните убийци. В отговор се чу гробовен глас:

— Ние сме тук, за да изпълняваме вашите желания.

— Става въпрос за договор номер две-три-пет — продължи Зарфо, — относно субект на име Адам Рейт. Бих искал да заплатя сумата за неговото изпълнение.

— Един момент, господине.

Гласът се обади пак след малко.

— Договорът е предплатен, господине, и изпълнението му е назначено за тази сутрин.

— Предплатен? Невъзможно. Не съм го предплащал. Кое е името на разписката?

— Името ли? Хелсе Изам. Сигурен съм, че няма грешка, господине.

— Може и да сте прав. Ще обсъдя този въпрос със споменатия човек.

— Благодаря ви, господине, и винаги на вашите услуги.

9.

Рейт се прибра в „Ханът на пътешественика“ и с известен трепет пристъпи в преддверието, където откри Траз.

— Случило ли се е нещо, или всичко е постарому?

— Онзи яо — Хелсе ли се казваше? — потъна в мълчание, след като ти слезе от каретата. Вероятно не му допадаше нашата долнопробна компания. Каза ни, че довечера ще вечеряме с господаря Син нефрит и че ще намине преди това, за да ни изнесе кратка лекция относно правилата на благоприличието. След това отпътува с каретата.

„Озадачаваща последователност от събития“ — помисли си Рейт. И още един интересен въпрос — договорът бе за дванайсет докосвания. Ако желаеха да се отърват от него спешно, защо не бяха предпочели нож, куршум или лъчевет, които щяха да свършат същата работа? Какво спешно можеше да има в никакво първо от дванайсет убождания? Начин да се ускори процесът?

— При мен обаче се случиха много неща — заяви той на Траз. — Повечето от които остават в сферата на необяснимото.

— Колкото по-скоро напуснем Сетра, толкова по-добре — бе мрачният отговор на Траз.

— Съгласен.

Появи се Анахо, току-що избръснат и великолепен в своята нова черна куртка с вдигната яка, бледосини панталони и алени, високи до глезените ботушки с модерни, усукани нагоре върхове. Рейт отведе двамата в едно сепаре и им разказа за събитията от деня.

— Сега само ни трябват пари, които се надявам да измъкна от Чизанте.

Следобедните часове се изтърколиха бавно. Най-сетне пристигна Хелсе, издокаран в лъскав костюм от яркожълто кадифе.

— Наслаждавате ли се на прелестите на Кат?

— Ами да — заяви Рейт. — Никога не съм се чувствал по-безгрижен.

Хелсе оставаше все така самоуверен.

— Чудесно. А сега, относно тази вечер лорд Чизанте смята, че вие и приятелите ви можете да сметнете официалната вечеря за твърде досадна. Той препоръчва далеч по-непринудена среща, във време, удобно за вас, например сега, ако желаете.

— Готови сме — отвърна Рейт. — Но нека да припомня, че разчитаме на достойно посрещане. Нямам никакво желание да се прокрадвам в двореца през задната врата.

Хелсе махна успокояващо с ръка.

— За непринудена среща — непринуден протокол. Такива са правилата тук.

— Тогава нека да уточним. Нашето положение изисква да бъдем въведени през парадния вход. В случай че лорд Чизанте не е съгласен, ще трябва да се срещнем другаде — например в някоя кръчма около Овала.

Хелсе се засмя скептично.

— По-скоро би нахлупил шапка на палячо и би подскачал на арената на някой пътуващ цирк! — той поклати тъжно глава. — Но за да избегнем затрудненията, съгласен съм да използваме парадния вход. Пък и каква разлика, в края на краишата?

Рейт се усмихна.

— Особено след като Чизанте е заповядал да ни вкарат през кухнята и предполага, че е станало точно така, нали? Е, ще прегълътна това в името на компромиса. Да тръгваме.

Този път пътуваха до двореца Син нефрит в изящна черна лимузина. По заповед на Хелсе тя спря пред парадния вход. Хелсе слезе пръв, хвърли замислен поглед към прозорците на фасадата, след което въведе тримата чуждоземци в просторното фоайе. Прошепна няколко думи на портиера, покани ги да продължат нагоре по широко стълбище и ги отведе в неголям салон, боядисан в златистозелено, от който се разкриваше гледка към вътрешния двор.

Лорд Чизанте не беше в салона.

— Ако обичате, седнете — предложи им делово Хелсе. — Лорд Чизанте ще дойде всеки момент — той им кимна и напусна помещението.

Изминаха няколко минути, преди да се появи Чизанте. Беше облечен в дълга бяла тога, бели обувки и носеше на главата си малка черна шапчица. Изглеждаше кисел и раздразнителен, докато местеше поглед от един на друг.

— Кой е човекът, с когото разговарях преди?

Хелсе му прошепна нещо в ухото и той се обрна към Рейт.

— Ясно. Е, в такъв случай, чувствайте се като у дома си. Хелсе, нареди ли да поднесат нещо освежително?

— Разбира се, ваше превъзходителство.

Появи се прислужник с количка, върху която бяха подредени сладкиши, кубчета пикантно месо, кани с вино и гарафи с есенции. Рейт поиска вино, Траз — чаша сироп. Анахо си сипа зелена есенция, лорд Чизанте избра ароматна димяща пръчка и закрачи напред-назад, като я размахваше във въздуха.

— Имам лоши новини за вас — заговори той без предисловие. — Реших да променя решението си относно възнаграждението, така че не очаквайте да получите нищо от мен.

Рейт сръбна от виното и помисли, преди да отговори.

— Означава ли това, че ще се доверите на твърденията на Дордолио?

— Не мога да разисквам с вас този въпрос. Приемете решението ми в най-общ смисъл.

— Лично аз нямам никакви претенции към вас — рече спокойно Рейт. — Пристигнах вчера само за да ви съобщя вестта за вашата дъщеря.

Лорд Чизанте приближи пръчицата към ноздрите си.

— Обстоятелствата около нейната кончина вече не ме интересуват.

Анахо се изсмя презрително.

— Съвсем обяснимо! В противен случай ще бъдете принуден да изпълните дадената дума!

— Ни най-малко — възрази лорд Чизанте. — Думите ми бяха предназначени само за персонала на Син нефрит.

— Ха-ха! Кой ще ви повярва, след като се оказа, че сте наели убиец за моя приятел?

Лорд Чизанте отстрани пръчицата и го изгледа стъписано.

— Убиец? Какво означава това?

— Вашият помощник — Рейт посочи Хелсе — е сключил договор тип осемнайсет на мое име. Смятам да предупредя Дордолио, слугата ви си има отровно жило.

Лорд Чизанте изгледа намръщено Хелсе.

— Какво ще кажете за това?

Хелсе изглеждаше така, сякаш всеки миг ще заплаче.

— Опитвах се да бъда ваш верен помощник.

— Пресилен ентузиазъм! Какво искате, да превърнете Син нефрит в прицел на всеобщи насмешки? Ако тази безсръмна история се разчуе... — гласът му потрепери.

Хелсе вдигна рамене и си наля чаша вино.

Рейт се изправи.

— Изглежда, нямаме повече работа тук.

— Само момент — спря го лорд Чизанте. — Оставете ме да помисля... Нали разбирае, че тази история с убийството може да се окаже празна работа?

Рейт бавно поклати глава.

— Позволете да бъда скептичен, вече на два пъти вие променяхте твърде лековато решението си.

Лорд Чизанте се извъртя рязко. Пръчицата падна върху килима, където димът ѝ се усили. Рейт се наведе, вдигна я и я постави в един пепелник. Междувременно Чизанте бе излязъл.

— Защо го направи? — попита насмешливо Хелсе.

— Отговори си сам.

Лордът се появи отново. Махна на Хелсе да се отдръпнат в ъгъла, където двамата размениха няколко тихи думи, после Чизанте отново излезе.

Хелсе се обърна към Рейт.

— Лорд Чизанте ме упълномощи да ви заплатя сумата от десет хиляди секвина, при условие че напуснете Кат незабавно и се върнете в Котан с първия кораб от Верводей.

— Нетърпението на лорд Чизанте е колкото странно, толкова и необяснимо — подхвърли Рейт.

— Това ли е таванът на неговите възможности? — попита нехайно Анахо.

— Лордът не ми е поставял ограничения — призна Хелсе. — Той държи да си тръгнете и е готов да ви помогне с всичко необходимо за

целта.

— В такъв случай ще поискаме един милион — рече Анаxo. — Щом ни предлагате да участваме в тази позорна сделка, нека поне се продадем скъпо.

— Твърде скъпо — поклати глава Хелсе. — Двайсет хиляди секвина е по-разумна цена.

— Недостатъчно са — възрази Рейт. — Трябват ни повече.

Хелсе огледа тримата мълчаливо. Накрая рече:

— За да не губим повече време, ще ви съобщя максималната сума, която лорд Чизанте е готов да заплати. Тя е петдесет хиляди секвина, според мен доста щедро предложение, включващо и транспорта до Верводей.

— Приемаме — кимна Рейт. — Излишно е да казвам, че очаквам от теб да прекратиш договора с гилдията на наемните убийци.

Хелсе се усмихна злобно.

— Вече получих нареддания по този въпрос. Кога смятате да отпътувате от Сетра?

— До един ден.

Забогатели с петдесет снопа пурпурни секвини, тримата напуснаха двореца Син нефрит и се качиха на черната лимузина. Хелсе не беше с тях.

Колата се понесе назад през сумрака с цвят на канела, под улични фенери, които все още не бяха запалени. Мъгливи светлинки блещукаха зад прозорците на къщите и дворците, а в една от големите градини имаше вечерно празненство.

Лимузината изтрополи по дървен мост, украсен с фенери, и навлезе в квартал от нагъсто построени къщурки от дялани трупи, с чайни и кафенета на всеки ъгъл. Прекосиха район от пустеещи тъмни постройки и най-сетне достигнаха Овала.

Рейт слезе пръв от колата. Траз се шмугна край него и се хвърли върху черния, притаен в сенките силует. Блесна метал и Рейт се просна на земята, но не успя да се изплъзне на яркото виолетово сияние. Нещо, наподобяващо нагорещен чук, го халоса по главата и той остана да лежи зашеметен, докато Траз се боричкаше с убиеца. Анаxo пристъпи напред с извадено оръжие. Стоманеното острие се стрелна

като жило и прониза мъжа в рамото. Оръжието му изтрополи на калдъръма.

Рейт се надигна бавно, като се олюляваше. Едната страна на лицето му смъдеше, сякаш беше попарена с вряла вода, миризма на озон и изгоряла плът дразнеше неприятно ноздрите. Той докуцука до мястото, където Траз стискаше нападателя в желязна хватка, докато Анахо го освобождаваше от кинжала и портфейла. Мъжът носеше качулка, Рейт я смъкна, за да открие за своя изненада лицето на ентузиазирания пламенен реформатор, с когото бе разговарял предната нощ.

Минувачите, които бяха замрели по местата си при изстрела, сега започнаха да се приближават. Отнякъде отекна свирката на уличен патрул. Реформаторът се задърпа.

— Пуснете ме, те ще ме превърнат в ужасяващ пример за назидание!

— Защо се опита да ме убиеш? — поиска да узнае Рейт.

— Нужно ли е да питаш? Пуснете ме, моля ви!

— И защо да те пускаме? Току-що направи опит да ми видиш сметката! Нека те заловят.

— Не! Ще пострада Обществото.

— Ами тогава ми кажи защо стреля по мен.

— Защото си опасен! Опитваш се да ни разделиш! Вече има брожения! Неколцина от нас, чиято вяра не е толкова силна, настояват да намерим кораб и да се отправим на пътуване в космоса! Каква безмерна глупост! Единственият път е ортодоксалният! Казвам ти, опасен си, затова реших да те премахна!

Рейт въздъхна отчаяно. Патрулът вече беше съвсем близо.

— Утре напускаме Сетра, беше излишно да си правиш труда — каза и бълсна мъжа надолу по алеята. — Благодари се, че сме милостиви хора!

Реформаторът изчезна в настъпващия мрак. Дотича патрулът — високи мъже с костюми на черни и червени райета, въоръжени с палки с нажежени краища.

— Какво е станало?

— Нападна ни крадец — обясни Рейт. — Опита се да ни ограби, после се скри зад онези сгради.

Патрулът продължи в указаната посока, Рейт, Анаxo и Траз влязоха в хана. Докато вечеряха, Рейт им разказа за уговорката със Зарфо Детуайлер.

— Утре, ако всичко бъде наред, заминаваме, махаме се от Сетра.

— Твърде скоро, ако ме питаш — бе навъсеният коментар на Анаxo.

— Съгласен. Но вече бях шпиониран от уонки, убийството ми бе поръчано от аристократи, а някакъв член на „култа“ ме простира. Нервите ми няма да издържат повече.

До масата се приближи хлапе, облечено в тъмночервена ливрея.

— Адам Рейт?

— Кой го търси? — отвърна настръхнал Рейт.

— Нося писмо за него.

— Дай го тук — той разкъса плика и плъзна поглед по пищния шрифт на текста.

„Поздрави от гилдията на наемните убийци. Адам Рейт, свеждаме до вашето знание, че тъй като си позволихте да нападнете наш упълномощен представител в момента на изпълняване на неговите задължения, да повредите снаряженето му и да му причините болка и унижение, очакваме да ни бъде заплатена наказателна вноска от осемнайсет хиляди секвина.

Ако сумата не бъде внесена в най-кратки срокове в нашата централна канцелария, ще бъдете убит чрез комбинация от няколко способа. Незабавното ви съдействие обаче ще бъде взето предвид. Моля ви, не напускайте Сетра, нито се противете по какъвто и да било начин, тъй като това само ще доведе до увеличаване размера на наказанието.“

Рейт хвърли писмото на масата.

— Дордолио, уонкът, лорд Чизанте, Хелсе, „култът“, гилдията на наемните убийци. Кой остана?

— Е, поне утре вече не е „твърде скоро“ — посочи разсъдливо Траз.

10.

На следващата сутрин Рейт използва един от допотопните яоски телефони, за да се свърже с двореца Син нефрит, и поиска да разговаря с Хелсе.

— Нали ми обеща, че ще прекратиш договора с компанията на убийците?

— Договорът е прекратен. Научих, че възнамеряват да предприемат собствени действия, с което ще трябва да се справяш сам.

— Именно — въздъхна Рейт. — Напускаме Сетра незабавно и се нуждаем от помощта на лорд Чизанте.

Хелсе издаде неопределен звук.

— Какви са ти плановете?

— Единствено да се измъкна жив от града.

— Тръгвам веднага. Ще ви откарам до една периферна станция за вагонетки. От Верводей всеки ден потеглят кораби към различни краища на света, не се съмнявам, че ще намерите нещо подходящо.

— Ще бъдем готови до обяд или малко преди това.

Рейт пое пешком към Серкада, като по пътя взе всички възможни предпазни мерки, и пристигна на срещата почти уверен, че не е бил проследен. Зарфо вече го очакваше, приbral бялата си коса в боне, черно като лицето му. Той незабавно го отведе в избата на една бирария. Настаниха се край каменна маса, Зарфо махна на един чирак да им донесе големи каменни чаши с горчив ейл.

След като отпиха, локхарят заговори делово.

— Преди да зачертка досегашния си живот заради едно безумно начинание, покажи ми цвета на парите.

Без да говори, Рейт хвърли на масата десет снопчета сияещи пурпурни секвини.

— Аха! — провикна се Зарфо Детуайлер. — Каква красива гледка! Тези за мен ли са? Ще ги прибера веднага, за да не им се случи нещо лошо.

— А теб кой ще пази? — попита Рейт.

— Тихо, момко, тихо — озъби се локхарят. — Щом приятели не могат да се разберат в избата на биравия, какво ще стане, ако ги сполети нещастие?

Рейт прибра парите в портфейла си.

— Нещастието вече ни сполетя. Убийците са обезпокоени от вчерашната история. Но вместо да отмъстят на теб, сега заплашват мен.

— Да, с тези типове трудно се излиза на глава. Ако искат пари, не им давай. Човек винаги може да се бие за живота си.

— Предупредиха ме да не напускам Сетра, докато не изберат подходящия момент, в който да ме убият. Въпреки това предлагам да тръгнем колкото се може по-скоро.

— Хитро! — Зарфо гаврътна бирата и тропна с каменната халба върху масата. — Но как смяташ да се изпълънеш на убийците? Те несъмнено следят всяко твое движение.

Рейт подскочи от някакъв шум само за да установи, че чирачето е донесло на Зарфо нова халба. Чернокожият пъхна нос в чашата, за да скрие усмивката си.

— Убийците са прословути с упоритостта си, но все ще намерим някакъв начин да ги надхитрим. Връщай се в твоя хотел и се приготви. По пладне ще дойда при теб и ще видим какво може да се направи.

— По пладне? Чак тогава?

— Какво значение има час или два? Трябва да приключка с някои дела.

Рейт се върна в хана, където Хелсе вече беше пристигнал с черната лимузина. Атмосферата беше напрегната и враждебна, при вида на Рейт яосът скочи на крака.

— Времето не чака, а съм тук отдавна! Ела, ако не побързаме, ще изпуснем следобедната вагонетка за Верводей!

— Не смяташ ли, че точно това очакват убийците? Планът ти е лишен от въображение.

Хелсе повдигна раздразнено рамене.

— Имаш ли по-добра идея?

— Бих искал да изprobвам една.

— Лорд Чизанте няма ли въздухолет? — намеси се невъзмутимо Анахо.

— В момента е повреден.

— А друг не може ли да се намери?

— За подобна работа? Съмнявам се.

Изминаха пет минути. Хелсе отново взе думата.

— Колкото повече чакаме, толкова по-малко време ти остава — той посочи към прозореца. — Виждаш ли двамата мъже с кръгли шапки? Чакат те да излезеш. Сега вече не можем да използваме и колата.

— Иди и им кажи да си вървят — предложи Рейт.

— Не и аз — разсмя се Хелсе.

Измина още половин час. Зарфо влезе с наперен вид във фоайето и поздрави групата с махване на ръка.

— Готови ли сме?

Рейт посочи убийците на площада.

— Очакват ни.

— Отвратителни създания — съгласи се Зарфо. — Само в Кат търпят такива — стрелна с крайчеца на окото Хелсе. — Този защо е тук?

Рейт обясни обстоятелствата, Зарфо погледна към Овала.

— Това ли е въпросната кола — черната лимузина със сребристосиния кръст? Ако е така, няма нищо по-просто. Ще отпътуваме с нея.

— Няма да се получи — възрази Хелсе.

— И защо? — попита Рейт.

— Лорд Чизанте не би искал да се забърква в подобна история, нито пък аз. Току-виж гилдията реши да издаде и на мен присъда.

Рейт се разсмя горчиво.

— А кой пръв ги потърси? Тръгваме към колата, ще караш като луд.

Хелсе се поколеба, огледа се намусено, сетне кимна.

— Щом настояваш.

Групата напусна хана и се запъти към колата. Убийците ги приближиха.

— Господине, струва ми се, че вие сте Адам Рейт?

— И какво, ако съм?

— Може ли да попитаме къде отивате?

— В замъка Син нефрит.

— Точно така — потвърди безизразно Хелсе.

— Надяваме се, че си давате сметка за наказанието, в случай че престъпите правилата?

— Да, естествено.

Убийците размениха няколко, думи шепнешком и единият от тях заяви:

— В такъв случай смятаме, че ще е най-добре, ако ви придружим.

— Няма място — заяви хладно Хелсе.

Убийците не му обърнаха внимание. Единият от тях тръгна към лимузината. Зарфо го дръпна за ръкава. Убиецът го погледна през рамо.

— А аз съм локхар — съобщи му Зарфо и го зашлели с опакото на ръката си така, че го събори на земята. Вторият убиец го изгледа втрещено, после извади пистолет. Острието на Анахо пропя във въздуха и се впи в гърдите на убиеца. Първият все още се опитваше да се изправи, Зарфо го изрита с ужасна сила в брадичката, той тупна по очи и остана да лежи неподвижно.

— В колата — нареди Зарфо. — Време е да изчезваме.

— Какво фиаско — прошепна Хелсе. — Аз съм опозорен.

— Да се махаме от Сетра — провикна се Зарфо. — Ще изберем някой по-рядко използван път.

Лимузината се понесе по тесни улички и не след дълго излезе в полето.

— Къде ни караш? — попита Рейт.

— Във Верводей.

— Глупости! — изсумтя Зарфо. — Карай на изток, в провинцията. Ще слезем до река Джинга и от там ще се спуснем до Кабасас.

Хелсе се опитваше да ги вразуми.

— На изток има само пушинаци. Колата ще затъне. Ще изчерпим енергоклетките.

— Какво значение?

— За теб може да няма. Но аз как ще се върна в Сетра?

— Това ли смяташ да направиш след всичко, което се случи?

Яосът промърмори нещо под нос.

— Аз съм белязан човек. Ще ми поискат петдесет хиляди секвина, които не мога да платя — и всичко заради безумни

манипулации.

— Това са твои проблеми. Карай на изток — докато колата спре или пътят свърши.

Хелсе махна отчаяно с ръка.

Пътят се виеше из приказно красива равнина с лениви поточета и езерца от двете страни. Дървета с увиснали черни клони къпеха листа с цвят на тютюн в рекичките под тях. Рейт непрестанно поглеждаше назад, но нямаше и следа от преследвачи. Сетра скоро се скри в далечината зад тях.

Хелсе престана да мърмори и се съсредоточи върху пътя, като се озърташе напрегнато. Рейт внезапно се изпълни с подозрение.

— Я спри за малко! — нареди той.

Хелсе се озърна.

— Да спра ли? Защо?

— Какво следва нататък?

— Две планини.

— Защо пътят е в такова добро състояние? А същевременно няма никакво движение.

— Ха! — плесна се с длан по бедрото Зарфо. Планинският санаториум за умопобъркани! Бас държа, че е някъде тук.

Хелсе ги възнагради със злобна усмивка.

— Каза ми да карам до края на пътя и това правя. Струва ми се, че онова местенце ще е подходящо скривалище.

— Не и за мен — отвърна Рейт. — Ако обичаш, без повече подобни невинни грешки.

Хелсе стисна устни и отново извърна поглед към пътя. На следващото кръстовище зави на юг. Навлязоха в хълмист терен.

— Къде води този път? — попита Рейт.

— Към старите живачни мини, изоставени планински курорти и няколко ферми.

Колата навлезе в гора, покрита с черен мъх, и пътят се изви още по-стръмен. Сълнцето се скри зад един облак и гората стана мрачна и усойна, след това отстъпи място на мъглива ливада.

Хелсе погледна индикатора.

— Имаме енергия само за още час.

Рейт посочи планините пред тях.

— Какво лежи оттатък?

— Пустош, обитавана от едно племе на име хокхар. Там е и Езерото на черната планина, откъдето черпи водите си Джинга. Пътят не е нито безопасен, нито лек. Но по него може да се напусне Кат.

Прекосиха ливадата. От двете страни се появиха дървета с дебели стебла и жълтеникови гъбести листа.

Пътят ставаше все по-разнебитен и на места беше запречен от паднали клони. От едната му страна се издигаше стръмна скална стена.

При една изоставена мина пътят неочаквано свърши. Почти в същия момент индикаторът на енергоклетките се спусна към долната граница. Колата спря с мъчително разтърсване, настъпи тишина, в която се чуваше само свистенето на вятъра.

Пътуващите огледаха оскъдния си багаж. Мъглата се разсея, слънцето озари планинския склон през високи облаци, обагряйки го в бакърено.

Рейт огледа планината, проследявайки една пътека нагоре по билото. Обърна се към Хелсе.

— Е, накъде сега? Към Кабасас или обратно за Сетра?

— За Сетра, естествено — младежът погледна тъжно колата.

— Пеша?

— По-добре, отколкото пеша за Кабасас.

— Ами убийците?

— Налага се да рискувам.

Рейт извади визоскопа и огледа пътя, по който бяха дошли.

— Не виждам преследвачи. Мисля, че... — той мълкна, забелязал изненадата на Хелсе.

— Какъв е този уред? — попита младият благородник.

Рейт обясни.

— Значи Дордолио е бил прав — поклати с почуда глава Хелсе.

— Не зная какво ти е казал Дордолио — отвърна Рейт, — освен че сме невежи варвари. Тук пътищата ни се разделят. Предай нашите поздрави на лорд Чизанте.

— Почакай малко — Хелсе погледна разколебано в посоката, където се намираше Сетра. — Кой знае, може пък в Кабасас да е по-безопасно. Убийците със сигурност ще хвърлят цялата вина върху мен — впери поглед в стръмния склон на планината и въздъхна мрачно. — Абсолютно безумие, казвам ви.

— Излишно е да ти напомняме, че не сме дошли тук по собствена воля — подсмихна се Рейт. — Е, време е да тръгваме.

Изкатериха се върху насипа пред входа на мината и надзърнаха в тунела, от който сълзеше червеникава слуз. Следи от стъпки водеха навътре. Бяха приблизително с човешки размери, но с формата на кегли или кратуни, на пет сантиметра пред стеснението личаха три отпечатъка от пръсти. Докато оглеждаше следите, Рейт почувства, че косата му настърхва. Наостри слух, но откъм тунела не идваше никакъв шум.

— Какви са тези отпечатъци? — обърна се към Траз.

— На бос фунг вероятно — дребен екземпляр. Или по-скоро на пnum. Следите са съвсем пресни. Наблюдавал ни е, докато сме се приближавали.

— Хайде да се махаме от тук — промърмори Рейт.

Час по-късно стигнаха билото на хълма и спряха, за да се полюбуват на панорамата. Земята на запад бе забулена в следобедна мараня и Сетра бе само разноцветно петно, като щрих на четка. Далече на изток блещукаше Езерото на черната планина.

Пътниците прекараха една зловеща нощ в покрайнините на гората, будени непрестанно от различни звуци: тихи, но вледеняващи писъци, потропвания като удари върху кухо дърво, коварния вой на нощните кучета.

Най-сетне настъпи сутринта. Закусиха с плодове от пътниче, след това продължиха по базалтовата козирка към дъното на гориста долина. Пред тях се простираше, равно и спокойно, Езерото на черната планина. Самотна рибарска лодка се носеше по повърхността и не след дълго се скри зад една скална издатина.

— Хокхари — обяви Хелсе. — Древните врагове на яositе. В наши дни се крият отвъд планините.

Траз вдигна ръка.

— Там има пътека.

Рейт погледна нататък.

— Не я виждам.

— И въпреки това е там, подушвам и дим от горящи дърва на разстояние около три мили.

Пет минути по-късно Траз закова на място.

— Няколко души се приближават.

Рейт напрегна слух, но не чу нищо. Ала наистина малко по-късно трима непознати се появиха на пътеката пред тях: високи, набити мъже с тънки ръце и крака, облечени в мръснобели ризи от груба тъкан и с малки шапчици от същата материя на главите. Те спряха веднага щом съгледаха пътниците, след това се обърнаха и отстъпиха назад по пътеката, като се оглеждаха страхливо през рамо.

След четвърт миля пътеката напусна гората и се насочи към мочурливия бряг на езерото. Селото на хокхарите се състоеше от наколни жилища и кей, който се простираше на стотина метра навътре във водата. В далечния край се виждаха десетина плоскодънни лодки. На брега се мотаеха петнайсетина мъже, които се озъртаха тревожно и размахваха войнствено къси ножове и арбалети.

Пътниците ги приближиха.

Най-високият и най-якият от хокхарите се провикна със смешно тънък и писклив гласец:

— Кои сте вие?

— Пътници за Кабасас.

Хокхарите ги изгледаха недоверчиво, след това вдигнаха глави към пътеката в планината.

— Къде са останалите от вашата група?

— Няма други, само ние сме. Можете ли да ни продадете лодка и малко храна?

Хокхарите свалиха оръжия.

— Тук храна се намира трудно — отвърна водачът. — А лодките са най-голямата ни ценност. Какво можете да ни предложите в замяна?

— Само шепа секвини.

— Какво полза от вашите секвини, след като трябва да идем в Кат, за да ги харчим?

Хелсе прошепна нещо в ухото на Рейт. Той се обърна към хокхарите:

— Добре тогава, ще си продължим по пътя. Чухме, че имало и други селца около езерото.

— Какво? Нима ще търгувате с дребни крадци и мошеници? Там всички са такива. Ще ви спасим от собствената ви глупост и ще направим отстъпка само за да не бъдем негостоприемни.

В края на краищата Рейт плати двеста секвина за лодка в поносимо състояние и провизии в количество, което според хокхарския вожд би трябвало да бъде достатъчно, докато стигнат Кабасас — няколко щайги със сушена риба, чувалче с корени, руло люта кора, пресни и сушени плодове. Срещу още трийсет секвина си осигуриха водач на име Цутсо, кръголик, охранен младеж с широка усмивка. Цутсо заяви, че първата част от тяхното пътуване ще бъде най-опасната.

— В началото ще преминем праговете, след това Големия улей, нататък плаването вече е безпрепятствено.

По обяд, след като разпънаха едно малко платно, те напуснаха селцето на хокхарите и целия следобед се носеха по тъмните води към две скали, които бележеха края на езерото и началото на река Джинга. По залез-слънце лодката премина между скалите, върху всяка от които стърчаха руини, черни на фона на пепеляво кафявото небе. В подножието на дясната скала имаше неголяма ниша с каменист бряг — Рейт поиска да хвърлят котва там, за да прекарат нощта, но Цутсо отказа категорично.

— Тези замъци са обитавани от призраци. Нощем зли духове от древния Тчай скитат по брега. Да не искаш да ни се лепне някая прокоба?

— Какво може да ни се лепне, ако призраците си стоят горе в замъците?

Цутсо го изгледа учудено и насочи лодката с твърда ръка към средата на течението. На миля по-надолу Джинга се разделяше около скалист остров и Цутсо откара лодката при него.

— Тук нищо от гората не може да ни стигне — обясни той.

Пътниците се навечеряха, изтегнаха се около огъня и през цялата нощ не бяха обезпокоявани от нищо, освен от тихи подсвирквания откъм гората и само веднъж, в далечината — от тъжния вой на нощните кучета.

На следващия ден преодоляха десетина мили с ужасяващи прагове, при което Цутсо безброй пъти оправда хонорара си, поне по преценка на Рейт. Междувременно гората се смали до бодливи шубраци, бреговете се оголиха и постепенно над всичко останало започна да доминира един нарастващ шум — мощн, оглушителен рев.

— Големият улей — обясни Цутсо. Реката изчезваше от ръб на стотина метра пред тях. Преди Рейт да успее да възрази или останалите да реагират, лодката се прехвърли през ръба.

— Всички готови! — извика Цутсо. — Това е Улеят. Наведете се към средата.

Тънкото на водата почти заглушаваше гласа му. Лодката се спускаше през черна клисура и стените ѝ се носеха от двете страни с шеметна скорост. Реката се бе превърнала във вибрираща тъмна повърхност, покрита с пяна, която сякаш бе застинала на място. Пътниците се приведоха, стараейки се да не обръщат внимание на подигравателната усмивка на Цутсо. Бясната надпревара продължи няколко минути, докато накрая се стовариха в огромна планина от пяна и когато излязоха от нея, озоваха се в спокойни води.

Стените на клисурата се издигаха на хиляда стъпки височина — кафеникав пясъчник, от който стърчаха издатини с цвят и консистенция на нишесте. Цутсо насочи лодката към островче от ситни камъчета.

— Тук се разделяме — обяви той.

— Тук? На дъното на каньона? — изгледа го учудено Рейт.

Цутсо посочи една пътека, която се виеше нагоре по склона.

— От тук до моето селце са пет мили.

— В такъв случай — отвърна Рейт — сбогом и искрени благодарности.

Цутсо махна небрежно с ръка.

— Няма защо. Хокхарите са велиcodушен народ, освен когато става въпрос за ясите. Ако бяхте такива, едва ли всичко щеше да протече тъй гладко.

Рейт неволно погледна към Хелсе, който мълчеше.

— Ясите ваши врагове ли са?

— От древността, когато са разрушили Хокхарската империя.

Сега живеят от другата страна на планината, и по-добре за тях, защото можем да подушим всеки яо, както подушваме развалена риба — той скочи чевръсто на брега. — Нататък следва блатото. Ще стигнете безпрепятствено до Кабасас, освен ако не се изгубите в него или не ядосате блатните обитатели — Цутсо махна на изпроводяк и пое нагоре.

Лодката се плъзгаше през охрения сумрак, под небосвод, оцветен в алено и кафяво. През целия следобед стените на клисурата постепенно се раздалечаваха. По залез-слънце пътниците спряха на каменист бряг, на който прекараха една нощ в зловеща тишина.

На следващия ден реката излезе в широка долина, обрасла с високи жълтеникови треволяци. Хълмовете се отдръпнаха, растителността по брега стана гъста и буйна, обитавана от дребни животинки — полуляяци-полумаймуни, които хленчеха, скимтяха и изпускаха облаци нездравословно ухаеща течност към лодката. Реката ставаше все по-широва, към нея непрестанно се присъединяваха нови и нови потоци. Новият ден бе ознаменуван с появата на огромни дървета на единия бряг и по пладне лодката навлезе в непроходима и висока джунгла. Платното увисна, въздухът се изпълни с миризмата на влажна дървесина и разложени растения. По високите, клони на дърветата подскачаха зверчета, от мъгливия мрак под тях надзъртаха зъбати зурли, насекоми се носеха върху въздушни меухури, четирикрили създания пореха водната повърхност. Веднъж пътниците дочуха тежко пръхтене и тропот, при друг случай от гората долетя зловещо съскане, последвано от изплашени, предсмъртни писъци, но източниците на тези звуци оставаха скрити зад зелената стена.

Постепенно коритото на реката се разшири, а скоростта на течението отслабна, наизлязоха десетки дребни островчета, обрасли с гори, папрат и разперени като ветрила филодендрони. Веднъж Рейт зърна с крайчеца на окото нещо, което наподобяваше кану и в което се возеха трима младежи с щръкнали шарени прически, но когато извърна глава, за да ги огледа внимателно, видя само малък остров и не беше сигурен, дали ги е видял наистина. По-късно през този ден към тях се приближи змиеподобно чудовище с дължина двайсет стъпки, но след като ги последва за кратко, изглежда, изгуби интерес към лодката.

По залез пътниците устроиха лагер на брега на малък остров. Половин час по-късно Траз се озърна неспокойно и посочи на Рейт близкия храсталак. Чуха тихо шумолене, сподирено от неприятна миризма. Миг по-късно от храсталака изпълзя чудовището, което бе плувало край тях, и се нахвърли върху им със зловещ крясък. Рейт изстреля една от експлозивните си игли в разтворената му паст, главата

му изригна, а тялото се нави на кравай, запъпли върху безброй крачета към реката и бавно потъна в нея.

Пътниците се настаниха изплашени край огъня. Хелсе наблюдаваше Рейт, докато прибираще игломета в торбата, и не успя да сдържи любопитството си.

— Откъде, ако мога да попитам, се сдоби с това оръжие?

— Животът ме научи — отвърна Рейт, — че искреността създава проблеми. Твой приятел Дордолио ме смята за луд, Анахо предпочита да използва термина „страдащ от амнезия“. Така че, мисли каквото си искаш.

Хелсе прошепна, сякаш само на себе си:

— Какви странни истории щяхме да разказваме, ако всички говорехме само истината.

— Истината? — избухна в смях Зарфо. — Че кой има нужда от нея? Кой изобщо ще слуша подобни неща?

— Сигурно си прав — въздъхна Хелсе. — Но когато хората са обединени от обща и опасна цел, добре е да споделят тайните помежду си.

Траз, който откровено не харесваше яоса, го погледна с нескрита насмешка.

— За кого говориш? Лично аз нямам никакви тайни, нито опасни цели.

— Сигурно имаше предвид дирдирчовека — намигна подигравателно Зарфо.

Анахо поклати глава.

— Тайни? Не. По-скоро премълчани истини. Отчаяни цели? Пътувам с Адам Рейт, тъй като нямам какво друго да правя. Аз съм изгнаник сред полухората. Нямам друга цел, освен да оцелея.

— Аз имам една тайна — заяви с дяволита усмивка Зарфо, — и тя е мястото, където си държа париците. Моята цел? Също толкова скромна — два акра ливада край реката южно от Смаргаш, колибка под едно чарлишово дръвче, кротка женица, която да ми прави чай. Препоръчвам ви да си изберете нещо подобно.

Хелсе се усмихна едва забележимо, загледан в трепкащия огън.

— А моите мисли до една са тайни — волю-неволю. Колкото до целите — ако се върна някога в Сетра и успея да се разбера с гилдията на наемните убийци, ще бъда напълно доволен.

Рейт погледна нагоре, към облаците, които закриваха звездите.

— Аз пък ще бъда доволен, ако остана сух до сутринта.

Групата пренесе лодката на сушата, преобърна я и направи заслон от платното. Заваля дъжд, който потуши огъня и образува локви под лодката.

Най-сетне дойде зората — забулено от дъжда кехлибарено сияние. По обяд, когато облаците се разпръснаха, пътниците отново спуснаха лодката в реката, натовариха провизиите и поеха на юг.

Джинга продължаваше да се разширява, докато бреговете ѝ се превърнаха в тъмни контури. Отмина следобедът, а залезът беше като необятен хаос от черно, златисто и кафяво. Плавайки бавно в здрача, пътниците се озъртаха за подходящо място, където да спрат. Близкият бряг бе тинест и непроходим, но най-сетне, когато последните пурпурни лъчи угаснаха, те съгледаха едно пясъчно хълмче, на което прекараха нощта.

На следващия ден навлязоха в блатата, Тук Джинга се разделяше на десетки канали и се влачеше лениво между обрасли с тръстика островчета. Тази нощ пътниците прекараха в лодката. Привечер на следващия ден стигнаха покрита със ситни камъни дига, която се издигаше и снишаваше, образувайки верига от скалисти острови през блатата. В незапомнени времена навярно изчезнал народ на Тчай бе използвал тези насили за опори на мост, който отдавна бе рухнал и сега от него бяха останали само почернели бетонни късове. Пътниците избраха за бивак най-големия остров и вечеряха сушена риба и мухлясала леща, купени от хокхарите.

Траз беше неспокоен. Той обиколи целия остров, изкатери се на върха и оттам огледа останките на древния мост. Обезпокоен от поведението му, Рейт се присъедини към него.

— Виждаш ли нещо?

— Нищо.

Рейт също се огледа. Бледомораво небе се отразяваше в равната водна повърхност, насечена от сенките на околните острови. Двамата се върнаха при огъня и Рейт определи смените за нощта. Събуди се призори и веднага се учуди защо не го бяха потърсили по-рано. След това забеляза, че лодката е изчезнала. Той сръга Траз, който трябваше да поеме първата смяна.

— Кой те смени снощи?

— Хелсе.

— Не ме е будил. И лодката я няма.

— Както и Хелсе — добави Траз. Рейт едва сега забеляза връзката.

Траз посочи съседния остров, който бе едва на двайсетина метра.

— Ето я лодката. Този тип сигурно е отишъл там на средноощна разходка.

Те слязоха до брега и Рейт се провикна:

— Хелсе? Хелсе!

Никакъв отговор. Нито виждаха яоса. Рейт прецени разстоянието до лодката. Водата беше гладка и равна като плоча. Той поклати глава.

Лодката изглеждаше толкова близо, но дали това не беше примамка? Извади от кесията въжето, което му бе останало от аварийния комплект, и завърза камък на единия му край. След това метна камъка към лодката. Първия път камъкът цопна във водата. Рейт го дръпна с въжето, което постепенно се изопна и затрептя, сякаш го държеше нещо силно и жизнено.

Рейт се намръщи. Изтегли камъка и пак го хвърли. Този път той падна в лодката. Рейт нави въжето и лодката се плъзна към тях.

С помощта на Траз Рейт изтегли лодката от съседния остров. Двамата се качиха и огледаха острова, но и на него нямаше следа от Хелсе. Под една скална издатина се натъкнаха на отвор, който водеше навътре в острова. Траз пъхна глава вътре, ослуша се, подуши и покани Рейт да стори същото. Рейт долови влажен и неприятен мириз. Той извика приглушено в дупката:

— Хелсе! — после още веднъж, по-силно: — Хелсе!

Нямаше отговор.

Върнаха се при останалите.

— Прилича ми на шегичка на пнуми — подметна мрачно Рейт.

Изядоха закуската в мълчание и още час не смееха да предприемат нищо. След това бавно натовариха багажа и напуснаха острова. Рейт продължаваше да се озърта назад през визоскопа, докато другият остров се изгуби от погледа му.

11.

Каналите на Джинга отново взеха да се събират — блатото се превърна в джунгла. Клони и лиани се спускаха над черната вода, над която се рееха огромни пеперуди, приличащи на призраци. Гората се състоеше от няколко вертикални слоя — горният бе обагрен в розово и украсен с продълговати листа, които трепкаха на вятъра като змиорки. Топки с черна козина и шест издължени бели ръце подскачаха от клон на клон, като използваха лианите. Веднъж, когато джунглата за миг се разтвори, Рейт зърна в далечината и високо между клоните плетени колиби, а малко по-късно лодката мина под мост от клонки и груби въжета. Трима голи мъже се надвесиха от моста, тъкмо когато лодката преминаваше отдолу — те имаха мършави тела, а кожата им беше съсухрена като стар пергамент. Докато разглеждаха лодката, на лицата им се изписа почуда и веднага щом отмина, тримата се втурнаха по моста и изчезнаха в листака.

Около седмица пътешествениците продължаваха да се носят надолу по реката, която все повече се разширяваше. Един ден застигнаха кану, от което старец хвърляше мрежа, на следващия видяха селце на брега, ден по-късно покрай тях премина с боботене моторница. През нощта стигнаха до градче, където преспаха в една крайречна странноприемница, вдигната на колове над водата.

Още два дена се спускаха по течението, с изопнато платно от вятъра, който задуха отдясно. Тук Джинга беше широка и дълбока и вятърът вдигаше големи вълни. Ставаше все по-трудно да се ориентират. При следващия град забелязаха речен кораб, който също плаваше надолу по течението. Тук изоставиха лодката и си купиха билети до Кабасас.

Плаването с кораба продължи три дена, през които изморените пътници се наслаждаваха на комфорта на хамаците и прясната храна. По пладне на четвъртия ден, когато Джинга вече бе толкова широка, че не се виждаше отсрещният бряг, сините куполи на Кабасас бавно изплуваха на запад.

Кабасас, подобно на Коуд, изпълняваше ролята на междинна станция за стоки, предназначени за вътрешността, и също като Коуд беше средище на интриги. Складове и навеси изпъльваха пристанищния район, зад тях имаше редове от сгради с арки и колони, боядисани в бежово, сиво, бяло и тъмносиньо, които се катереха по склоновете на хълма. По неизвестни за Рейт причини всяка къща бе оградена от висока ограда, придавайки на града странен изглед, което най-вероятно би трябвало да говори за характера на неговите обитатели. Жителите бяха тънки и стройни хорица с будни, проницателни очи, свободно спуснати кестеняви коси и широки скълести лица. Жените бяха забележително красиви и Зарфо побърза да предупреди спътниците си:

— Не обръщайте внимание на женските, ако ви е мил животът! Не ги поглеждайте, дори да ви предизвикват и подмамват! Странни игрички се играят тук, в Кабасас. При най-малкия намек за възхищение ще нададат вой и ще дотичат стотина женоря, за да се нахвърлят с писъци и ножове върху нещастника.

— Хм — изсумтя Рейт. — А мъжете?

— Ще ви спасят, ако могат, и ще прогонят жените с бой, което май им доставя удоволствие. Изглежда, това е начинът да се ухажват тук. Когато един мъж си хареса жена, издебва я и я насинява от бъхтене. Никой не си и помисля да се намеси. Почне ли да я налага, жената се оставя на милостта му. Доста болезнен начин да си намериш половинка.

— И неудобен за двете страни — подсмихна се Рейт.

— Именно. Неудобен и перверзен. Но така си живуркат в Кабасас. Докато сме тук, обръщайте се към мен за съвет. Първо, определям хана „Морски дракон“ за база на нашата операция.

— Едва ли ще останем толкова дълго. Защо не идем направо на пристанището да потърсим кораб, който ще прекоси Парапан?

Зарфо подръпна дългия си черен нос.

— Толкова лесно ли си мислите, че ще бъде? Ще останем тук поне две седмици. Да си починем, да се огледаме...

— Ти ли ще платиш за стаята си?

Зарфо повдигна обидено вежди.

— Както знаете, аз съм беден човек. Всеки мой секвин е изкаран с труд и пот. В начинание като нашето, в което участват различни хора, разчитам на щедростта и благоразположението на другите.

— Довечера — заяви Рейт — ще останем в „Морски дракон“. А утре напускаме Кабасас.

Зарфо изръмжа сърдито.

— Не е моя работа да обсъждам намеренията ти. Хм... Доколкото разбирам, смяташ да пристигнеш в Смаргаш, да наемеш екип от техници и да продължиш заAo Хидис?

— Правилно.

— В такъв случай послушай ме — дискретността в подобно дело е от особено значение! Предлагам да се качим на кораб до Зара през Парапан и от там да продължим навътре по река Иш. Разполагаш ли с необходимите средства?

— Естествено.

— Пази ги. Кабасаските крадци са прочути с уменията си, използват щипци с дължина до трийсет стъпки. Виждаш ли онази сграда на брега? — посочи Зарфо. — Това е ханът „Морски дракон“.

Ханът „Морски дракон“ беше наистина забележителна постройка с няколко просторни помещения за хранене и уютни стаички за гостите. Ресторантът беше украсен като подводна градина, имаше дори тъмна и влажна пещера, където се събираха членовете на една местна секта, изповядваща идеята за интимния характер на засищането с храна.

Рейт поръча няколко нови ризи от съседния галантерист и слезе на долната тераса, където имаше открита баня. Изтърка се яростно, после се напръска с тонизираща течност и се намаза с екстракт от ароматна мъхеста гъба. След това се загърна с бял ленен халат и се прибра в стаята.

На диванчето го очакваше мъж в тъмносин костюм. Рейт се ококори от изненада. Хелсе го разглеждаше с неразгадаемо изражение. Нито помръдваше, нито издаваше звук.

Възцари се напрегната тишина.

Рейт излезе заднишком от стаята и се спря разколебан на терасата, с разтуряно сърце, сякаш беше видял призрак. В коридора

се появи Зарфо, който се поклащаше лекичко с разчорлени коси.

Рейт му махна с ръка.

— Ела, искам да ти покажа нещо.

Той отведе Зарфо до вратата и я разтвори широко, почти сигурен, че стаята ще бъде празна. Хелсе си седеше там както преди. Зарфо го огледа внимателно и прошепна:

— Да не се е побъркал? Седи, блещи се и не проговаря, сякаш ни се подиграва.

— Хелсе — повика го Рейт. — Какво правиш тук? Какво се е случило с теб?

Яосът се изправи. Рейт и Зарфо неволно отстъпиха назад. Хелсе ги огледа с вяла усмивка. Излезе на терасата и се спусна бавно по стълбите. Долу спря, извърна глава и за миг Рейт зърна бледия oval на лицето му, който се стопи, като че принадлежеше на призрак.

— Какво може да означава всичко това? — попита с пресипнал глас Рейт.

Зарфо поклати глава. Рейт за първи път го виждаше объркан.

— Някоя шегичка на пnumите.

— Дали не трябваше да го задържим?

— Ако искаше, щеше сам да остане.

— Но... съмнявам се. Може да не е на себе си.

В отговор Зарфо само повдигна лекичко рамене. Рейт излезе на терасата и огледа града.

— Пnumите знаят дори стаята, в която спим!

— Всеки, който се спуска по Джинга, спира в Кабасас — обясни раздразнено Зарфо. — Ако има пари, настанива се в хана „Морски дракон“. Не е трудно да се досетиш за всичко това. Толкова по въпроса за всезнанието на пnumите.

На следващия ден Зарфо се запиля някъде и когато се върна, водеше със себе си нисичък мъж с кожа в махагонов цвят, който пристъпваше ситно, сякаш го стягаха обувките. Лицето му беше прорязано от бръчки, мъничките му живи очички надзвъртхаха кривогледо над клюнестия нос.

— Позволете да ви представя — заговори тържествено Зарфо — капитан Добаг Хростилфи, мъдър и способен човек, който ще се

погрижи за нас.

Рейт си помисли, че никога досега не бе виждал по-очеваден негодник.

— Хростилфи командава „Пибар“ — продължи Зарфо. — За една съвсем разумна сума той е готов да ни откара до нашата следваща цел, пък дори и тя да е най-далечният бряг на Ворд.

— Колко струва прекосяването на Парапан? — поинтересува се Рейт.

— Само пет хиляди секвина, представяте ли си? — възклика Зарфо.

Рейт се изсмя презрително и се обърна към Зарфо.

— Повече не се нуждая от помощта ти. Ти и твоето приятелче Хростилфи си потърсете друга жертва за мамене.

— Какво? — извика локхарят. — След като рискувах живота си в онзи пъклен улей и понесох какво ли не?

Но Рейт си беше тръгнал. Зарфо го догони, малко пооклюмал.

— Адам Рейт, правиш сериозна грешка.

Рейт се усмихна мрачно.

— Да, вместо някой честен човек, наех теб.

— Кой смее да твърди, че съм нечестен? — попита обидено Зарфо.

— Аз. Хростилфи ще се продаде и за сто секвина. Навярно ти е поискал петстотин. А ти си му казал: „Зашо да не спечелим и двамата? Адам Рейт е лековерен човек. Аз ще му кажа цената и всичко над хиляда секвина ще бъде мое.“ Хайде сега, върви си.

Зарфо подръпна разкаяно дългия си нос.

— Ужасно грешиш в преценката си за мен. Току-що съмрих Хростилфи, който си призна, че се е опитал да ни измами. Сега предлага кораба си за... — Зарфо се покашля смутено — хиляда и двеста секвина.

— Нито грош повече от триста.

Зарфо разпери ръце и се върна. Не след дълго се приближи Хростилфи с молба Рейт да огледа кораба. Рейт го последва до „Дибар“ — прогнило корито с дължина четирийсет стъпки, задвижвано от електростатичен двигател. Капитанът го засипваше с хвалби:

— Корабчето ми е най-бързото по тези ширини! Цената ви е абсурдна. Ами моите капитански умения? Имате ли представа колко струва горивото? Пътуването ще източи енергоклетките — сто секвина, които не мога да си позволя. Трябва да платите за енергията и за допълнителните провизии. Аз съм щедър човек, но това не означава, че ще живеете на гърба ми.

Рейт се съгласи да заплати за енергията и значителна част от провизиите, но не и за монтажа на нови резервоари за вода, допълнително снаряжение за навигация при лошо време, както и амулети против уроци на носа. Освен това поискава да отплават на следващия ден, при което Хростилфи избухна в ироничен кикот.

— Това ще е удар право в мутрата на стария локхар. Толкова разчиташе да се повесели поне седмица в „Морски дракон“.

— Може да остане колкото пожелае — заяви Рейт. — Стига да си плати.

— А, виж, в това се съмнявам — отвърна все така засмяно Хростилфи. — Добре, какво да правим с провизиите?

— Купи ги. Ще ми покажеш списък на покупките и аз ще проверя всичко.

— Ще ми трябват сто секвина аванс.

— За глупак ли ме вземаш? Не забравяй, утре по пладне отплаваме.

— „Пибар“ ще бъде готов — обеща с помръкнало лице Хростилфи.

Когато се прибра в „Морски дракон“, Рейт завари Анахо на терасата. Дирдирчовекът посочи един силует, очертан върху вълнолома.

— Виж го къде стърчи. Това е Хелсе. Виках го по име, но той сякаш изобщо не ме чува.

Хелсе извърна глава, лицето му беше мъртвешки бяло. За един кратък миг погледите им се срещнаха, после той бавно се отдалечи.

По обяд пътниците се качиха на „Пибар“. Хростилфи ги поздрави ентузиазирано. Рейт непрестанно се оглеждаше, питайки се каква ли ще е поредната измама на негодника.

— Къде са провизиите?

— В главния салон.

Рейт огледа сандъците и кутиите, свери ги със списъка с покупки на Хростилфи и беше принуден да признае, че дребосъкът бе закупил всичко на съвсем разумна цена. Но защо, зачуди се той, не ги бе струпал отпред, в лазарета? Когато натисна вратата, установи, че е залостена.

„Интересно“ — помисли си. След това повика Хростилфи.

— Най-добре да преместим припасите в лазарета, преди да излезем в открито море.

— Всяко нещо с времето си! — отвърна капитанът. — Първо най-важното! Да се възползваме, доколкото можем, от сутрешното течение!

— Но това ще ни отнеме само няколко минути. Отключи вратата и сам ще ги пренеса.

Хростилфи махна небрежно с ръка.

— Смятай ме за суеверен, но някои неща ги правя в определен ред.

Зарфо, който в този момент бе слязъл в салона, погледна с любопитство вратата на лазарета.

— Хубаво де, щом така смяташ — примири се Рейт.

Зарфо понечи да каже нещо, но улови погледа на Рейт и прехапа език.

Хростилфи излезе навън да развързва въжетата.

Сетне запали двигателя и се премести в капитанската рубка. Корабът се понесе по вълните.

Рейт пошепна нещо на Траз и той застана до Хростилфи. Чергарят извади арбалета си, постави стрела в жлеба и го окачи небрежно на колана си. Капитанът го изгледа раздразнено.

— Внимавай, момче! Доста безразсъден начин да се отнасяш с оръжието.

Траз сякаш не го чу.

Рейт размени няколко думи със Зарфо и Анахо, след което излезе на предната палуба. Запали един стар парцал и го натика във вентилационната шахта на лазарета.

— Какви са тези глупости? — изкрещя ядосано Хростилфи. — Да не си решил да ни подпалиш?

Рейт запали още парцали и продължи да ги пуска през вентилатора. От лазарета се чу сподавена кашлица, развълнуван шепот и тропот на крака. Капитанът посегна към кесията си, но забеляза бдителния поглед на Траз и готовия за стрелба арбалет.

Рейт напусна без бързане предната палуба.

— Има оръжие в кесията — докладва Траз.

Хростилфи се беше вцепенил от изненада. Той направи рязко движение, но замря, когато Траз вдигна арбалета. Рейт откачи кесията, подаде я на чергаря и извади два кинжала и една кама от различни джобове из дрехите на капитана.

— Слез долу — нареди му той. — Отвори вратата на лазарета. Кажи на приятелите си да излязат един по един.

С потъмняло от гняв лице Хростилфи се спусна по стълбата и след като промърмори няколко ядни думи, отвори вратата. Шестима разбойници излязоха един след друг, за да бъдат обезоръжени от Анахо и Зарфо и пратени на палубата, откъдето Рейт ги избутваше зад борда.

Най-сетне лазаретът се изпразни. Изведоха Хростилфи на палубата, ала той отново бе възвърнал самообладанието си и типичното си хладнокръвие.

— За всичко си има обяснение! Това е нелепо недоразумение!

Рейт отказал да го слуша и капитан Хростилфи се присъедини към своите другари в морето. След като размаха юмрук и отправи няколко проклятия и заплахи към ухилените пътници на „Пибар“, той заплува с широки движения към брега.

— По всичко изглежда — подхвърли Рейт, — че останахме без навигатор. В коя посока е Зара?

Зарфо имаше оклюмал вид. Той посочи със сбръчкания си черен пръст.

— Мисля, че е нататък — след това се обърна и погледна към седемте подскачащи върху вълните глави. — Не мога да разбера тази ненаситна човешка алчност за пари! Погледнете само до какво може да доведе! — облиза се нервно и после им показа блестящите си зъби. — Какво пък, да оставим в миналото този неприятен инцидент. Сега ние командваме на „Пибар“! Напред: към Зара, река Иш и Смаргаш!

12.

През целия първи ден Парапан беше спокоен. На втория се появи леко вълнение. На третия черен облак забули хоризонта на запад, пронизвайки морето със светкавици. Излезе вятър на силни и резки пориви, в продължение на два часа „Пибар“ подскачаше и се тресеше, след това бурята отмина и корабът продължи през по-спокойни води.

На четвъртия ден в далечината се появи Качан. Рейт изравни кораба с една рибарка лодка и Зарфо попита за посоката към Зара. Рибарят, мургав старец със стоманени обеци на ушите, им посочи мълчаливо. „Пибар“ се понесе напред и по залез-слънце навлезе в делтата на Иш. Светлините на Зара трепкаха по протежение на западния бряг, но корабът подмина пристанището и продължи на юг по реката.

Розовата луна Аз изгря над водата, през цялата нощ „Пибар“ плаваше нагоре по течението. Сутринта ги завари в плодородна страна, с редове от засадени покрай брега дръвчета. Постепенно земята взе да става сушава и камениста и известно време реката се виеше сред купчини от обсидианови канари. На следващия ден съгледаха на брега отряд високи мъже с черни наметала. Зарфо каза, че били диваци от племето нис. Те стърчаха неподвижно, втренчили погледи в „Пибар“.

— Далече от тези типове — посъветва ги Зарфо. — Живеят в дупки като нощните кучета, но според мнозина са по-свирепи и от тях.

Късно следобед ниският бряг бе сменен от пясъчни дюни и Зарфо предложи да спрат в дълбока вода, за да прекарат нощта.

— Нагоре има плитчини и пясъчни ивици — обясни той. — Ще се наложи да слизаме на брега и да разузнаваме. Не се съмнявайте, че нисаите са ни проследили. Ако им се удаде възможност, ще нападнат кораба и ще ни избият.

— Няма ли да ни нападнат, ако хвърлим котва?

— Не, те се страхуват от дълбоката вода и никога не използват лодки. На котва ще бъдем в същата безопасност, както в Смаргаш.

Нощта бе ясна и Аз и Браз се търкаляха бавно по небето на Тчай. На брега нисайте дръзко разпалиха огньове и увесиха над тях котли, малко по-късно засвириха на гъдулки и тъпани. Часове наред пътниците наблюдаваха подскачащите около огъня силуети в черни наметала.

На сутринта обаче от нисайте нямаше и следа. „Пибар“ премина плитчините безпрепятствено. Късно следобед стигнаха едно селце, охранявано от редица стражеви кули, на всяка от които бе прикован нисайски скелет, облечен в парцаливо черно наметало. Зарфо обяви, че пътешествието им по реката трябва да приключи тук и че до Смаргаш остават още триста мили в южна посока през пустини, планини и дълбоки клисури.

— От тук ще продължим с някой керван по стария Сарсазъмски път до Хамил Зат, в подножието на Локхарските планини. Довечера ще разпитам, за да узная как най-добре да постъпим.

Зарфо остана на брега през цялата нощ и се върна на заранта с вестта, че след доста тежък пазарльк е успял да размени „Пибар“ срещу първокласно пътуване с керван до Хамил Зат.

Рейт пресметна наум. Триста мили? Максимум по двеста секвина на човек, общо осемстотин за четиримата. „Пибар“ в най-лошия случай струваше десет хиляди. Той се втренчи в Зарфо, който му отвърна с невинен поглед.

— Дали си спомняш — попита Рейт — нашата малка свада и подозренията ми в Кабасас?

— Разбира се — отвърна локхарят. — До ден-днешен съм ти малко сърдит за несправедливите намеци.

— Ето ти още един тогава. Колко получи от тази сделка за „Пибар“?

Зарфо направи недоволна гримаса.

— Вярно е, че пазех тази новина, за да ви зарадвам.

— И колко?

— Три хиляди секвина — промърмори недоволно Зарфо. — Нито повече, нито по-малко. Смятам, че цената е справедлива, макар сумата да не е кой знае колко голяма.

Рейт реши да не подлага на съмнение тази цифра.

— Къде са парите?

— Ще ни бъдат платени, когато слезем на брега.

— И кога потегля керванът?

— Скоро — до ден-два. Има една доста подходяща странноприемница — уютно местенце, където да прекараме нощта.

— Добре тогава, да идем да приберем парите.

За изненада на Рейт торбата, която Зарфо получи от гостилничаря, съдържаше точно три хиляди секвина. След като ги преброиха, Зарфо се засмя доволно и се провикна гърлено да му донесат делва е ейл.

Три дни по-късно керванът потегли на юг: колона от дванайсет моторни фургона, четири от тях оборудвани с пясъчни оръдия. Сарсазъмският път минаваше през изключително живописна страна — клисури и остри върхове, дъно на отдавна пресъхнало море, синеещи далечни планини, шепнещи горички от червеникови дръвчета и черна папрат. От време на време по хълмовете се мяркаха нисай, но те се държаха на почтително разстояние. Вечерта на третия ден керванът влезе в Хамил Зат, окаяно малко градче от стотина глинени къщурки и десетина кръчми.

На заранта Зарфо нае двама водачи, товарни добичета и снаряжение и те се отправиха по една странична пътека, която водеше към Локхарските планини.

— Навлизаме в дива страна — предупреди ги Зарфо. — Тук често се навъртат опасни зверове, така че бъдете готови с оръжиета.

Пътеката беше стръмна, теренът труднопроходим. На няколко пъти между скалите се мярваше карян, коварен местен звяр със сивкова козина, който понякога притичваше на два крака, друг път се прокрадваше на шест. В широка цепнатина съгледаха огромна змия с тигрова глава, но тя не им обърна внимание.

На третия ден откакто напуснаха Хамил Зат пътниците навлязоха в Локхара, просторно плато между планински върхове, и същия следобед пред тях се ширна Смаргаш. Зарфо се обърна към Рейт:

— Начинанието, с което си се захванал, е от доста деликатен характер.

— Така е.

— Хората тук са мнителни като уонкоидите, а чужденец лесно може да се изпусне пред непознати.

— Е, и?

— Дали няма да е по-добре аз да подбера екипа?

— Разбира се. Но остави въпроса със заплащането на мен.

— Както желаеш — въздъхна Зарфо.

Платото бе нашарено от напоителни канали, между които се гушеха селски чифлици. Мъжете, също като Зарфо, бяха с татуирана и почернена кожа и гривести бели коси. Тъкмо наопаки, лицата на жените грееха в снежнобяло, а косите им бяха черни като гарваново крило. Децата имаха черни или бели коси в зависимост от пола си, но кожата им бе с цвета на прахоляка, в който играеха.

Пътят следващ речното корито и бе засенчен от величествени кедрови дървета. От двете страни се редяха малки колиби, оплетени с лози и шубраци. Зарфо въздъхна с насълзени очи.

— Погледнете ме, гурбетчия, завръщащ се от далечни земи. Но къде е моето богатство? Как ще си купя къщурка край реката? Беднотията ме поведе по странни пътища, в компанията на фанатик с каменно сърце, който се забавлява, като си играе с надеждите на един лековерен старец!

Рейт се направи, че не го е чул, и не след дълго те влязоха в Смаргаш.

13.

Рейт седеше в гостната на ниска цилиндрична къща, която бе наел и откъдето се разкриваше панорамна гледка към централния площад на Смаргаш.

Срещу него в меки кресла се бяха настанили петима беловласи местни жители, избрани сред двайсетината кандидати, с които Зарфо бе започнал подбора си. Беше късен следобед и на площада младежи и девойки се развлечаха с песни, танци и музика, изпълнявана на акордеони, цимбали и барабани.

Рейт им беше разкрил плана си дотам, докъдето смяташе за необходимо — което не бе никак много.

— Извикахме ви тук, защото бихте могли да ни помогнете в едно начинание. Зарфо Детуайлър ви е информирал, че става въпрос за голяма сума, което е истина, стига да не се провалим. Ако успеем, а смяtam, че шансовете са доста добри, ще спечелите богатство, с което да осъществите всички ваши мечти. Съществува риск, както вероятно предполагате, но ще се постараем да го ограничим до миниум. Ако някой от вас не желает да се впуска в подобно приключение, сега е моментът да си тръгне.

Яг Яганиг, най-възрастният от групата, специалист по ремонт на двигатели и системи за управление, пръв взе думата:

— От това, което знаем, можем да кажем само „да“ или „не“. Никой от нас не би отказал да занесе вкъщи чувал секвини, но и никой не би желал да си изгуби главата за неясна кауза.

— Искате още информация? — Рейт местеше поглед по лицата им. — Това е съвсем естествено. Но не ми се ще да въвличам в тази работа хора, подтиквани единствено от любопитството си. Ако някой от вас не си пада по опасни, дори отчаяни начинания, по-добре да признае още сега.

Мъжете се размърдаха неспокойно, но никой не проговори.

Рейт почака малко.

— Добре, в такъв случай ще поискам да се закълнете, че ще пазите тайна.

Петимата се обвързаха със суровата локхарска клетва. Зарфо отрязваше по един кичур от всяка глава и го запалваше, подавайки го на доскорошния му притежател, за да вдиша от дима, а той повтаряше:

— Обвързани сме всите кат един, и ако някой тута предаде ни, всинца ще го съкрушим.

Впечатлен от ритуала, Рейт реши, че е достатъчен, за да разсее подозренията му.

— Зная точното местонахождение на огромно богатство, на място, което не е на планетата Тчай. Нужен ми е космически кораб и екипаж, който да го управлява. Предлагам да отвлечем кораб от космодрумаAo Хидис, а вие ще бъдете моят екипаж. За да демонстрирам своята добронамереност и твърда решимост, в деня на отлитането ще заплатя на всеки от вас по пет хиляди секвина. Ако опитаме, но не успеем, всеки от вас ще получи по още толкова.

— Всеки оцелял — изръмжа Яг Яганиг.

— Ако успеем — продължи Рейт, — десет хиляди секвина ще ви се сторят като десет гроша. Такива са мащабите на моето начинание.

Локхарите се размърдаха неспокойно в креслата. Отново Яг Яганиг взе думата:

— Без съмнение тук сме достатъчни за пълен екипаж, поне за „Зено“ или „Кад“, дори за нисък клас „Кадант“. Но не е проста работа да се изправиш срещу уонките.

— И още повече, срещу уонкоидите — промърмори Зорофим.

— Доколкото си спомням — обади се Тадазей, — охраната там беше доста рехава. Планът, макар и невероятен, е осъществим, стига корабът, на който се качим, да не е повреден.

— Аха! — възклика Белджи. — Тъкмо това „стига“ е ключът към успеха!

Зарфо се засмя.

— Естествено, че има риск. Нима очаквате да получите парите си за нищо?

— Поне се надявахме.

— Да речем, че успеем да отвлечем кораба — намеси се Яг Яганиг. — Съществуват ли и други опасности?

— Никакви.

— Кой ще бъде навигатор?

— Аз.

— И под каква форма е това „богатство“? — попита Зорофим. — Скъпоценни камъни? Секвии? Редки метали? Антики? Есенции?

— Не бих искал да навлизам в подробности, но мога да ви уверя, че ще останете доволни.

Дискусията продължи и всеки аспект на начинанието бе подложен на нападки и анализи. Обсъдени бяха и алтернативни предложения, но в крайна сметка бяха отхвърлени. Изглежда, никой не смяташе опасността за прекомерна, нито се съмняваше в способностите на групата да управлява космически кораб. Но и никой не прояви ентузиазъм. Яг Яганиг изрази това най-кратко:

— Не разбираме твоите цели. Скептични сме относно тези несметни богатства.

— Нека аз да ви кажа — намеси се Зарфо. — Няма да отрека, че Адам Рейт има своите недостатъци. Той е инатлив и стиснат, лукав е като зат и става безкомпромисен, щом му се изпречат на пътя. Но той е човек на думата. Щом казва, че съществуват богатства и те ще са наши, въпросът е изчерпан.

— Отчаяна работа, казвам ви! — промърмори Белджи. — Кой жадува да узнае какво се крие в черната кутия?

— Не точно отчаяна — възрази Тадазей. — Рискована по-скоро, и нека демоните избягат с черните кутии!

— Аз си залагам главата — заяви Зорофим.

— Аз също — кимна Яг Яганиг. — Кой иска да живееечно?

Белджи най-сетне капитулира и обяви, че е с тях.

— Кога потегляме?

— Колкото се може по-скоро — отвърна Рейт. — Бездействието ме изнервя.

— И възможността някой друг да избяга със съкровището, нали? — подсмехна се Зарфо. — Което ще е много тъжно!

— Дай ни три дни да уредим нещата тук — рече Яг Яганиг.

— Ами нашите пет хиляди секвина? — попита Тадазей. — Защо не раздадеш парите още сега, за да можем да ги използваме?

Рейт се колеба само няколко секунди.

— Тъй като ми се доверихте, и аз ще ви гласувам доверие — той отброя на всеки от тях по петдесет пурпурни секвина, равняващи се на

по петстотин бели. Локхарите ги разглеждаха с почуда.

— Великолепно! — възклика Яг Яганиг. — И помнете: абсолютна дискретност! Навсякъде има шпиони. Особено не вярвам на един непознат пътник в странноприемницата, облечен като яо.

— Какво? — подскочи Рейт. — Млад мъж с черна коса и елегантни дрехи?

— Тъкмо този. Беше втренчил поглед към площада, без да помръдне и да промълви и думичка.

Рейт, Зарфо, Анахо и Траз веднага се отправиха към странноприемницата. В една мъждива стаичка откриха Хелсе, изпружила дългите си, обути в черни бричове нозе под масата. Той седеше безмълвен, вперил поглед право напред през отворената врата към мястото, където чернокожи момчета и белокожи девойки подскачаха, увлечени в танци.

— Хелсе! — повика го Рейт.

Хелсе дори не мигна. Рейт го доближи.

— Хелсе!

Яосът бавно изви глава, Рейт надзърна в чифт очи, непроницаеми като стъклата на тъмни очила.

— Отговори ми! — подкани го той. — Хелсе! Говори!

Хелсе отвори уста и изграка тъжно. Рейт се отдръпна неволно. Хелсе го разглежда още няколко секунди, после извърна взор към танцуващите деца и залеза.

Рейт се върна при другарите си на масата, където Зарфо му наля халба ейл.

— Какво ще кажеш за яоса? Побъркан ли е?

— Не зная. Може да се преструва. Или да е под хипнотичен контрол. Или пък да еupoен.

Зарфо отпи юнашка глътка от халбата и избърса пяната от носа си.

— Ако го излекуваме, сигурно ще ни е благодарен.

— Без съмнение — съгласи се Рейт. — Но как?

— Защо не повикаме дъгбойски знахар?

— Какъв е пък този?

Зарфо посочи с палец на изток.

— Дъгбойсите имат лагер зад онази част на града — те са крадлив и дрипав народ и им дай само да пеят и танцуват. Почитат демони, но захарите им могат да правят чудеса.

— И смяташ, че дъгбойсите биха могли да го излекуват?

Зарфо гаврътна остатъка от ейла.

— Ако се преструва, уверявам те, че повече няма да го прави.
Рейт сви рамене.

— И без това ден-два нямаме какво да правим.

— Точно това си мислех и аз — кимна Зарфо.

Дъгбойският захар беше върлинест, мършав туземец, омотан в кафяви парциали и с вехти ботуши от нещавена кожа. Имаше светлокрафяви очи и рижава коса, вързана на три мазни плитки. Бузите му бяха нашарени от грубо зараснали белези, които мърдаха и подскачаха, докато говореше. Не намери нищо странно в молбата на Рейт и прегледа Хелсе с вниманието на опитен клиницист, докато последният седеше с насмешливо безразличие в плетено кресло.

Захарят се надвеси над Хелсе, погледна го в очите, прегледа ушите и кимна, като че се беше потвърдило някакво подозрение. Даде знак на затъстелия младеж, който го придружаваше, след това се наведе зад Хелсе и взе да го притиска на определени места, докато младежът държеше под носа му шишенце с някаква черна есенция. Хелсе притвори очи и се отпусна назад в креслото. Захарят разпали спонче тамян и го размаха пред лицето на Хелсе. След всичко това си пое дъх и запя под акомпанимента на малка флейта, която младежът бе извадил — пееше тихо, почти шепнешком на ухото на Хелсе, сякаш се боеше другите да не дочуят тайните му заклинания. Пъхна топка глина в ръката на нещастника и Хелсе започна яростно да я мачка, като същевременно замърмори нещо нечленоразделно.

Захарят кимна на Рейт.

— Типичен случай на обладаване. Обърни внимание: злото изтича от пръстите и се прехвърля в глината. Ако искаш, поговори с него. Бъди внимателен, но настойчив и той ще ти отговори.

— Хелсе — повика го Рейт, — опиши познанството си с Адам Рейт.

Яосът заговори с ясен глас:

— Адам Рейт дойде в Сетра. Бях чул слухове и наудничави предположения, но когато се появи, всичко се оказа различно. По

странна случайност той ме посети в Син нефрит и там го видях за първи път. След него пристигна Дордолио и в гнева си го наклевети, че принадлежал към „култа“ и си въобразявал, че идва от Родната планета. Разговарях с Адам Рейт, но от това, което научих, само се обърках повече. Реших да прибягна до Съгласие, третия от Десетте похвати, и го отведох в свърталището на „култа“, където объркването ми само се задълбочи. Бяхме проследени от току-що пристигнал в Сетра куриер. Не успях да приложа Шестия похват, за да се отърва от него. Адам Рейт го уби и намери у него послания с неясно значение, не ми позволи да ги прегледам, а и не смеех да настоявам. Запознах го с един локхар, отново придържайки се към метода за изясняване чрез смилено следване на събитията, но се оказа, че съм избрал грешен подход. Локхарят прочете в посланието повече, отколкото беше необходимо. Заповядах да премахнат Рейт. Опитът беше неуспешен. Рейт и групата му избягаха на юг. Получих инструкции да го последвам и да вникна в намеренията му. Спуснахме се с лодка на изток по река Джинга. На един остров... — Хелсе изпъшка мъчително и се отпусна в креслото, вкоchanен и потрепващ конвулсивно.

Знахарят духна дим в лицето му и го щипна по носа.

— Върни се в спокойно състояние и от тук насетне го прави винаги когато те оципят по носа — нека това бъде непреодолима заповед. А сега отговаряй на въпросите, които ти задават.

Рейт продължи с разпита:

- Защо шпионираше Адам Рейт?
- Дължен бях, освен това работата ми доставяше удоволствие.
- Кое те задължаваше?
- Всички уонкоиди трябва да служат на Предзнаменованието.
- Аха. Значи си уонкоид?
- Да.

Адам Рейт се зачуди как не се бе досетил по-рано. Спомни си думите на Цутсо и хокхарите: „Ако бяхте яоси, едва ли всичко щеше да протече тъй гладко“. Той огледа навъсено другарите си и отново се обърна към Хелсе.

- Защо уонкоидите държат шпиони в Кат?
- Наблюдават хода на поредния цикъл и възпрепятстват възстановяването на „култа“.
- Защо?

— За да се запази статуквото. В момента условията са оптимални. Всяка промяна може да е към по-лошо.

— Ти придружи Адам Рейт от Сетра до един остров в блатата. Какво се случи там?

Хелсе отново взе да се задъхва и лицето му се вкамени. Знахарят го ощипа по носа.

— Как стигна до Кабасас? — попита Адам Рейт.

Хелсе не помръдваше. Този път Рейт го щипна по носа.

— Кажи ми, защо не желаеш да отговаряш на тези въпроси?

Хелсе мълчеше. Обаче беше в съзнание. Знахарят размаха тамян пред лицето му, Рейт го щипеше по носа, но малко след това очите на Хелсе бавно се изцъклиха. Знахарят се надигна и се зае да прибира инструментите си.

— Това е всичко. Мъртъв е.

Рейт местеше поглед от Хелсе на знахаря.

— Заради разпита?

— Димът се просмуква в мозъка. Понякога болният оцелява, в повечето случаи — не. Този издъхна бързо, явно въпросите ти са разкъсали органа на съзнанието.

Вечерта беше ветровита и ясна, над пустеещия площад се носеха облаци от прах. В здрача към къщурката се приближиха мъже със сиви наметала. Вътре светлината на лампите беше приглушена, а щорите спуснати — разговорът се водеше почти шепнешком. Зарфо разпъна стара карта на масата и посочи с дебелия си черен пръст.

— Можем да се върнем до брега и да се спуснем обратно, но ще трябва да прекосим страната на нисайте. Ако тръгнем на изток, покрай Шарф на езеро Фалас, ще бием ужасно много път. Бихме могли да поемем и на юг, през Изгубените райони, да прехвърлим Инфнетите и да слезем право в Ao Хидис — това е най-прекият и най-логичен път.

— Разполагаме ли с въздухолети? — попита Рейт.

Белджи, най-сдържаният от цялата група, поклати глава.

— Нещата не са такива, каквито бяха в моята младост. Тогава щяхме да избираме от половин дузина. Сега няма нито един. Трудно се намират както секвини, така и въздухолети. Докато се мъчихме да натрупаме от едните, изгубихме другите.

— И как ще пътуваме?

— До Блалаг ще вземем моторен фургон, а там ще потърсим друг транспорт до Инфнетите. Нататък ще вървим пеша — старите пътища на юг са в окаяно състояние, ако не и заличени напълно.

14.

От Смаргаш до Балаг, старата столица на локхарите, пътуването продължи три дни през ветровити пустиници. В Балаг групата се настани в една задимена странноприемница, където успяха да си уредят транспорт с моторна талига до планинското селце Дердюк, далече във вътрешността на Инфнетите. Пътуването им отне почти два дена, при крайно неблагоприятни условия. В Дердюк единственият подслон беше паянтарска колиба, което предизвика недоволен ропот сред локхарите. Но притежателят ѝ, словоохотлив старец, напълни гърнето над огъня с мясо и диви плодове и миризмата на вкусната гозба накара бунтарите да се усмирят.

От Дердюк пътят на юг се превръщаше в занемарена пътека. По изгрев-слънце обезсърчената група пое пеша. Целия ден вървяха през земя на скалисти хълмове, сипеи и равнини, покрити с камънаци. По залез-слънце, когато излезе студен пронизващ вятър, стигнаха малко планинско езерце, на чиито брегове се настаниха за нощта. Следващият ден ги изправи пред дълбока пропаст и почти целият отиде, за да търсят маршрут до дъното. Когато се спуснаха в песъчливото корито на Десидея, останаха да пренощуват, но почти не мигнаха, защото през цялата нощ в каньона ечаха зловещи крясъци и нечовешки викове.

На сутринта, вместо да търсят път нагоре по южната стена на клисурата, те поеха по коритото на реката и по някое време се натъкнаха на цепнатина, която ги изведе на високопланинска савана, чиито краища се губеха в маранята.

Два дена групата се придвижваше в южна посока и по здрав на втория ден стигнаха крайморските склонове на Инфнетите, откъдето се разкриваше величествена гледка към земите на юг. С настъпване на нощта в далечината се появиха мигащи светлинки.

— Ао Хидис! — извикаха локхарите със смесени чувства на облекчение и беспокойство.

Тази нощ около слабия лагерен огън разговорите се насочиха към уонките и уонкоидите. Локхарите бяха единни в ненавистта си към уонкоидите:

— Дори дирдирхората, с тяхната ерудиция и горделивост, не са толкова ревниви към задълженията си — обяви Яг Яганиг.

Анахо се разсмя развеселено.

— От гледна точка на дирдирхората уонкоидите не са по-развити от която и да било друга раса на получовециете.

— Нека бъдем справедливи към тези негодници — заяви Зарфо.

— Те единствени могат да разбираят говора на уонките. Положих толкова усилия в тази насока, а за двайсет години научих само „да“, „не“, „спри“, „почни“, „правилно“, „грешно“, „добро“ и „лошо“. Не мога да си кривя душата, те са постигнали много повече.

— Ами! — изръмжа Зорофим. — Те слушат тези звуци от раждането си, родени са с тях, не виждам какво толкова са постигнали.

— Може да ти се струва малко, но се възползват от постигнатото докрай — възрази Белджи и в гласа му се долавяше завист. — Помислете, те не работят, не носят отговорност, а само посредничат между уонките и останалия Тчай, заради което живеят в охолство и безгрижие.

— Да се върнем на Хелсе — предложи замислено Рейт. — Оказа се, че е уонкоид и техен шпионин. Какво се е надявал да постигне? Какви уонкски интереси е защитавал в Кат?

— Никакви уонкски интереси. Но спомни си — уонкоидите се противопоставят на промените, тъй като всяко изменение на сегашното положение ще бъде в техен ущърб. Когато някой локхар започне да разбира уонкски, пращат го у дома. А в Кат — кой знае от какво може да се боят? — Зарфо протегна ръце към огъня.

Нощта отмина бавно. След изгрев-слънце Рейт погледна къмAo Хидис през визоскопа, но не различи нищо заради мъглата.

Намусени от напрежение и недоспиване, пътниците отново се отправиха на юг, като се стараеха да не излизат на открито.

Градът постепенно изплуваше от далечината, Рейт различи пристанището, където „Варгаз“ се бе разтоварил — колко отдавна му се струваше това! Виждаше и пътищата, водещи към пазара, и на север, към космодрума. Отвисоко Ao Хидис изглеждаше притихнал и безжизнен, черните кули на уонкоидите стърчаха заплашително над

водите на залива. На космодрума се различаваха съвсем ясно пет кораба. По пладне групата излезе на един хълм над града. Рейт огледа подробно космодрума, който беше директно под тях. Вляво бяха ремонтните цехове, вътре имаше разглобен огромен корпус на кораб, заобиколен от високо скеле. Друг кораб, в отсамния край на площадката, изглеждаше напълно занемарен. Състоянието на останалите три съда не можеше да се прецени от разстояние, но локхарите заявиха, че са в движение.

— Всичко е въпрос на опит — обясняваше Зорофим. — Когато един кораб бъде свален за ремонт, преместват го в близост до цеховете. Тези, които се използват, са в транзитния док ей там, наричат го товарна рампа.

— Означава ли това, че онези три кораба са подходящи за нашето пътуване?

Локхарите не желаеха да прибързват със заключенията.

— Понякога на товарната рампа също се извършват дребни ремонти — обясни Белджи.

— Вижте онази кола до рампата — посочи Тадазей. — С нея пренасят резервни части, които сигурно са пристигнали с трите кораба.

Два от трите кораба се оказаха транспортни, третият беше пътнически. Локхарите предпочитаха товарните кораби, с които бяха добре запознати. Рейт настоя, че пътническият кораб ще бъде по-подходящ за тяхната операция, но се изправи срещу стена от възражения: Зорофим и Тадазей обявиха, че това е стандартен кораб с известни корекции по корпуса, Яг Яганиг и Белджи бяха почти сигурни, че е нова конструкция или поне модификация, но и в двата случая можеха да възникнат затруднения.

През целия ден групата изучава космодрума и работата на ремонтните цехове и транспортните коли. В късния следобед до пътническия кораб се спусна черен въздухолет и се скри зад корпуса му. Малко по-късно локхарски механици докараха сандък с енергийни контейнери до кораба, което според Зарфо бе сигурен знак, че го подготвят за отлитане.

Слънцето се снижи към океана. Мъжете се умълчаха, загледани в корабите, които, само на четвърт миля от тях, изглеждаха тъй близки и примамливо достъпни. Но все още оставаше нерешен въпросът кой от трите кораба на товарната рампа предлага максимални възможности за

успешно отлитане. Повечето локхари бяха спрели избора си на един от транспортните кораби и само Яг Яганиг предпочиташе пътническия.

Рейт усещаше как напрежението нараства. Следващите няколко часа можеха да променят съдбата му, а имаше толкова много неизвестни, които биха могли да повлияят върху това. Странно наистина, че охраната на корабите бе толкова малобройна! От друга страна, кой би опитал да открадне космически кораб? Вероятно подобно нещо не се бе случвало през последните хиляда години, повороятно никога.

Здрави забули околностите, групата пое надолу по склона. Прожектори озариха космодрума, складовете, цеховете и депото на товарната рампа. Останалата част от огромната площадка тънеше в мрак, корабите хвърляха издължени сенки върху осветеното поле.

Мъжете изминаха последните метри до подножието на хълма, прекосиха едно сумрачно мочурище и стигнаха покрайнините на космодрума, където почакаха десетина минути, като се озъртаха и слушваха. В складовете изглеждаше, че няма никой, в цеховете бяха останали да работят само неколцина техници.

Рейт, Зарфо и Тадазей отидоха на разузнаване. Притичаха приведени до изоставения кораб и там се спотаиха в сенките.

Откъм цеха долита вой и тракане на машини, в депото някой подвикваше нещо неразбрано. Тримата почакаха десетина минути. Градът отвъд космодрума бе озарен от немигащи светлини, от другата страна на залива кулите на уонкоидите изльчваха бледожълтениково сияние.

Ремонтният цех постепенно утихна, изглежда работниците си бяха тръгнали. Рейт, Зарфо и Тадазей прекосиха площадката, като продължаваха да се придържат към сенките. Стигнаха до първия от малките товарни кораби, където отново спряха и се слушаха — не се чуха никакви звуци, нито тревожни звънци. Зарфо и Тадазей доближиха входния люк на кораба, отвориха го и влязоха, а Рейт остана на пост отвън.

Изминаха десетина напрегнати минути. Отвътре долитаха приглушени звуци, на няколко пъти блеснаха отразени светлини, което само изнервяше още повече Рейт.

Най-сетне локхарите се върнаха.

— Не става — обяви Зарфо. — Няма въздух, нито енергия. Да опитаме другия.

Притичаха между ивиците светлинни и сенки до втория товарен кораб, както преди Зарфо и Тадазей и влязоха, а Рейт остана на пост. Този път локхарите се върнаха почти веднага.

— В ремонт — докладва мрачно Зарфо. — За него са били сандъците с части.

Тримата извърнаха погледи към пътническия кораб.

— Конструкцията не е от стандартните — промърмори замислено Зарфо. — Но вероятно приборите ще ни бъдат познати.

— Да идем и да проверим — предложи Рейт. Но в този миг между тях и кораба се плъзна светлина. Първата мисъл на Рейт беше, че са ги открили. Но светлината се спря върху пътническия кораб. Откъм портала се приближи ниско превозно средство. Машината спря до пътническия кораб и отвътре излязоха няколко силуeta — трудно беше да преброят колко са заради отблъсъците на прожектора. С подозрителна бързина и припъяност пристигналите се качиха в кораба.

— Уонки — прошепна Зарфо. — Товарят се.

— Това означава, че корабът е готов за отлитане — отвърна Рейт.

— Шанс, който не бива да пропускаме!

Зарфо се колебаеше.

— Едно е да откраднем празен кораб, друго е да си имаме работа с неколцина уонки и уонкоиди.

— Откъде знаеш, че на борда има уонкоиди?

— Заради светлините. Уонките изльчват радиационни импулси и улавят отраженията.

Зад тях се чу слаб шум. Рейт се извърна, за да открие, че това е Траз.

— Обезпокоихме се, тъй като се забавихте.

— Върни се и повикай останалите. Ако имаме късмет, ще се качим на пътническия кораб. Той е единственият подходящ.

Траз потъна в мрака. Пет минути по-късно цялата група се притай в сянката на товарния кораб.

Измина още половин час. Зад илюминаторите на пътническия кораб преминаваха сенки, нямаше никакъв начин да разберат какво става вътре и това само покачваше градуса на напрежението. С дрезгав шепот те обсъждаха възможните начини на действие. Дали да

щурмуват кораба още сега? Почти бе сигурно, че отлитането му е предстоящо. Подобно действие обаче водеше до непредвидими последици. В края на краишата решиха да се придържат към по-консервативен подход и да се върнат в планината, където да изчакат друга подходяща възможност. Тъкмо когато понечиха да си тръгнат, от кораба излязоха неколцина уонки, скочиха в машината и тя напусна незабавно космодрума. Светлините вътре в кораба продължаваха да греят. Изглежда, че подготовката беше приключила.

— Ще ида да погледна — заяви неочеквано Рейт. Затича се през полето, следван от останалите. Изкачили рампата, влязоха през товарния отсек и се озоваха в каюткомпанията на кораба, която беше празна.

— Всички са на мостика — заяви Рейт. — Да го превземем!

— Ако можем — изръмжа Зорофим.

Траз нададе предупредителен вик, Рейт се извърна и откри, че в салона е влязъл един уонк и ги оглежда с изражение, което вероятно изразяваше неодобрение. Беше тъмнокожо същество, малко по-едро от човек, с развит гръден кош и четвъртита глава, чиито две черни, лъщящи като лещи на обективи очи премигваха на половинсекундни интервали. Краката му бяха къси, стъпалата разширени като плавници; уонкът не носеше никакви оръжия, нито инструменти, комай дори нямаше дрехи. От звуковия орган в основата на черепа долетяха четири вибриращи сигнала, които, имайки предвид обстоятелствата, изглеждаха спокойни и без емоции. Уонкът стоеше неподвижно и местеше поглед по локхарите, които се бяха разпръснали и проверяваха състоянието на двигателите, енергийните и кислородните запаси. Като че ли най-сетне той осъзна същината на това, което се случваше. Тръгна към изхода, но Рейт му препречи пътя и посочи една седалка. Съществото се надвеси над него, оглеждайки го с трепкащи стъкловидни очи. Отново прозвучаха вибриращи звуци, по-настойчиви от предния път.

Зарфо се върна в салона.

— Корабът е в пълна готовност. Само че, боя се, че е непознат за мен модел.

— Можем ли да излетим?

— Трябва да сме сигурни, че знаем какво правим. Може да ни отнеме минути, дори часове.

— В такъв случай не бива да пускаме уонка да си върви.

— Неприятно — кимна Зарфо.

Уонкът пристъпи напред, Рейт го бутна с ръка и му показва пистолета си. Уонкът издаде нисък, мелодичен звук. Зарфо изчурулика нещо и съществото се извърна.

— Какво му каза? — попита Рейт.

— Доста нескопосан опит за думата „опасност“. Изглежда ме разбра обаче.

— Бих искал да седне, изнервя ме, като стърчи така.

— Уонките почти никога не сядат — обясни Зарфо и отиде да затвори люка.

Секундите се низеха бавно. От различни части на кораба се чуваха подвикванията и възклицианията на локхарите. По нареддане на Рейт Траз се качи на наблюдателната куличка, откъдето да оглежда космодрума. Уонкът стоеше неподвижно, сякаш не знаеше как да постъпи.

Корабът се разтресе, светлините премигнаха и блеснаха отново. Зарфо надникна в салона.

— Включихме главния двигател. Остава само Тадазей да се оправи с управлението...

Траз извика от куличката:

— Колата се връща. Току-що запалиха прожекторите.

Тадазей прекоси тичешком каюткомпанията и се намести зад пулта за управление. Шареше трескаво с поглед по пулта, а Зарфо го подканяше да побърза. Рейт извика на Анахо да пази уонка и се качи при Траз. Колата тъкмо спираше пред кораба.

Зарфо сочеше с пръст разни прибори по контролното табло, а Тадазей кимаше, после с видимо съмнение се пресегна и натисна няколко копчета. Корабът се разтресе отново и започна да се издига. Рейт почувства ускорението в краката си. Напускаха Тчай! Тадазей въведе някакви корекции и подът под краката им се залюля. Рейт се улови за една дръжка, уонкът се спъна и падна върху седалката, където остана да лежи. Отнякъде долетяха сочни локхарски ругатни.

Рейт най-сетне се изкатери на мостика и застана до Тадазей, който ръчкаше отчаяно пулта, опитвайки да открие нужните му прибори.

— Няма ли автопилот? — попита Рейт.

— Трябва да има, тук някъде. Не мога да намеря превключвателя. Това със сигурност не е стандартен пулт.

— Знаеш ли изобщо какво правиш?

— Не.

Рейт се вгледа в мрачното лице на Тадазей.

— Докато се издигаме нагоре, добре сме.

— Ако имах час, само един час — завайка се Тадазей. — Щях да проследя отделните вериги.

Яг Яганиг влезе в салона и попита гневно какво става.

— Правя каквото е по силите ми! — отвърна Тадазей.

— Не е достатъчно. Ще се разбием!

— Не бързай — завъртя глава Тадазей. — Тук има една ръчка, която не съм опитвал още — той я дръпна, корабът се наклони на една страна и се понесе, набирайки скорост, на изток. На борда екнаха изплашени локхарски викове. Тадазей върна ръчката в предишното ѝ положение. Корабът замря във въздуха, но корпусът продължаваше да вибрира. Тадазей въздъхна изплащено, плъзгайки поглед нагоре-надолу по таблото.

— Казвам ви, не съм виждал подобно нещо!

Рейт надзърна през илюминатора, но виждаше само непрогледна нощ. Зарфо заговори със спокоен глас:

— Височина почти хиляда стъпки... деветстотин...

Тадазей отново забараobili с пръсти по клавишите на пулта. За втори път корабът се наклони и полетя на изток.

— Нагоре, нагоре! — закрещя Зарфо. — Ще се бълснем в земята!

Тадазей намали скоростта до минимум.

— Няма начин този клавиш да не е за репулсаторите — той забоде решително пръст в средата на таблото. От кърмата долетя зловещ пукот, последван от приглушена експлозия. Локхарите завиха като на умряло. Зарфо не сваляше поглед от висотомера:

— Петстотин... четиристотин... триста... двеста... сто...

Контакт, плясък, клатушката и пързалияне, после тишина. Корабът се беше приводнил някъде, изглежда, без да пострада сериозно. В Парапан? Или Шанизадия? Рейт кършеше ръце, завладян от отчаяние. Ето, че отново е на Тчай.

Той се върна в каюткомпанията. Уонкът стоеше неподвижно като статуя. И да изпитваше някакви чувства, не ги издаваше с нищо.

Рейт продължи към машинното отделение, където Яг Яганиг и Белджи гледаха тъжно към един димящ капак.

— Претоварване — обясни Белджи. — Вероятно има прекъснати и разтопени кабели.

— Можем ли да го поправим?

— Ако на борда има инструменти — отвърна мрачно Белджи.

— И разполагаме с достатъчно време — добави Яг Яганиг.

Рейт се върна в каюткомпанията. Отпусна се на седалката и втренчи мрачен поглед в уонка. Колко близо бяха до успеха. Облегна се назад, напълно изтощен. Другите вероятно се чувстваха по същия начин. Нито един план не може да успее, ако не бъде отделено необходимото време за отдих. Рейт се изправи и повика останалите. Двама останаха на пост, другите се наместиха по околните седалки.

Така отмина нощта. Аз се издигна в небето, последвана от Браз. Призори установиха, че се намират в обширен воден басейн, който Зарфо идентифицира като езерото Фалас.

— На него трябва да благодарим, че сме живи — заключи той.

Рейт се показва през горния люк и огледа хоризонта с визоскопа. На юг, запад и изток водата бе забулена в ниска мъгла. На север се виждаше нисък бряг, към който корабът се приближаваше бавно, тласкан от слабия южен вятър. Рейт се прибра в кораба. Локхарите бяха повдигнали капака и обсъждаха унило повредите. Видът им бе достатъчен, не бяха нужни повече обяснения.

В каюткомпанията завари Анахо и Траз да похапват черни питки с дебела белезникава кора, които бяха извадили от едно шкафче. Рейт предложи една питка на уонка, ала той не му обърна внимание. Рейт опита от питката и установи, че на вкус наподобява сирене. Зарфо се присъедини към тях и потвърди опасенията му.

— Ремонтът е невъзможен на този етап. Изгорели са цял комплект кристали. На борда няма резерви.

Рейт кимна мрачно.

— Както и очаквах.

— Сега какво ще правим? — попита Зарфо.

— Веднага щом вятърът ни откара до сушата, ще слезем и ще се върнем вAo Хидис за нов опит.

Зарфо изсумтя.

— Ами с уонка?

— Ще трябва да го пуснем да си върви. Нямам никакво намерение да го убивам.

— Грешка — обади се Анахо. — По-добре да смачкаме тази гадина.

— За твое сведение — рече Зарфо, —Ao Хана, централният пост на уонките, е разположен на езеро Фалас. Едва ли сме далече от него.

Рейт се качи на предната палуба. Само на миля пред тях се виждаха мъгливите очертания на брега, зад него започваха мочурища. Да слязат на подобно място, щеше да е крайно неудобно, дори рисковано и Рейт със задоволство установи, че вятърът бе променил леко посоката си и сега ги отнасяшебавно на запад, вероятно подпомаган от слабото течение. Той проследи през визоскопа бреговата линия и забеляза, че по-нататък става неравна и хълмиста.

От вътрешността долетя шум от експлозия, последван от тежък тропот на крака. На палубата се появи уонкът, следван от Анахо и Траз. Уонкът фиксира Рейт с поглед за около половин секунда, сякаш записваше изображението му, после се завъртябавно, изучавайки хоризонта. Преди Рейт да успее да му попречи — преди дори да се опита, — уонкът пристъпи напред, засили се с няколко бързи крачки и се хвърли във водата. Рейт мянра за миг черната му мокра козина, сетне съществото потъна в дълбините.

Още известно време Рейт не отделяше поглед от повърхността, но от уонка нямаше и следа. Час по-късно, докато проверяваше напредъка им през езерото, той отново насочи визоскопа към западния бряг. За негова изненада стърчащите неравности по брега, които преди бе взел за скали, се оказаха черни стъклени кули в покрайнините на укрепения уонкски град. Рейт заоглежда тресавището на север с подновен интерес, подхранван от нарастващото му отчаяние.

Туфи от бяла трева се подаваха като космати ракови образувания над черната слузеста повърхност на тресавищата. Рейт слезе в хангара да потърси материал, от който да направят сал, но не намери нищо подходящо. Тапицерията на седалките бе залепена здраво за подлежащата конструкция и се отделяше на тесни, дрипави ивици. На борда нямаше спасителна лодка. Рейт се качи отново на палубата и се замисли какво да предприемат от тук нататък. Локхарите се присъединиха към него: обезсърчени фигури с измазани комбинезони и разрошени от вятъра коси над черните им насечени лица.

Рейт се обърна към Зарфо:

- Брегът познат ли ти е?
- Това трябва да еAo Хана.
- Ако ни заловят, какво ни очаква?
- Смърт.

Утрото отмина, докато се катереше към зенита, слънцето постепенно разсея мъглите, които закриваха хоризонта, и кулите на Ao Хана се видяха съвсем ясно.

Корабът беше забелязан. Във водата непосредствено пред града се появи катер, който се понесе към тях, оставяйки зад себе си пенлива диря. Рейт го огледа през визоскопа. На палубата стояха неколцина уонкоиди, които поразително си приличаха — стройни мъже с мъртвешко бледи кожи и злобни, аскетични лица. Рейт се замисли какви са шансовете им да отразят атаката — дори да завладеят катера. Реши, че ще е най-добре да не опитват, тъй като едва ли щяха да успеят.

Уонкоидите се покатериха на борда. Без да обръщат внимание на Рейт, Траз и Анахо, те се обърнаха към локхарите:

- Всички да се прехвърлят на катера. Носите ли оръжия?
- Не — изсумтя Зарфо.
- Бързо тогава! — уонкоидите едва сега забелязаха Анахо. — Какво е това? Дирдирчовек? — разсмяха се изненадано. Погледите им спряха на Рейт. — Що за порода пък е това? Ама че сбирщина сте всичките! Хайде, по-бързо към катера!

Локхарите слязоха първи, прегърбени, осъзнаващи какво ги очаква. Рейт, Траз и Анахо ги последваха.

— И така, слушайте внимателно! Стройте се в редица на палубата! Обърнете се с гръб — уонкоидите заизваждаха оръжията си.

Локхарите понечиха да се подчинят. Рейт не бе очаквал, че ще ги разстрелят така — небрежно и презрително. Ядосан, че не се бе възпротивил от самото начало, той извика:

— Трябва ли да им позволим да ни избият, без да се съпротивляваме? Бийте се за живота си!

— Марш към перилата — инак ще стане по-лошо! — викнаха в отговор уонкоидите.

Водата в подножието на корпуса се размъти. Черно туловище изплува лениво на повърхността и изльчи четири жалостиви сигнала, подобни на удари с гонг. Уонкоидите застинаха, усмивките изчезнаха от лицата им, заменени от раздразнение. Те махнаха на своите пленници:

— Добре тогава, слизайте в каютата.

Катерът се извъртя към голямата черна крепост, докато уонкоидите си шепнеха недоволно. Той подмина вълнолома и се прикачи с магнитни скоби за кея. Затворниците бяха свалени на брега и въведени през градския портал в Ao Хана.

15.

Повърхности от черно стъкло, яки стени и площадки от черен бетон, остри ъгли, блокове, мащабни строежи — пълно отрицание на органичните форми. Рейт се дивеше на непознатата архитектура — струваше му се прекалено абстрактна и сурова. Отведоха ги в задънена улица, заобиколена от три страни с високи черни бетонни стени.

— Стой! Останете по местата си! — екна команда.

Поради липса на друга възможност заковаха на място пленниците, подредени в неравна линия.

— Можете да пиете от онзи кран и да се облекчавате в канала. Никакъв звук или излишни движения! — уонкоидите си тръгнаха, оставяйки пленниците неохранявани.

— Дори не ни претърсиха — зачуди се Рейт. — Оръжията са си у мен!

— До портала не е далеч — присъедини се Траз. — Защо да чакаме тук да ни убият?

— Никога няма да стигнем портала — изръмжа Зарфо.

— И ще стоим като покорни животни?

— Точно това смятам да правя — заяви Белджи и хвърли огорчен поглед на Рейт. — Навярно никога вече няма да видя родния Смаргаш, но поне се надявам да си спася кожата.

— В мините ли? — захили се злобно Зорофим.

— Чувал съм само слухове за там.

— Да, слезе ли веднъж човек долу, няма излизане. Пълно е със засади на пnumите и пnumеците, които се забавляват с обичайните си игрички. Ако не ни екзекутират веднага, ще ни откарат в мините.

— И всичко това заради алчността ни и безумието на един човек — гневеше се Белджи. — Адам Рейт, ще има да отговаряш за много неща!

— Млъквай, страхливецо — скастри го без особен ентузиазъм Зарфо. — Никой не те е карал насила да идваш. Вината е само твоя. Трябващо да сме по- внимателни при подготовката. Рейт ни се довери, а

се проявихме като абсолютни лаици... ей така стоят нещата. Колкото до предложението да избягаме — направо не мога да повярвам, че ни оставиха тук без охрана. Сякаш ни намекват, че можем да си вървим.

Яг Яганиг изсумтя тъжно.

— Не бъди толкова сигурен, за уонкоидите ние сме тъпи животни.

— Би ли могъл да намериш обратния път до портала? — обърна се Рейт към Траз, чиито способности да се ориентира понякога го изумяваха.

— Не зная. Може би, но не от първия път. Имаше толкова много завои. Сградите ме объркват.

— В такъв случай по-добре да останем тук... Съществува, макар и малък шанс да се измъкнем от това положение без тежки последствия.

Следобедът отминал, нощта се спусна и Аз и Браз изгряха в небето, където изрисуваха невероятни съчетания от светлини и форми. На сутринта, премръзнали и изтощени от недоспиване, дори най-покорните локхари се озъртаха към изхода на задънената улица и се чудеха дали не биха могли да се доберат до портала.

— Едва ли ще успеем — попари намеренията им Рейт. — Единствената ни надежда е уонките да бъдат милостиви към нас.

— И защо им е да са милостиви? — усмихна се презително Тадазей. — Ще постъпят с нас така, както ние постъпваме с вредителите.

Яг Яганиг не беше по-оптимистично настроен.

— Уонките изобщо няма да се занимават с нас. Нали за тази цел държат уонкоидите — те да им вършат мръсната работа.

— Ще видим — измърмори Рейт.

Утрото отминал. Локхарите се бяха скучили край черната стена. Траз, както обикновено, странеше от останалите. Рейт го погледна и за кой ли път се зачуди на неговата твърдост. Какво беше това — характер? Фатализъм? Дали Онмале, емблемата, която бе носил твърде дълго, не бе оставила отпечатък върху личността му?

Но имаше други, по-неотложни проблеми.

— Това забавяне едва ли е случайно — оплака се Рейт на Анахо.

— Навярно съществува някаква причина. Дали не се опитват да ни деморализират?

— Има по-бързи начини да го постигнат — тросна се сърдито дирдирчовекът.

— А може би очакват да се случи нещо? Но какво?

Анахо не знаеше отговора и на този въпрос. Късно същия следобед се появиха трима уонкоиди. Единият от тях, с тънки сребристи наколенници и сребърен медальон на верига, изглежда, бе никакъв началник. Той огледа групата, сключил недоволно и учудено вежди, сякаш пред него се бяха строили непослушни деца.

— И тъй — заговори рязко, — кой от вас е водачът?

Рейт пристъпи напред, опитвайки да си възвърне поизгубеното достойнство.

— Аз.

— Ти? Не е ли някой от локхарите? Какво се надяваше да постигнете?

— Мога ли да попитам кой ще ни бъде съдник?

Уонкоидът го погледна изумено.

— Съдник? Кому е притрябал съдник? Всичко е ясно, единственото, което предстои да се изясни, е мотивът.

— Не мога да се съглася с вас — заяви Рейт с умерен тон. — Ако ще ни обвинявате в нещо, то е най-обикновена кражба. Уонкът се оказа случайно на борда.

— Уонкът! Даваш ли си сметка кой е той? Не, разбира се. Той е учен от висш ранг, един от Първомайсторите.

— И той иска да разбере защо отвлякохме кораба му?

— Не е твоя работа да разпитваш. Чакам отговор, за да му го отнеса — такава е моята роля.

— Ще обясня охотно, но само в негово присъствие и — надявам се — в по-благоприятна обстановка от тази задънена уличка.

— Уф, ама и теб си те бива. Ти ли се казваш Адам Рейт?

— Аз съм Адам Рейт.

— Наскоро да си посещавал Сетра и да си се свързвал с така наречените „Пламенни реформатори“?

— Информацията ти е погрешна.

— Тъй като вероятно отговаря на истината, очаквам обясненията ти за отвличането на космическия кораб.

— Ще ги дам веднага щом мога да разговарям лично с Първомайстора. Проблемът е сложен и сигурен съм, той ще иска да

зададе въпроси, на които няма да е лесно да се отговори.

Уонкоидът завъртя ядосано глава и си тръгна.

— Да ти завиди човек на самообладанието — прошепна Зарфо.

— Но какво ще постигнеш, като разговаряш с уонка?

— Не зная още. Но си заслужава да опитам. Подозирам, че уонкоидите предават само тази информация, която отговаря на целите им.

— Знаят го всички, без самите уонки.

— Но как е възможно? Нима са толкова наивни? Или не ги интересува?

— Нито едното, нито другото. Те не разполагат с други източници на информация. Уонкоидите се стараят всячески да не допускат промяна на положението. Уонките не се интересуват от живота на Тчай, те са тук само за да се противопоставят на дирдирската заплаха.

— Ба! — възклика Анаxo. — Дирдирската заплаха е мит, експанзионистите ги няма от хиляди години.

— В такъв случай защо уонките продължават да се страхуват? — попита Зарфо.

— Взаимно недоверие, какво друго?

— Или естествена антипатия. Дирдирите не търсят други раси.

Анаxo се отдалечи намусено. Зарфо се разсмя. Рейт поклати неодобрително глава.

— Чуй съвета ми, Адам Рейт — заговори Зарфо. — Не се противи на уонкоидите, оптай се да ги използваш. Спечели благоразположението им, подмазвай им се, ласкай ги — ако не друго, поне няма да хранят лоши чувства към теб.

— Не съм чак толкова горделив, че да не опитам — склони Рейт.

— Ако в подобно поведение има някакъв смисъл, в което се съмнявам. Единствената ни надежда е сами да си помогнем. Имам някоя и друга идея, стига да ни се удае възможност да разговаряме с уонките.

— Няма да надвиеш уонкоидите по този начин — възрази Зарфо.

— Те ще предадат на уонките само това, което им отърва, и няма да постигнеш нищо накрая.

— Това, което бих искал, е да докарам нещата до положение, в което само истината има смисъл и всичко останало е очевидна лъжа.

Зарфо поклати учудено глава и отиде при крана да утоли жаждата си. Рейт се досети, че никой от групата не бе ял от два дена — цяло чудо бе, че не бяха започнали да роптаят и по този повод.

Появиха се трима уонкоиди. Началникът, който преди бе разговарял с Рейт, не беше с тях.

— Елате с нас. Подредете се в редица.

— Къде отиваме? — попита Рейт, но не получи отговор.

Вървяха около пет минути по улици, извиващи под страни ъгли, и през несиметрични площици, покрай наклонени сгради, между които от време на време се разкриваха обрамчени от стените гледки от градския пейзаж и всичко това под бледата светлина на Карина 4269. Влязоха в приземния етаж на една кула, асансьор ги отведе на стотина метра височина, в просторна осмоъгълна зала.

Помещението беше мъждиво осветено, на покрива имаше вдълбнатина, пълна с вода, набраздени от вятъра вълнички пречупваха светлината и хвърляха игриви отблъсъци по стените. Долитаха далечни, едваоловими звуци, звънливи акорди, сложни дисонанси, съчетания, които биха могли да съставят странна и разбираема музика. Стените бяха безцветни, покрити с петна, което Рейт намери за странно, докато не се вгледа, за да установи, че това са уонкски идеограми — огромни, великолепно изрисувани, по една за всяка стена. А може би бяха абстрактни рисунки.

Залата беше празна. Групата изчака мълчаливо, докато едваоловимите акорди проникваха и напускаха съзнанието под кехлибарената светлина, пречупена, отразена и потрепваща.

Рейт чу изненаданото възклижение на Траз — рядко събитие. Рязко се обърна. Траз сочеше.

— Погледни нататък!

В една ниша стоеше Хелсе, свел замислено глава. Беше облечен в нови, страни дрехи. Носеше черни уонкоидски одежди, косата му бе късо подстригана и почти по нищо не приличаше на сериозния младеж, с когото Рейт се бе запознал в двореца Син нефрит. Рейт погледна към Зарфо.

— А ми каза, че бил мъртъв!

— Така ми се стори. Отнесохме го в трупохранилището и на сутринта го нямаше. Помислихме, че са го отмъкнали нощните кучета.

— Хелсе! — повика го Рейт. — Тук сме! Аз съм — Адам Рейт!

Хелсе завъртя бавно глава и го погледна. Рейт се зачуди как по-рано не се бе досетил, че е уонкоид. Младежът пристъпи бавно в помещението, с трепкаща на устните усмивка.

— Ето го и печалният край на твоето начинание.

— Положението не е обнадеждаващо — съгласи се Рейт. — Можеш ли да ни помогнеш?

Хелсе повдигна вежди.

— Защо да го правя? Не изпитвам никаква симпатия към теб. Ти ме подложи на безброй унижения, твоето пристрастие към „култа“ ми беше крайно неприятно, а отвличането на космическия кораб с Първомайстор на борда прави молбата ти абсурдна.

Рейт го погледна замислено.

— Мога ли да се поинтересувам защо си тук?

— Разбира се. За да докладвам всичко, което научих за твоите действия.

— Толкова ли сме важни? — повдигна вежди Рейт.

— Така изглежда — отвърна с привидна незаинтересованост Хелсе.

Четирима уонки влязоха в помещението и застанаха до отсрешната стена — четири массивни черни сенки. Хелсе се отдръпна, останалите уонкоиди мълчаха почтително.

Избутаха пленниците напред и ги накараха да се подредят пред уонките. Изминаха няколко минути, през които не се слуши нищо. След това уонките си размениха melodични сигнали — меки, приглушени звуци на половинсекундни интервали, изглежда неразбираеми и за уонкоидите. Последва нова пауза, сетне уонките се обърнаха към уонкоидите със серия от по три бързи подсвирквания, вероятно опростен вариант на техния език, пригоден за общуване с уонкоидите.

Най-възрастният уонкоид пристъпи напред, изслуша внимателно звуките, после се обърна към пленниците.

— Кой от вас е вождът на пиратите?

— Никой — отвърна Рейт. — Ние не сме пирати.

Един от уонките отново взе думата, Рейт бе почти сигурен, че това е злополучният Първомайстор. С видима неохота уонкоидите донесоха малък клавишен инструмент, с който старшият уонкоид се справяше с удивителна пъргавина.

— Кажете му — продължи Рейт, — че съжаляваме за неудобството, което сме му причинили. Обстоятелствата налагаха да го вземем с нас.

— Не сте тук, за да се оправдавате — сряза го уонкоидът, — а да съобщите нужната информация, след което ще продължим с обичайния процес.

Първомайсторът отново изчурулика и получи отговор.

— Какво каза той и какво му отвърнахте вие? — попита Рейт.

— Ще говориш само когато те питат — скара му се уонкоидът.

Хелсе излезе напред, извади своя инструмент и иззвирни няколко насечени акорда. Рейт започна да губи надежда, че ще овладее ситуацията.

— Какво казва сега, Хелсе? — не се сдържа той.

— Тишина!

— Предайте поне на уонка, че ние също имаме да кажем нещо.

— Ще ви бъде съобщено, ако се реши да ви изслушат. Срещата е почти към края си.

— Но ние нямаме възможност да говорим!

— Тишина! Поведението ви е оскърбително!

Рейт се обърна към Зарфо.

— Кажи нещо на уонка! Каквото и да е!

Зарфо наду бузи. Посочи с пръст уонкоидите и издаде чуруликащ звук. Старшият уонкоид го изгледа навъсено.

— Тихо, прекъсваш ни!

— Какво му каза? — попита Рейт.

— Казах: „Лъжа, лъжа, лъжа“. Това е всичко, което зная.

Първомайсторът заговори с мелодични тонове, сочейки Рейт и Зарфо. Старшият уонкоид, очевидно ядосан, се обърна към тях:

— Уонкът иска да узнае къде възнамерявахте да откарате отвлечения кораб.

— Преводът ти не е точен. Каза ли му, че не сме пирати?

Зарфо отново изчурулика: „Лъжа, лъжа, лъжа“.

— Няма съмнение, че сте пирати или луди — отвърна спокойно уонкоидът. После се обърна към Първомайстора и засвири на своя инструмент. Рейт бе сигурен, че отново представя нещата такива, каквито той смята за необходимо. Затова дръпна Хелсе за ръкава.

— Какво му каза? Че сме пирати?

Хелсе не отговори.

Зарфо се изкикоти високо за всеобща изненада. Сетне се наведе и прошепна в ухото на Рейт:

— Спомняш ли си онзи дълбо? Ощипи Хелсе по носа.

— Хелсе — провикна се Рейт.

Младежът се извърна и го прониза с яростен поглед. Рейт направи крачка към него и го щипна по носа. Хелсе застина неподвижно.

— Кажи на уонка, че идвам от Земята — светът, където се появили хората — нареди му Рейт. — И че отвлякох кораба, защото исках да се върна у дома.

Хелсе послушно засвири на инструмента, огласяйки залата с трелите си. Останалите уонкоиди внезапно придобиха обезпокоен вид — сигурен признак, че Хелсе превеждаше вярно. Те понечиха да възразят, да го обкръжат и да го заглушат със звуците на своите инструменти, но бяха скастрени с едно рязко изсвирване на Първомайстора.

Хелсе продължи и най-сетне стигна до края.

— Кажи му още — нареди Рейт, — че уонкоидите преиначават думите ми и че го правят постоянно, за собствена изгода.

Хелсе засвири. Другите уонкоиди отново се опитаха да протестират, но бяха сгълчани.

— Кажи им — продължи Рейт с нарастваща увереност, пристъпвайки дръзко в непознатото, — че уонкоидите разрушиха моя космически кораб и избиха всички на борда, освен мен. Кажи им, че нашата мисия беше мирна, че пристигнахме, за да изследваме източник на радиосигнали, излъчени преди сто и петдесет тчайски години. По времето, когато уонкоидите са разрушили градовете Сетра и Балисидре, откъдето са били излъчени сигналите, и са изтребили цялото население със същата цел: да възпрепятстват промяната на статуквото и наложеното примирие между уонки и дирдири.

Възмутените викове на уонкоидите убедиха Рейт, че ударът е попаднал право в целта. Хелсе свиреше на инструмента с вида на човек, изумен от собствените си действия.

— Кажи им — едва си поемаше дъх Рейт, — че уонкоидите систематично изкривяват истината. Вероятно тъкмо те са причината за удължаването на войната с дирдирите. Спомнете си, ако войната бе

приключила, уонките щяха да се приберат на родната планета и уонкоидите щяха да разчитат само на себе си.

С посивяло лице Хелсе се опитваше да захвърли инструмента, но пръстите отказваха да му се подчинят. Това бе най-тежкото от всички обвинения. Старшият уонкоид се провикна:

— Разпитът приключи! Затворници, подредете се в редица!
Марш!

Рейт, обаче продължи да нареджа на Хелсе.

— Помоли уонка да изгони всички уонкоиди навън, за да можем да разговаряме, без да ни прекъсват.

Лицето на младежа се сгърчи, по челото му се стичаше пот.

— Превеждай каквото ти казах — подкани го Рейт.

Хелсе се подчини.

В залата се възцари тишина, погледите на уонкоидите бяха втренчени в уонка.

Първомайсторът подсвирна два пъти.

Уонкоидите зашепнаха помежду си. Те стигнаха до ужасно решение. Извадиха оръжия и ги насочиха — но не към пленниците, а към четиридесетте уонки. Рейт и Траз се хвърлиха към тях, последвани от локхарите. Оръжията бяха избити.

Първомайсторът изчурулика едваоловимо.

Хелсе го изслуша, същно се обърна към Рейт.

— Нарежда ти да ми дадеш оръжието, което държиш.

Рейт му подаде пистолета. Хелсе се обърна към другите трима уонкоиди и натисна спусъка. Тримата паднаха като отсечени, с размазани глави.

Уонките помълчаха известно време, обмисляйки положението. След това напуснаха залата. Пленниците останаха с Хелсе и труповете. Рейт издърпа оръжието от вцепенените пръсти на младежа, преди да му хрумне да го използва.

Здрачаваше се и в залата започна да се стъмва. Рейт разглеждаше Хелсе, чудейки се колко ще продължи хипнотичното състояние. Той въздъхна и му нареди:

— Изведи ни зад стените.

— Елате.

Хелсе поведе групата по улиците на сиво-черния град и най-сетне стигна една малка стоманена врата. Докосна бравата, вратата се

плъзна встрани. В здрача зад нея се виждаше скална издатина.

Един по един те се промушиха през вратичката. Рейт се обърна към Хелсе.

— Десет минути след като докосна рамото ти, можеш да се върнеш към нормалното си състояние. Няма да си спомняш нищо от това, което се е случило през последния час. Разбра ли?

— Да.

Рейт докосна Хелсе по рамото, групата вече потъваше в сумрака. Преди да се скрият зад скалната издатина, Рейт погледна назад. Хелсе стоеше, където го бяха оставили и гледаше малко тъжно след тях.

16.

В един горски гъсталак бегълците най-сетне се предадоха на пълното изтощение и налягаха на тревата с куркаци от глад stomаси. На светлината на двете луни Рейт претърси околностите и набра шепа пътничета — първото им ядене от два дена насам. Поосвежени, те продължиха в мрака нагоре по билото. Когато излязоха на върха, погледнаха назад, към мрачния силует на Ao Хана на фона на озареното от лунна светлина небе. Постояха така няколко минути, всеки унесен в мислите си, сетне продължиха на север.

На сутринта, след като закусиха печени гъби, Рейт развърза кесията си.

— Експедицията ни се провали. Както ви обещах, всеки от вас ще получи по още пет хиляди секвина. Приемете ги заедно с благодарността ми за вашата лоялност.

Зарфо пое неохотно пурпурните спончета и ги разлисти с мазолести пръсти.

— Винаги съм се старал да бъда честен човек и ще ги взема само защото такова беше условието на договора.

— Искам да те попитам нещо, Адам Рейт — заговори Яг Яганиг.

— Ти каза на уонка, че идваш от далечен свят, където се е зародило човечеството. Вярно ли е това?

— Точно както го казах на уонка.

— И все пак, наистина ли идваш от далечна планета?

— Да. Въпреки че сега Анах ще се подсмехне презрително.

— Разкажи ни нещо за тази планета.

Рейт говори около час, докато другарите му седяха мълчаливо край огъня.

Анах пръв се покашля многозначително.

— Не подлагам на съмнение твоята искреност. Но както сам казваш, историята на Земята е доста кратка, сравнена с тази на Тчай.

Очевидно е, че в далечното минало дирдирите са посещавали Земята и са оставили там колония, от която произлизат всички днешни жители на тази планета.

— Бих могъл да докажа, че не си прав — отвърна Рейт, — ако начинанието ни бе успяло и ние бяхме отлетели за Земята.

Анахо разрови огъня с пръчка.

— Интересно... дирдирите, естествено, не биха продали, нито преотстъпили някой от космическите си кораби. Кражбата, която опитахме при уонките, там ще е невъзможна. И все пак в голямата корабостроителница на Сивиш могат да се намерят всякакви части — срещу заплащане или по договорка. Необходимо е само да имаш достатъчно секвини.

— Колко ще бъде „достатъчно“? — попита Рейт.

— Неколкостотин хиляди секвина могат да направят чудеса.

— Без съмнение. В момента обаче разполагам с една стотна от това.

Зарфо му подхвърли своето снопче.

— Вземи. Боли ме, сякаш са ми отрязали ръката. Но нека това бъдат първите пари в касата.

Рейт му върна парите.

— В момента само ще изтропат кухо на дъното.

Тринайсет дни по-късно групата най-сетне се спусна от Инфнетите при Блалаг, където се качиха на моторен фургон и се прибраха в Смаргаш.

Три дена Рейт, Анахо и Траз засищаха глада и недоспиването си и се развлি�чаха с гледането на танците на площада. Вечерта на третия ден ги посети Зарфо.

— Загладили сте косьма, гледам. Чухте ли новините?

— Какви новини?

— Първо, купих си чудесно парче земя на брега на река Уисфер, с пет стройни келдъра, три псили, една аспонистра, да не говорим за чайлинака. Там ще доживея остатъка от дните си — освен ако не ме изкушите с някое друго приключение. Второ, тази сутрин в Смаргаш се прибраха двама техници отAo Хидис. Големи промени витаят във въздуха! Уонкоидите напускат крепостта, изглежда са били прогонени и сега живеят в колиби с черните и пурпурните. Май уонките вече не ги смятат за свои дружки.

Рейт се засмя.

— В Дадиче открихме чуждоземна раса, която експлоатираше хората. В Ао Хидис пък човеци експлоатираха иноземци. И на двете места сега настъпиха промени. Анахо, кога най-сетне ще се отървеш от заблужденията си и ще повярваш на разума?

— Нужна ми е демонстрация, не думи. Отведи ме на Земята.

— Едва ли бихме могли да идем пеш до там.

— В голямата корабостроителница на Сивиш има десетки космически кораби, които се нуждаят само от известен ремонт и замяна на частите.

— Да, но откъде да се сдобием със секвини?

— Не зная — въздъхна Анахо.

— Нито пък аз — добави Траз.

Издание:

Джак Ванс. Градът на часките. Слуги на уонките

Американска. Първо издание

ИК „Бард“, София, 2008

Редактор: Мария Василева

ISBN: 978-954-585-929-8

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.